START

START

START

MICRO FILMED
BY

KARNATAKA STATE
ARCHIVES

1991

MICRO FILMED
BY

KARNATAKA STATE
ARCHIVES

1991

ಜೀವನ ಶಿಕ್ಷಣ

ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಮನಸ್ಸು ಪ್ರಕೃತಿ

ಧರ್ಮ ಮಾಡಿ-೧

ಜಿಲ್ಲಾ ಶಿಕ್ಷಣ

ತ್ರೈಮಾಸಿಕ ಮುಂಗಡ ಪತ್ರಿಕೆ

೧೯೯೯-೨೦೦೦

ಮುಂದುವರೆಸಲಾಗಿದೆ

1878

ಜೀವನ ರೇಖೆ

ಪು: 168-169

ಮುಂದುವರಿಸಲಾಗಿದೆ

1878

ಜೀವನ ಶಿಕ್ಷಣ

ಪು: 168-169

ಪ್ರ.—ಆ ,,ಬಿಂದು,, ಏನು?

ಉ.—ಏನಂದರೆ ,,ಲುಕ್ ಸಮಾಸ,,ದಲ್ಲಿ ಲೋಪವಾಗುವ
ಕ್ಕಿ ಪ್ರತ್ಯಯವು ಇದರಲ್ಲಿ(ಅಲುಕದಲ್ಲಿ)ಲೋಪವಾಗುವದಿ

ಪ್ರ.—ಹಾಗಾದರೆ ಈ ಎರಡೂ ಸಮಾಸ (ಲುಕ್ ಮತ್ತು
ಲುಕ್)ಗಳಿಗೆ ಅನುಸರಿಸಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ೪।೪ ಉದಾಹರ
ಗಳನ್ನು ಹೇಳು. ಉದಾಹರಣೆಗಳು.

ಲುಕ್ ಸಮಾಸ.	ಅಲುಕ್ ಸಮಾಸ.
೧ ಬಾಯ್ಮಾತು.	೨ಕೈಬೆರಳು. ೧ಬಾಯಮಾತು. ೨ಕೈಯ ಬೆ
೩ನಿಂಬೆಹಣ್ಣು.	೪ಪ್ಪಾರುಗುಬ್ಬಿ ೩ನಿಂಬೆಯಹಣ್ಣು. ೪ಪ್ಪಾರಗುಬ್ಬಿ

ಪ್ರ.—ಈಗ ನಿನಗೆ ಈ ಎರಡೂ (ಲುಕ್ ಮತ್ತು ಅಲುಕ್)ಸ
ಸಗಳೊಳಗಿನ ಭೇದವು ಚಂನಾಗಿ ಗೊತ್ತಾಯಿತೋ?

ಉ.—ಆಯಿತು.

ಪ್ರ.—ಕೆಲವು ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದರೆ ಅವು
ಏನಸಮಾಸದವು ಎಂದು ನೀನು ಗುರ್ತಿನೇ ಹೇಳುವಿಯಾ?

ಉ.—ಹೇಳುವೆನು.

ಪ್ರ.—ಹಾಗಾದರೆ ಕೆಳಗೆ ಬರೆದಿರುವ ಉದಾಹರಣೆಗಳ
ಸಮಾಸಗಳನ್ನು ಹೇಳು. — ಉದಾಹರಣೆಗಳು

೧ವ್ಯೂರಿನವರು. ೨ಪಾಂಡುರಂಗ. ೩ಮಾಮಿನಹಣ್ಣು. ೪
ಲೇಕಾಲು. ೫ಮಳೆಯಹನಿ. ೬ಅಂಗಡಿಕಟ್ಟಿ ೭ಕಾಲ್ಪ
೮ಕಂಗುಬೇನೆ ೯ಹೊಟ್ಟೆಶೂಲಿ. ೧೦ಮೇಳೆಮರಿ. ೧೧
ವೀರ. ೧೨ ಕೆತಳಜಿನೆಲ.

ಉ.—ಮೊಲನ ಉದಾಹರಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಮೊದಲಿನೇ ೫ ಲು
ಸಮಾಸದವು; ಉಳಿದವುಗಳಲ್ಲಾ (೭) ಲುಕ್ ಸಮಾಸದ

(ಮುಂದೆ ನೋಡಿರಿ.)

ಶಾಲಾಪತ್ರಕವು.

ಪುಸ್ತಕ ೧೪] [ಸಂಚಿಕೆ ೭

ಜುಲ್ಯ, ೧೭೭೮

Educational Intelligence.

ವಿದ್ಯಾಸುಧಾರಣಾಸಂಬಂಧವಾದ ವೃತ್ತಾಂತಗಳು

ಬಂಗಾಲ ಇಲಾಖೆಯ ವಿದ್ಯಾ ಖಾತೆಯ ಡಾಯರೆಕ್ಟರರು ತಮ್ಮ ಖಾತೆಯ ಸೌಕರ ಜನರಲ್ಲಿ ೭ ವರ್ಗಗಳನ್ನು ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಸರಕಾರದವರ ಸಮ್ಮತಿಯನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದರು. ಅದಕ್ಕೆ ಸ್ಪೇಟ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಯವರು ಸಮ್ಮತಿಸಿದಂತೆ ತಿಳಿದದೆ. ಅದೇ ವರ್ಗೀಕರಣವು ನಮ್ಮ ಮುಂಬಯಿ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಸಹ ಸ್ವೀಕರಿಸಲ್ಪಡುವದೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ.

ವಿಲಾಯತಿಯಲ್ಲಿ ಗ್ರೀನಿಚಯೆಂಬಲ್ಲಿಯ ವೇಧಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ವೊಂದು ಚಮತ್ಕಾರವ ಯಂತ್ರವು ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಅದು ಪ್ರತಿದಿವಸ ಸೂರ್ಯಪ್ರಕಾಶವು ಯೆಷ್ಟು ತಾಸು ಬಿತ್ತೆಂಬದನ್ನು ಒರಿಡುತ್ತದೆ. ಕಳಿದ ಫೆಬ್ರುವಾರಿಯ ೧೦ನೇ ತಾರೀಖಿನ ವರೆಗೆ ಹಿಂಯಿನ ೧೨ ತಿಂಗಳುಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರೊಟ್ಟಿಗೆ ೧೨೮೬ ತಾಸು ಬಿಸಿಲು ಬಿತ್ತೆಂದು ಆ ಯಂತ್ರವು ತುಂಬಿಟ್ಟ ರಜಿಸ್ತರಿನಿಂದ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಲಂಡನ್ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿದಿವಸ ಸರಾಸರೀ ಮಾನದಿಂದ ೩॥. ತಾಸಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಬಿಸಿಲು ಬೀಳುವಲ್ಲೆಂದು ಸಿದ್ಧವಾಗುತ್ತದೆ.

ಮೈಸೂರ ಸರಕಾರದವರು ಹೊಗೆಬಂಡಿಯ ಮಾರ್ಗವ
ಕಟ್ಟುವಲಿಕ್ಕಾಗಿ ಇಂಡಿಯಾ ಸರಕಾರದವರಿಗೆ ೧೦೦೦೦೦ ರೂ
ಯಿ ಸಾಲಬೇಡಿದಂತೆ ಕೇಳುತ್ತೇವೆ.

ಪ್ರೊಫೇಸರ ಮೂನೀಯರ ವುಯಿಲಿಯಮ್ಸ ಯೆಂಬ
ಲಾಯಕೀ ಪಂಡಿತರು ಈ ದೇಶಕ್ಕೆ ಯೆರಡು ಸಾರಿ ಬಂ
ಹೋದರು. ಇವರು ಈ ದೇಶದ ಯುನಿವರ್ಸಿಟಿಗಳನ್ನು ಪ
ವಿಗಳನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿದಂಥ ಜವರನ್ನು ಜರಿದದ್ದು ಕ
ಗಂವರೆ—

ಈ ಜನರ ವಿಚಾರಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಇವರು ಮಾತಾಡುವ
ಗ ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ಮಾತಾಡುತ್ತಾರೆ; ಆದರೆ ಬರಿಯುವಾ
ತಪ್ಪುತ್ತಾರೆ. ಇವರು ತಪ್ಪು ಶಬ್ದಗಳಿಗೆ ತಾಪು ಜಬಾಬದಾ
ರಲ್ಲೆಂಬ ತಿಳುವಳಿಕೆಯಿಂದ ಮನಸಿಗೆ ಬಂದಹಾಗೆ ಪರ್ತನ
ತ್ತಾರೆ. ಯಾವದೊಂದು ಧರ್ಮದಲ್ಲಿ (ಅದು ಸಟಿ ಇರಲಿ
ಟವಿರಲಿ) ನಿಜವಾದ ಭಕ್ತಿಯನ್ನು ಇಡುವದರಿಂದ ಪ್ರೊದಗು
ಲಾಭವು ಅವರಿಗೆ ಯೆಷ್ಟು ಮಾತ್ರವೂ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಅವರ
ತಮ್ಮ ಸ್ವಭಾಷೆಯನ್ನು ಧಿಕ್ಕರಿಸುತ್ತಾರೆ, ಸ್ವದೇಶದ ವಿದ್ಯೆ
ಮಾನ ಕೊಡುವದಿಲ್ಲ, ಸ್ವಧರ್ಮವನ್ನು ಬಿಡುತ್ತಾರೆ, ಜಾತಿನಿಯ
ಮಗಳನ್ನು ನಡಿಸುವದಿಲ್ಲ, ದೇಶಾಚಾರಗಳಿಗೆ ಉಪಹಾಸ ಮ
ಡುತ್ತಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಇಂಗ್ಲಿಷ ಭಾಷೆಯ ಜ್ಞಾನವು ಜನ್ಮಾಗ
ರುವದಿಲ್ಲ, ಅವರ ವಿಚಾರಗಳಲ್ಲಿ ಕೌಶಲ್ಯವಿರುವದಿಲ್ಲ; ಅವ
ಲ್ಲಿ ರಾಜನಿಷ್ಠೆಯು ಯೆಷ್ಟು ಮಾತ್ರವೂ ಇರುವದಿಲ್ಲ.

ಕಡೆಯಪಕ್ಷ ಕೊತರ್ಾಗಿ ಉಳಿದ ದೋಷಗಳನ್ನು ಪ್ರ
ಯಿಲಿಯಮ್ಸ ಸಾಹೇಬರು ಅನ್ಯಾಯದಿಂದ ಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ

ನಮಗೆ ತೋರಿದಲ್ಲಿ.

ಆದರೆ ಕಲಕತ್ತೆಯ ಮೆಡಿಕಲ್ ಕಾಲೇಜಿನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಇನಾಮುಗಳನ್ನು ಕೊಡುವಾಗ ಕೂಡಿದ ಸಭೆಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ ಬಂ ಮಿ. ಜಸ್ಟೀಸ ಮುಂಕ್ಬೀ ಯೆಂಬವರು ಹಿಂದೂ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಈ ಪ್ರಕಾರ ಹೊಗಳುತ್ತಾರೆ——

ಈ ಕಾಲೇಜಕ್ಕೂ ನನಗೂ ನಿಕಟ ಸಂಬಂಧವಿರುವ ಕಾರಣ ಇಲ್ಲಿಯ ಸ್ಥಿತಿಯು ನನಗೆ ಜನ್ಮಾಗಿ ತಿಳಿದದೆ. ಉಪಯುಕ್ತವಾದ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ನೇಟೀವ ಜನರು ನಿಜವಾಗಿ ಲಾಯಖರಿರುತ್ತಾರೆಂಬ ಮಾತು ನನಗೆ ಇತ್ತಿತ್ತಲಾಗಿ ಮಾತ್ರ ತಿಳೀತು. ಈ ಜನರ ಮನಸು ಕೇವಲ ಗೊಂದಲ ಮನ್ನು ಹುಟಿಸಲಿಕ್ಕೂ ಹುಡುಗರ ಆಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಲಿಕ್ಕೂ ಮಾತ್ರ ಉಪಯುಕ್ತವಾದದ್ದೆಂದು ಮೊದಲು ನಾನು ನಂಬುತ್ತಿದ್ದೆನು.ಆದರೆ ಮೊಳಗಡೆಯಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಇವರ ಸಹವಾಸವು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಆದದರಿಂದ ಇವರ ಮನಸು ಸೂಕ್ಷ್ಮಗ್ರಾಹಿಯಾಗಿಯೂ ಶೃಪಹಾರಕ್ಕೆ ಪ್ರಯೋಜಕವಾದದ್ದಾಗಿಯೂ ಇರುತ್ತದೆಂದು ನಾನು ಮನಗಂಡೆನು. ವೈದ್ಯಕದ ಉದ್ಯೋಗದಲ್ಲಿ ಇವರು ನಿಶ್ಣಾತರಾಗಿ ಬಹಳ ಉಪಯೋಗದ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಮೆಡಿಕಲ್ ಕಾಲೇಜದಲ್ಲಿ ಕಲಿತವರು ಬಹು ಜನರ ರೋಗಗಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಿ, ಅವರನ್ನು ಆರೋಗ್ಯದ ಮಾರ್ಗಕ್ಕೆ ಹಚ್ಚಿಸುತ್ತಾರೆ. ಈ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಈ ಕಾಲೇಜಿನ ಕೀರ್ತಿಯನ್ನು ಇನ್ನೂ ಬಹಳ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಬೆಳೆಸುವರೆಂದು ನಾವು ನಂಬುತ್ತೇವೆ.

ಮುಂಬಯಿಯಲ್ಲಿ ಡಾಕ್ಟರ ಬ್ಲೈನಿ ಯೆಂಬವರು "ಸು
ಪಾನದ ವಿಷೇಧ" ಯೆಂಬ ವಿಷಯವನ್ನು ಕುರಿತು ಪ್ರೊ
ಗದೆಯಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಿಕೊಟ್ಟಿರು. ಅದರ ಸಾರಾಂಶವೇನಂ
ರೆ— ಮದ್ಯಪಾನದಿಂದ ದೇಹಕ್ಕೆ ಅರೋಗ್ಯವಾಗುತ್ತದೆಂದು
ದುವರೆಗೆ ನಾವೆಲ್ಲರು ಯೆಣಿಸುತ್ತ ಬಂದೆವು. ಆದರೆ ಈ
ಳುವಳಿಕೆ ತಪ್ಪಾದದ್ದೆಂದು ಈಗ ಅನುಭವಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಾ
ಡಿದೆ. ವಿಲಾಯತಿಯಲ್ಲಿ ೯೦೦ ಮಂದಿ ಹೆಸರಾದ ಡಾಕ್ಟ
ರರು ಈ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಬರಿದು ತಿಳಿಸಿ
ಜನರೊಳಗೆ ಮದ್ಯಪಾನವು ನಡಿಯುದ ಹಾಗೆ ಉಪಾಯವನ್ನು
ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಆರ್ಜಿಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

—೦—

ಅಮೇರಿಕದಲ್ಲಿ ಪೊಬ್ಬ ಡಾಕ್ಟರನು ಹೆಂಗಸರಿಗಾಗಿ ಕ
ಗದದ ಪೊಷಾಗು ತಯಾರು ಮಾಡಿರುತ್ತಾನೆ. ರಸಾಯ
ಕೃತಿಯಿಂದ ಪೊಂದು ಬಗೆಯಬಣ್ಣವನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸಿ, ಅದನ
ಆ ಪೋಷಾಗಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದರಿಂದ ಅದು ಬೆಂಕಿಯಿಂದ ಬೇಗ ಸ
ಡುವದಿಲ್ಲ. ಒಬ್ಬ ಹೆಂಗಸಿನ ಪೊಷಾಗಿಗೆ ೨೫. ರೂಪಾಯಿಗ
ತ ಹೆಚ್ಚು ಬೆಲೆಯಿಲ್ಲ!

—೦—

ಬುದ್ಧಗಯಾ ಯೆಂಬಲ್ಲಿಯ ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದ ಗುಡಿಗಳನ್ನು
ದುರಸ್ತು ಮಾಡಿಸುವದಕ್ಕಾಗಿ ಬ್ರಹ್ಮ ದೇಶದ ಅರಸನು ೩ ಲ
ಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಪೆಚ್ಚ ಮಾಡತಕ್ಕವನಿದ್ದಾನೆ. ಆ ದುರಸ್ತಿಯ
ಕೆಲಸವು ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನ ಸರಕಾರದವರ ವಿದ್ಯಮಾನದಿ
ದ ನಡಿದದೆ.

—೦—

ಗಿರಣಿ ರೋಗಕ್ಕೆ ಅತಿಸುಲಭ ಉಪಾಯವು.— ಬೇವಿನ ತೊಪ್ಪಲನ್ನು ನೀರೊಳಗೆ ಹಾಕಿ, ಆ ನೀರಿನಿಂದ ರೋಗಿಗೆ ಆರು ದಿವಸಗಳವರೆಗೆ ಸ್ನಾನಕ್ಕೆ ಕೊಡುವುದು ಹೋದರೆ ರೋಗವು ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿ ಸ್ವಲ್ಪಗುತ್ತದೆಂದು ಪ್ರೊಫೆಸರ್ ಗೃಹಸ್ಥರು ಸ್ವಂತ ಅನುಭವದಿಂದ ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ.

—೦—

ಇತಲೀ ದೇಶದಲ್ಲಿ ೧೦ ವರ್ಷದ ಕನ್ನಿಕೆಯೊಬ್ಬಳು ಪಿಯಾನೊ ಯೆಂಬ ವಾದ್ಯವನ್ನು ಬಾರಿಸುವದರಲ್ಲಿ ಅತಿಪ್ರವೀಣಳಾಗಿರುತ್ತಾಳಂತೆ. ಆ ಹುಡುಗಿ ಈಗ ಲಂಡನಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತಾಳೆ.

—೦—

ತಂಜಾವರದ ಅರಮನೆಯಲ್ಲಿ ಬುನಾಯಿಯು ಪುಸ್ತಕಗಳ ಸಂಗ್ರಹವು ಬಹಳ ಇರುತ್ತದೆ. ಆ ಪುಸ್ತಕಗಳ ಹೊಸ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಮಾಡಿಸುವದಕ್ಕಾಗಿ ಮದ್ರಾಸ ಸರಕಾರದವರು ಡಾಕ್ತರ ಬರ್ನೆಲ್ ಯೆಂಬವರನ್ನು ತಂಜಾವರಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿರುತ್ತಾರೆ.

—೦—

ಪಾರೀಸಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಅಚ್ಚು ಹಾಕ್ಕಿಪ್ಪೊಂದು ಬಾಯಬಲಿನ ಹಳೆ ಪ್ರತಿಯು ಲಿಲಾವಿನಲ್ಲಿ ೨೦೦೦ ಪೌಂಡಿಗೆ ಮಾರಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಈ ಪುಸ್ತಕವು ಯುರೋಪಖಂಡದಲ್ಲಿ ಯೆಲ್ಲಕ್ಕು ಮೊದಲು ಛಾಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

—೦—

ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಈ ವರ್ಷ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಹಣ ದೊರೆವವರೆಗೆ ಯೆಪ್ಪತ್ತೇ ಹೊಸ ಶಾಲೆಗಳು ಸ್ಥಾಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟವು.

—೦—

ಮೆಹೆರ್ಬಾನ್ ಡಾಯರೆಕ್ಟರ ಸೊರೆಗಳವರು ಬರುವ ಜಳಿಗಾಲದಲ್ಲಿ ಧಾರವಾಡಕ್ಕೆ ಬಂದು ಯೆರಡು ತಿಂಗಳು ಇಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕವರಿದ್ದಾರೆಂದು ವರ್ತಮಾನವುಂಟು.

—o—

ಪ್ರೇನಿಂಗ ಕಾಲೇಜದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಮೈ. ಇನಸ್ಪೆಕ್ಟರ ಸಾಹೇಬರವರು ಮೇಹೆರ್ಬಾನರಾಗಿ ಹಾಯಸ್ಕೂಲಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ಸುಟಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದು ಕೇಳಿ ಸಂತೋಷ ವಡುತ್ತೇವೆ.

—o—

ಮೈ. ಇನಸ್ಪೆಕಟರವರ ಆಫೀಸು ಈ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಧಾರವಾಡಕ್ಕೆ ಬಂತು.

—o—

Trigonometry.

ತ್ರಿಕೋಣಮಿತಿ.

ಭೂಮಿತಿ ಗಣಿತವನ್ನು ಕಲಿತನಂತರ ತ್ರಿಕೋಣಮಿತಿಯನ್ನು ಆರಂಭ ಮಾಡುವದು ಸಮಂಜಸ. ಯಾಕಂದರೆ ರೇಖೆ, ವರ್ತುಳ, ತ್ರಿಕೋಣ, ಚೌಕೋನ, ಮುಂತಾದವುಗಳ ಜ್ಞಾನವು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗಿರುವದು ಅವಶ್ಯ ವಾದದ್ದು. ಭೂಮಿತಿ ಗಣಿತದಲ್ಲಿ ಆ ರೇಖೆ ಮುಂತಾದವುಗಳ ವಿವರವು ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದರಿಂದಲೂ, ಆ ಗಣಿತದ ಸಾಹಾಯ್ಯ ವು ತ್ರಿಕೋಣಮಿತಿಗೆ ಅಗತ್ಯವಾದ್ದರಿಂದಲೂ ಮೊದಲು ಭೂಮಿತಿಯನ್ನು ಮನ ಮುಟ್ಟಿ ಅಭ್ಯಾಸಿಸಿದ ಹೊರ್ತು ತ್ರಿಕೋಣಮಿತಿಯು ನೆಟ್ಟಗೆ ತಿಳಿಯ ಲಾರದು. ಸ್ವಲ್ಪ ಗಣಿತ ಅಂದರೆ ಅಂಕಗಣಿತ ಮಾತ್ರ ಸ್ವಲ್ಪ ಬಲ್ಲಂಥವರು ತ್ರಿಕೋಣಮಿತಿಯನ್ನು ಕಲಿತು ಕೆಲಸ ನಡಿಸುವದುಂಟು. ಆದರೆ

ಈ ಗಣಿತದ ಯಃಕಶ್ಚಿತ್ ಜ್ಞಾನವು ಅವರಿಗೆ ಆಗಬೇಕೆಂಬ ಕೆಲವು ಸಾಧಾರಣಿಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಮಾಡಿ ಕೊಂಡು ಅವರು ತ್ರಿಕೋಣ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಸಂಪಾದಿಸುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ಮಾಡುವದರಿಂದ ವಿಶೇಷ ಪ್ರಯೋಜನ ಬಾಗುವದಿಲ್ಲ. ತ್ರಿಕೋಣಮಿತಿಯನ್ನು ಸಾಧ್ಯಂತವಾಗಿ ಕಲಿಯುವದರಲ್ಲಿ ಬಹು ಪ್ರಯೋಜನ ಉಂಟು ಜ್ಯೋತಿಷವನ್ನೂ, ಶಿಲ್ಪಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನೂ, ಭೂಮಾಪನವನ್ನೂ, ಇಂಜಿನೀಯರ ವಿದ್ಯವನ್ನೂ ಕಲಿಯುವಂಥ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ತ್ರಿಕೋಣಮಿತಿಯ ಉಪಯೋಗವಿಷ್ಟೆಂದು ಹೇಳಕೂಡದು. ಸಾರಾಂಶ ವಿದ್ಯವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, ಕುರುಡ ಹಗ್ಗ ಹೊಸೆದಂತೆ ಆಗುವದೆಂದು ತಿಳಿ ಕೊಳ್ಳ ತಕ್ಕದ್ದು.

ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಭೂಮಿತಿ ತ್ರಿಕೋಣ ಗಣಿತಗಳಲ್ಲಿದ್ದ ಭೇದವು ಸ್ಪಷ್ಟಿಕೆಗೆ ಬರುವದು ಅವಶ್ಯವಾಗಿದ್ದು. ಆವೆರಡೂ ಗಣಿತಗಳು ಭೂಮಿಯನ್ನಳಿಯುವದಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗಿಗಳಾಗಿದ್ದರೂ, ಅವುಗಳ ವಿಷಯಗಳು ಭಿನ್ನವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಭೂಮಿತಿ ಗಣಿತದಲ್ಲಿ ಈ ಕೋನವು ಆ ಕೋನಕ್ಕಿಂತ ದೊಡ್ಡದು, ಸಣ್ಣದು ಅಥವಾ ಆವೆರಡೂ ಸಮವಾದವೆಂತಲೂ, ಈ ತ್ರಿಕೋಣವು ಆ ತ್ರಿಕೋಣಕ್ಕಿಂತ ದೊಡ್ಡದು, ಸಣ್ಣದು, ಅಥವಾ ಆವೆರಡೂ ಸಮವಾದವೆಂತಲೂ ತಿಳಿಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆ. ಪರಂತು ಫಲಾಣಿ ಕೋನ ಫಲಾಣಿ ರೇಷೆ, ಇಂತಿಷ್ಟು ಅಳತಿಯುಳ್ಳದ್ದೆಂದು ತ್ರಿಕೋಣಮಿತಿಯ ಗಣಿತದ ಹೊರತು ತಿಳಿಯುವದಿಲ್ಲ.

ಯಾವ ಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಕಲಿಯಬೇಕಾದರೂ ಅದರಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಶಬ್ದಗಳ ಪರಿಭಾಷೆಯು ತಿಳಿಯುವದು ಅವಶ್ಯವಾದ ಕೆಲಸವಾದ್ದರಿಂದ, ಕೆಳಗ ತೆಗಿಯಲ್ಪಟ್ಟ ಆ ಪ್ರತಿಯಿಂದ ಅವುಗಳ ಅರ್ಥವನ್ನು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯು ತನ್ನ

ಗ್ರಹಿಕೆಗೆ ಚನ್ನಾಗಿ ತಂದು ಕೊಳ್ಳ ತಕ್ಕದ್ದು ಅವಶ್ಯ
ಕ ಕಾರ್ಯವೇ

(ಟೀಪು ---- ಬಾಲಬೋಧ ಅಕ್ಷರಗಳು ಬಹು ತೊಂದರೆ
ಳ್ಳಪಲ್ಲಾದ್ದರಿಂದ ಈ ಗ್ರಂಥದೊಳಗಣ ಆಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ಆ
ಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತೇವೆ. ಆದರೆ ಕನ್ನಡ ಅಕ್ಷರಗ
ಸಹ ಅವಶ್ಯವಿದ್ದಲ್ಲಿ ಹಾಕಲ್ಪಡುವವು.)

ಕಪಜಲವು ಒಂದು ಪ
ತ್ರೆಗಳವು. ಅದರಲ್ಲಿ **ಕಜ**,
ಪಲ, ವ್ಯಾಸಗಳು ಒಂದ
ಕ್ಕೊಂದು ಕಾಟಕೊಳ್ಳನ ಮು
ಡಿಕೊಂಡು ಕೇಂದ್ರವಾದ **ಅ**
ಬಿಂದುವಿನಲ್ಲಿ ಛೇದಿಸುತ್ತವೆ.
ಕಅಪ ಕೋನವು ಕಾಟಕೊಳ್ಳ
ನ ಪಾದ್ದರಿಂದ **ಕಅಪ**
ಕೋನಕ್ಕೆ **ಚಅಪ** ಕೋನವು
ಕಾಂಪ್ಲಿಮೆಂಟವಾದದ್ದು, ಅಂದರೆ ಕಾಟಕೊಳ್ಳನದ ಭಾಗಕ್ಕೆ
ಕಾಗುವ ಕೋನವು.

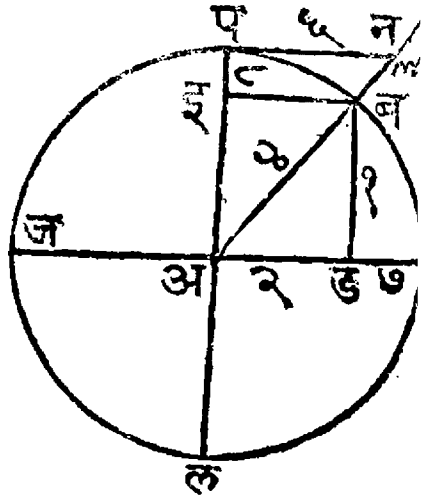

ಪಾರಿಭಾಷಿಕ ಶಬ್ದಗಳು.

೧ —**ಡಬ** ರೇಪೆಯು "ಭುಜಜ್ಯೆ"
೨—**ಅಡ** ರೇಪೆಯು "ಕೋಭುಜಜ್ಯೆ"
೩—**ಕಸ** ರೇಪೆಯು "ಸ್ಪರ್ಶರೇಪೆ"
೪—**ಪನ** ರೇಪೆಯು "ಕೋಸ್ಪರ್ಶರೇಪೆ"
೫—**ಅಸ** ರೇಪೆಯು "ಛೇದನರೇಪೆ"
೬—**ಅನ** ರೇಪೆಯು "ಕೋಛೇದನರೇಪೆ"

೭——ಆಕ ರೇಪೆಯು "ಶರ" (ವ್ಹರಸಡಸ್ಟೈನ)
ಆ ಇಫ ರೇಪೆಯು "ಕೋಶರ" (ಕೋವ್ಹರಸಡಸ್ಟೈನ)
ಇನ್ನು ಕಅಬ ಕೋನದ ತ್ರಿಕೋಣ ಮಿತಿಯ ಸಂಬಂಧಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸುವಾ.

ಆಕ, ಅಬ ಸರಳ ರೇಪೆಗಳು ಕಅಬ ಕೋನದ ಬಾಹುಗಳು, ಅಚವು ಬ ಬಿಂದುವಿನಲ್ಲಿ ಕಗಳ ವರ್ತುಳದ ಪರಿಘಕ್ಕೆ ತಗಲುತ್ತದೆ. ಆ ಬಿಂದುವಿನಿಂದ ಬಕವು ಅಕಕ್ಕೆ ಲಂಬವಾಗಿ ತೆಗೆಯಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಕಅಬ ಕೋನಕ್ಕೆ ಸಂಕ್ಷೇಪಕ್ಕಾಗಿ ಗ ಯೆಂಬ ಹೆಸರನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಬಡವು ಗ ಕೋನವ ಭುಜಜ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಬಅಗ ಕೋನಕ್ಕೆ ಗ ಯೆಂಬ ಹೆಸರನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ, ಅಗಕ್ಕೆ ಬ ಬಿಂದುವಿನಿಂದ ಲಂಬವಾದ ಬಇಯು ಗ ಕೋನದ ಭುಜಜ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ, ಅಂದರೆ ಗ ಕೋನದ ಕಾಂಪ್ಲಿಮೆಂಟಿನ ಭುಜಜ್ಯವು. ಆದ್ದರಿಂದ ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಕ್ಷೇಪಕೊಕ್ಕರ ಗ ಕೋನದ ಕೋಭುಜಜ್ಯವೆಂಬುವ ರೂಢಿಯುಂಟು. ಅಡಬಇ ಆಕೃತಿಯು ಕಾಟಕೋನ ತ್ರಿಕೋನವಾದ್ದರಿಂದ ಇಇ = ಡಅ. ಕಾರಣ ಡಅ ಅಂದರೆ ಅಡವು ಗ ಕೋನದ ಕೋಭುಜಜ್ಯವು.

ಅಇ, ಡಬ ರೇಪೆಗಳು ಸಮಾಂತರ ಸರಳರೇಪೆಗಳಾದ್ದರಿಂದ ಇಅಬ = ಅಬಡ ಆದ ಪ್ರಯುಕ್ತ ಅಡ ಸರಳರೇಪೆಯು ನ ಕೋನದ ಭುಜಜ್ಯವು, ಮತ್ತು ಡಬವು ಅದರ ಕೋಭುಜಜ್ಯವು.

ಟೀಪು——ಕಾಟಕೋನ ತ್ರಿಕೋಣದಲ್ಲಿ ಕಾಟ ಕೋನವನ್ನೂ ಗರ್ಣವನ್ನೂ ಬಿಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟರೆ, ಉಳಿದ ಎರಡು ಕೋನಗಳ ಎದುರಿನ ಬಾಹುಗಳು ಅವುಗಳ ವಾರ್ಸ್ಟರ ಭುಜಜ್ಯಗಳಾಗು

ತ್ತಮೆ.

ಕಸ ನರಳ ರೇಪೆಯು **ಕ** ಬಿಂದುವಿನಲ್ಲಿ ಲಂಬಪಾದ ಕಾರಣ ಅದು, **ಪನ**ವು **ಪ** ಬಿಂದುವಿನಲ್ಲಿ ಲಂಬಪಾದ ಕಾರಣ ಅದು, ಇವೆರಡೂ **ಕಪಜಲ** ವರ್ತುಲಕ್ಕೆ ಸ್ಪರ್ಶರೇಪೆಗಳು. ಆದರೆ **ಮ** ಕೋನಕ್ಕೆ **ಕಸ** ಸ್ಪರ್ಶರೆಪೆಯೂಆದರೆ, **ಪನ**ವು ಕೋಸ್ಪರ್ಶರೇಪೆಯು. **ನ** ಕೋನಕ್ಕೆ **ಪನ**ವು ಸ್ಪರ್ಶರೇಪೆಯು **ಕಸ**ವು ಕೋಸ್ಪರ್ಶರೇಪೆಯು.

ಮ ಕೋನಕ್ಕೆ **ಅಸ**ವು ಛೇದನ ರೇಪೆಯು, **ಅನ**ವು ಕೋಛೇದನ ರೇಪೆಯು **ನ** ಕೋನಕ್ಕೆ **ಅನ**ವು ಛೇದನ ರೇಪೆಯು **ಅಸ**ವು ಕೋಛೇದನ ರೇಪೆಯು.

ಮ ಕೋನಕ್ಕೆ **ತಕ**ವು ಶರವು, **ಫಪ**ವು ಕೋಶವು, **ಟ** ಕೋನದ ವಿಷಯವಾಗಿ ಇದರ ವಿರುದ್ಧ ತೆಗೆದು ಕೊಂಡರೆ ಬೀರಿತು.

——೦——

New Poetry—Description of Spring.

ವಸಂತತುರ್ವರ್ಣನಂ

ಸುಮನೋವಿಪ್ರಚಯಂಗಳಂನಸುಗಿನಂ ಜೂತಾಖ್ಯಭರ್ಮಕ್ಷತೀ ।
ರಮಣಂ,ಮಾಧವಸಂನಿಧಾನದೆಪಲಂ ಸಂತರ್ಪಣಂಗೈಯಲ್ಕೆ ॥
ಗಮನಂದಂಡುಣಲಾಶುಕಪ್ಪಿಜವರಂವಕ್ಕಾಮ್ರಸಂಶೇಪವಂ ।
ನಮರಾರಾವಿತಷಂಟಿಕಾನಿಬಿಡನಿರ್ಘೋಪಂಬೊಲಿತ್ತಾಕುಕಿಲ್ಕೂ

(ಕಂದಂಗಳ್)

ಟನಸಿರಿ ಮಾಪಣಂಮೆಲ ಲೆನಗತ್ತಳ್ನಲ್ಲೆಯಿಂದೆನೋಡೆನೆಗಳಿವೆ ಟ್ಟನೆಪೊಂದೆಯಿಡುವಂತುಲಿಗುಂಪನಪ್ರಿಯಂಚಿಗುರನೊಲ್ಲೆನೆತಂಪಲದಿಂ ॥ ೭೦ ॥

ಗಳಿತವಿಪರ್ಣ್ಣಂ ಮೆಲುಗುಮ | ದಳಿಪೂವಡುಂಡುಮದೆನ್ನ ಪಾಲಿಗಡೆ
ತ್ತಂ ॥ ತಳಿರೆಕಾಯ್ದಿದ್ದೆನುತೆ ಕೋ ಕಿಳಮಡನುಡಿಯಿಕ್ಕೂಗಿಕೇ
ಳುವದಜನಂ ॥ ೭೧ ॥

ಸುಗುಣಂನಾನಾಗಿರೆಯುಂ, ವಿಗುಣಂವೀನಾಗಿಬಿಟ್ಟುಪೋದಪೆಯೆ
ನ್ನಂ ॥ ಮುಗುಳಂಬವಿಂಶುಪೇಳ್ವೆನೆ? ತೆಗೆ! ಯೆಂದಳಿಮುಳಿದುಪಾ
ಯ್ದುಮಾಮಾಮಲರಂ ॥ ೭೨ ॥

आर्या

त्वगुणं संगमकामं मामपि संत्यजसि निर्गुणी भवसि! ॥
त्वमनोभावः किमयं! चूतस्तुमेत्युत्पतत्यलिस्तास्मिन्। ७३

(ಕಂದಂ)

ಕೂರುಗುರಿಂದಂಕೀರಂ ಕೀರುವದಂತಿರ್ದ! ಪುಕ್ಕಿಕಕ್ಕಸಗೊಕ್ಕಿಂ ॥
ಹಾರೆಖಿಳ! ಹರಿವ್ರದೊಡಲಂ! ದಾರೆಂನಂಕಾವರೆಂದು ಪಂಣಾ
ಯ್ತಾಮ್ರಂ ॥ ೭೪ ॥

मत्तेभ

ವಿಯಭೋಮನ್ಮಥನಾಥ! ನೀಂಸುಖಿಯೆ? ಮಂತ್ರಿಕ್ಷೇಮಿಯೇನ್ಯೆ? ಸ
ಮೃ । ದ್ಧಿಯೆಸ್ಪೈನ್ಯಂ? ಧ್ವಜವಾಜಿಪಾರಣವರೂಥಂಭದ್ರಮೇ? ನೀ
ಗಲ ॥ ಕ್ಷಯಮಾಗಿರ್ಪಮೆ! ಕೈದುಬಿಲ್ಲ್ಪೆಗಳೆಂತೈಗೋಲ್ಗಳೀಡುಂ
ಟೆನಿ ೧ । ನಯಸಂಸ್ಥಾನದೊಳೆಂದುಕೇಳ್ವುದುಶುಕಂ ಮುಂಜೂಕ್ತಿ
ಯಿಂಮಾರನಂ ॥ ೭೫ ॥

ತಳಿವ್ರಗಾಯ್ನ ಸುವರ್ಣ್ಣವರ್ಣ್ಣಿ ತನಿವರ್ಣ್ಣಾಕ್ಕೀಗಿಲ್ಕಲರ್ಕ್ಕಿಂಯೋ
ಗ್ಯ । ಗಳಿವಿಂಡಲ್ಲಿ ಪಲಾಶರಕ್ತಫಲಶ್ರೀಮೀತಸುಶ್ಯಾಮುಪಾ ॥
ಳವರ್ಣ್ಣಂಗಳಿನ್ನೆದೆಮಾಪೆನೆಪ್ರಧಾಜಿತ್ರಾಪತೀಜಂಬೊಲು ।
ಳಿಮಾಗಾರಯೆಚ್ಚೈತ್ರನಿಂಗೊಪ್ಪಗಿತಾತಾರಾಬಲಂನೋಡೆನೆ ॥೭೬
ಸುವಸಾಲಂಸರಿಚ್ಚೈತ್ರನಿಂಗೆನೆಸುಚಿತ್ರಾಭಂ, ವಿತಾಖಾಂಕಿತಂ ।

ಪೊರೆಮೈ ಶಾಖಿನಿಗುಂ, ಸದಾರುಣಪಲಾಶಂಪ್ರೈತ್ಯರಾಜಂಗೆಯುಂ
ಸುರತೀಷ್ಟಂಶುಕಸದ್ವಿಜೇಷ್ಟಫಲದಂ ಮಾರಂಗೆಮೂಕಾಂತಗುಂ
ಸುರಪಂಗಂಸುರಭಿಪ್ರಮೋದಿಸುರಸಾರಂಭಾಂಕಸಂಸ್ಪರ್ಶನಂ
ಸುರಸಾಲಂಕೃತಿವರ್ಣನೀಯ ಮುರುಪದ್ಮತೃನ್ವಿತಂ ಪಸ್ಯವನ್
ನರಸಂಭಾವ್ಯಮುಮಾಗಿಯುಂ ಕಲಿತಮಂದಸ್ಪರ್ಶನಂ,ಮೂವಿ
ಚ್ಛರಿ!;ಛಾಯಾಪರಣಾಶ್ರಯುಂ ಬಗೆಯುತಚ್ಛಾಯಾಪರಾಂಶು
ತೀ । ಕರಣಂ;ಪೂಷಪ ದುರ್ಗಶೋಭಿ ಮಧುಮೋದಾಭಾಸು

ಳಿಪ್ರಿಯಂ ॥ ೭೮ ॥

ಕಂದಂ

ಮಾಗಾಯ್ದೊಂಚಲ್ ತೂಗುಗು, । ಮಾಗಾಯೆಲರಿಂದೆತೂಕದಿಸುತ
ತೆಬಿಸಿಲ್ ॥ ತಾಗಲ್ ಮನುಜಂ;ತೊಪ್ಪನೆ, । ಮಾಗಿದಪಣ್
ಳುಪಂತೆರೆಳಾಂಪಿಸಿಬೀಳ್ಗುಂ ॥ ೭೯ ॥

ಸಂಕೀರ್ಣ

ಪನಸೋಜ್ಜ್ವಲಜಂಬವಮಾರುತಶ್ರಿತಪಯಂಶ್ರೀನೀಲಸುಗ್ರೀವಕಂ ।
ವಿನಮಲ್ಲಕ್ಷ್ಮಣಮುಖ್ಯನುಂ ಕುಶಲಪಕ್ಷಾಕ್ಷಜಾತಿಶೋಭಾಪಹಂ
ಷನತಾಲಾವಳಿಸದಕ್ಷಯುಂ,ಖರಕರಪ್ರತ್ಯೂಹ ವಿಧ್ವಂಸಿ,ಕಾಂ
ಚನಸಾರಂಗಕಸಂಪದಪ್ರಿಯಮುಸಾರಾಮಂಕರಂರಂಜಿಕುಂ॥

ಚಾಕೀರ್ಣಿ

ನವಪಲಕುಳಚಂಚಚ್ಚಂಪಗಪಚ್ಚೀಲ್ಪಿಡಿಸ
ಲ್ಲವಿತಕುಸುಮಿತತರ್ಪಚ್ಛಾಲಭಿಕಾಂಪೇಯಗಳ್,ಚಿ
ತ್ತವನೆಳೆವನಸುಗಂಧೀಸಂಚಯಂಬೀವೆತೀವಿ ।
ತ್ತವನದೊಳಲ್ತುಪಾಮೋದಂ ಸುಖಪಾವಿನೋದಂ ॥ ೮೦

ಕಂದಂ

ಪನ್ನಂಪಸೊಂಪಾಗಗ ತ್ಯುನ್ನತ್ತತೆಯಿಂದೆಕಂಟಕಂಗೈದೆಪೊ

ತನ್ಮಹದಭಘಲದಿಂದಂ ಜನ್ಮಿಸಿದೆವು ಕಂಟಿಕಿಫಲಕುಜನಿಯೊಳೀಗ
ಳ್ ॥ ೮೨॥
ಯದತಿಚಿಂತಾಭರದಿಂ, ನೊಂದುಜಪಿಸುತಚ್ಚುತಾಂಪ್ರಿಯಂ ಮು
ಕ್ತಿಯನೇ ॥ ಪೊಂದಲ್ಲೊಲ್ಲೀಲುತ್ತುಗ್ರತ, ಪಂದಾಳ್ದಿಹಪಲ್ತೆಪೀನಪ
ಲಸಘನಂಗಳ್ ॥ ೮೩ ॥

॥ ತರಳಂ ॥

ಯುವತಿಯಂಗವಸೂಚಿಕುಂ ನವನಾಗವಲ್ಲರಿ ತನ್ನವ ।
ಬ್ಬುವಿಕೆಯಿಂದವಳಪ್ಪವಂದವ ನೋಡಿದರ್ಗೆಲವಳ್ಳಿಯಾ ॥
ಥವಳಕೋಮಳಕಾಂತಪಲ್ಲವಕಾಂತಿ ನೋಳ್ಪಮನೋರಮಾ ।
ಥವಳಕೋಮಲಕಾಂತನವ್ಯಕಟಾಕ್ಷಸಂಸ್ಮರಣಪ್ರದಂ ॥ ೮೪ ॥

मत्तेभ

ಯೆಳೆನಿ! ರಂಮನಮಾರೆಪಾನಿಸಲೊ! ತಾಂಬೂಲೀಲಸತ್ಪಲ್ಲವಂ ।
ಗಳಕ್ಕೈಕೊಳ್ಳಲೊ! ಮಾವನೇರಿತಪಿವಣ್ಣಿಂಗಿಂಚಲ್ಗಳಂಕೊಯ್ಯಲೋ! ।
ತಳಿರಂಕೈಯೊಳೆತಾಳಲೋ! ಪಲಸುಪಂಗಣಂಮೆಲ್ಲಲೊ! ಜಾಂಬವಂ ।
ಗಳನಾಂತಿನ್ನಲೊ! ಮೂಸಲೋ! ನವಸುಗಂಧೀಪುಷ್ಪಗುಚ್ಛಂಗಳಂ
॥ ೮೫ ॥
ಯೆನಿಸಿತಂನಂಸಾರ್ದರಮನೋಹರಣಂಗೈವುದಲ್ಲದೇ ॥

विद्युधप्रिया

ಕುಂದಪಾಟಲಚಂಪಕಾಮ್ರಶಿರೀಷಕೇಸರಮಂಜುಳಾ ।
ಮುಂದಕಾಂಚನಕರ್ಣಿಕಾರಸುಬಿಲ್ವಜಂಬುಲಮಲ್ಲಿಕಾ ॥
ಸುಂದರಂಸುಮಬಂಧುರಂಮನಮಂದಿರಂನಡೆತಂದರಾ ।
ನಂದನಂನರುಗಂಪಿನಿಂತನಿದಂಪಿನಿಂಸಲೆಸೊಂಪಿನಿಂ ॥ ೮೬ ॥

मत्तेभ

ಜಡಸಾಂಪರ್ಗಿಕದೋಷದಿಂನಳಿನಿ ತತ್ಕಾಲಕೃಥಃಪಾತಮಂ ।

ಪಡೆದುತ್ಫುಲ್ಲಮುಖಾಂಬುಜಂಕೊರಗೆ, ತತ್ಕಾಂತಿನಷ್ಟಾಂಗಯು
ಬಿಡಿಯಲ್ಕಾಧಪಭಕ್ತಿಯಂನಮ್ರತಪಂನಿತ್ತಂಗಡಾ! ಪಂಕದಿಂ।
ಡೊಡನಿಂದುದ್ಧರಿಸಿರ್ದನೀಕ್ಷಿಸೆನೆಪುಲ್ಲಾಬ್ಜಂಗಳಿಂರಾಜಿಪಳ್ ಲ
ತಟಿನೀಸೀತಳವಾರಿಮಜ್ಜನೆಗಳಂ, ಶ್ರೀಖಂಡಲೇಪಂಗಳಂ ।
ಪಟವಾಸಾದಿಸುಗಂಧಪಂ, ಧವಳಿಮಾಂಚತ್ಸೂಕ್ಷ್ಮವಸ್ತ್ರಂಗಳಂ
ವಿಟಪೀಮೂಲವಿಹಾರವಂ ಸುರಭಿಪಾನೀಯಾನುಪಾನಂಗಳಂ
ಸ್ಫುಟಗಂಧಪೆಜನಂಗಳಂನಿರೆಪಸಂತಂಕಾಮಿಸಿತ್ತ್ರೈಜನಂ ॥೬
ಈ ವರ್ಣನೆಯು ಯಿಂನೂ ಮುಂದೆ ವಸಂತಕಾಲ ವ
ಯೂದಾಗ ಸಾಗೀತು ಸದ್ಭಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಕ್ಕೆ ಸಾಕುಮಾಡುತ್ತೆ

ಧೋಂಡೋ ನರಸಿಂಹ ಮುಠಬಾಗಲ
ನಿ।। ಧಾರವಾಡ ಹಯಸ್ಕೂಲ

Structure of the Dravidian Languages

ದ್ರವಿಡ ಭಾಷೆಗಳ
ವ್ಯುತ್ಪತ್ತಿಯು.

ಹಳೆಗನ್ನಡ ಭಾಷೆಯು ಬಹು ಕಾಲದಿಂದ ಪ್ರೌಢ
ಕ್ಕೆ ಬಂದು ಬಗೆ ಬಗೆಯ ಸುರಸ ಗ್ರಂಥಗಳು ಅದ
ಬರಿಯಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದಾಗ್ಯೂ, ಈಗ ನಡೆಯುವ ಹೊಸಗನ್ನಡ ಇ
ಕೇವಲ ಬಾಲ್ಯಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಇರುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳಬಹು
ಹಳೆಗನ್ನಡ ಲಿಪಿಯಿಂದ ಈಗಿನ ಲಿಪಿಯ ಬಂದಾಗ
ಕಾಲದಿಂದಲಾ ಲಿಪಿಯ ವ್ಯತ್ಯಹಾರವು ನಡಿದಪೆಂಬುವದು
ಜವು. ಆದರೆ ಹೊಸಗನ್ನಡ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಗ್ರಂಥಗಳು
ತ್ತಿಪ್ಪತ್ತು ವರ್ಷಗಳೀಚೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಜನ್ಮ ಪಡಿದವು,
ದರಿಂದ ಈ ಭಾಷೆಯು ಯಿನ್ನೂ ಸ್ಥಿರವಾದ ಸ್ವರೂಪವ

ಂದಿರುವದಿಲ್ಲ. ಸಂಧಿಗಳನ್ನೂ ಶಬ್ದ ಸ್ವರೂಪಗಳನ್ನೂ
ಧವಾಕ್ಯಗಳನ್ನೂ ಕುರಿತು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಜನರ ಮತಗ
ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಪುಂಟು. ಒಬ್ಬನು ಬರಿದದ್ದು ಮತ್ತೊ
ಗೆ ಸಮ್ಮತವಾಗುವದಿಲ್ಲ. ಯಾವದೊಂದು ವಾದಗ್ರಸ್ತ
ಯವನ್ನು ಕುರಿತು ಯಿಂಥವರಿಬ್ಬರ ಮತವು ಮೊಂದೇ
ಟೆಂದು ತೋರಿಸುವದು ಕಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಇಂಥಾ ಸ್ಥಿತಿ
ಂದ ಬಹು ದೊಡ್ಡ ಗೊಂದಲವು ಪೊರಮಿರುತ್ತದೆ. ವಿದ್ಯಾ
ತರೆಂದೆನಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುವಂಥ ಕನ್ನಡಿಗರು ತಾವು ಸ್ವತಃ ಕ
ತ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಓದಲಿ ಓದದೆ ಯಿರಲಿ, ಸ್ವಭಾಷೆ
ಲ್ಲಿ ಗ್ರಂಥ ಬರೆಯುವ ಅಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಮಾಡಿರಲಿ ಮಾಡ
ಯಿರಲಿ, ಅವರು ತಮ್ಮವ್ವಕ್ಕೆ ತಾವು ಭಾಷಾ ಪಂಡಿತ
ದೆಂಬಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇಂಥಾ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ನಮಗೆಲ್ಲರಿಗೂ ತ
ಟ್ಟು ಸಹಾಯವಾಗಬೇಕೆಂಬ ಪರ್ಯಾಲೋಚನೆಯಿಂದ ರೆ
ವಾ ಕಾಲ್ಡ್‌ವೆಲ್ ಯೆಂಬ ಶೋಧಕರು "ಪ್ರಾವೀಡಿಯನ್
ಪ್ಯಾರೇಟಿವ ಗ್ರಾಮರ" ಯೆಂಬ ಬೆಲೆಯುಳ್ಳ ಪುಸ್ತಕದ
ಸಂಗ್ರಹಿಸಿಟ್ಟ ಶೋಧಗಳನ್ನು ಸಂಕ್ಷೇಪವಿಂದ ಭಾಷಾಂ
ಸಿ, ಈ ಪತ್ರಿಕದಲ್ಲಿ ನಿಬಂಧರೂಪವಾಗಿ ಪ್ರಕಟಿಸುವ ಸಾ
ವನ್ನು ನಾವು ಕೈಕೊಂಡಿರುತ್ತೇವೆ. ಆದರೆ ಇದರಲ್ಲಿ ನಾ
ನಮ್ಮ ಸ್ವಂತ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಸಹ ವ್ಯಕ್ತ ಪಡಿಸುವೆವು.
ನಿಬಂಧಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಶಯಗ್ರಸ್ತವಾಗಿ, ಇಲ್ಲವೆ ಅಸಂಬದ್ಧ
ಗಿ ತೋರಿದಂಥ ಪ್ರಸಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಮಾಸ್ತರ ಜ
ರ ಇತರರೂ ನಮಗೆ ಆಗಾಗ್ಗೆ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಬರೆಯುವ
ಮ ಕೋರುತ್ತೇವೆ.

ಈ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಕೈ ಹಾಕುವ ಹಪಣಿಕೆಯಿಂದಲೇ ಹಿಂಧಿ

ನ ಯೆರಡು ಅಂಕಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಸಿದ ನಿಬಂಧದಲ್ಲಿ ದ್ರ
ವಿಡಭಾಷೆಗಳ ಮೂಲವನ್ನು ಕುರಿತು ನಮ್ಮ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು
ಪ್ರಕಟಿಸಿರುತ್ತೇವೆ. ಆ ನಿಬಂಧದಲ್ಲಿ ದ್ರವಿಡ ಭಾಷೆಗಳಿಗೂ
ಸಂಸ್ಕೃತಕ್ಕೂ ಯೆಷ್ಟು ಮಾತ್ರವೂ ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲದೆ, ಆ ಭಾ
ಷೆಗಳು ಸಿಥಿಯನ್ ವರ್ಗದ ಭಾಷೆಗಳಾಗಿರುತ್ತವೆಂಬದನ್ನು
ಸಿದ್ಧ ಮಾಡಿದ್ದೆವೆ.

ದ್ರವಿಡ ವರ್ಣಮಾಲೆಗಳು.

ಯಾವತ್ತು ದ್ರವಿಡ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೂಡಿ ಈಗ ಮೂ
ರು ವರ್ಣಮಾಲೆ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲುಂಟು; ಅವು — ಮಲಿಯಾ
ಳಂ, ತೆಲಗು ಅಥವಾ ಕನ್ನಡ, ತಮಿಳು. ತೆಲಗು ಕನ್ನ
ಗಳ ವರ್ಣಮಾಲೆಯು ಮೊಂದೇ ಇರುತ್ತದೆ. ತೆಲಗಿನಲ್ಲಿ ಕ
ಲವು ಅಕ್ಷರಗಳ ಆಕಾರಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪು ಭೇದವಿರ್ವಾಗ್ಯೂ ಆ
ಪ್ಪರಿಂದಲೇ ಆ ಭಾಷೆಯ ವರ್ಣಮಾಲೆಯು ಬೇರೆಯೆಂದು
ಹೇಳ ಕೂಡದು. ತುಳುವರು ವಾಡಿಕೆಯಾಗಿ ಮಲಿಯಾಳ
ಲಿಪಿಯನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆದದರಿಂದ ತಮಿಳ, ತೆ
ಲಗು, ಕನ್ನಡ, ಮಲಿಯಾಳ, ಇವ್ವೆದು ಮುಖ್ಯ ದ್ರವಿಡ
ಭಾಷೆಗಳಿಗೆ ಕೂಡಿ ಮೂರೇ ಲಿಪಿಗಳುಂಟೆಂದು ಹೇಳ ಬ
ಹ್ದು.

ಆದರೆ ತೆಲಗು ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಗಳಿಗೂ ತಮಿಳಕ್ಕೂ ಹಳೆ
ಲಿಪಿಗಳು ಬೇರೆಯುಂಟು. ಆ ಲಿಪಿಗಳಿಂದಲೇ ಈಗ ನಡೆ
ಯುವ ಲಿಪಿಗಳು ಹುಟ್ಟಿರುತ್ತವೆ. ತಮಿಳ ಭಾಷೆಯ ಬ
ರಹಿಯ ಲಿಪಿಗೆ "ಗ್ರಂಥಂ" ಯೆಂಬ ಹೆಸರುಂಟು. ಪ್ರಾಚೀ
ನ ಸಂಸ್ಕೃತ ಗ್ರಂಥಗಳೆಲ್ಲ ಇದೇ ಲಿಪಿಯಿಂದ ಬರಿಯಲ್ಪ
ಟ್ಟವೆ. ಮಲಿಯಾಳ ಲಿಪಿಯಾದರೂ ಈ ಗ್ರಂಥಂ ಯೆಂಬ

ಲಿಪಿಯಿಂದ ಹುಟ್ಟಿರುತ್ತವೆ. ಆದರಿಂದ ಯಾವತ್ತೂ ದ್ರವಿಡ ಭಾಷೆಗಳಿಗೆ ಹಳೆಗನ್ನಡ (ಅಥವಾ ಹಳೆದೆಲಗು), ಗ್ರಂಥಂ, ಇವೆರಡೇ ಮೂಲ ಲಿಪಿಗಳುಂಟು. ಇವೆರಡು ಲಿಪಿಗಳಾದರೂ ಸ್ವತಂತ್ರವಲ್ಲ. ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ ನೋಡಿದರೆ ದೇವನಗರೀ ಮೂಲ ಲಿಪಿಯಿಂದ ಇವೆರಡೂ ಹುಟ್ಟಿರತ್ತವೆಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಉದಾಹರಣಾರ್ಥವಾಗಿ ಕ, ಗ, ನ, ಲ, ಹ, ಮುಂತಾದ ಕನ್ನಡ ಅಕ್ಷರಗಳ ಆಕಾರಗಳ ಬಾಲಬೋಧ ಅಕ್ಷರಗಳ ಆಕಾರಗಳಿಗೆ ಬಹಳವಾಗಿ ಹೊಂದುತ್ತವೆಂಬುವದು ಸಾಮಾನ್ಯತರದ ತಿಳುವಳಿಕೆಯುಳ್ಳವರಿಗೆ ಸಹ ಗೊತ್ತಿರಬಹುದು. ನೋಡಿದರೆ ಇವೆರಡೂ ಲಿಪಿಗಳು ಯೋರಡೆರಡು, ಮೂರು ರೂಪಾಂತರಗಳಾದ ನಂತರ ಫಲಿತವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಪುರಾತನದ ಕನ್ನಡ ದೇವನಗರೀ ಶಿಲಾಲಿಪಿಗಳ ಅಕ್ಷರಗಳನ್ನು ಮೊಂದಕ್ಕೊಂದು ಹೊಂದಿಸಿ ನೋಡಿದರೆ ಅವೆರಡೂ ಒಂಸೇ ಯೆಂದು ತತ್ಕಾಲವೇ ನಿಷ್ಕರ್ಷವಾಗುತ್ತದೆ. ಆ ಕಾರಣ, ದ್ರವಿಡ ಭಾಷೆಗಳು ಸಂಸ್ಕೃತದಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದೆ ಇದ್ದಾಗ್ಯೂ, ಆ ಭಾಷೆಗಳ ಲಿಪಿಗಳೆಲ್ಲ ಸಂಸ್ಕೃತ ಲಿಪಿಯೆಂದು ಹೇಳಲ್ಪಡುವ ಪುರಾತನದ ದೇವನಗರೀ ಲಿಪಿಯಿಂದ ಹುಟ್ಟಿರುತ್ತವೆಂಬದಕ್ಕೆ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ.

ತೆಲಗು ಕನ್ನಡ—ಈ ವರ್ಣಮಾಲೆಯ ಕ್ರಮವೂ ಉಚ್ಚಾರಗಳೂ ದೇವನಗರೀ ವರ್ಣಮಾಲೆಯಂತೆ ಇರುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಒ, ಓ, ಯೆಂಬವೆರಡು ಸ್ವರಗಳೂ ಳ ಯೆಂಬ ವ್ಯಂಜನವೂ ಈ ಲಿಪಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚುಂಟು. ಆದಾಗ್ಯೂ ಳ ಕಾರವು ವೇದದಲ್ಲಿ ಉಪಲಬ್ಧವಿದೆ.

ಮಲಿಯಾಳ—ಈ ವರ್ಣಮಾಲೆಯು ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ

ಮೇಲಿನ ವರ್ಣಮಾಲೆಗೆ ಹೊಂದುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ "ಳ್ಳ" ಯೆಂಬಯೊಂದು ತಮಿಳವ್ಯಂಜನವು ಹೆಚ್ಚಿಗಿರುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ಹ್ರಸ್ವ ದೀರ್ಘ ಎಕಾರ ಒಕಾರಗಳು ಒಂದೊಂದೆ; ಈ ಅಕ್ಷರಗಳಿಂದ ತೋರಿಸಲ್ಪಡುತ್ತವೆ.

ಆದರೆ ವರ್ಗದ್ವಿತೀಯ ಚತುರ್ಥಾಕ್ಷರಗಳೂ, ಶ, ಷ, ಹ, ಯೆಂಬ ಊಷ್ಮ ವರ್ಣಗಳೂ ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೇರಿದ ಸಂಸ್ಕೃತ ಶಬ್ದಗಳಿಗಾಗಿ ಈ ವರ್ಣಮಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೇರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುತ್ತವೆ. ಅಂದರೆ ನಿಜ ದ್ರಾವಿಡ ಶಬ್ದಗಳಲ್ಲಿ ಈ ವರ್ಣೋಚ್ಚಾರಗಳು ಇರುವದಿಲ್ಲ. ಆ ಕಾರಣ ಭಂದ, ಭಳಿ, ಲೆಖ್ಖ, ಹಳೆ, ಶೇರು, ಮುಂತಾದ ದ್ರಾವಿಡ ಶಬ್ದಗಳ ಶುದ್ಧೋಚ್ಚಾರಗಳು ಹಂದ, ಚಳಿ, ಲೆಕ್ಕ ಪಳೆ, ಸೆರು, ಮುಂತಾದವುಗಳೆಂದು ತಿಳಿಯತಕ್ಕದ್ದು.

—o—

Departmental Notices.

ನೋಟೀಸು.

ಧಾರವಾಡ ಟ್ರೇನಿಂಗಕಾಲೇಜದಲ್ಲಿ ಹೊಸವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ತೆಗದುಕೊಳ್ಳುವದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಪ್ರವೇಶಪರೀಕ್ಷೆಯು ಇನ್ನು ಮೇಲೆ ಆಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಮೆಂತಲೂ, ಮುಲಕಪರೀಕ್ಷೆಯೇ ಪ್ರವೇಶ ಪರೀಕ್ಷೆಯೆಂದು ತಿಳಿಯತಕ್ಕದ್ದೆಂತಲೂ, ನಿಯಮಗಳು ವಿಧಿಸಲ್ಪಡತಕ್ಕವಾದ್ದರಿಂದ, ಸದರ ಕಾಲೇಜದಲ್ಲಿ ಅಭ್ಯಾಸಮಾಡವದಕ್ಕಾಗಿ ಬರಲಿಚ್ಛಿಸುವ ಉಮೇದವಾರ ಜನರಿಗೆ ತಿಳಿಯಪಡಿಸುವದೇನಂದರೆ, ಅವರು, ತಾವು ಸದ್ಭಥರಾಗಿಯೂ, ಮೆಂಗರಹಿತರಾಗಿಯೂ, ಪ್ರಕೃತಿ ಜನ್ಯರೋಗ ರಹಿತರಾಗಿಯೂ, ಪೂರ್ಣ (೧೮) ಅಥವಾ (೧೮) ವರುಷಗಳಿಗಿಂತ

ಕ್ಷಿನ ವಯಸ್ಸಿನವರಾಗಿಯೂ, ಇಷ್ಟೇಪೆಂದು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ
ಸ್ತ್ರರರ, ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ತಾಲೂಕಿನ ಮಾಮುಲೇದಾರ ಮಾ
ಲಕರೇರ, ಅಥವಾ ಸಬಾರಡಿನೇಟ ಜಡಜರ ಸರಟೀಫಿಕೀ
ಗಳ ಸಹಿತ ಹಾಗು, ತಮ್ಮ ತಮ್ಮಗೆ ದೊರತ ಮುಲಕೀ
ಟೀಫಿಕೀಟುಗಳ ಸತ್ಯ ನಕಲುಗಳ ಸಹಿಂತ (ಸತ್ಯನಕಲುಮೆಂದರೆ
ಮ ಖರೇ ನಕಲೆಂಬುವದಕ್ಕೆ ಮೇಲೆ ಬರೆಯಲ್ಪಟ್ಟ ಯಾವ
ದರೊಬ್ಬ ಉದ್ಯೋಗಸ್ಥನ ಸಹಿ ಉಳ್ಳದ್ದು) ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ
ರ್ಜಿಗಳನ್ನು ಪ್ರಿನಸಿಪಾಲರ ಕಡೆಗೆ ಬರುವ ಅಕ್ಟೋಬರ
ನೇ ತಾರಿಖಿನೊಳಗೆ ಕಳುಹಿಸಲ್ಪಟ್ಟಲ್ಲಿ ವಿಚಾರವಾಗಿ,
ಲೇಜದಲ್ಲಿ ತೆಗದು ಕೊಳ್ಳುವದಕ್ಕೆ ಪಸಂದ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ
ಮೋದವಾರರನ್ನು ಪಗಾರೀ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯರಂತೆ ತೆಗೆದು,
ಳ್ಳಲಾದೀತು. ಸದರ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯರ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು
ಮಂಬರ ೭ ನೇ ತಾರೀಖಿಗೆ ರಾಖಿಲ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳೋಣವ
ಬರುವದು. ಸದರ ಕಾಲೇಜದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯರ ಯೋ
ತಾನುಸಾರವಾಗಿ ಅಂದರೆ ಗುಣಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಪ್ರಕಾರ (೬)
ಪಾ (೭) ರೂಪಾಯಿ ಸ್ಕಾಲರ್ಶಿಪ ಕೊಡಲ್ಪಡುವದು. ಅರ್ಜಿ
ರನು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಪತ್ತೆಗಳನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಬರದ
ಅವರಿಗೆ ಉತ್ತರಗಳು ಹಪ್ಪಲೆ ಮುಟ್ಟುವವು. ತಾರೀಖು
ನೇ ಜುಲಾಯಿ ೧೮೬೭ ಇಸವಿ

B. K. Hooligoal.

ಪ್ರಿನಸಿಪಾಲ, ಟ್ರೇನಿಂಗಕಾಲೇಜ ಧಾರವಾಡ.

— o —

ನೋಟೀಸು.

ಕೊಡೋದರಲ್ಲಿ ಬರುವದೇನೆಂದರೆ ಥಾನವಾಡ ಟ್ರೇನಿಂಗ
ಕಾಲೇಜದ ಪಾರ್ಸಿಕ ಸರಟೀಫಿಕೇಟ ಪರೀಕ್ಷೆಯು ಬರುವ ಆ
ಕ್ಟೋಬರದ ೮ ನೇ ತಾರೀಖಿನ ದಿನಸ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುವ
ದು. ಹೊರಗಿನಿಂದ ಬರತಕ್ಕಂಥವರು ಮೇಹರಬಾನ್ ಇ
ನಸ್ಪೆಕ್ಟರ ಸಾಹೇಬರವರ ಅಪ್ಪಣೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿ ನಾಲ್ಕು
ದಿವಸ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಸದರ ಕಾಲೆಜದ ಪ್ರಿನಸಿಪಾಲರ ಕಡೆ
ಹಾಜರಾಗತಕ್ಕದ್ದು. ಹೀಗೆ ಮಾಡದಲ್ಲಿ ಅವರ ಹೆಸರಗಳು
ರೀಕ್ಷೆಯ ಲಿಷ್ಟಿಗೆ ದಾಖಲ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲ್ಪಡವವು ತಾರೀಖು
ನೇ ಆಗಷ್ಟ ೧೮೭೬ ಇಸವಿ.

E. K. Hooligoal.
ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಾಲ ಟ್ರೇ. ಕ

Correspondence.

ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ.

ಮೇಹರಬಾನ ರಾವ ಸಾ|| ಕರ್ನಾಟಕ ಶಾಲಾಪತ್ರಿಕೆ
ಎಡೀಟರರ ಚರಣ ಸನ್ನಿಧಾನಕ್ಕೆ

ಸೇವಕ ಧೊಂಡೋಗಂಗಾಧರ ಲಿಮುಯೆ ಸ್ಕೂಲಮಾಸ್ತರ
ಲಾ ಆಲೂರ ಈತನ ವಿಜ್ಞಾಪನೆ——ಕೆಳಗೆ ಬರೆದ ಪಂಕ್ತಿಗಳ
ತಮ್ಮ ಪತ್ರಿಕದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳ ದೊರಿಯುವಂತೆ ಮಾಡಿಸುತ್ತೇನೆ.
ಮಿತ್ರರಾದ ರಾ|| ರಾ|| ಬಾಳಾಜಿಗೋಪಾಳ ಸಕ್ಕರಿ
ವರು ಸನ್ನ ೧೮೭೬ ಇಸವಿ ದಶಂಬರ ತಿಂಗಳ ಶಾಲಾ
ಪ್ರತಿಕದಲ್ಲಿ ಶಬ್ದವ್ಯುತ್ಪತ್ತಿಯನ್ನು ಬರೆಯರುತ್ತಾರೆ. ಅದರ
(अध्ययन) ಮತ್ತು (आसन) ಈ ಎರಡು ಶಬ್ದಗಳ ವ

ಸ್ಟಿದಶಿಂದ ನನಗೆ ಸಂಶಯ ಬಂದಿರುತ್ತದೆ.

ಪರು (अध्ययन) ಈ ಶಬ್ದವು अ+आधि ಅಂದರೆ ಅ
ಭ್ಯಾಸ ಮಾಡು ಎಂಬ ಧಾತುವಿನಿಂದ ಹುಟ್ಟಿರುತ್ತದೆ. ಅಂ
ು ಬರೆದಿರುತ್ತಾರೆ ಆದರೆ आधि ಇದು ಧಾತು अ ಅಲ್ಲ ಇ
ಿ ಇರಲಿ ಮತ್ತು आधि ಇದಕ್ಕೆ अ ಈ ಉಪಸರ್ಗ
ಸಿದರೆ आधि ಅಂತಾಗಿ ಈ ರೂಪದ ಮುಂದೆ ಯಾವ
ತ್ಯಯ ಕೂಡಿದರೂ अध्यायन ಅಂತಾಗಬೇಕು (अध्ययन)
ುತಾಗಲಾರದು. ಇದರಂತೆ (आसन) ಈ ಶಬ್ದವು (अ+
ಅಂದರೆ ಕೂಡು ಎಂಬ ಧಾತುವಿನಿಂದ ಹುಟ್ಟಿರುತ್ತ
ಎಂತ ಬರೆದಿರುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ आ+सि=आसि ಅಂ
ರೂಪ ಆಗಿ ಈ ರೂಪಕ್ಕೆ ಯಾವ ಪ್ರತ್ಯಯ ಕೂಡಿಸಿ
ಿ (आसन) ಅಂತಾಗುವದು ಅಸಂಭವವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತ
ಆದರೆ ಹೀಗಾಗಲಿಕ್ಕೆ ಏನಾದರೂ ಆಧಾರವಿದ್ದರೆ ಅದ
ಬರೆದು ತಿಳುಹಿಸುವಿರೆಂದು ಅಪೇಕ್ಷಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಂಡಾವಕೃತ ಸಂಸ್ಕೃತ ಎಂಬದನ್ನೇ ಪುಸ್ತಕದ ಮೂರನೇ
ುತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ೪೦ ನೇಪುಟ ಮತ್ತು ೧೯೧ ನೇ ಪುಟದಲ್ಲಿ
ವಂಭತ್ತನೇ ನಿಯಮದ ಕೆಳಗೆ ಹೇಳಿದ ನಿಯಮಗಳ
ಾರ)

ಧಿ+इ=अधी ಅಂದರೆ ಅಭ್ಯಾಸಮಾಡು
अधि+इ+अन
ಇ+अन (ಗುಣಸಂಧಿ)
अय्+अन = (अय् ಸಂಧಿ)
अयन (ಅಂತರೂಪವಾಗಿ)
अधि+अयन=अध्ययन (ಯಣ್ ಸಂಧಿಪ್ರಕಾರ)

आस् = ಅಂದರೆ ಕೂಡು

आस्+अन = आसन

ಈ ಪ್ರಕಾರ अध्ययन ಮತ್ತು आसन ಈ ಎರಡು ಪ
ಬ್ದಗಳ ವ್ಯುತ್ಪತ್ತಿ ಇರಬಹುದೆಂದು ನನ್ನ ಬುದ್ಧಿಗೆ ತೋರು
ತ್ತದೆ. ಬುದ್ಧಿವಂತರು ಈ ಯಿಡ್ಡಾ ಮತಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವ
ಮತ ಖರೆ ಎಂಬುವದಕ್ಕೆ ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಬರಿ
ಯ ಬೇಕು. ತಾ|| ೨೭ ಜೂನ ೧೮೭೯.

ಭೊಂಡೂ ಗಂಗಾಧರ ಲಿಮಯೆ
ಹೆಡ್ಡಮಾಸ್ತರ ತಾಲೂಕ ರೋಣ

— ೮ —

ಮಹಾರಾಜ ರಾ. ರಾ. ಕನ್ನಡ ಶಾಲಾಪತ್ರಕದ ಎಡ
ಟರ ಸನ್ನಿಧಾನಕ್ಕೆ——

ಬಿ. ವಿ. ಕಳೆದ ಏಪ್ರೀಲ ತಿಂಗಳದ ಮತಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ
ಮುಳಗುಂದ ಅ||ರು ಕೊಟ್ಟ ಲೆಖ್ಕದ ಉತ್ತರ ರೀತಿ ಸರಿ
ತಮ್ಮ ಕಡಿಗ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಇದನ್ನು ತಪ್ಪು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಉ
ದ್ಭವಿಸುವ ಮತಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಮುದ್ರಿಸುವವರಾಗಿರೆಂದು ಬೇ
ಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ.

ಒಂದು ಹೊಲವಲ್ಲಿ ಜೋಳದ ರಾಶಿಯಾಗಿತ್ತು. ಅದ
ಮೇಟಿಯು ಬುಡದಿಂದ (೩) ಮೊಳ ಎತ್ತರವಾಗಿ ಆ ಮೇಟ
ಗೆ ಪರು (ಗುಂಪೀ) ಹಾಕಲ್ಪಟ್ಟಿತ್ತು ಮತ್ತು ಆ ರಾಶಿಯುಂ
ಆಕ್ರಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ನೆಲದ ಪರೀಘದ ವ್ಯಾಸವು ೧೨ ಮೊಳದ
ಗಿದೆ. ಆದರೆ ಈ ಮೇರೆಗೆ ಇರುವ ಆ ಜೋಳದ ರಾಶಿಯ
ಷ್ಠನಮೊಳೆಪ್ಪುತ್ತ

ಸದರ ಮೇಟಿಯ ಅಳತೆಯು ಹೇಳತಕ್ಕದ್ದಿದ್ದು ಪ್ರಶ್ನೆ

ಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ನಾವು ಸದರ ಮೇಟಿಯು ಬದಲಾಗಿ ಒಂದು ಸರಳ ರೇಷೆಯನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿ ಉದಾಹರಣ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ.

ಸದರ ಲೆಕ್ಕದ ರೀತಿ. ತಳದ ಕ್ಷೇತ್ರಫಲ ಮಾಡಿ ಇದಕ್ಕೆ ಎರಳತೆಯಿಂದ ಗುಣಿಸಿ ಬಂದ ಗುಣಾಕಾರದ $(\frac{೧}{೩})$ವೇ ಉತ್ತರ.

ಸದರ ಲೆಕ್ಕದ ತಳ (ಪಾಯೊ) ಪತರ್ಗಳಾಕಾರ ಅದೆ. ಅದರ ಕ್ಷೇತ್ರಫಲ ಮಾಡುವರೀತಿ. ಕ,ಜ್ಯಾದ ವರ್ಗ ಮಾಡಿ ಇದಕ್ಕೆ ೩.೧೪ ರಿಂದ ಗುಣಿಸಬೇಕು. ಬಂದ ಗುಣಾಕಾರ ಪತರ್ಗಳದ ಕ್ಷೇತ್ರಫಲವು. ತ್ರಿಜ್ಯಾ ಅಂದರೆ ವ್ಯಾಸದ ಅರ್ಧ ಸದರ ಲೆಕ್ಕದ ಪಾಯದ ತ್ರಿಜ್ಯಾ (ಕ) ಮೊಳ.

$-+ಕ+೩.೧೪ +೩+ \frac{೧}{೩} = ೧೧೩.೧೪$ ೨ ಇಪ್ಪು ಘನಮೊಳ

ಉತ್ತರ.

೧ ಚನಬಸಪ್ಪ ಪರಪ್ಪ ಶೇಡಬಾಳ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಹುಣಶೀಕಟ್ಟಿ
೨ ಗಿರಮಲ್ಲಯ್ಯಾ ಪ್ರಭಯ್ಯಾ ಮಠದ ,,

—oo—

ಗಣಿತವಿಷಯವು.

ಇಂತಿಂತಾ ಸಂಖ್ಯೆಯಿಂದ ಭಾಗಿಸಿದರೆ ಇಷ್ಟಿಷ್ಟೇ ಶೇಷ ಉಳಿಯಬೇಕು, ಇಂತಾದೊಂದು ಸಂಖ್ಯೆ ತೋರಿಸಿ ತೆಗೆಯುವದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ರೀತಿ:—

(ತಳಗಿನ ಉದಾಹರಣದಿಂದ ತೋರಿಸಲ್ಪಡುವದು.)

ಮೂರು ಸಂಖ್ಯೆಗೆ ೯, ೫, ೪ ರಿಂದ ಭಾಗಿಸಿದರೆ ಅನುಕ್ರಮೇಣ ೬, ೪, ೩ ಶೇಷ ಉಳಿಯುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಆ

ಸಂಖ್ಯೆ ಯಾವದು?

ಭಾಜಕ	ಶೇಷ
೯	೬
೫	೪
೪	೩

ಮೊದಲ ಭಾಜಕವೂ ತತ್ಸಂಮುಂಥವಾದ ಶೇಷವೂ ಸ
ಸಲು:—೯+೬=೧೫ ಈ ಹದಿನೈದನ್ನು, ಎರಡನೇ
ಜಕವಾದ ೫ ರಿಂದ ಭಾಗಿಸಿ ತತ್ಸಂಮುಂಥದ ಶೇಷ
ಉಳಿಯುವದರ ಪರಿಗೆ ಮೊದಲನೆ ಭಾಜಕವಾದ ೯ ಅ
ಮೇಲೆ ಕೂಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಹೋಗಲು—೧೫+೯=೨೪ ಈ
ಷ್ಟತ್ತು ನಾಲ್ಕು ೫ ರಿಂದ ಭಾಗಿಸಲು ಶೇಷ ನಾಲ್ಕು
ಳಿಯುವದು. ಈ ೨೪ ರಲ್ಲಿ, ಮೂರನೇ ಭಾಜಕವಾದ
ರಿಂದ ಭಾಗಿಸಲು ಶೇಷ ಮೂರು ಉಳಿಯುವ ಪರಿಗೆ
ಲಿನ ಎಲ್ಲಾ ಭಾಜಕಗಳ ಗುಣಾಕಾರವನ್ನು ಕೂಡಿಸಲು
೨೪+(೯×೫=೪೫)+೪೫+೪೫=೧೫೯ ಈ ನೂರಾಐ
ರೊಂಬತ್ತು ಇಚ್ಛಿತಸಂಖ್ಯೆ ಎಂದು ತಿಳಿಯಬೇಕು.
ಟೀಪ—ಬೇಕಾದ ಶೇಷವು ಬಾರದೆ ಬೇರೆ ಶೇಷಗಳು
ಪುನಃ ಬರುತ್ತ ಹೋಗಲು ಇಚ್ಛಿತ ಸಂಖ್ಯೆ ಹೊರಡುವಂ
ಸಂಖ್ಯವೆಂದು ತಿಳಿಯಬೇಕು.

ಶೇಷೋರಾಮಚಂದ್ರ

ಶಾಲಾಪತ್ರಕವು.

——o o*o——

ಪುಸ್ತಕ ೧೩] [ಸಂಚಿಕೆ ೮

ಅಗಷ್ಟ, ೧೮೭೮.

Educational Intelligence.

ವಿದ್ಯಾಸುಧಾರಣೆಗೆ ಸಂಬಂಧವಾದ ವೃತ್ತಾಂತಗಳು

ಬಂಗಾಲ ಇಲಾಖೆಯಾಳದೆ ವಿದ್ಯಾಖಾತೆಯಲ್ಲಿ ಹೊಸ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗುವ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನು ಹಿಂದಿನ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಸಾಧಾರಣ ಸ್ವರೂಪವು ಹ್ಯಾಗಂದರೆ, ಈಗಿನಂತೆ ಡಾಯರೇಕ್ಟರರೇ ಈ ಖಾತೆಯ ಮುಖ್ಯಾಧಿಕಾರಿಗಳು. ಆದರೆ ಕಲೆಕ್ಟರರು ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ ಕಮಿಟಿ ಯೆಂಬದೊಂದು ಕಮಿಟಿಯ ಸಹಾಯದಿಂದ ಶಾಲೆಗಳ ಮೇಚ್ಚಿದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಅಭ್ಯಾಸಕ್ರಮವನ್ನೂ ನೋಡತಕ್ಕವರು. ಇನಸ್ಪೆಕ್ಟರರು ಅಂಶತಃ ಈ ಕಮಿಟಿ ಸಹಿತರಾದ ಕಲೆಕ್ಟರರ ಕೈ ಕೆಳಗೂ ಅಂಶತಃ ಡಾಯರೆಕ್ಟರರ ಕೈ ಕೆಳಗೂ ನಡಿಯ ತಕ್ಕವರು. ಹಾಗೇ ಪ್ರಕಾರ ಡೆಪ್ಯುಟೀ ಇನಸ್ಪೆಕರರು ಅಂಶತಃ ಕಲೆಕ್ಟರರ ಕೈಕೆಳಗೂ ಅಂಶತಃ ಇನಸ್ಪೆಕ್ಟರರ ಕೈಕೆಳಗೂ ನಡಿಯ ತಕ್ಕವರು. ಇತ್ಯಾದಿ.

ಇದೇ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮುಂಬಯಿ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಸಹ ನಿಲಿಗೊಳಿಸಬೇಕೆಂಬದಾಗಿ ಈ ಇಲಾಖೆಯ ಗವರ್ನರವರು ಆಲೋಚಿಸುತ್ತಾರೆಂದು ಇಂಗ್ಲಿಷ ಪತ್ರಿಕಾನವತ್ರಗಳಿಂದ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ.

——o——

ವೀಲಗಿರಿಯ ಹತ್ತರ ನಂಜನಾಡಿನ ಚಿನ್ನಪ್ಪ ವಿಶೇಷ
ವಾಗಿ ದೊರೆಯುತ್ತಿರುವ ಕಾರಣ ಖಣ್ಣಿಗಳನ್ನು ಅಗಿಯು
ವ ವಿಚಾರವು ನಡಿದಿದೆ. ಕೊಡಗ ಶೀಮೆಯ ಹತ್ತರ ವಾ
ಯನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಚಿನ್ನದ ಖಣ್ಣಿಗಳು ಈಗ ಅಗಿಯಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ.

—o—

ಅಲಿಜಾ ಬಹಾದೂರ ಜಯಾಜೀರಾವ ಸಿಂದೆ ಇವರು
ಕಾಶಿಯಲ್ಲಿ ಕೋಟಿಲಿಂಗಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವ ಉದ್ಯೋಗ
ವನ್ನು ನಡಿಸಿದ್ದಾರೆಂದು ಕೇಳುತ್ತೇವೆ.

—o—

ಇಂಗ್ಲಿಷ ಸರಕಾರದವರು ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯವಿಡಿ
ರಾಜ್ಯಭಾರವವನ್ನು ನಡಿಸಿ ಪೂರ್ಣವಾದ ಶಾಂತತೆಯನ್ನುಂಟು
ಮಾಡಿದ ಪ್ರಯುಕ್ತ ಪ್ರಜಾಪುಷ್ಟಿಯು ಮಿತಿ ಮೀರಿ ಬೆಳಿದ
ದೇಶದಲ್ಲಿ ಬಡತವವು ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತ ನಡಿದದೆಂದು ಪ್ರೊಬ್ಬ
ಇಂಗ್ಲಿಷ ಪತ್ರಿಕರ್ತನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುತ್ತಾನೆ.

—o—

ಕವ್ವಾ ಪುತ್ರರನ್ನು ಹೇಳುವ ರೀತಿ— ನೀವು, ನಿಮ್ಮ ಹೆಂ
ಡತಿ, ಕೂಡಿ ಇಬ್ಬರಾದಿರಿ. ಈ ೨ ರೊಳಗೆ ಬದುಕಿದ್ದ
ಗಂಡು ಮಕ್ಕಳ ಸಂಖ್ಯವನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ಇಪ್ಪತ್ತಿವುಾಡಿ, ಆ
ದರೊಳಗೆ ೧ ಕೂಡಿಸಿ ೫ ರಿಂದ ಗುಣಿಸಿ ಬದುಕಿದ್ದ ಹೆಣ್ಣು
ಮಕ್ಕಳ ಸಂಖ್ಯವವನ್ನು ಕೂಡಿಸಿರಿ. ಬಳಿಕ ಆ ಸಂಖ್ಯಕ್ಕೆ ೧೦ ರಿ
ದ ಗುಣಿಸಿ, ತೀರಿಕೊಂಡ ಯಾವತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಸಂಖ್ಯ
ನ್ನು ಕೂಡಿಸಿರಿ. ತರುವಾಯ ೩೫೦ ಕಳೆಯಲಾಗಿ, ಉಳಿ
ಸಂಖ್ಯದ ಮೊದಲನೇ ಅಂಕೆಯು ಬದುಕಿದ್ದ ಗಂಡು ಮಕ್ಕ
ನ್ನು, ಆನೇ ಅಂಕೆಯು ಬದುಕಿದ್ದ ಹೆಂಣು ಮಕ್ಕಳನ್ನೂ

ನೂರನೇ ಅಂಕೆಯು ತೀರಿಕೊಂಡ ಮುಕ್ಕಳನ್ನೂ ತೋರಿ ಸುವದು.

—o—

ಒಳಗಡೆಯಲ್ಲಿ ಚಂದ್ರನ ಮೇಲೆ ಬೊಂದು ಚಮತ್ಕಾರದ ಹೊಸ ರಂಗತೆಯು ವರ್ತಿಸಿರುತ್ತದೆಂದು ಯುರೋಪದ ಜ್ಯೋತಿಷಿಗ ಳು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಚಂದ್ರನ ಮೇಲೆ ಕಾಣಿಸುವ ಕಪ್ಪು ಕ ಲೆಯು ಬೊಂದು ಬಹು ಯೆತ್ತರವಾದ ಪರ್ವತ ವುಂಟೆಂದು ದು ರ್ಬೀನ್ನಿಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಆ ಪರ್ವತದ ತ ಲೆಯ ಮೇಲೆ ಇತ್ತ್ಯಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ೩ ಮೈಲು ವ್ಯಾಸ ವುಳ್ಳದೊಂದು ಜ್ವಾಲಾಮುಖಿಯ ಮುಖವು ಉಂಟಾಗಿ, ಆ ಮುಖದೊಳಗಿಂದ ನಿರಂತರವಾಗಿ ಜ್ವಾಲೆಗಳು ಹೊರಡುತ್ತಿರು ತ್ತವೆ!

—o—

ಬ್ರಹ್ಮದೇಶದ ಅರಸನಿಗೆ ಮೊಬ್ಬ ಜ್ಯೋತಿಷಿಯು, ಕೆಲ ವೊಂದು ಪಕ್ಷ (೧೫ ದಿವಸ) ದೊಳಗೆ ನಿನ್ನ ರಾಜಧಾನಿ ಯೊಳಗೆ ಬಿರುಗಾಳಿಬಿಟ್ಟು ಪಟ್ಟಣವೆಲ್ಲಾ ಸುಡುವದೆಂತಲೂ, ನ್ನ ಪ್ರಜೆಗಳು ಡಾಳಿಯನ್ನು ಯೆಬ್ಬಿಸುವರೆಂತಲೂ ಹೇಳಿದ ಕಾರಣ ಆ ರಾಜಧಾನಿಯೊಳಗಿನ ಜನರೆಲ್ಲ ಗುಳಿ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಂದಿ ಹೋಗುವ ಹವಣಿಯಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಅರಸನಂತು ರ್ಮಕೃತ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಲಕ್ಷೇಪ ಮಾಡುತ್ತ ಕೂತಿದ್ದಾನೆ.

—o—

ಬೆವರಸಾಲಿಗೆ ಒಂಷಧ—ಸುಮಾರು ಬೊಂದು ಮಾಶಿಯಷ್ಟು ತುಪ್ಪಕನ್ನು ಸಣ್ಣಾಗಿ ಪುಡಿಮಾಡಿ ಅದನ್ನು ೨ ರೂಪಾ ಯಿ ತೂಕದಷ್ಟು ನೀರೊಳಗೆ ಚನ್ನಾಗಿ ಜೆರಿಸಿ ಆ ನೀರನ್ನು

ಬೆವರಸಾಲಿಗೆ (ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿದನಂತರ) ಹಚ್ಚಿ
ಲಾಗಿ ತತ್ಕಾಲವೇ ಗುಣ ಕಾಣುವದು.

—o—

ಚೇಳು ಕಡಿದವ್ದಕ್ಕೆ ಉಪಾಯಗಳು — ೧ ಕಡಿದ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ
ಜೇನತುಪ್ಪ ಹಚ್ಚು. ೨ ನಾಲ್ಕು ಗುಂಜಿ ಶೀಗೇಕಾಯಿಯ ಸ
ಡಿಯನ್ನು ವಿಳ್ಳೇದೆಲೆಯೊಳಗೆ ತಿನಿಸ. ೩ ಪಾಪಡಖ
ರ ತೇದು ಕಡಿದಲ್ಲಿ ಹಚ್ಚು. ೪ ಪಡುಪಲದ ಯೆ
ಯನ್ನು ತಲೆಗೆ ತಿಕ್ಕು. ೫ ಬೆಳ್ಳುಳ್ಳಿಯ ಕಷಾಯವನ
ಮೈಗೆ ಹಚ್ಚು, ೬ ಆಲದ ಅಂಟು ಕಡಿದಲ್ಲಿ ಹಚ್ಚು
ಚಾಲಿಯುಪ್ಪೊಳದೋಟೆಯನ್ನು ವಿಳ್ಳೇದೆಲೆಯೊಳಗೆ ತಿನಿಸು.
ಮೊಲೇಹಾಲು ಯೆರಡೂ ಹೊರಳೆಗಳೊಳಗೆ ಹಾಕು.
ಖಜೂರಿ, ಅರಿಶಿನಬೇರು, ಇವೆರಡೂ ಕುಟ್ಟಿ ಜಿಲಿಪೆಯ
ಹಾಕಿ ತಂಬಾಕದಂತೆ ತೇದು.

—o—

ಮೆ. ರಸೆಲ್ ಧೊರೆಗಳು ತಮ್ಮ ರಜೆಯನ್ನು ಬೆಳಿಸ
ಕ್ಕವರಿದ್ದಾರೆಂದು ಸುದ್ದಿಯುಂಟು. ಹಾಗಾದರೆ ಅವರು
ರುವ ವರೆಗೆ ರಾ. ಸಾ. ಪಟವರ್ಧನ ಇವರು ನಿಲ್ಲುವರೆಂ
ತೋರುತ್ತದೆ.

—

ನಾಳಿನ ೧೬ ನೇ ತಾರೀಖಿನಲ್ಲಿ ಮುಲಖೀ ಪರೀಕ್ಷೆ
ಪುರುವಾಗತಕ್ಕದುಂಟು. ಆದರಲ್ಲಿ ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ
ಹೊರ್ತು ಬೇರೆ ಜನರು ತಕ್ಕೊಳ್ಳಲ್ಬಡಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲವೆಂದು
ವೀರನಾಮೆಯನ್ನು ಹಚ್ಚಿರುತ್ತಾರೆ.

—o—

ರಾ. ರಾ. ಶ್ರೀನಿವಾಸ ರಾಮಚಂದ್ರ ಸೌದಿ ಮೈಸೂರು ಪ್ರಾಂತ ಸಾಲಿ ಟ್ರೀ. ಕಾ. ಇವರನ್ನು ಮುಂಬಯಿ ಕಾಯಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಅಸಿಸ್ಟಾಂಟು ಕನ್ನಡ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಲೇಟರರ ಸ್ಥಳಕ್ಕಾಗಿ ಮು. ಆನಸ್ಟೈಕ್ಷರಪರು ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಕೇಳುತ್ತೇವೆ.

ಒಬ್ಬ ಕುಶಲನು ಕಿವುಡರಿಗೆ ಕೇಳಬರುವಂತೆ ಮಾಡುವ ಅತಿ ಸುಲಭ ಯುಕ್ತಿಯನ್ನು ತಿಳಿಸುವದು ಹ್ಯಾಗಂದರೆ. ಅರವಾಸಿಸಪ್ಪು ದೊಡ್ಡಪಾದ ತಗಡಿನ ಯೆರಡು ಡಬ್ಬಿಗಳನ್ನು ತಕ್ಕೊಂಡು ಅವುಗಳ ಬುಡಗಳನ್ನು ಕತ್ತಿ ಕೆಗ. ತರುಪಾಯ ಆ ಬುಡಗಳ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಮೃದುಪಾದ ಚರ್ಮವನ್ನು ಬಿಗಿದು ಕಟ್ಟಿ ಆ ಚರ್ಮಗಳ ಮಧ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಪೊಂದು ಸಣ್ಣ ತೂತು ಮಾಡಿ, ಪೊಂದು ಉದ್ದಾದ ತಂತಿಯನ್ನು ತಕ್ಕೊಂಡು, ಅ ಪರ ಯೆರಡೂ ತುದಿಗಳನ್ನು ಅವೆರಡು ತೂತುಗಳಲ್ಲಿ ಶೇರಿಸಿ, ಪೊಳ ಮೈಯಲ್ಲಿ ಪೊಂದು ಕಡ್ಡಿಯನ್ನು ಅಡ್ಡ ಕಟ್ಟಿ ಬಿಡು, ಅಂದರೆ ಅದು ಪೊಂದು ಸುಲಭವಾದ ಟೆಲೀಫೋನ ಯಂತ್ರವಾಗುವದು. ಬಳಿಕ ಕಿವುಡನ ಯೆರಡೂ ಕೈಗಳನ್ನು ಅವನ ಕಿವಿಗಳ ಮೇಲೆ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಇಡಿಸಿ. ಆ ಕೈಗಳ ಮೇಲಿಂದ ಯಂತ್ರದ ತಂತಿಯನ್ನು ಪೊಂದು ಸುತ್ತು ಸುತ್ತಿ, ಯೆರಡೂ ಡಬ್ಬಿಗಳನ್ನು ತಂತಿ ಇದ್ದಷ್ಟು ದೂರ ತಕ್ಕೊಂಡು ಹೋಗು. ತರುಪಾಯ ಅವೆರಡರಲ್ಲಿ ಯಾವದಾದರೂ ಪೊಂದು ಡಬ್ಬಿಯೊಳಗೆ ಮೋರೆ ಹಾಕಿ ಯೆಷ್ಟು ಮೆಲ್ಲಗೆ ಮಾತಾಡಿದರೂ, ಆ ಶಬ್ದಗಳು ಕಿವುಡನಿಗೆ ಕೇಳಬರುವವು.

ಮೈಸೂರಿನ ಜೀಷ್ಟಕಮಿಶನರರಾದ ಮಿ. ಗಾರ್ಡನ್ ಧೊರೆ

ಗಳು ಬೆಂಗಳೂರಲ್ಲಿ ಪೊಕ್ಕಳತನದ ವಿಷಯವನ್ನು ಕಲಿಸುವ ಶಾಲೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವ ಉದ್ಯೋಗ ನಡೆಯಂತೆ ಕೇಳುತ್ತೇವೆ.

—o—

ರಮಾಬಾಯಿ ಯೆಂಬವಳೊಬ್ಬ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಜಾತಿಯ ತರುಣಿಯು ಈಗ ಕಲಕತ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಆಕೆ ಸಂಸ್ಕೃತ ವಿದ್ಯದಲ್ಲಿ ಪಾರಂಗತಳಾಗಿ, ಆ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಶ್ಲೋಕಗಳನ್ನು ರಚಿಸುವದರಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತೀಯಳೆನಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತಾಳೆ. ಆಕೆಯನ್ನು ಕಲಕತ್ತೆಯೊಳಗಿನ ಪಂಡಿತರೂ ಯುರೋಪೀಯನ್ ವಿದ್ವಾಂಸರೂ ತಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ಕರಿದು, ಸಭೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ, ಆಕೆಯ ಬುದ್ಧಿ ಚಾತುರ್ಯಕ್ಕೆ ಬೆರಗಾಗಿ, ಬಹು ಮಾನದೊಡನೆ ಆಕೆಗೆ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಸಂಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾರೆಂಬ ಸಂತೋಷದ ವೃತ್ತಾಂತವು ಅತ್ತಕಡೆಯ ಪತ್ರಗಳಿಂದ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ.

—o—

ಮುಂಬಯಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಪಾರ್ಸೀ ಜಾತಿಯ ಹುಡುಗರು ಕೂಡಿ ತಮ್ಮೊಳಗೊಂದು ಗುಪ್ತವಾದ ಸಂಘವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ದೀರ್ಘ ಪ್ರಯತ್ನ ನಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದೇನೆಂದರೆ, ಅಮೇರಿಕ ಖಂಡಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ, ಅಲ್ಲಿ ಹೊಸದೊಂದು ದೇಶವನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿಕೊಂಡು ಸ್ವತಂತ್ರರಾಗುವ ಉದ್ಯೋಗವು!

Structure of the Dravidian Languages

ದ್ರವಿಡ ಭಾಷೆಗಳ

ವ್ಯುತ್ಪತ್ತಿಯು.

ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಕುರಿತು ಸ್ವಲ್ಪ ವಿಚಾರ ಮಾಡುವ. ಈ

ಗದ ವರ್ಣಗಳ ಟ, ಡ, ಣ, ಈ ಮೂರು ವರ್ಣಗಳು
ಮೂಪತ್ತು ದ್ರವಿಡ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಬೀಚಾಕ್ಷರಗಳಂ
ಿ ಇರುತ್ತವೆ. ಅಂದರೆ ಇವುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಹಾಕಿದರೆ
ಯಾವದೂ ದ್ರವಿಡ ಭಾಷೆಯು ಕ್ಷಣಹೊತ್ತು ನಾಗಲಾರದು
ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿಯೂ, ಅದರಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದಂಥ ಯಾ
ತ್ತು ಉತ್ತರ ದೇಶೀಯ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಟವರ್ಗದ ಐ
ೂ ವರ್ಣಗಳು ಇದೇ ಮೇರಿಗೆ ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿ ಇದ್ದಂತೆ
ಾಣುತ್ತವೆ. ಆದರೂ ಟ, ಡ, ಣ, ಈ ಮೂರು ವರ್ಣಗ
ನ್ನು ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಷೆಯು ದ್ರವಿಡ ಭಾಷೆಗಳಿಂದ ಕೈಗಡ
ಕ್ಕೊಂಡಿತೆಂದು ಬುದ್ಧಿವಂತರು ತರ್ಕಿಸುತ್ತಾರೆ. ಈ ತರ್ಕ
ಸಯುಕ್ತಿಕವಾದದ್ದೆಂದು ನಮಗೂ ತೋರುತ್ತವೆ. ಯಾ
ಂದರೆ ಈಗ ನಡಿಯುವ ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಈ ವ
ರ್ಣಗಳಿಲ್ಲ ಇರುತ್ತಿದ್ದಾಗ್ಯೂ, ವೇದದೊಳಗಿನ ಅತಿ ಪುರಾತ
ಸೂಕ್ತಗಳಲ್ಲಿ ಈ ವರ್ಣಗಳು ಕಾಣಿಸುವದಿಲ್ಲ. ಕ್ವಚಿ
ತ್ತಿಗೆ ಈ ವರ್ಣಗಳು ಸಂಧಿ ಸಂಧಿ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ
ಷ್ಟಿಗೆ ಬೀಳುತ್ತವೆ. ಈ ಮಾತಿನ ಪ್ರತ್ಯಂತರವನ್ನು ಸುಜ್ಞ
ಉದುತ್ಯ, ಸೌರ, ಪುರುಷಸೂಕ್ತ, ವಿಷ್ಣುಸೂಕ್ತ, ಇ
ತ್ಯಾದಿ ಸೂಕ್ತಗಳಲ್ಲಿ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳ ಬಹುದು. ಈಡ್ಯ, ವಿ
ಷ್ಣು, ಪ್ರತಿಷ್ಠಾ, ಈಷ್ಟೇ, ಇತ್ಯಾದಿ ವೇದೋಕ್ತ ಶಬ್ದಗಳ
ಟವರ್ಣಗಳು ಸಂಧಿ ಕಾರ್ಯದಿಂದ ಮಾತ್ರ ಬಂದಿರುತ್ತ
ಅದರಿಂದ ಅರ್ವಾಚೀನರು ಈ ವರ್ಣಗಳನ್ನು ಅರ್ವಾ
ನ ವ್ಯಾಕರಣಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಸಂಧಿಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿ
ರಿಂದ ಅನುಮಾನಕ್ಕೆ ಮಾರ್ಗವಾಗುತ್ತವೆ. ಇವಲ್ಲದೆ ಪಾರ್ಸಿ
ರ ಧರ್ಮ ಪುಸ್ತಕಗಳ ಭಾಷೆಯಾದ ಝೆಂದ(ಛಂದ) ಯೆಂ

ಬ ಭಾಷೆಯು ಪೀಠ ವೇದ ಭಾಷೆಯ ಹಾಗೇ ಇರುತ್ತದೆ
ಅದಕ್ಕೂ ಇದಕ್ಕೂ ಬಹುತರ ಯೇಸು ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಇಲ್ಲೆ
ದು ಹೇಳಬಹುದು. ಆದರೆ ಆ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಟವರ್ಗದ ವರ್ಣ
ಗಳು ನಾಮಮಾತ್ರವಿನಪ್ರಯೋಗ. ಇದೇ ಪ್ರಕಾರಕ್ಕೆ ಸಂಸ್ಕೃತ ಪ
ರ್ಗದ ಭಾಷೆಗಳಾದ ಲ್ಯಾಟಿನ್, ಹಾಯ್‌ಜರ್ಮನ್, ಮುಂ
ದ ಯುರೋಪಖಂಡದ ಪ್ರಾಚೀನ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಹ ಆ
ವರ್ಣಗಳು ಯೆಪ್ಪು ಮಾತ್ರವೂ ಇರುವದಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ಟ
ವರ್ಗೀಯ ವರ್ಣಗಳನ್ನು ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಷೆಯು ದ್ರವಿಡ ಭಾ
ಗಳಿಂದ ಕದ್ದು ಕೊಂಡಿತೆಂಬ ಅನುಮಾನವು ನಿರ್ಮೂಲವಾದ ಪ
ಗುತ್ತದೆ. ಇನ್ನು ಠ, ಢ, ಇವೆರಡು ವರ್ಣಗಳು ದ್ರವಿ
ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲವೆ ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ಯೆಲ್ಲಿಂದ ಬಂದವೆ
ದು ಕೆಲವರು ಆಕ್ಷೇಪಿಸುವರು. ಅದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಉತ್ತರವೇನ
ದರೆ, ಕ, ಚ, ತ, ಪ, ಈ ನಾಲ್ಕು ವರ್ಗಗಳ ಮಹಾಪ್ರಯೋಗದಿಂ
ಖ, ಛ, ಥ, ಫ, ಯೆಂಬ ಮಹಾ ಪ್ರಾಣ ವರ್ಣಗಳುಂಟಾದವು. ಆ
ದರೆ ಆ ನಾಲ್ಕು ವರ್ಗಗಳಲ್ಲಿ ಮಹಾ ಪ್ರಾಣವರ್ಣಗಳಿದ್ದ
ತೆ ಸಂಸ್ಕೃತಾಭಿಮಾನಿಗಳು ಟವರ್ಗದಲ್ಲಿಯು ಯೆರಡು ಹೊ
ಸ ಮಹಾಪ್ರಾಣ ವರ್ಣಗಳನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸಿದರು.

ಇನ್ನು ವೇದದಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದಂಥ ಉತ್ತರ ದೇಶೀಯ ಭ
ಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಟವರ್ಗೀಯ ವರ್ಣಗಳು ಅಪ್ರತಿಹತವಾಗಿ ಸೇ
ರ್ದ ಉಪಪತ್ತಿಯು ಹ್ಯಾಗೆಂದರೆ—ಯಾವಸೊಂದು ಭಾಷೆ
ಸಮಾಪ್ತಿಯ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಆ ಭಾಷೆಯಿಂದ ಹೊಸ ಭಾಷೆಯ
ಹುಟ್ಟುತ್ತದೆ. ಅಂದರೆ ನಡಿಯುವ ಭಾಷೆಯೊಳಗಿನ ಶಬ್ದ
ಉಚ್ಚಾರಗಳು ಗ್ರಾಮ್ಯ ಜನರ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಕೆಡುತ್ತಾ ಕೆ
ತ್ತಾ, ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಮೂಲಭಾಷೆಯ ಸ್ವರೂಪವು ನಷ್ಟವಾ

ವ್ಯಾಕರಣದ ಹೊಸ ನಿಯಮಗಳು ವ್ಯಂಟಾಗುತ್ತವೆ. ಉದಾಹರಣಾರ್ಥವಾಗಿ ಸಂಸ್ಕೃತದಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದ ಬಾಲಬಾಷೆಯನ್ನೂ ಹಳೆಗನ್ನಡದಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದ ಹೊಸಗನ್ನಡ ಭಾಷೆಯನ್ನೂ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಆದದರಿಂದ ಸಂಸ್ಕೃತವು ಬಹುಕಾಲ ನಡೆದ ಬಳಿಕ ಅದನ್ನು ಮುರಿದು ಅದರ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಗೊಂಡ ಪ್ರಾಕೃತ, ಬಾಲಭಾಷೆಯೆಂಬ ಪಾಶ್ಚಿಮಿಕ ಭಾಷೆಗಳು ಕೆಲಕಾಲ ನಡೆದ ನಂತರ ಈಗ ನಡೆಯುವ ಉತ್ತರ ದೇಶೀಯ ಭಾಷೆಗಳು ಹುಟ್ಟಿದವೆಂಬದಕ್ಕೆ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ವೇದದ ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕರು (ವೇದವ್ಯಾಸ ಋಷಿಯ) ಸಂಧಿಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ವೇದದೊಳಗೆ ಸಹ ಉಪರಿಗೀಯ ವರ್ಣಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿದರೆಂದು ನಾವು ಮೇಲೆ ಹೇಳೇ ಇರುತ್ತೇವೆ. ಅಂದ ಬಳಿಕ ಈ ವರ್ಣಗಳು ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ಸೇರಿದ ಬಳಿಕ ಬಹು ಕಾಲವು ಕ್ರಮಿಸಿ, ಆಧುನಿಕ ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಮೊದಲು ಈ ವರ್ಣಗಳು ಕೇವಲ ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿ ಹೋದನಂತರ ಈಗಿನ ಉತ್ತರ ದೇಶೀಯ ಭಾಷೆಗಳು ಹುಟ್ಟಿದವು. ಆದದರಿಂದ ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಈ ವರ್ಣಗಳು ಅಂಗಭೂತವಾಗಿ ಇರುವದು ಸ್ವಾಭಾವಿಕವೇ.

ತಮಿಳ ವರ್ಣಮಾಲೆಯು—ಈ ವರ್ಣಮಾಲೆಯ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕೃತದ ಸಂಬಂಧವು ಬಹು ಕಡಿಮೆ ಯೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಸ್ವರಗಳ ಕ್ರಮವೂ ಉಚ್ಚಾರವೂ ಯಾವತ್ತೂ ಕನ್ನಡ ಸ್ವರಗಳಂತೆ ವುಂಟು. ಆದರೆ ಅನುಸ್ವಾರ ವಿಸರ್ಗಗಳೂ ಋ ೠ ಕಾರಗಳೂ ಇರುವದಿಲ್ಲ. ವರ್ಗೀಯ ವ್ಯಂಜನಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಥಮ ಪಂಚಮ ವರ್ಣಗಳು ಮಾತ್ರ ವುಂಟು ಅಂದರೆ ಚ ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ಚ, ಞ, ಇವೆರಡೇ ಅಕ್ಷರ

ಗಳು, ಚ ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ಟ, ಣ, ಇವೆರಡೇ, ಇತ್ಯಾದಿ. ಆದರೆ
ಕ, ಚ, ಟ, ತ, ಪ, ಯುಂಟ ಸ್ಪಾಥಪೂರ್ವಕ್ಷರಗಳು ಕೆಲವು
ನ್ಯಳಗಳಲ್ಲಿ ಗ, ಜ, ಡ, ದ, ಬ, ಯೆಂಬ ತೃತೀಯಾಕ್ಷ
ರಗಳಂತೆ ಉಚ್ಚರಿಸಲ್ಪಡುತ್ತವೆ. ಈ ಉಚ್ಚಾರ ಭೇದದ ನಿ
ಯಮವನ್ನು ಮುಂದೆ ಕೊಡುವೆವು. ಅವರ್ಗೀಯ ಅರ್ಧ
ಸ್ವರಗಳಲ್ಲಿ ಯ, ರ, ಲ, ವ, ಈ ನಾಲ್ಕು ವರ್ಣಗಳು
ಕನ್ನಡದಂತೆ ಇರುವದಲ್ಲದೆ, ಬೇರೆ ನಾಲ್ಕು ಅರ್ಧಸ್ವರಗಳು
ತಮಿಳದಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತವೆ. ಅವುಗಳ ವಿವರ.—

"ಱ್ರ" ಇದರಂಥ ಉಚ್ಚಾರವುಳ್ಳದ್ದೊಂದು ವರ್ಣವುಂಟು
ಆದರೆ ಅದರ ಉಚ್ಚಾರವು ಱ್ರಕ್ಕಿಂತ ಬಹು ಹಗುರ
ದದ್ದು.

"ೞ" ಕಾರವಂತು ಪ್ರಸಿದ್ಧವೆ. ಆದರೆ ಇದರ ಉಚ್ಚಾ
ರದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಭೇದಗಳುಂಟು. ಅವುಗಳನ್ನು ಮುಂ
ವಿವರಿಸುವ.

"ಟ್ರ್" ಇದರಂಥ ಕರ್ಕಶವಾದ ಉಚ್ಚಾರವುಳ್ಳದ್ದೊಂದು
ರ್ಣವುಂಟು. ಆದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಟ್ ಕಾರದ ಶ್ರವಣವು ಬ
ವುಂಡವು, ರ್ ಕಾರದ ಶ್ರವಣವು ಬಹುತರ "ರ್ರ್"
ರದ ಹಾಗೆ ಆಗುತ್ತದೆ.

"ನ್" ಕಾರವು ಮತ್ತೊಂದುಂಟು. ಆದರೆ ಇದಕ್ಕೂ
ವರ್ಗದೊಳಗಿನ ನ್ ಕಾರಕ್ಕೂ ಉಚ್ಚಾರದಲ್ಲಿ ಯೇನು ಭೆ
ವಿಲ್ಲ; ಉಪಯೋಗದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಭೇದವುಂಟು.

ಶ, ಷ, ಸ, ಹ, ಕ್ಷ, ಈ ಐದು ಆಂತ್ಯ ವರ್ಣಗಳು
ಕೇವಲ ಸಂಸ್ಕೃತ ಶಬ್ದಗಳ ಉಚ್ಚಾರಕ್ಕೋಸ್ಕರವಾಗಿ
ಸಂ ಪ್ರಾಚೀನ ಲಿಪಿಯಿಂದ ತಕ್ಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ

ಕಾರಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ 'ಜ' ಕಾರದಂಥ ಉಚ್ಚಾರವುಳ್ಳದ್ದೊಂದು ವರ್ಣವುಂಟು. ಕ್ಷ ಕಾರವು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಆದಂತೆ ತಮಿಳದ ಲ್ಲಿ ಸಹ ಕ್,ಷ್, ಇವೆರಡು ವರ್ಣಗಳು ಕೂಡಿ ಆಗಿರುತ್ತ ವೆ. ಆದದರಿಂದ ಇದನ್ನು ವರ್ಣ ಮಾಲೆಯೊಳಗಿಂದ ತೆಗಿದು ಹಾಕ ಬಹುದು.

ಸಂಯೋಗದಿಂದ ಈ ವರ್ಣಗಳ ರೂಪಗಳಲ್ಲಿ ಯಿಷ್ಟು ಸಾತ್ರವೂ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಸ್ವರಸಂಯೋ ಗದಿಂದ ಬಳ್ಳಿಗಳನ್ನು ಮಾಡುವಾಗ ಸ್ವರ ಚಿಹ್ನಗಳನ್ನು ವ್ಯಂ ಜನಗಳ ಹಿಂದಾಗಲಿ ಮುಂದಾಗಲಿ ಇಡುವರು. ವ್ಯಂಜನ ಸಂ ಯೋಗಗಳಲ್ಲಿ ಮೊದಲಿನ ವರ್ಣವನ್ನು ಸ್ವರಚಿಹ್ನದ ಹೊರ್ವಾ ಯಿರಡನೇದಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಸಿ ಬರಿಯುವರು, ಉದಾ. ತ್ರ ಬರಿ ಯು ಬೇಕಾದರೆ 'ತ್ಯ' ಬರಿದಂತೆ.

—೦೦—

Means to improve a School.

ಉತ್ತಮ ಶಾಲಾ ಆಗುವದಕ್ಕೆ ಕುನು ಮೂಡಬೇಕು.

ನಾನು ಕೆಳಗೆ ವ್ಯಕ್ತ ಪಡಿಸಿದ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಓದಿದ ವ್ಯರೂ, ಅನಿಪ್ಪಾದವರೂ, ಇವರಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಹ್ಯವಾದ ನಂ ಶವನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದರೆ ನನ್ನ ಶ್ರಮ ಸಫಲವಾಯು ವು ತಿಳಿಯುವೆನು.

೧ ಶಾಲಾಖಾತೆಯ ಮುಖ್ಯೋದ್ದೇಶವು.

ಎಲ್ಲ ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗಿಲ್ಲದ ಜ್ಞಾನವೆಂಬ ಹೆಚ್ಚಿನ ವಸ್ತು ವು ದೇವರು ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ. ಅದು ವಿವಿಧವು ಬೆಳೆಯುವ ಹಾಗಿದೆ.ಹಿಳ್ಳೆ ಅಭ್ಯಾಸಮಾಡುವವನು ಬ್ಬ

ಳಿ, ಎಂಮು. ಳಿ, ಪರೀಕ್ಷೆಗಳಂಮು ಕೊಟ್ಟಿ ಬುಧ್ಧಿವಂತ ನ
ಎಸುತ್ತಾನೇ, ಏನು ಅಭ್ಯಾಸಮಾಡದೆ ವೃಥ್ಥಾವಾಗಿ ಕಾಲಕ್ಷ
ಮಣ ಮಾಡುವವನು ನೀಚಪ್ರಾಣಿಗಳಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಬುಧ್ಧಿ
ಯುಳ್ಳವನಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಗಿಳಿಗಳಿಗೆ ಕಲಿಸುವ ವಿದ್ಯವೂ ಮ
ನುಷ್ಯನ ವಿದ್ಯವು ಬೇರೆ ಬೇರೆ. ಅರ್ಥ ತಿಳಿಯದೆ ಅಭ್ಯಾಸಮಾ
ಡುವುದು ಗಿಳಿ ಓದು. ಅಭ್ಯಾಸಮಾಡುವದಂನು ಗ್ರಹಿಸ
ತ್ತಾ ನಡೆಯುವದೇ ಅಭ್ಯಾಸ ದೇವದತ್ತವಾದ ಜ್ಞಾನ ಜ
ಜವು ಯಾವತ್ತು ಮನುಷ್ಯರಲ್ಲಿ ಉಂಟೇ ಉಂಟು ಅ
ಕ್ಕೆ ಒಳ್ಳೆ ಸಾಲಿಯೆಂಬ ಹೊಲವೂ ಉತ್ತಮ ಮಾಸ್ತರನೆಂ
ಬ ಪ್ರಕಾಶವು ಮನಃಪೂರ್ವಕ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡುವದೆಂಬ ಬೀ
ಲವೂ ಹೂರೆತಕೆ ಜ್ಞಾನವು ಅಂಕುರಿಸಿ, ಫಲ ಕೊಡ
ಎಂದಿಗೂ ಬಿಡದು. ವಿದ್ಯ ಶಬ್ಧವು ವಿದ ಅಂದರೆ ತಿಳಿ ಎಂ
ಸಂಸ್ಕೃತ ಧಾತುವಿನಿಂದ ಹೊರಟುಕಾರಣ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಕಾರದ
ಳುವಳಿಕೆ ಹುಟ್ಟಿಸಿ ಕೊಡುವದೇ ವಿದ್ಯವು. ಆರೈಕೆ ಮಾಡಿ ಬೀ
ಸಿನ ಗಿಡವು ತೀವ್ರವಾಗಿಯೂ, ಉತ್ತಮವಾಗಿಯೂ ಬೆ
ಯುವಂತೆ, ಉತ್ತಮ ಸಾಲಿಯಲ್ಲಿ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿದ
ಡುಗ ಹುಡುಗಿಯರು ತೀವ್ರ ಜಾಣರಾಗುತ್ತಾರೆ. ಈ ಜಾಣ
ವವು ಆವರಿಸಿ ಅಮರಣ ಪರಿಯಂತ ಹೊಟ್ಟಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತ
ಆದಕಾರಣ ವಿದ್ಯೆ ಕಲಿಸುವ ಸ್ಥಲವು ಎಷ್ಟು ಮುಕ್ಯವೆ
ಬದು ವಿಚಾರಶೀಲರಿಗೆ ತೋಚದು ಇರದು. ನಂಮ ದಯಾ
ಸರಕಾರದವರು ಬಹಳ ಕರುಣೆಪೆಚ್ಚಮಾಡಿ ಸಾಕ್ಷಾತ ಲಾಭವಿ
ವಿಮ್ಯಾಖಾತೆಯಂನು ನಡಿಸಿದ್ದಾರೆ, ಆದಕಾರಣ ಎಲ್ಲರು ಆ
ಆದಷ್ಟು ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕು. ಜಾಪತನವು ಅಭ್ಯಾಸದ
ಗ್ಯಾಮವು, ಮೂರ್ಖತನವು ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡದ್ದರ ಪರಿಣ

ಪ್ರ ಇಂಥವ ಮೂರ್ಖ, ಇವನಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಕಲಿಸಿದರೂ ಕಲಿಯನು
ಂಬ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಮಿಥ್ಯಾಂಸ ಬಹಳವಿದೆ. ಜಾತ್ಯಾ ಜಾಣ
ನಾದವನು ಬೇಪ್ರ ಕಲಿಯುತ್ತಾನೆ. ಆದರೆ ಎಷ್ಟುದಿನ ಕಲಿಸಿದರೂ
ಕಲಿಯದೆ ಇರುವವನು ಅಪರೂಪ. ಆದ್ದರಿಂದ ಕಲಿಯುವವರೂ
ಲಿಸುವವರೂ ಮೂರ್ಖಶಬ್ದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಅರ್ಥ ಕೊಡದೆ ಪ್ರ
ಮುಖ್ಯ ಸಾಧ್ಯವಾದ ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳಿಸುವದಕ್ಕೆ ಶ್ರಮಪಡ
ೇಕು. ಶ್ರಮಪಟ್ಟು ಮೇಲೆ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆಗೂಡದೇ ಹೋದರೆ,
ಯತ್ನೆ ಕೃತೆ ಯದಿನಸಿಧ್ಯತಿ ಕೋತ್ರದೋಷಃ" ಎಂಬಂತೆ
ಯತ್ನ ಮಾಡಿದವನಮೇಲೆ ದೋಷಬರುವದಾದರೂ ತಪ್ಪುವದು.

೨ ಶಾಲಾಗುರುತ್ವ.

ಾಸ್ತ್ರನೂ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯರೂ, ಶಾಲಾಗ್ರಹವೂ, ಪುಸ್ತಕ ನ
ಕೆಗಳೂ, ಖುರ್ಚಿ ಮೇಜು ಬಾಕುಗಳೂ ಮುಂತಾದವುಗಳು
ಇದ್ದರೆ ಸಾಲಿಯಾಗುವದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ
ಯೊಂದೆಂದನು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, ಅವುಗಳು
ಬಂಧವಾದ ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಬುದ್ಧಿಗೆ ತೋಚಿದ
ು, ತೋರಿ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ:——

ದೇವಾಲಯಕ್ಕೆ ದೇವರೂ, ಶರೀರಕ್ಕೆ ಜೀವವೂ ಹ್ಯಾ
ಅಗತ್ಯವಾಗಿರುವ್ದೋ, ಹಾಗೆ ಸಾಲಿಗೆ ಮಾಸ್ತರನು ಬೇಕಾ
ನು. ಇವನ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಕಾದವರು ಕಂಡಂತೆ ನೆಸರಿಟ್ಟಿ
, ಮೂಢ ಜನರಲ್ಲಿ ಅಜ್ಞಾನ ಮೂಲಕವಾಗಿ ಇವನಿಗೆ ತ
ಾನವಿದ್ದು ಹೊರಿಯುದಿದ್ದರೂ, ಇವನು ಮಾಡುವ ಉದ್ಯೋ
ದಾಗುವ ಅಪೇಕ್ಷಿತ ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ಆಲೋಚಿಸಿ ನೋ
ಮಾಸ್ತರನ ಉದ್ಯೋಗವು ಬಹು ಘನವಾದದ್ದೆಂದು
ಿಂಪಡೆಯುವ್ದೆ ಇರದು. ಈಗ್ಗೆ ಸುಮಾರು ಹನ್ನೆರಡು ವ

ಧಿಕಾರಗಳನ್ನು ಪಡೆದ ಮಾಮಲೇದಾರ, ಮುನಶೀಫ
ಲ್ಲೊಂದು ಒಬ್ಬ ಸಂಗ್ಯ ಕಾರಕೂನನ ಪರಿಯಂತರ ನೋಡಿ
ಸಾಲಿಯ ಸಂಖ್ಯಾರವಾಗದೆ ಇರುಪಮರ ಒಬ್ಬರಾದರೂ
ರಕವದು ದುರ್ಲಭ!! ಆದ್ದರಿಂದ ಶಾಲಾಖಾತೆಯು
ಖಾತೆಗಳ ತಾಯಿಯೆಂದು ಅನ್ನ ಬಹುದು. ಪಠಿಯಚಿ
ಹಾಕಿದ ಮೇಣದ ಮೇಲೆ, ಕೆಳಗಿರುವ ಆಕೃತಿಯು
ತೆ ಮಾಸ್ತರನ ಗುಣ ಸ್ವಭಾವ ಬುದ್ಧಿಗಳಿಗನುಸಾರವಾಗಿ
ಗರ ಬುದ್ಧಿಯಾದರು ತದ್ರೂಪವಾಗುವದು. ಮಾಸ್ತರನು
ಮುಮತೆಯುಳ್ಳವನಾಗಿರಬೇಕು. ಅವನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ತಾಯಿ
ದೆಗಳು ತಮ್ಮ ಕಂದರನ್ನು ಪೂರ್ಣ ವಿಶ್ವಾಸದಿಂದ
ಹೋಗುವ, ಕಾರಣ ಅವನಿಗುಂಟಾದ ಅಧಿಕಾರವು
ಯಿ ತಂದೆಗಳಿಂದಲೇ ದೊರೆಯುತ್ತದೆಂಬದರಲ್ಲಿ ಸಂಶ
ಲ್ಲ ಪರರಮ್ಯೆಗೆ ಅಕಾರಣವಾಗಿ ಒಂದು ಒಟ್ಟು ಹೊಗಲಿಸಿದರೆ ಶೀ
ನೋಣಾಗುತ್ತದೆ ಆದರೆ, ಮಾಸ್ತರನು ಹುಡುಗರ ಕಲ್ಯಾ
ಗಿ, ತಕ್ಕ ಶಿಕ್ಷೆ ಕೊಡಲು ಶಕ್ತನಾಗಿರುತ್ತಾನೆ. ಮಾ
ಗೂ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯರಿಗೂ ಇರತಕ್ಕ ಸಂಬಂಧವು ವಿದ್ಯಾ
ರಲ್ಲಿದ್ದಂಥದಾಗಲಿ, ಅಂಗತಂಮಂದಿರಲಿದ್ದಂಥದಾಗಲಿ
ಶಿಕ್ಷೆ ಕೊಡುವ ಪ್ರಸಂಗವೇ ಸಿಗಗುವದಿಲ್ಲ. ಮಾಸ್ತರ
ಪಾಕೂ, ನಡತೆ ನುಡತೆಗಳೂ ಚಡಪಯಿಕೆಯುಂ ಬೈಪಾ
ಹಿಂಬಾಲಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾದಂಥವುಗಳಾಗಿ ಇರ
ಶ್ರೀಮಂತರೂ, ಬಡವರೂ; ಅಧಿಕಾರಿಗಳೂ, ಅನ
ಳೂ; ಸ್ವಜಾತಿ; ಪರಜಾತಿ; ನಂಬುವ, ನಂಬದವ;
ಪಕ್ಷಪಾತಾಂಗಗಳು ಮಾಸ್ತರನಲ್ಲಿ ಮೂಳೆದೋರಬಾರದು
ಮುಂದೆ ಸಾಗುವದು. ಶ್ರೀ. ರಾ.

Trigonometry.
ತ್ರಿಕೋಣಮಿತಿಯು

ವರ್ತುಳದ ಸಂಬಂಧದಿಂದ ಯಾವ ಯಾವ ರೇಖೆಗೆ
ವ ಯಾವ ಸಂಜ್ಞೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದು ತಿಳಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು.
ಇಷ್ಟರಿಂದಲೇ ಈ ಸಂಬಂಧಗಳ ಜ್ಞಾನವು ಜನ್ಮ
ಆಗುವದೆಂದು ತಿಳಕೊಂಬುವದು ಸಮುವಲ್ಲ. ಕಾಟಕೋನ ತ್ರಿ
ಣದ ಸಂಬಂಧದಿಂದ ಇವುಗಳು ಹ್ಯಾಗೆ ಹೊರಡುತ್ತ
ುವದನ್ನು ತೋರಿಸುವದು ಅವಶ್ಯವಾದ ಕಾರ್ಯವು.

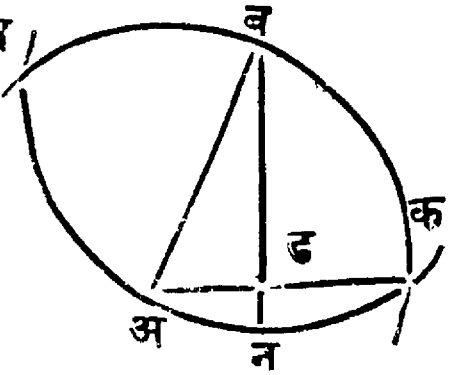

ಅಆಕ ಕಾಟಕೋನ ತ್ರಿಭು
ಣದಲ್ಲಿ ಅ ಬಿಂದುವ
ಕೇಂದ್ರ ಮಾಡಿ ಅಆ
ತ್ರಿಜ್ಯದಿಂದ ಕಆಗ ವರ್ತು
ನ್ನು ತೆಗೆಯಲು, ಹಿಂದೆ
ರಿಸಿದಂತೆ ಆಕವು ಅ
ನದ ಭುಜಜ್ಯವಾಗುವದು. ಆದರೆ ಇಷ್ಟೇ ತಿಳದು ಉಪ
ೀಗವಿಲ್ಲ. ಆಕದ ಅಳತಿ ಎಷ್ಟೆಂಬುವದು ನಮಗೆ ತಿಳಿ
ವದು ಅವಶ್ಯವಾದ ಮೂಲಕ ಇವುಗಳೊಳಗಿನ ಯಾವ
ದರೊಂದು ಸರಳರೇಖೆಯ ಅಳತಿಯನ್ನು ಕ್ಲಿಪ್ತ ಮಾಡಿ
ಂಡರೆ ಉಳಿದ ಸರಳರೇಖೆಗಳ ಅಳತಿಗಳು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತ
ವರ್ತುಳಕ್ಕೆ ತ್ರಿಜ್ಯವು ಮುಖ್ಯವಾದ ರೇಖೆಯೊದ್ದರಿಂದ
ಕ್ಕೆ ಯಾವದಾದರೊಂದು ಬೆಲೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಉಳಿದ
ತಿಗಳ ಬೆಲೆಗಳು ಸಹಜವಾಗಿ ಹೊರಡುವವು. ತಸ್ಮಾತ
ಜ್ಯವು ಒಂದೆಂದು ಕಲ್ಪಿಸಲು ಏನಾಗುತ್ತದೆಂದರೆ——

$$\frac{\text{ಬಡ}}{\text{ಅಬ}} = \frac{\text{ಲಂಬ}}{\text{ಕರ್ಣ}} = \frac{\text{ಭು}\cdot\text{ಅ}}{\text{ಗ}} = \text{ಭು}\cdot\text{ಅ}$$

ಅದೇ ತ್ರಿಕೋಣವನು ಮುನಃ ತಕ್ಕೊಂಡು ಬ ಬಿಂದುವನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಮಾಡಿ ಅಬ ತ್ರಿಜ್ಯದಿಂದ ನಮ ವರ್ತುಳವನು ತೆಗೆಯಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಅಡವು ಬ ಕೋನದ ಭುಜಜ್ಯವು ಕಾರಣ ಅದು ಅ ಕೋನದ ಕೋಭುಜಜ್ಯವು, ಯಾಕಂದರೆ ಕೋನವು ಅ ಕೋನದ ಕಾಂಪ್ಲಿಮೆಂಟಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಮೇಲಿನ ತೆ ತ್ರಿಜ್ಯದ ಬೆಲೆಯು ಒಂದೆಂದು ತಿಳುಕೊಳ್ಳಲು

$$\frac{\text{ಅಡ}}{\text{ಅಬ}} = \frac{\text{ಪಾದ}}{\text{ಕರ್ಣ}} = \frac{\text{ಕೋಭು}\cdot\text{ಅ}}{\text{ಗ}} = \text{ಕೋಭು}\cdot\text{ಅ}$$

ಅಸಕ ಕಾಟಕೋನತ್ರಿಕೋಣವಲ್ಲಿ. ಅ ಜಿಂದುವಿನಿಂದ ಅಕ ತ್ರಿಜ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಿ ಕನಮ ವರ್ತುಳವನು ತೆಗೆಯಲು ಕಸ ರೇಖೆಯು ಅ ಕೋನದ ಸ್ಪರ್ಶರೇಖೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ತ್ರಿಜ್ಯವು ಒಂದೆಂದು ಕಲ್ಪಿಸಿ ಅದರಿಂದ ಕಸಕ್ಕೆ ಭಾಗಿಸಲು-

$$\frac{\text{ಕಸ}}{\text{ಅಕ}} = \frac{\text{ಲಂಬ}}{\text{ಪಾದ}} = \frac{\text{ಸ್ಪಶ್}\cdot\text{ಅ}}{\text{ಗ}} = \text{ಸ್ಪಶ್}\cdot\text{ಅ}$$

ಅದೇ ತ್ರಿಕೋಣದಲ್ಲಿ ಸ ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಸಕ ತ್ರಿಜ್ಯವನು ಮಾಡಿ ಕನಜ ವರ್ತುಳವನು ತೆಗೆಯಲು ಅಕ ಬ ಕೋನದ ಸ್ಪರ್ಶರೇಖೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಬ ಕೋನವು ಅ ಕೋನದ ಕಾಂಪ್ಲಿಮೆಂಟಾಗಿ ಪಾದದಿಂದ ಅಕವು ಅ ಕೋನದ ಕೋಸ್ಪರ್ಶರೇಖೆಯಾಯಿತು. ಸಕದ ಬೆಲೆ

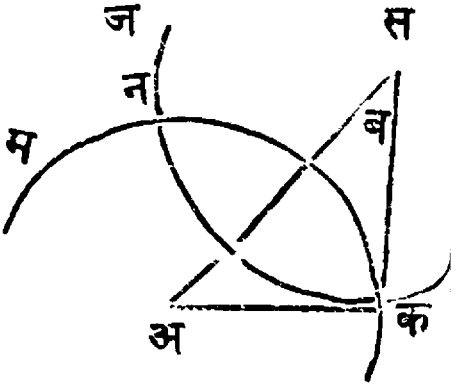

ಮ ಹಿಂದೆಂಸು ತಿಳು ಕೊಂದಲ್ಲಿ —

$$\frac{\text{ಕ}}{\text{ಸ}} = \frac{\text{ಪಾದ}}{\text{ಲಂಬ}} = \frac{\text{ಕೋಸ್ಪ}\cdot\text{ಅ}}{\text{೧}} = \text{ಕೋಸ್ಪ}\cdot\text{ಅ}.$$

ಅಸಕ ಕಾಟಕೋನ ತ್ರಿಕೋಣದಲ್ಲಿ ಅಸವು ಅಕೋನದ ವನರೇಪೆಯು. ಅಕ = ೧ ಆದ್ದರಿಂದ —

$$\frac{\text{ಅಸ}}{\text{ಅಕ}} = \frac{\text{ಕರ್ಣ}}{\text{ಪಾದ}} = \frac{\text{ಛೆ.ರೆ.ಅ}}{\text{೧}} = \text{ಛೆ.ರೆ.ಅ}.$$

ಮತ್ತು ಅದೇ ತ್ರಿಕೋಣದಲ್ಲಿ ಸಅವು ಕ ಕೋನದ ೀದನರೇಪೆಯಾದರಿಂದ ಅಕೋನದ ಕೋಛೇದನರೇಪೆಯ ು.

ಸಕ = ೧ ಆದ್ದರಿಂದ —

$$\frac{\text{ಸಅ}}{\text{ಸಕ}} = \frac{\text{ಕರ್ಣ}}{\text{ಲಂಬ}} = \frac{\text{ಕೋಛೆ.ರೆ.ಅ}}{\text{೧}} = \text{ಕೋಛೆ.ರೆ.ಅ}.$$

ದನೇ ಆಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಅಕ=೧ ಆದ್ದರಿಂದ —

ಪಾಪ=ಶರ.ಅ

ಅದೇ ಆಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಕನ=೧ ಆದ್ದರಿಂದ —

ಲಂಬ =ಕೋಶರ. ಅ.

ಪ್ರಕಾರ ಅ ಕೋನದ ಆ ತ್ರಿಕೋಣಮಿತಿಯ ಸಂಬಂಧ ು ಸಿದ್ಧ ಮಾಡಿ ತೋರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿವು. ಅವುಗಳಂತು ಒಟ್ಟು ಸಿ ಕೆಳಗೆ ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ.

$$\frac{\text{ಲಂಬ}}{\text{ಕರ್ಣ}} = \text{ಜ್ಯ}\cdot\text{ಅ}. \quad \ldots \quad \ldots \quad \ldots \quad \ldots \quad ೧$$

$$\frac{\text{ಪಾದ}}{\text{ಕರ್ಣ}} = \text{ಕಾಜ್ಯ}\cdot\text{ಅ} \ldots \quad \ldots \quad \ldots \quad \ldots ೨$$

ಲಂಬ
——— = स्प.अ° ೩
ಪಾದ

ಪಾದ
——— = कोस्प.अ.... ....೪
ಲಂಬ

ಕರ್ಣ
——— = छे.रे·अ..... ....೫
ಪಾದ

ಕರ್ಣ
——— = कोछे·अ... ....೬
ಲಂಬ

೧— ಪಾದ = शर·अ ೭

೧— ಲಂಬ = कोशर·अ.... ....೮

Correspondence.

ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ.

(ಜೂನ ಅಂಕಗಳಿಂದ ಮುಂದೆಸಾಗಿದ್ದು.)

ಸಮಾಸವಿಷಯ.

ಪ್ರ.—'ಗಮಕ ಸಮಾಸದ ಲಕ್ಷಣವೇನು?

ಉ—ಪೂರ್ವಪದವು ಸರ್ವನಾಮಕ, ಸಂಖ್ಯಾವಾಚಕ, ಗುಣ
ವಾಚಕ, ದಿಗ್ವಾಚಕ, ಕೃದ್ವಾಚಿಕಗಳಲ್ಲಿ ಹಿಂದಾಗಿದ್ದು ಪರ
ದವು ನಾಮ, ಸರ್ವನಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಹಿಂದಾಗಿರುವದೇ 'ಗಮಕ
ಸಮಾಸದ ಲಕ್ಷಣವು.

ಪ್ರ.—ಹಾಗಾದರೆ ಪೂರ್ವಪದವು ಸರ್ವನಾಮವಾಗಿದ್ದ (೧೦
ಗಮಕಸಮಾಸದ ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ಹೇಳು.

ಉ.—೧ ಯಾವ ಮನುಷ್ಯ, ೨ ಈ ಪುರ, ೩ ಆಂಥವನು,
ಯಾರವನು, ೫ ಏನದು, ೬ ಆ ಮನೆ, ೭ ಯಾವಮಾತು,

ಅದೇಮಾತು, ೯ ಎಂಥಾದದು, ೧೦ ಆಂಥಾದ್ದು

—ಸಮಾಸ ಪದವು ಸಂಖ್ಯಾವಾಚಕವಾಗಿದ್ದು (೧೦) ಗಮ ಸಮಾಸ, ಉ ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ಹೇಳು.

—೧ ಎರಡು ಕುದುರೆಗಳು, ೨ ಮೂರು ಮಣಿಕಗಳು, ೩ ಒಂದು ಗಳ, ೪ ಮೊನಲನೇ ತಿಂಗಳು, ೫ ನಾಲ್ಕು ಬಂಗಳು, ೬ ಎರಡನೆಯದು, ೭ ಐದು ಬೆರಲುಗಳು, ೮ ಅರವ ಆನೆಗಳು, ೯ ಹಂನೊಂದು ಎತ್ತುಗಳು, ೧೦ ಹತ್ತೊಂ ತ್ತು ಮುಂಗಲಿಗಳು.

—ಗುಣವಾಚಕವಾಗಿದ್ದ (೧೦) ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ಹೇಳು.

—೧ ಬೆಳ್ಳೀ ಬೆತ್ತ, ೨ ಕರೇ ಕುದುರೆ, ೩ ಸಂಣಕೆರಿ, ಸೊಡ್ಡಗುಡ್ಡ, ೫ ಹಿರೇಮಗ, ೬ ಎಳೆರಳರು [ಎಳೆ + ತಳರು] ಕೆಂಗಾಯಿ, ೮ ಚಿಕ್ಕದು, ೯ ಶುದ್ಧಮನಸ್ಸು, ೧೦ ಹ ುಡಿಗೆ.

—ದಿಗ್ವಾಚಕವಾಗಿದ್ದ (೧೦) ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ಹೇಳು.

—೧ ಉತ್ತರಕ್ಕು, ೨ ಪಶ್ಚಿಮಗಿರಿ, ೩ ದಕ್ಷಿಣಸ ಪ್ರ, ೪ ಮೇಲಣವನು, ೫ ಕೆಳಗಿನವೂರು, ೬ ಮೂ ಪೆಟ್ಟಿ, ೭ ಬಡಗಣ ಬಾಗಿಲು, ೮ ಹಿಂಯಿನ ಬೇಲಿ, ೯ ಾದಲ ದಾರಿ, ೧೦ ಆಚೇ ಹೊಲ.

—ಕೃದ್ವಾಚಕವಾಗಿದ್ದ (೧೦) ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ಹೇಳು.

—೧ ಅಳುವ ಕೂಸು, ೨ ಹೋದ ವರುಷ, ೩ ಕಾಣ ತ್ತ, ೪ ಮಾಡುವವ, ೫ ಮಾಡಿದವನು, ೬ ಮಾಡದ ೭ ಕೆಟ್ಟವರಿ, ೮ ಬಂದ ಹಬ್ಬ, ೯ ನಿಂತನೀರು, ೧೦ ಹ ಹೊಳೆ.

—ಕ್ರಿಯಾಸಮಾಸ, ಲಕ್ಷಣವೇನು?

ಉ.—ಪೂರ್ವಪದವು ನಾಮ, ಅಥವಾ ಗುಣವಾಚಕಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿದ್ದು ಪರಪದದಲ್ಲಿಪ್ಪ ಕ್ರಿಯಾಪದದ ಅರ್ಥವನ್ನು ಬಿಚ್ಚಿಹೇಳುವದೇ ಕ್ರಿಯಾಸಮಾಸದ ಲಕ್ಷಣವು.

ಪ್ರ.—ಹಾಗಾದರೆ ಈ ನೇಮಕ್ಕೆ ಅನುಸರಿಸಿ (೧೦) ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ಹೇಳು.

ಉ—೧ ಈಜಾಗು, ೨ ಅಡ್ಡಬೀಳು, ೩ ಕೈಮುಗಿ, ೪ ಪುಸುರಿಕ್ಕು, ೫ ಬಲಗೊಳ್ಳು, ೬ ಅಗಳಾಡು, ೭ ಭಯಪಡು, ೮ ರಭಗಳಾಡು, ೯ ಕಂಗೆಡಿಸು, ೧೦ ಅಡ್ಡಗಟ್ಟು.

—೫೫—

ಪ್ರ.—ಈಗ ನಿನಗೆ ಸಮಾಸದ ವಿಷಯವಾಗಿ ಏನೇನು ತಿಳಿದಂತಾಯಿತು?

ಉ.—, ಸಮಾಸ, ಅಂದರೇನು? ಅದರಲ್ಲಿ ಪದಗಳೆಷ್ಟು? ಯಾವ ಯಾವ ಪದಕ್ಕೆ ಏನೇನು ಆಗುತ್ತಾರೆ? ಸಮಾಸದ ಪ್ರಕಾರಗಳೆಷ್ಟು? ಕನ್ನಡಸಮಾಸವೆಂದರೇನು? ಸಂಸ್ಕೃತಸಮಾಸವೆಂದರೇನು? ಪೂರ್ಣ. ಅರಿಸಮಾಸಗಳಂದರೇನು? ಅರಿಸಮಾಸವನ್ನು ಯಾಕೆ ಮಾಡಬಾರದು? ಮಾಡಬಾರದೆಂದಕ್ಕೆ ಆಧಾರವೇನು? ಎಂಬವೆಲ್ಲಾ ತಿಳಿದಂತಾಯಿತು. ಇದಲ್ಲದೇ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿದ್ದ ನಾಲ್ಕು ಸಮಾಸಗಳೂ ಅವುಗಳ ಲಕ್ಷಣಗಳೂ ತಿಳಿದವು.

ಪ್ರ.—ಹಾಗಾದರೆ ಕೆಳಗೆ ಬರೆದ ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿದ್ದ ಕನ್ನಡ ಸಮಾಸಗಳ ಪ್ರಕಾರಗಳನ್ನು ಹೇಳು:—

ವಾಕ್ಯಗಳು.

೧ ಕುಂಭಜೀನರಾಕಾರದಲ್ಲಿ ಬಾಯ್ತೆರೆದ ಬಹಳ ಮಾಪಡ್ಡೆಯುವಿಲ್ಲಿ. ೨ ಪೊಟ್ಟಿಸೂಲಿ ಯೆದ್ದಾಗ ಅಜವಾನ

ತಮಿಳ ಲಿಪಿಯು ಇತ್ತಕಡಿಯವರಿಗೆ ಬಹುತರ ಸೊ
ತ್ತಿರುವದಿಲ್ಲಾದ ಕಾರಣ ಅದರ ವರ್ಣಮಾಲೆಯನ್ನು ಕೆಲ
ವು ವಾಕ್ಯಗಳು ಸಹಿತವಾಗಿ ಕೆಳಗೆ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ.

ತಮಿಳ ವರ್ಣಗಳು.

ಅ, ಆ, ಇ, ಈ, ಉ, ಊ, ಎ, ಏ, ಐ, ಒ, ಓ, ಔ,
ಕ್, ಙ್, ಚ್, ಞ್, ಟ್, ಣ್, ತ್, ನ್, ಪ್, ಮ್, ಯ್, ರ್, ಲ್,
ವ್, ೞ್, ಱ್, ನ್, ಜ್.
ಶ್, ಷ್, ಸ್, ಹ್, ಕ್ಷ್, ಸಂಸ್ಕೃತ ವ್ಯಂಜನಗಳಲ್ಲಿ

ಕಾರದ ಬಳ್ಳಿ.

ಕ, ಕಾ, ಕಿ, ಕೀ, ಕು, ಕೂ, ಕೆ, ಕೇ, ಕೈ, ಕೊ,
ಕೋ, ಕೌ.

ವತ್ತಕ್ಷರಗಳು.

ಪೞ್ಕೀರ್, ನಲ್ಲ, ನಲ್ಲು, ನಲ್ಕ, ಮುವ, ಐನ್ಕ,
ಅಮ್ಮ, ಪಡ, ಪ್ರಭು, ಕರ್ಣ, ಅಷ್ಟ, ಮಿತ್ರ,

ವಾಕ್ಯಗಳು, ಉಚ್ಚಾರ
ಸಹಿತ

ಶಾಲಾಪತ್ರಕವ್ಯ.

ಪುಸ್ತಕ ೧೩] [ಸಂಚಿಕೆ ೯

ಸಪ್ಟಂಬರ, ೧೮೬೬.

Educational Intelligence.

ವಿದ್ಯಾಸುಧಾರಣಾಸಂಬಂಧವಾದ ವೃತ್ತಾಂತಗಳು

ಮುಂದೆ ಬರುವ ಮ್ಯಾಟ್ರಿಕ್ಯುಲೇಶನ್ ಪರೀಕ್ಷೆಗಾಗಿ ಒ
ಂದು ಪರೀಕ್ಷಕರು ನೇಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಂದು ಕೇಳುತ್ತೇವೆ.
ರ ಹೆಸರುಗಳು—ರೆವರೆಂಡ ಹ್ಯಾಮಿಲ್ಟನ್, ರೆವರೆಂಡ ಗ್ರೀವ್ಸ್;
ಎ. ಪೀಟರಸನ್, ಮಿ. ಫಾರೆಸ್ಟ, ಮಿ. ಸೆಲ್ಬಿ, ಮಿ.
ವೈಕ್‌ಮಿಲನ್, ಮಿ. ಪಿನ್ಹಿ.

—o—

ಅಮೇರಿಕದಲ್ಲಿ ಈಗ ವೊಂದು ಹೊಸ ಕಾಯದೆಯು ಮ
ಡಿಯು ಕೌನ್ಸಿಲ್ಲಿನ ಸಭೆಯವರ ಮುಂದೆ ಬಂದಿರುತ್ತ
ಅದರಲ್ಲಿ ಕೋಲಂಬಿಯಾ ಪ್ರಾಂತದ ಸರಕಾರೀ ಶಾ
ಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯವಹಾರ ಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನೂ ನೀತಿ ಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನೂ ಕ
ಸಬೇಕೆಂದು ನಿಬಿಂಧನೆಯುಂಟು. ಈ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳೆಂದರೆ—
ಧೈರ್ಯ, ಕ್ರಮ, ಮಿತವ್ಯಯ, ನಿಯತತ್ವ, ತಾಳ್ಮೆ, ಆ
ಸಂಯಮನ, ಆರೋಗ್ಯ, ಶುಚಿತ್ವ, ಮಿತವೃತ್ತಿ, ಸ್ವಚ್ಛ
ಪ್ರಮಾಣಿಕತನ, ಸತ್ಯ, ನ್ಯಾಯ, ನಮ್ರತ್ವ, ಶಾಂತ
ವಿಶ್ವಾಸ, ಮನುಷ್ಯಪ್ರೀತಿ, ದೇಶಾಭಿಮಾನ, ಸ್ವಾಭಿಮಾ
ಆಶೆ, ದೃಢನಿಶ್ಚಯ, ಸಂತೋಷವೃತ್ತಿ, ಧೈರ್ಯ, ಆ

ತ್ಮವಿಶ್ವಾಸ ಕೃತಜ್ಞತೆ, ದಯ, ಮಮತೆ, ಆತ್ಮಜ್ಞಾನ, ಚಾರ, ಇಚ್ಛೆ, ಇತ್ಯಾದಿ ವಿಷಯಗಳೆಂದು ಆ ಕಾಯದೆ ಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆಂದು ಕೇಳುತ್ತೇವೆ. ತೀಕ್ಷಕರು ಇವು ಲ್ಲಿ ಕೆಲವೊಂದನ್ನು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಪ್ರತಿದಿವಸ ಕಲಿಸ ಬೇಕೆಂದು ಆ ಕಾಯದೆಯಲ್ಲಿ ನಿರ್ಬಂಧ ವುಂಟು. ಅಮೆ ರಿಕ ಖಂಡದಲ್ಲಿ ಜನರ ವಸ್ತಿಯು ನೂರಿನ್ನೂರು ವರ್ಷಗಳ ಯಲ್ಲಿ ಆಗಿರುವಕಾರಣ ಆ ಖಂಡಕ್ಕೆ ಸದರೀ ಗುಣಗಳ ಜಗಳು ಇನ್ನೂ ಹೋಗಿರುವದಿಲ್ಲೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ.

—o—

ಖಿಲಾಯತಿಯಲ್ಲಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಯ ಜನರು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಡುವ ತೆರಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ಪೌಂದಿನಲ್ಲಿ ೧೩ ಶಿಲಿಂಗು ಪೆನ್ಸುಗಳಂತೆ ಹಣವು ಸರಾಯಿ, ತಂಬಾಕ, ಇವೆರಡು ಯಿ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆಂದು ಪ್ರೊಫೆಸರ ಲಿಯೊನ ಯು ವನೊಬ್ಬ ಗೃಹಸ್ಥನು ಅಂದಾಜು ಮಾಡಿದ್ದಾನೆ.

—o—

ಪಶ್ಚಿಮ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ (ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಬಯಿ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ) ಮಾಲಿ, ಸಂಸ್ಕೃತ, ಹಳೆಗನ್ನಡ, ಮೂರು ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಬರಿದ ಶಿಲಾಲಿಪಿಗಳನ್ನು ಮೊಟ್ಟಮೊ ದೊಂದು ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಸ್ಟೀಟ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಯವರು ಬೇಗ ಪ್ರ ಸ ತಕ್ಕಪರಿದ್ದಾರೆ. ಈ ನಮ್ಮ ದಕ್ಷಿಣ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಪ್ರ ತದಲ್ಲಿ ಪೊಳಗಡೆಯಲ್ಲಿ ಶಿಲಾಲಿಪಿಯ ಕೆಲಸದೊಳಪೆ ಹೆ ಪಾಡಿದವರಾದ ಮಿ. ಫ್ಲೀಟ ಸಾಹೇಬರು ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ಗ ಸ್ಟೀಟ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಯವರ ಆಫೀಸಿನಲ್ಲಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಪರು ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಕಲಾದಗಿಯ ಅಸಿಷ್ಟಾಂಟ ಕಲೆಕ್ಟರರಿದ್ದು

ಿಸ್ಕೆಂದು ವಿಲಾಯತಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ.

—o—

ಜೆಪಾನ ದೇಶದಲ್ಲಿ ತೋಕಿಯೊ ಯೆಂಬ ಗ್ರಾಮದೊಳಗೆ ೃಳಗಡೆಯಲ್ಲಿ ವೊಂದು ಕೌತುಕದ ಸಂಗತಿಯು ವರ್ತಿಸಿ ಇಬ್ಬರು ಬೌದ್ಧ ಧರ್ಮೋಪದೇಶಕರು ವೊಂದು ಸಭೆ ನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ, ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತಿದ್ದ ಭೂಮಿಯು ಕೃ ಮ ಗೋಲವನ್ನು ಆ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ತಂದಿಟ್ಟು, ಯು ೋಪದವರ ಭೂಗೋಲಶಾಸ್ತ್ರದ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳನ್ನು ವೊಪ್ಪ ಸಭೆಯವರಿಗೆ ತಿಳಿಸಿ ಕೊಟ್ಟರು. ತರುವಾಯ ಆ ಭೂಟ್ಟಿ ನದರೀ ಶಾಸ್ತ್ರವು ೀರ ಸುಳ್ಳಾದದ್ದೆಂದು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿ, ಮಿಯನ್ನು ಧಾರಣ ಮಾಡುವ ಸ್ತಂಭಗಳು ಅಚಲ ವುಂಟೆಂ ಸಿದ್ಧಾಂತ ಮಾಡಿದರು. ಆದರೆ ವೊಬ್ಬ ಖ್ರಿಸ್ತಿಯಾನ ಇ ರು ಸ್ಕೂಲ ಮಾಸ್ತರರೂ ಆ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದರು. ಅವರು ಈ ಾತ ಸೈರಿಸದೆ, ಆ ಧರ್ಮೋಪದೇಶಕರ ಸಿದ್ಧಾಂತವು ಅ ಯೋಜಕವಾದದ್ದೆಂತಲೂ ಯುರೋಪದವರ ಭೂಗೋಲಶಾ ವು ಯಥಾರ್ಥವಾದದ್ದೆಂತಲೂ ಹೇಳಿ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಂ ನಮಾಡಿದರು. ಅದರ ಪರಿಣಾಮವೇನಾಯಿತೆಂದರೆ, ಆ ಮೂ ರು ಸಭೆಯೊಳಗಿಂದ ಯೆದ್ದು ಹೊರಬಿದ್ದ ಕೂಡಲೆ ಸಭೆಯ ಕೂಡಿದ ಜನರೆಲ್ಲರು ಅವರ ಸುತ್ತು ಮುತ್ತು ನೆರೆದು, ಮೂವರ ತಲೆಯ ಮೇಲೆಕಲ್ಲುಗಳನ್ನು ಮನದಣಿ ಸೂ ಮಾಡಿದರು. ಅದರೊಳಗಿಂದ ಅವರು ಪಾರಾಗಿ ಹೋಗು ತನಕ ಪ್ರಾಣಸಂಕಟವಾಯಿತು.

—o—

ಪುದ್ರಾನ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಮ್ಯುನಿಸಿಪಾಲಟಿಯ ಮೆಂಬರರ

ಮ್ಮ ನೇಮಿಸುವ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಪ್ರಜೆಗಳಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕಾ
ಅಲ್ಲಿಯ ಸರಕಾರದವರು ಆಲೋಚಿಸುತ್ತಾರೆಂದು ಕೇಳುತ್ತೇವೆ

—o—

ಪಾರಿಸ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಮೊಳಗಡೆಯಲ್ಲಿ ಆದ ಪ್ರದರ್ಶ
ರೊಳಗೆ ಅಗ್ರೈಪಟ್ಟಣದ ತೆರೆಮನೆಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಜಮುಖ
ನೆಗಳು ಬಹು ಸುಂದರವಾಗಿ ತೋರಿದ ಕಾರಣ ಅಲ್ಲಿಯ
ಜನರು ಈಗ ಆ ಜಮುಖಾನೆಗಳನ್ನು ಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಹವಣಿಸುತ್ತಾರ
ತೆ. ಈ ಕಾರಣದಿಂದ ಸದರೀ ತೆರೆಮನೆಯಲ್ಲಿ ಈಗ ಎಳ
ನೋದಿದತ್ತ ಜಮುಖಾನೆಗಳನ್ನು ನೇಯುವ ಕೆಲಸವೇ ನಡ
ರುತ್ತದೆಂದು ಕೇಳುತ್ತೇವೆ.

—o—

ಮಿ. ಟ್ರೇನ ಯೆಂಬ ಮನುಷ್ಯನು ಮನುಷ್ಯ ದೇಹಕ
ಭೋಜನವು ಆವಶ್ಯಕವೋ ಅಲ್ಲವೋ, ಯೆಂಬದನ್ನು ಸ
ನುಭವದಿಂದ ವಿಶ್ವಯಿಸಿದ್ದು ಹ್ಯಾಗಂದರೆ—ಅವನು ಆರು
ವಸ ಯೇನೆನು ತಿನ್ನದೆ ಕುಡಿಯದೆ ಸ್ವಸ್ಥವಾಗಿ ಮಲ
ಕೊಂಡನು. ಈ ಅನುಭವದಿಂದ ಅವನು ೪ ಸಂಗತಿಗಳನ
ವಿಶ್ವಯಿಸಿದನು. ೧ ಅನ್ನ ತಕ್ಕೊಳ್ಳದೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು
ವಸ ಬದುಕ ಬಹುದು. ೨ ಕ್ಷುಧೆಯಿಂದ ದುಃಸಹ ಯ
ತನೆ ಯುಂಟಾಗುತ್ತದೆಂದು ಜನರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ, ಅದು
ಜವಲ್ಲ. ೩ ಉಪವಾಸದಿಂದ ಬುದ್ಧಿಯು ಬೆಳೆಯುತ್ತ
೪ ಉಪವಾಸದನಂತರ ಮಿತಿ ಮೀರಿ ಹಸಿವೆಯಾಗುವದಿಲ್ಲ.

—o—

ಮೆಹಬಾ ನ ಚಾಟಿಫೀಲ್ಡ ಧೊರೆಗಳು ತಮ್ಮ ರಜೆ
ಮುದ್ದತು ತುಂಬುವ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿಯೇ ವಿಲಾಯತಿಯಿ

ಹೊರಟು ಬರತಕ್ಕವರಿದ್ದಾರೆಂದು ಇಂಗ್ರಜೀ ಪತ್ರಗಳಿಂದ ತಿ
ಳಿಯುತ್ತೆವೆ.

—೦—

ಬೆಳಗಾವಿಯ ಮುಲಖೀ ಪರೀಕ್ಷೆಯ ಪ್ರೆಸಿಡೆಂಟರಾಗಿದ್ದ
ವಿ. ಹುಗ್‌ಪರ್ಸ್ ಸಾಹೆಬರು ಬೈಯಲ್ಲಿ ನೆಟ್ಟಗಿಲ್ಲದ ಕಾ
ರಣದಿಂದ ರಾಜಸಾಹೆಬ ಪಟವರ್ಧನ ಇವರು ಈ ತಿಂಗಳಿನ
೨೧ನೇ ತಾರೀಖಿನಲ್ಲಿ ಬೆಳಗಾವಿಗೆ ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿಯ ಪರೀ
ಕ್ಷೆಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂದು ನಾಲ್ಕಾರು ದಿವಸ ನಿಂತು
ತಿರುಗಿ ಧಾರವಾಡಕ್ಕೆ ಬಂದರು.

—೦—

ಧಾರವಾಡದಲ್ಲಿ ಮುಲಖೀ ಪರೀಕ್ಷೆಯು ೧೬ನೇ ತಾರೀ
ಖಿಗೆ ಮುರುವಾಗಿ ೨೩ನೇ ತಾರೀಖಿನಲ್ಲಿ ಸಮಾಪ್ತವಾಯಿ
ತು, ಉಮೇದವಾರರು ಇಂಗ್ಲಿಷದಲ್ಲಿ ೬೦ ಮಂದಿ, ಕನ್ನ
ಡದಲ್ಲಿ ೨೯೧ ಮಂದಿ, ಮರಾಠಿಯಲ್ಲಿ ೬ ಮಂದಿ ಬಂ
ದಿದ್ದರೆಂದು ತಿಳಿದದೆ. ಪರೀಕ್ಷೆಯ ನಿರ್ಣಯವು ಇನ್ನೂ
ಹೊರಬಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಜಮಾಖರ್ಚಿನ ಪ್ರಶ್ನವು ಬಹಳ ಕಠಿಣವಿ
ತ್ತೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ರಾ. ನಾ. ಪಾಂಡುರಂಗ ವೆಂಕಟೇಶ ಚಿಂತಾಮಣಿ ಪೇಟ
ಎ ಇವರು ಕಾರವಾಡದ ಹಾಯಸ್ಕೂಲಿನ ಹೆಡ್ ಮಾಸ್ತ
ರು ಆಗತಕ್ಕವರಿದ್ದಾರೆಂದು ಕೇಳುತ್ತೇವೆ.

———

ವಿದ್ಯಾ ಖಾತೆಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ
ಯಾಗ ತಕ್ಕದ್ದುಂಟೆಂದು ಸುದ್ದಿಯುಂಟು.

—೦—

Structure of the Dravidian languages.
ದ್ರವಿಡಭಾಷೆಗಳ ವರ್ಣೋಚ್ಚಾರಗಳು.

ಸ್ವರಗಳು——ಅ, ಆ, ಇವೆರಡು ಸ್ವರಗಳ ಉಚ್ಚಾರಣೆ
ಸಂಸ್ಕೃತೋಚ್ಚಾರದಂತೆ ಇರುತ್ತದೆ. ತಮಿಳ ನಾಮಗಳ ಕಡೆ
ಯಲ್ಲಿ ಅಕಾರ ಶ್ರವಣವು ಬಹುತರ ಆಗುವದಿಲ್ಲ; ಅಕಾ
ರಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಉಕಾರವು ಇಲ್ಲವೆ "ಎಯ್" ಯೆಂಬ ಸಂ
ಯುಕ್ತ ಸ್ವರವು ಉಚ್ಚರಿಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆ. ನಾಮಗಳ ಕಡೆ
ಯ ಅಕಾರಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ತಮಿಳದಲ್ಲಿ ಎಯ್‌ಕಾರವೂ
ಬರುತ್ತಿದ್ದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಬಹುತರ ಎಕಾರವು ಬರುತ್ತದೆ.
ಆದರೆ ಕೆಲವು ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಅಕಾರವೇ ಉಳಿಯುತ್ತದೆ. ಈ
ಸ್ವರವು, ಅಂದರೆ ನಾಮಗಳ ಕಡೆಯ ಅಕಾರವು, ತೆಲಗು
ಮಲಿಯಾಳ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಹಳವಾಗಿ ಬದಲಾಗುವದಿಲ್ಲ.
ಮೊದಲು ನಪುಂಸಕ ಬಹು ವಚನದಲ್ಲಿ ಅಕಾರಾಂತವಾಗಿಯೂ
ಅಭಿಧಾನ ವಾಚಕಗಳೂ ಸರ್ವನಾಮಗಳೂ ತಮಿಳದಲ್ಲಿ ಎಯ್‌ಕಾ
ರಾಂತವಾಗಿಯೂ, ತೆಲಗಿನಲ್ಲಿ ಇಕಾರಾಂತವಾಗಿಯೂ ಕ
ನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಉಕಾರಾಂತವಾಗಿಯೂ ಇರುತ್ತವೆ; ಆದರೆ ಮ
ಲಯಾಳದಲ್ಲಿ ಅಕಾರವೇ ಸ್ಥಿರವಾಗಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಉದಾಹ
ರಣಾರ್ಥವಾಗಿ, ಪುರುಷವಾಚಕ ಸರ್ವನಾಮದ 'ಅವ' ಯೆ
ಬ ಮೂಲ ರೂಪವು ತಮಿಳದಲ್ಲಿ ಅವೆಯ್, ತೆಲಗಿನಲ್ಲಿ
ವಿ, ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಅವು, ಯೆಂಬ ರೂಪಗಳನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತ
ಆದರೆ ಮಲಿಯಾಳದಲ್ಲಿ ಅವ ಯೆಂಬ ರೂಪವೇ ಉಳಿಯುತ್ತ

ಇದೇ ಮೇರೆಗೆ ಸಂಸ್ಕೃತ ಸ್ತ್ರೀಲಿಂಗ ನಾಮಗಳ ಕಡೆ
ಯ ಆಕಾರವು ತಮಿಳದಲ್ಲಿ ಎಯ್‌ಕಾರವೂ, ತೆಲಗಿನ

ಕಾರವೂ, ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಎಕಾರವೂ ಆಗುತ್ತದೆ. ಚಿತ್ರಾ ಯೆಂಬ
ನಾಮವನ್ನು ತಮಿಳರು ಸಿತ್ತಿರೆಯ್ ಯೆಂದು ಉಚ್ಚರಿಸು
ರು; ಗಂಗಾ ಯೆಂಬ ನಾಮವನ್ನು ತೆಲಗರು ಗಂಗಿ ಯೆಂ
ಲೂ, ಕನ್ನಡಿಗರು ಗಂಗೆ ಯೆಂತಲೂ ಉಚ್ಚರಿಸುವರು.

ಇ, ಈ ಕಾರಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಬರೆಯ ತಕ್ಕದ್ದೇನು ಇಲ್ಲ.

ದ್ರವಿಡ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಉಕಾರವು ಬಹುತರ ಯೆಲ್ಲಿ
ಯೂ ಬದಲಾಗುವದಿಲ್ಲ; ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಇದ್ದಂತೆ ಈಗ್ಯೂ ಅ
ಮ ಯೆಲ್ಲ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಥಿರವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಈ ಭಾ
ಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಉಕಾರದಷ್ಟು ಅಸ್ಥಿರವಾದದ್ದೂ ಹಗುರಾದದ್ದೂ ಪು
ತ್ತೊಂದು ಸ್ವರವಿಲ್ಲ. ಈ ಸ್ವರವು ಶಬ್ದಗಳ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ
ಸಂಧಿಯ ಅನುಕೂಲಕ್ಕಾಗಿಯೂ ಸ್ಪಷ್ಟೋಚ್ಚಾರಕ್ಕಾಗಿಯೂ
ಬಹಳವಾಗಿ ಪ್ರಯೋಗಿಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆ.

ತೆಲಗು ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬರಿಯುವಾಗ ಯಾವತ್ತು ಶಬ್ದ
ಗಳ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವರವಿರುತ್ತದೆಂದು ಯೆಣಿಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆ.
ಏಂದರೆ, ಯಾವದೊಂದು ಶಬ್ದದ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾ
ಗಿ ಸ್ವರ ವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, ಕಡೆಯ ವ್ಯಂಜನದ ಮುಂದೆ ಉಕಾ
ರವು ಶೇರಿಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆ. ತತ್ಸಮ, ತದ್ಭವ ಶಬ್ದಗಳಿಗೆ ಸ
ಹ ಈ ನಿಯಮವು ಸಂಬಂಧಿಸುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಈ ಉಕಾ
ರವು ಉಚ್ಚಾರದಲ್ಲಿ ಬಹುತರ ನಿಲ್ಲುವದಿಲ್ಲ. ಹೊಸಗನ್ನಡ
ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಇದೇ ನಿಯಮವಿರುತ್ತದೆ. ಇದಲ್ಲದೆ ಅ
ಕಾರಾಂತ ಶಬ್ದಗಳ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಸಹ ಹೊಸಗನ್ನಡ ಭಾಷೆ
ಯಲ್ಲಿ ಉಕಾರವು (ಸಂಧ್ಯನುಕೂಲ ವಕಾರ ಸಹಿತ) ಶೇರಿಸ
ಲ್ಪಡುತ್ತದೆ. ತಮಿಳ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಸಿಲ, ಪಲ, ಯೆಂಬ
ಶುದ್ಧೋಚ್ಚಾರವುಳ್ಳ ಶಬ್ದಗಳು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಕೆಲಪ್ಪು, ಬಿಲವು

(ಹಲವು) ಗುಂದು ಉಚ್ಚರಿಸಲ್ಪಡುತ್ತವೆ. ವ್ಯಂಜನಾಂತ
ಬ್ದಗಳ ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಉಕಾರಾಗಮವನ್ನು ಕುರಿತು ತಮಿಳ
ಲ್ಲಿಯೂ ಹಳೆಗನ್ನಡದಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರೊಂದೇ ನಿಯಮ ವಿರುತ
ದೆ. ಆ ನಿಯಮವೇನೆಂದರೆ, ಕ, ಚ, ಟ, ತ, ಪಕಾರಗಳು
ಕಾರವೂ ಅಂತ್ಯ ವರ್ಣಗಳಿದ್ದಲ್ಲಿ ಆ ವರ್ಣಗಳ ಮುಂದೆ
ಉಕಾರ ಬರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ದ್ರವಿಡ ವೈಯಾಕರಣರು ಈ
ಉಕಾರವು ವ್ಯಂಜನಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾದದ್ದೆಂದು, ಅಂದರೆ ಅರ್ಧ
ಮಾತ್ರಕವೆಂದು, ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ತಮಿಳ, ತೆಲಗು, ಕನ್ನಡ
ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಶಬ್ದಗಳ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಉಕಾರಾಗಮವಾಗುತ್ತ
ದ್ದಲ್ಲಿ, ಮಲಿಯಾಳದಲ್ಲಿ ಅಕಾರಾಗಮವಾಗುತ್ತದೆ. ಉದಾ
ಅಪ್(ಸಂಸ್ಕೃ. ನೀರು) ಶಬ್ದವು ಮಲಿಯಾಳದಲ್ಲಿ ಅಪ ಆಗ
ತ್ತದೆ, ಉಳಿದ ಮೂರು ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಪ್ಪು ಆಗುತ್ತದೆ.

ತಮಿಳ, ತೆಲಗು, ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಶಬ್ದಗಳ ಕ
ಯಲ್ಲಿರುವ ವರ್ಗಾಯಿಗಳ (ಕ, ಚ, ಟ, ತ, ಪಗಳ) ಮುಂದೆ ಉ
ಕಾರ ಬದಲಾಗಿ ಆ ವರ್ಗಾಯಿಗಳಿಗೆ ದ್ವಿತ್ವ ಬರುತ್ತದೆ.
ದರೆ ಈ ನಿಯಮಕ್ಕೆ ಅಪವಾದ ಮುಂಟು.

ಹೊಸ ತಮಿಳ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತಾಡುವಾಗ ಯಾ
ತ್ತು ವ್ಯಂಜನಾಂತ ಶಬ್ದಗಳ ಮುಂಹೆ ಉಕಾರವನ್ನು ಉಚ್ಚ
ಸುವರು. ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದಂತೆ ಸ್ಪಷ್ಟೋಚ್ಚಾರಾರ್ಥವಾಗಿ
ಬ್ದಗಳ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಲ್ಪಡುವ ಉಕಾರಕ್ಕೆ ಉಚ್ಚಾರಣಾ
ರ್ಥಕ ಉಕಾರವೆಂದು ಹೆಸರಿಡುತ್ತೇವೆ.

ದ್ರವಿಡ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಎ, ಒಕಾರಗಳು ಸ್ವಾಭಾವಿಕವ
ಗಿ ಇರುತ್ತವೆ ಇದರಿಂದ ಈ ಭಾಷೆಗಳು ಸಂಸ್ಕೃತದಿಂ
ಹುಟ್ಟಿರುವುದಲ್ಲೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಸಬಲವಾದ ಪ್ರಮಾಣವು ಕಂಡ

ಬರುತ್ತದೆ. ಯಾಕಂದರೆ ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ಈ ವರ್ಣಗಳ ಪಾ
ರ್ಕ್ಯವೇ ಇಲ್ಲ. ತೆಲಗು ತಮಿಳ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲ ಕೆಲವು
ಕಡೆಯಲ್ಲ, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪ್ರಥಮಾರ್ಥಕ ನಿಪಾತವಿದ್ದಲ್ಲಿ, ಎ
ಕಾರಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಏಕಾರವು ಬರುತ್ತದೆ; ಇದೇ ಮೇರೆಗೆ
ಏಕಾರಕ್ಕೆ ಆಘಾತವಿದ್ದಲ್ಲಿ ಅದು ಪಾದಿಕೆಯಾಗಿ ದೀರ್ಘವಾ
ಗುತ್ತದೆ. ಉದಾ:—ಅವನಿಗೆ ಕೊಡು, ಅವನಿಗೇ ಕೊಡು.
ಎ, ಏ, ಯೆಂಬ ಹ್ರಸ್ವ ಸ್ವರಗಳು ದ್ರವಿಡ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ
ಸಂಧಿ ಮೂಲಕವಾಗಿ ಇಲ್ಲವೇ ಗ್ರಾಮ್ಯೋಚ್ಚಾರದ ಮೂಲಕ
ವಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿರುವುದಿಲ್ಲ; ಎಷ್ಟೋ ಶಬ್ದಗಳಲ್ಲಿ ಇವು ನ್ಯಾಭಾ
ವಿಕವಾಗಿ ಇರುತ್ತವೆ. ಹ್ರಸ್ವದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ದೀರ್ಘ ಬಂ
ದರೆ ತತ್ಕಾಲವೇ ಅರ್ಥ ಭೇದವಾಗುತ್ತದೆ. ಉದಾ:—ತಮಿ
ಳ— ಲೆಳ್ ಸ್ವಚ್ಛ, ತೇಳ್, ಚೇಳು; ಕನ್ನಡ—ಬೆಲೆ, ಬೇಲೆ;
ಮೊರೆ, ಮೋರೆ, ಇತ್ಯಾದಿ.

ಐ ಕಾರದ ಉಚ್ಚಾರವು ದ್ರವಿಡ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕೃ
ತದ ಹಾಗೆ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಸ್ವರದ ನಿಜವಾದ ಉಚ್ಚಾ
ರವು 'ಎಯ್' ಇವರಂತೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಉದಾ:—ತಮಿಳ,
ತಲೆಯ್; ಕನ್ನಡ—ತೆಯ್, ಮೆಯ್. ಆದರೆ ಕೈ, ಮೈ,
ಮುಂತಾದ ಕೆಲವು ಶುದ್ಧ ಕನ್ನಡ ಶಬ್ದಗಳಲ್ಲಿ ಐಕಾರವು
ಸಂಸ್ಕೃತದ ಐಕಾರದಂತೆ ಉಚ್ಚರಿಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆ. ಅದು ಸಂ
ಸ್ಕೃತದ ಅನುಕರಣವಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಶಬ್ದಗಳ ಶುದ್ಧೋಚ್ಚಾ
ರಗಳು ಕೆಯ್, ಮೆಯ್, ಯೆಂಬವೇ ಯೆಂದು ತಿಳಿಯ
ಬಹುದು. ಐ ಕಾರವು ದೀರ್ಘಸ್ವರವಾದಾಗ್ಯೂ, ತಮಿಳದ
ಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಶಬ್ದದೊಳಗೆ ಯೆರಡು ಐ ಕಾರಗಳು ಬಂದ
ಲ್ಲಿ, ಮೊದಲನೆಯದು ಹ್ರಸ್ವವೆಂದು ಯೆಣಿಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆ. ಆವ

ಶೆ ಐಕಾರವು ದ್ರವಿಡ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಆಂಶಿಕ ವರ್ಣವಾದ
ಅಕಾರದಿಂದ ಹುಟ್ಟಿರುತ್ತದೆಂದು ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿರುತ್ತೇವೆ.
ಆದದರಿಂದ ಅ, ಆ, ಮುಂತಾದ ಸ್ವರಗಳು ಈ ಭಾಷೆಗ
ಲ್ಲಿ ಮೂಲ ವರ್ಣಗಳಾಗಿದ್ದಂತೆ ಐಕಾರವು ಇರುವುದಿಲ್ಲೆಂಬ
ತಿಳಿಯ ತಕ್ಕದ್ದು.

ಔ ಕಾರವು ದ್ರವಿಡ ವರ್ಣ ಮಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತಿದ
ಗ್ಯೂ, ಅದು ದ್ರವಿಡ ವರ್ಣವಲ್ಲ. ಸಂಸ್ಕೃತ
ಬ್ದಗಳ ಸಲುವಾಗಿ ಔ ಕಾರವು ದ್ರವಿಡ ವರ್ಣ ಮಾಲೆ
ಳಲ್ಲಿ ತೇರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಆದರೆ ಸಂಸ್ಕೃತ ಶಬ್ದಗಳಲ್ಲಿ ಪ
ತಮಿಳರು ಔ ಕಾರಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ 'ಅವ್' ಯೆಂಬ ಸಂಯ
ಕ್ತೋಚ್ಚಾರವನ್ನು ಪ್ರಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ಉದಾ:— ಸೌಖ್ಯ
ಸವುಖ್ಯ. ಇದರಿಂದ ತಿಳಿಯುವದೇನೆಂದರೆ, ಔತಣ, ಔದ
ಔಟು, ಮುಂತಾದ ಶುದ್ಧ ದ್ರವಿಡ ಶಬ್ದಗಳ ಶುದ್ಧೋ
ಚ್ಚಾರಗಳು ಅವುತಣ, ಅವುಡು, ಅವುಟು, ಇತ್ಯಾದಿಗಳು ಇರುತ್ತವೆ

ಇನ್ನೊಂದು ಮಹತ್ವದ ನಿಯಮವೇನೆಂದರೆ, ಇ, ಉ
ಎ, ಯೆಂಬ ಹ್ರಸ್ವಸ್ವರಗಳ ಮುಂದೆ ಚ, ಞ, ರ, ಳ್ರ, ಟ್ರ
ಲ, ಳ, ಯೆಂಬ ವ್ಯಂಜನಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವದೊಂದು ಬಂದ
ಪುನಃ ಹಿಂದಿನ ಸ್ವರವೇ ಬಂದರೆ, ಆ ಹಿಂದಿನ ಸ್ವರ
ಮೂಲ ಉಚ್ಚಾರವು ನಿಲ್ಲುತ್ತದೆ, ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಬದಲಾಗುತ್ತದೆ
ಈ ನಿಯಮವು ತಮಿಳದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಉದಾ
'ಉರ' (ಇರಲಿಕ್ಕೆ), ಇದರ ಉಚ್ಚಾರವು 'ಒರ' ಆಗುತ್ತದೆ
ಆದರೆ 'ಉರು' (ಇರು) ಇದರಲ್ಲಿ ಉಕಾರದ ಉಚ್ಚಾರ
ಬದಲಾಗುವದಿಲ್ಲ.

——oo——

Uttara Ramacharitra-

ಉತ್ತರರಾಮಚರಿತ್ರ

ಭಾವಾಂತರಕರ್ತನ ದೇವತಾಸ್ಮರಣಪೂರ್ವಕವಾದ ಅಷ್ಟಪದಿ)

ೀವರಶೌರೇಜಯಮುರವೈರೇ ಜಯಮಂಗಳಕರಶೇಷಾ ।
ಪಾವನಶೀಲಾಜಯನತಪಾಲಾ ಜಯಮುನಿಜನಕೃತಸೇಪಾ ।।ಧ।।
ಶ್ರೀವನಮಾಲೀಕರುಣಾಶಾಲೀ ವೃಂದಾವನಕೃತಕೇಳೀ ।
ಕೋವ್ರಜಧೂಳೀಶೋಣಕಪೋಲೀ ಜಯಜಯಜಯಕಮಲಾಳೀ ।। ಪ
ಜಯಜನರಂಜನ ಜಯಖರಭಂಜನ ಜಯಜಯಕುಂಜವಿಲಾಸೀ ।
ಜಯಪೀತಾಂಬರಜಯಕೌಸ್ತುಭಧರ! ಭುಜಕಾನಂದವಿಕಾಸೀ ।। ಫ
ಕರುಣಾಪಾಂಗಾಗರುಡತುರಂಗಾ ನತಿಯೋನತಿ ಜಯರಂಗಾ ।
ಹರಿ! ಕೃಪೆಯಿಂದಾಕಡೆಗಂಣಿಂದಾದರಿಸಿನೋಡೊ ಭಯಭಂಗಾ ।।
ಕಮಲನಿವಾಸಿನಿ ತ್ರಿಭುವನಜನನೀ ಹರಿಪಕ್ಷಃಸ್ಥಳಭೂಷೆ ।
ಮಣಿಮನೋನುಕ್ರಮಣಿಕೆನೀನು ಮೃದುಮಂಜುಲಮಿತಭಾಷೆ ।ಬ
ಸಾಗರಕನ್ಯೇ ತ್ರಿಭುವನಮಾನ್ಯೇ ಜಯಜಯಜಲರುಹಪಾಣೀ ।
ಶೇಷಶಯನೇಜಯಮೃಗನಯನೇ ವಿಷ್ಣುಪತ್ನಿಕಲ್ಯಾಣಿ ।। ಭ
ಮಾಮಯ ಮೇಲೆ ಶ್ರೀಪತಿ ಕಮಲೇ ಕೋಮಲಿಸಿಹನು ಬಲು ತಾಯೇ ।
ಮಿತನಂತೇಕೋಮಲಿಸಿದಂತೇಕರುಣದಿ ಬೋಧಿಸಿ ಕಾಯೇ ।। ಮ ।।
ಇಂದಿರೆ ಯೆನ್ನೀ ವಂದನೆ ನಿನ್ನೀ ಸುಂದರ ಪದಯುಗದಲ್ಲೀ ।
ಮಂದಮತಿಯ ಕಡಿಗೊಂದಿನಿತೀಕ್ಷಿಸು ಮಂದಹಾಸವಂಚಲ್ಲೀ ।

ವಸಂತತಿಲಕಾವೃತ್ತಂ

ಶ್ರೀಜಾನಕೀಶನದಿಗಳ್ಗಭಿವಂದಿಸುತ್ತಂ ।
ತೇಜೋನೃಸಿಂಹಗುರುವಂಸ್ಮರಿಸುತ್ತೆ ಮುತ್ತಂ ।।
ಆಜಾಣಗಾದಿಕವಿಗಂಜಲಿಯೆತ್ತಿಪೇಳ್ವಂ ।
ರಾಜೇಂದ್ರರಾಮಚರಿತೋತ್ತರಭಾಗವನ್ನು ।। ೨ ।।

ಭಾಮಿನಿಷಟ್ಪದಿ ಗ್ರಂಥಕರ್ತೃವಮಂಗಳಾಚರಣೀಯು.

ವರಪುರಾತನಕವಿಗಳಡಿದಾ ।
ವರೆಗಳಿಗೆ ಕೈಮುಗಿದು ಬೇಡುವೆ ।
ವಿರಲಿನಮಗಾಸುಕೃತಿಗಳಕೃಪೆಯಿಂದವಾಡ್ವೇವೀ ॥
ಪರಮಪುರುಷಾಂಶಸ್ವರೂಪಿಣೀ ।
ನಿರತಿಶಯತೃಪ್ತಿಪ್ರದೆಯು ಸ ।
ಚ್ಚರಿತೆ, ಕಲ್ಯಾಣಿಪ್ರಸನ್ನೆಮುಖಾರವಿಂದದಲಿ ॥ ೧ ॥

(ಮಂಗಳಾಚರಣೀಯಾದಬಳಿಕ ಸೂತ್ರಧಾರನು ಬರುತ್ತಾನೆ:)

ಸೂತ್ರಧಾರಂ ಓಹೋ! ನಾಕು ನಾಕು! ಅತಿವಿಸ್ತಾರವು ನಾಕು
ನಾನು ಈಪತ್ತೇ ಶ್ರೀ ಮನ್ಮಹಾ ಕಾಲೇಶ್ವರನ ಯ
ತ್ರೆಗಾಗಿ ಕೂಡಿದ ರಸಿಕಶ್ರೇಷ್ಠರಿಗೆ ಜಿನ್ನಯಿಸುತ್ತೇನೆ;
ದರೆ ಅವರು ದಯಮಾಡಿ ನಂನ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಗೆ! ಚಿತ್ತವನ
ಕೊಡಲಿ! ಪೂಜ್ಯನಾದಂಥ ಕಾಸ್ಯಪಗೋತ್ರದಲ್ಲಿ ಹು
ದಂಥ ಶ್ರೀಕಂಠನೆಂಬ ಉಪನಾಮವುಳ್ಳಂಥ ಭವಭೂತಿಯೆ
ಬಕವಿಯು ವಿಖ್ಯಾತನಾಗಿದ್ದಾನೆ; ಇದನ್ನು ಸಭಾಸದ
ಬಲ್ಲವರಾಗಿರಬಹುದು.

॥ ವಸಂತತಿಲಕಾವೃತ್ತಂ ॥

ಈಬೇವಿವಾಣಿಯುಮುಪರ್ಜಿತಳಾತನಂ, ಪೋ ।
ಣಾಳಾತ್ಮವಂ ಸರಿಯೆ ಪಾಗ್ವಶೆಯಾಗಿನಿತ್ಯಂ ॥
ಆಳೀರನಿಂ ರಜಿತಮುತ್ತರರಾಮವೃತ್ತಂ ।
ಸ್ವಾಯತ್ತಮುಂರಸಿಕಸೇವ್ಯ ಮಗೇ ಪ್ರಯೋಜ್ಯಂ ॥ ೨

ನಾನು ಈ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಪ್ರವರನಾದ ಕಾರಣ
ಅಯೋಧ್ಯೆಯಲ್ಲಿರುವವನೂ, ಆಗಿಸವನೂ, ಆಗಿದ್ದೇನೆ. (ಹೀಗ
ನುತಾ ಎಲ್ಲಾಕಡೆಗೂ ನೋಡಿ) ಎಲ ಎಲಾ! ಇದು ರಾತ್ರಿ

ಲಸಂಹಾರಕನಾದಂಥ ಮಹಾರಾಜನಾದಂಥ ರಾಮಚಂದ್ರನ
ಖ್ಯಾಭಿಷೇಕದ ಕಾಲವು ಅಹೋರಾತ್ರಿಯಗಳಲ್ಲಿ ಹಿಂದೇ ಸ
ನಾಗಿ ಮುಂಗಳೋತ್ಸವಗಳ ಸಮಾರಂಭವಿರಬೇಕು; ಆದರೂ
ಗಭೂಮಿಯು ನಟನರ್ತಕಿ ಮುಂತಾದವರ ಸಪ್ಪಳವಿಲ್ಲದೆ
ಭ್ಧವಾಗಿದೆ, ಇದೇನು?

ನಟನು—(ಪ್ರವೇಶಿಸಿ ಅತ್ತಿತ್ತ ನೋಡುತ್ತಾ) ಹೇ ಭರತಾಧಿ
ಜಾ, ನಿನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲವೇ? ಲಂಕಾಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಸ್ನೇಹಿತ
ನ ಮಹಾಮಹಿಮೆಯುಳ್ಳ ಕಪಿರಾಕ್ಷಸರೂ, ನಾನಾ ದೇಶ
ಲ್ಲಿರುವ ಬ್ರಹ್ಮರ್ಷಿಗಳೂ, ರಾಜರ್ಷಿಗಳೂ ಪಟ್ಟಾಭಿಷೇಕ
ಸಮಾರಂಭಕ್ಕಾಗಿ ಬಂದಿದ್ದರು. ಅವರ ಸತ್ಕಾರಕ್ಕಾಗಿ ಇ
ದಿವಸಗಳವರಿಗೆ ಮುತ್ಸವವಿತ್ತು. ಈಗ ಅವರನ್ನು ಮ
ರಾಜರು ಅವರವರ ಸ್ಥಳಗಳಿಗೆ ಇಲ್ಲಿಂದ ಕಳುಹಿಂಬಿಟ್ಟರು;
ಗೂ ಇಂನೇನಂದರು:——

ಆರ್ಯಾ

ಮಾತೃವಿನಾಶ್ರಮಕಂ ರಾಮಜನನಿಯರ್ಮುಖಾವಲೋಕನವಂ।
ಮುಸಿಸೋದರರುಂಘತಿ ಯೇಮುಂದಿರ್ದ್ಮಹರ್ಮಿಕರೆಸೊಯ್ದುಂ

॥ ೩ ॥

ಸೂ——ನಾನು ಪರದೇಶದವನು, ಗೊತ್ತಿಲ್ಲೆಂತ ಕೇಳು
ತ್ತೆ; ನೀವು ಜಾಮಾತೃವೆಂದಿರಲ್ಲಾ, ಅವರ್ಯಾರು?

ನಟನು——ಹಾಗಾದರೆ ನೆಟ್ಟಗೆ ಕೆಳು.

॥ವಸಂತತಿಲಕಾ॥

ಶ್ರೀರಾಜಿತಂ ದಶರಥಂಪಡೆದಿತ್ತನೈಕಂ।
ನ್ಯಾಯರತ್ನವಂ ಸುತೆಯಶಾಂತೆಯಲ್ಲೊಮಪಾದಂ ॥
ಗಾರಾಜನಾಕಿಯುನು ಸಾಕಿದ ನೋಲ್ಮತಿಪ್ರೇ।

ಮಾರೂಢನಾಗಿಪಳು ಧರ್ಮಪುತ್ರಿಯೆಂದು ॥ ೪ ॥

ಈಕೆಯನ್ನು ವಿಭಾಂಡಕಪುತ್ರನಾದ ಋಷ್ಯಶೃಂಗನು ಮದುವೆಯಾದನು. ಆತನೇ ಈಗ ದ್ವಾದಶಪಾರ್ಷಿಕಯಾಗವನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿದ್ದಾನೆ; ಆತನ ಆಮಂತ್ರಣಾನುಸಾರವಾಗಿ ಗುರುಜನ ಪೂರ್ಣಗರ್ಭಿಣಿಯಾದ ಜಾನಕಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೊಗಿರುತ್ತಾರಂತೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಸ್ಥಾನವು ಸ್ತಬ್ಧವಾಗಿದೆ.

ಸೂ—ಒಳ್ಳೇದು, ಈ ವಿಚಾರಗಳಿಂದ ನಮಗೇನು? ಪುಷ್ಕಲಿ ಸಂಪ್ರದಾಯಾನುಸಾರವಾಗಿ ರಾಜದ್ವಾರವನ್ನು ಹೊಕ್ಕೆ, ಮಹಾರಾಜನಂನು ಸ್ತುತಿಸತಕ್ಕದ್ದದೆ; ನಡಿ, ಹೊಗೋಣ.

ನಟನು— ಹಾಗಾದರೆ ಭರತಾಸ್ತ್ರಪ್ರವೀಣರು ತಾವು ರಾಜಸೇವಾಯೋಗ್ಯವಾದಂಥ, ಶುದ್ಧವಾದಂಥ, ಸ್ತುತಿಗೀತಾದ್ಯತಿಯನ್ನು ನಿರೂಪಿಸಬೇಕು.

ಸೂ—ಎಲ್ಲೆ ಮಾರಿಪನೇ, ಕೇಳುವಿಯಾ?

ಆರ್ಯಾ

ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರಕಾರವಿಶಿಷ್ಟನ, ಲಿಲ್ಲೆಲ್ಲವ್ಯವಹಾರದೋಳ್ ನಿರಪವಾದ
ಫುಲ್ಲಾಕ್ಷಿಯರ ಸುಪಾಕ್ಯಗ, ಳುಲ್ಲಸನಜೋಳಂತೆ ಜನಗುದರ್ಜನರೈ ॥ ೪ ॥

ನಟನು— ಅಪರಿಗೆ ಅತಿ ದುರ್ಜನತೆಯಿಂದತಕ್ಕದ್ದು. ಸ್ತ್ರೀಯರನ್ನೂ, ಸುಪಾಕ್ಯಗಳನ್ನೂ ಹೊಲಿಸಿ ತಾವು ಮಾತನಾಡಿದ ಕಾರಣ ನನಗೆ ತಿಳಿಯಿತು.

॥ ವಸಂತತಿಲಕಾ ॥

ಆಲೋಚಿಸಿತ್ತ್ವಸುರಗೇಹ ನಿವಾಸದಿಂದಂ ।
ತ್ರೈಲೋಕ್ಯ ಮಾತೆಯೊಳು ರಾಘವರಾಣಿಯಲ್ಲ ॥

ಈಲೋಕ ಪು ಯೈ ಅಪಪಾಡವನಿಂತಿದಿರ್ಕೆ ।
ಜ್ವಾಲಾಸ್ಯನಲ್ಲಿ ಪರಿಶುದ್ಧಿಯುಮಪ್ರಮಾಣಂ ॥ ೫೫ ॥

ಸೂ——ಈ ಸುದ್ದಿಯು ರಾಜಾಧಿರಾಜನಾದ ರಾಮಚಂದ್ರ ಸನ್ನಿಧಾನಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ಅತಿ ಕಷ್ಟಪಾಡೀತೆಂದುತೋರುತ್ತ (ಹೀಗೆಂದು ಉಸುರಿಡುತ್ತಾನೆ)

ನಟ——ಆದರೆ ಋಷಿಗಳೂ, ದೇವತೆಗಳೂ . ಹ್ಯಾಗಾದರೂ ಪ್ಲಾಕ್ಷಣವನುಂಟುಮಾಡ್ಯಾರು. (ಅತ್ತಿತ್ತ ತಿರುಗಾಡುತ್ತಾ) ಎಲಾ, ಮಾಳ್ಕದಲ್ಲಿ ಮಹಾರಾಜನು ಎಲ್ಲಿದ್ದಾರಾದೀತು? (ಹೀಗತ್ತಾ ಕಿವಿಗೊಟ್ಟು ಕೇಳಿ) ಹೌದು, ಜನರು ಹೀಗನ್ನುತ್ತಾರೆ.

ಪಸಂತತಿಲಕಾವೃತ್ತವು

ಸ್ನೇಹಾನ್ವಿತರು ಜನಕನಾದರಿಸಲ್ಕೆ ಬಂದು ।
ತನ್ಸಹಂಗಳಿಂದಿರುತ ಮಿನ್ನೆಗಮಿಂದುಪೋದಂ ॥
ನೇಹಕ್ಕೆ ಪೋಪನರಸೋಲಿಗನಿಂದಿದೇ; ವೈ ।
ಸೇಹೀವಿತೋಷಿತಮನಃಪರಿರಂಜನಾರ್ಥಂ ॥ ೬ ॥

ೀಗೆ ಮಾತುಗಳಂನಾಡಿ ಅವರಿಬ್ಬರೂ ಹೊರಟುಹೋಗುತ್ತಾರೆ.)

(ಇದು ಮುಂದಿನ ಕಥೆಯ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ(ಸೂಚನೆ))

ಬಳಿಕ ಆಸನದಲ್ಲಿ ಕೂತಂಥ ರಾಮನೂ, ಸೀತೆಯೂ ಬರುತ್ತಾರೆ)

ರಾಮನು——ಹೇದೇವಿ ಜಾನಕಿ, ಸಮಾಧಾನವನ್ನು ತಾಳು. ನಂಮ ಹಿರಿಯರಾದರೂ ನಮ್ಮನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಲಿಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡರಲ್ಲ.

ಕಾಮುದಾವೃತ್ತಂ

ರೂಅನುಷ್ಠಾನ ನಿತ್ಯಕ । ಮೂರ್ದಿಗಳ್ ಸ್ವತಂತ್ರ.ತ್ವವಿಷ್ಣಗಳ್ ॥
ಗಳ್ ಗೃಹಸ್ಥತ್ವಕುಂಟು ಸು । ಬಾಧಮೇ ಪ್ರಿಯೇಆಹಿಂಸಾ
ನ್ಯಿಯಾ ॥ ೭ ॥

ಜಾನಕಿ—ಬಲ್ಲೆನು ಆರ್ಯಪುತ್ರರೇ ಇದಂನು ನಾನು ಬಲ್ಲೆನು. ಆದರೆ ಯೇನು ಮಾಡಲಿ? ಬಾಂಧವರ ವಿಯೋಗವು ತಾಪಕಾರಕವಾಗಿದೆ; ಅದ್ದರಿಂದ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಸಮಾಧಾನವಾಗಲ್ಲದು.

ರಾ—ಅಹುದು, ಹೀಗೆಯೇ ಸಂಸಾರದ ಪರಿಣಾಮ; ಹೃದಯಮರ್ಮವನ್ನು ಕತ್ತರಿಸುವಂಥವಾಗಿವೆ.

—೦—

Trigonometry.
ತ್ರಿಕೋಣಮಿತಿಯು.

ಮೇಲೆ ಬರೆದ ೮ ಸಾರಣಿಗಳಿಂದ ಇನ್ನೂ ಕೆಲ ಸಾರಣಿಗಳು ಉತ್ಪನ್ನವಾಗುತ್ತವೆ. ಅವು ಯಾವವೆಂದರೆ—

೧—೧ನೇ ಸಾರಣಿಯನ್ನು ೨ನೇ ಸಾರಣಿಯಿಂದ ಭಾಗಿಸಲು,

$$\frac{\text{ಲಂಬ}}{\text{ಕರ್ಣ}} \div \frac{\text{ಪಾದ}}{\text{ಕರ್ಣ}} = \frac{\text{ಭ್ರು}\cdot\text{ಅ}}{\text{ಕೋಭ್ರು}\cdot\text{ಅ}}, \text{ಅಂದರೆ } \frac{\text{ಲಂಬ}}{\text{ಪಾದ}} = \frac{\text{ಭ್ರು}\cdot\text{ಅ}}{\text{ಕೋಭ್ರು}\cdot\text{ಅ}}$$

ಇದರಲ್ಲಿ ೩ನೇ ಸಾರಣಿಯಂತೆ $\frac{\text{ಲಂಬ}}{\text{ಪಾದ}}$ ಇದರ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಇಡಲಾಗಿ,

$$\frac{\text{ಭ್ರು}\cdot\text{ಅ}}{\text{ಕೋಭ್ರು}\cdot\text{ಅ}} = \text{ಭ್ರ}\cdot\text{ಅ} \quad \ldots\ldots\ldots\ldots\ldots\ldots\ldots\ldots ೯$$

೨—ಇದರ ವಿರುದ್ಧ ರೀತಿಯಿಂದ ಕೋಭುಜಜ್ಯೆಯನ್ನು ಭುಜಜ್ಯೆಯಿಂದ ಭಾಗಿಸಲು, ಕೋಸ್ಪರ್ಶರೇಖೆಯ ಸಾರಣಿಯು ಹುಟ್ಟುತ್ತದೆ. ಹ್ಯಾಗಂದರೆ—

$\frac{\text{ಪಾದ}}{\text{ಕರ್ಣ}} \div \frac{\text{ಲಂಬ}}{\text{ಕರ್ಣ}} = \frac{\text{ಪಾದ}}{\text{ಲಂಬ}}$; ಆ ಕಾರಣ,

$$\frac{\text{ಕೋಭು. ಅ}}{\text{ಭು. ಅ}} = \text{ಕೋಸ್ಪ. ಅ} \quad \ldots\ldots\ldots\ldots\ldots\ldots\ldots\ldots ೧೦$$

೨—೩ನೇ ಸಾರಣಿಯನ್ನು ೪ನೇ ಸಾರಣಿಯಿಂದ ಗುಣಿಸಲು,

$\frac{\text{ಲಂಬ}}{\text{ಪಾದ}} \times \frac{\text{ಪಾದ}}{\text{ಲಂಬ}} = \text{ಸ್ಪ. ಅ} \times \text{ಕೋಸ್ಪ. ಅ}$;

ಇದರಿಂದ, $೧ = \text{ಸ್ಪ. ಅ} \times \text{ಕೋಸ್ಪ. ಅ}$;

ಅಥವಾ, $\text{ಸ್ಪ. ಅ} = \frac{೧}{\text{ಕೋಸ್ಪ. ಅ}} \quad \ldots\ldots\ldots\ldots\ldots\ldots ೧೧$

ಅಥವಾ, $\text{ಕೋಸ್ಪ. ಅ} = \frac{೧}{\text{ಸ್ಪ. ಅ}} \quad \ldots\ldots\ldots\ldots\ldots\ldots ೧೨$

೧—೧ನೇ ಸಾರಣಿಯನ್ನು ೫ನೇ ಸಾರಣಿಯಿಂದ ಗುಣಿಸಲು,

$\frac{\text{ಲಂಬ}}{\text{ಕರ್ಣ}} \times \frac{\text{ಕರ್ಣ}}{\text{ಪಾದ}} = \text{ಭ. ಅ} \times \text{ಛೇ. ಅ}$

ಇದರಲ್ಲಿ ಸಂಕ್ಷೇಪ ಮಾಡಲಾಗಿ ಬರುವ $\frac{\text{ಲಂಬ}}{\text{ಪಾದ}}$ ಇದರ ಬೆಲೆಯನ್ನು ೩ನೇ ಸಾರಣಿಯಂತೆ ಇಡಲಾಗಿ,

$$\text{ಭು. ಅ} \times \text{ಛೇ.} = \text{ಸ್ಪ. ಅ} \quad \ldots\ldots\ldots\ldots\ldots\ldots ೧೩$$

೧—೨ನೇ ಸಾರಣಿಯನ್ನು ೫ನೇದರಿಂದ ಗುಣಿಸಲು,

$\frac{\text{ಪಾದ}}{\text{ಕರ್ಣ}} \times \frac{\text{ಕರ್ಣ}}{\text{ಪಾದ}} = \text{ಕೋಭು. ಅ} \times \text{ಛೇ. ಅ}$

ಸಂಕ್ಷೇಪದಿಂದ, $\text{ಕೋಭು}.\text{ಅ} \times \text{ಛೇ}.\ \text{ಅ} = 1$

ಅಥವಾ, $\text{ಛೇ}\cdot\text{ಅ} = \frac{1}{\text{ಕೋಭು}\cdot\ \text{ಅ}}$ ೪(

ಅಥವಾ, $\text{ಕೋಭು}\cdot\text{ಅ} = \frac{1}{\text{ಛ}.\text{ಅ}}$ ೧೫

೬——೨ನೇ ಸಾರಣಿಯನ್ನು ೬ನೇದರಿಂದ ಗುಣಿಸ

$$\frac{\text{ಪಾದ}}{\text{ಕರ್ಣ}} \times \frac{\text{ಕರ್ಣ}}{\text{ಲಂಬ}} = \text{ಕೋಭು}.\text{ಅ} \times \text{ಕೋಛೇ}\cdot\text{ಅ};$$

ಇದರಲ್ಲಿ ಸಂಕ್ಷೇಪದಿಂದ ಬರುವ $\frac{\text{ಪಾದ}}{\text{ಲಂಬ}}$ ಇದರ ಬೆಲೆ

ನ್ನು ೪ನೇ ಸಾರಣಿಯಂತೆ ಇಡಲಾಗಿ,

$$\text{ಕಾಸ್ಪ}.\ \text{ಅ} = \text{ಕೆಭು}.\ \text{ಅ} \times \text{ಕೋಛೇ}.\text{ಅ} \ldots\ldots\ldots\ldots\ldots\ldots 7$$

೭——೧ನೇ ಸಾರಣಿಯನ್ನು ೬ನೇದರಿಂದ ಗುಣಿಸಲು,

$$\frac{\text{ಲಂಬ}}{\text{ಕರ್ಣ}} \times \frac{\text{ಕರ್ಣ}}{\text{ಲಂಬ}} = \text{ಭು}.\text{ಅ} \times \text{ಕೋಛೇ}\cdot\text{ಅ}$$

ಸಂಕ್ಷೇಪದಿಂದ, $\text{ಭು}\cdot\ \text{ಅ} \times \text{ಕೋಛೇ}.\ \text{ಅ} = 1;$

ಅಥವಾ, $\text{ಕೋಛೇ}\cdot\text{ಅ} = \frac{1}{\text{ಭು}.\ \text{ಅ}} \ldots\ldots\ldots\ldots\ldots\ldots\ldots\ldots\ldots 1$

ಅಥವಾ, $\text{ಭು}\cdot\ \text{ಅ} = \frac{1}{\text{ಕೋಛೇ}\cdot\ \text{ಅ}} \ldots\ldots\ldots\ldots\ldots\ldots\ldots\ldots 1$

——೦——

ಧನಋಣ ಚಿನ್ಹಗಳು

ತ್ರಿಕೋಣಮಿತಿಯಲ್ಲಿ ರೇಪೆಗಳದಿಕ್ಕು ಬದಲಾದಂತೆ ಆ
ಪ್ತಗಳ ಚಿನ್ಹಗಳು ಬದಲಾಗುತ್ತವೆಂದು ಕಲ್ಪಿಸಲ್ಪಡುತ್ತವೆ.

ಅಡ್ಡಗೆರೆಗಳು ಎಡಗಡೆಂದ ಬಲಗಡೆಗೆ ಹೋದರೆ ಅವು ಧನ (+) ಆಗುತ್ತವೆ, ಬಲಗಡೆಂದ ಎಡಗಡೆಗೆ ಹೋದರೆ ಅವು ಋಣ (−) ಆಗುತ್ತವೆ. ಇದೇ ಮೇರೆಗೆ ಉದ್ದಗೆರೆಗಳು ಮೇಲಿಂದ ಕೆಳಗೆ ಬಂದರೆ ಅವು ಧನವೆಂತಲೂ ಕೆಳಗಿಂದ ಮೇಲೆ ಹೋದರೆ ಅವು ಋಣವೆಂತಲೂ ಎಣಿಸಲ್ಪಡುತ್ತವೆ.

ಇನ್ನು ಈ ನಿಯಮದಂತೆ ಕೆಳಗಣ ವರ್ತುಳದಲ್ಲಿ ಭುಜಜ್ಯ ಕೋಭುಜಜ್ಯಗಳಿಗೆ ಧನ ಋಣ ಚಿನ್ಹಗಳು ಬರುವ ಬಗೆಯನ್ನು ವಿವರಿಸುತ್ತೇವೆ.

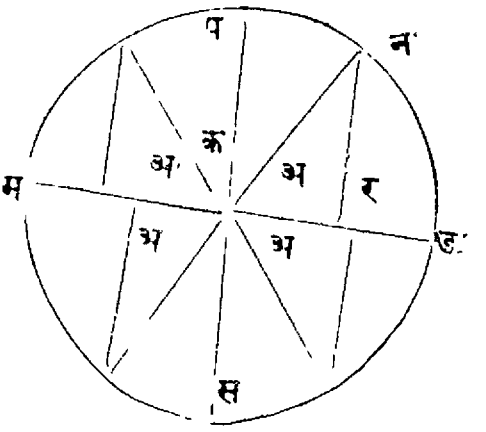

ಕಪಸ ವರ್ತುಳದಲ್ಲಿ **ಪಸ, ಸಕ** ವೃತ್ತಗಳಿಂದ ನಾಲ್ಕು ಸಮಭಾಗಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ.

ಈ ಭಾಗಗಳಿಗೆ ವರ್ತುಳವಾಡಗಳೆನ್ನುವರು. **ಕಡಪ** ಯೆಂಬ ಮೊದಲನೇ ವರ್ತುಳವಾದದಲ್ಲಿ **ಅ** ಕೋನದ ಭುಜಜ್ಯೆ ಕೋಭುಜಜ್ಯೆಗಳೆರಡೂ ಧನ (+) ಇರುತ್ತವೆ. ಯಾಂಕಂಪರೆ ಎಂಬ ಗೆರೆಯಾದ ಕೋಭುಜಜ್ಯವು ಎಡಗಡೆಂದ ಬಲಗಡೆಗೆ ಬರುತ್ತದೆ, ಪಂತ್ತು ಉದ್ದಗೆರೆಯಾದ ಭುಜಜ್ಯವು ಮೇಲಿಂದ ಕೆಳಗೆ ಬರುತ್ತವೆ. ಆವಾಗ ಅದೇ ಕೋನವು

ಎರಡನೇ **ಕಖಗ** ಯೆಂಬ ವರ್ತುಳ ಪಾದದಲ್ಲಿ ಬರಲು, ಜಜ್ಯವು ಧನವೇ ಆಗಿದ್ದು, ಕೋಭುಜಜ್ಯ ಮಾತ್ರ (—) ಣವಾಗುತ್ತದೆ; ಯಾಕಂದರೆ ಅದು ಬಲಗಡೆಂದ ಎಡ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಇದೇ ಮೇರಿಗೆ ೩ನೇ **ಘಸಗ** ಯೆಂಬ ವರ್ತುಳಪಾದದಲ್ಲಿ ಭುಜಜ್ಯ ಕೋಭುಜಜ್ಯಗಳೆರಡೂ ಋಣ (—) ಗುತ್ತವೆ; ೪ನೇ ವರ್ತುಳಪಾದದಲ್ಲಿ ಭುಜಜ್ಯವು (—) ಣವಾಗುತ್ತದೆ, ಕೋಭುಜಜ್ಯವು (+) ಧನವಾಗುತ್ತದೆ. ಯಾವದೊಂದು ಕೋನದ ಭುಜಜ್ಯ, ಸ್ಪರ್ಶರೇಖೆ, ಛೇದನ ಖೆಗಳು ಅದರ ಕಾಂಪ್ಲ್ಮೆಂಟಿನ ಕೋಭುಜಜ್ಯ, ಕೋಸ್ಪರ್ಶರೇ ಕೋಛೇದನರೇಖೆಗಳಿಗೆ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಸರಿ ಇರುತ್ತವೆಂಬುವ ಸುಲಭವಾಗಿ ತಿಳಿಯತಕ್ಕಂಥ ಸಂಗತಿಯು. ಆದರೆ ಯಾ ದೊಂದು ಕೋನದ ಭುಜಜ್ಯವೂ, ಅದರ ಪೂರಕ ಕೋನ (ಸಪ್ಲಿಮೆಂಟಿನ) ಭುಜಜ್ಯವೂ ಒಂದೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಹ್ಯಾಗಂ ದರೆ ಮೇಲಿನ ಆಕೃತಿಯಲ್ಲಿ **ನಅಕ** ಕೋನದ ಭುಜಜ್ಯ **ನಗ** ಇರುತ್ತದೆ.

ಅಂದರೆ $\frac{\text{ನರ}}{\text{ನಅ}}$ = ಭ್ರ. ಅ, ಇರುತ್ತದೆ. ಇನ್ನು **ಅ** ಕೋನ ೩೫ ಅಂಶದ್ದು ಇರುತ್ತದೆಂದು ಕಲ್ಪಿಸಿದರೆ ಅದರ ಪೂರ ಕೋನವು ೧೪೫ ಅಂಶದ್ದಾಗುತ್ತದೆ. (೨ ಕಾಟ ಕೋನ ನ್ನು, ಅಂದರೆ ೧೮೦ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಪೂರ್ಣಮಾಡುವ ಕೋ ನವು ಪೂರಕ ಕೋನವಿರುತ್ತದೆ). ಆ ಕಾರಣ ಕೆಳಗಿನ ನೇ ಆಕೃತಿಯಲ್ಲಿ **ಕಅಚ** ಕೋನವನ್ನು ೧೪೫ ಅಂ ಶ ವಿಶಾಲ ಕೋನವನ್ನು, ಹಾಗೆ ಅಂದರೆ ಮೇಲೆ

ಸಿದ್ಧನಾಥ ವಾಚನ ಮಂದಿರ.
ಮೊರಬ. ಜಿ. ಧಾರವಾಡ.

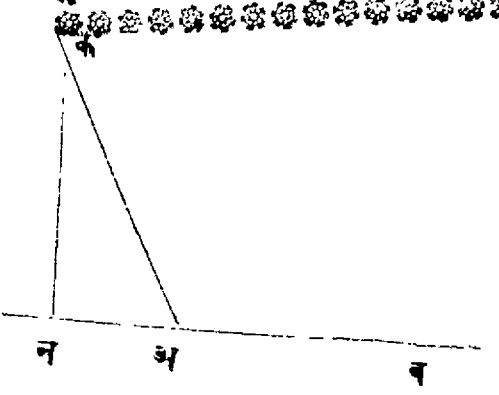

ಳನೇಆಕೃತಿಯೊಳಗಿನ ನಅಕ ಕೋನದ ಪೂರಕ ಕೋನವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಅಕ = ಅನ ಇಟ್ಟು ಕೊಂಡು ಕ ಬಿಂದುವಿನಿಂದ ಕನ ಲಂಬವನ್ನು ತೆಗೆಯಲು,

$$\frac{\text{ಕನ}}{\text{ಅಕ}} = \text{ಸೈ}\ (೧೮೦ - \text{ಅ}$$

ಆದರೆ $\frac{\text{ಕನ}}{\text{ಅಕ}}$ ಇದು ಳನೇ ಆಕೃತಿಯೊಳಗಿನ ಅ ಕೋನದ ಭುಜಜ್ಯವೇ ಆಗುತ್ತದೆ. ಯಾಕಂದರೆ ಕಅನ ಕೋನವು ೧೪೫ ಅಂಶದ್ದಿರುವ ಕಾರಣ ಕಅನ ಕೋನವು ೪ ಅಂಶದ್ದು, ಅಂದರೆ ಳನೇ ಆಕೃತಿಯೊಳಗಿನ ಅ ಕೋನಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾದದ್ದು ಆಗುತ್ತದೆ. ಆದರಿಂದ,

$$\frac{\text{ಕನ}}{\text{ಅಕ}} = \text{ಸೈ}\cdot \text{ಅ} = \text{ಸೈ}\cdot\ (೧೮೦ - \text{ಅ})$$

ಇದೇ ರೀತಿಗೆ ಯಾವದೊಂದು ಕೋನದ ಕೋಭುಜಜ್ಯವು ಆ ಕೋನದ ಪೂರಕ ಕೋನದ ಕೋಭುಜಜ್ಯದಷ್ಟೇ ಆಗುತ್ತದೆ, ಆದರೆ ಅದರ ಚಿನ್ಹ ಮಾತ್ರ ವಿರುದ್ಧವಿರುತ್ತದೆ. ಯಾಕಂದರೆ ಆ ಕೋಭುಜಜ್ಯವು ತಿನೇ ಪರ್ಯಾಯಪಾದದೊಳಗೆ ಬರುವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರಿಂದ,

$$\text{ಕೋಸೈ}\cdot \text{ಅ} = \text{ಕೋ}-(೧೮೦ - \text{ಅ})$$

B. K. D.

— o —

Notice.

ನೋಟಿಸು ೧೮೦೪.

ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯೊಳಗಿನ ಸ್ಕೂಲ ಮಾಸ್ತರರಿಗೆಲ್ಲ ಈ ನೋಟಿಸಿನಿಂದ ತಿಳುಹಿಸುವದೇನಂದರೆ; ಮಾಸ್ತರರ ದುರ್ಲಕ್ಷ ದಿಂದ ನಕಾಶದ ಬಡಭಾಗಕ್ಕೆ ಹಚ್ಚಿದ ರೂಲಕಟ್ಟಿಗೆಗಳು ಉ ಜ್ಜಿಬೀಳುತ್ತವೆ ಅವುಗಳನು ಮಾಸ್ತರರು ಆಗಿಂದಾಗೈ ನೆಟ್ಟ ಗೆ ಮಾಡಿಸಿ ತಿರಿಗಿ ಹಚ್ಚದ್ದರಿಂದ ನಕಾಶಗಳು ಹರಿದು ಹೋ ಗುತ್ತವೆ. ಆಗಿಂದಾಗೈ ಈ ಕಟ್ಟಿಗೆಗಳನು ನಕಾಶಗಳಿಗೆ ಹ ಚ್ಚಿಸಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಯಾವ ಮಾಸ್ತರರು ಮಾಡಿಸಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲಾ, ಅವರ ಕಡಿಯಿಂದ ಒಂದು ಪೇಳೆ ಆ ನಕಾಶಗಳ ಕಿಂಮ ತ್ತು ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳುವೆವು.

ತಾ. ೩೦ನೇ ಮಾರ್ಚ ಸನ್ ೧೮೭೭ ಇಸ್ವಿ.

Chanabassappa B. Dharwar.
ಡಿಪುಟಿ ಎ. ಇ. ಜಿಲ್ಲಾ ಧಾರವಾಡ

ಲೋಕಸುಧಾರಣೆಯ ಇತಿಹಾಸ

Beginning of Civilization.

ಜನರು ಕುರುಬಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಪ್ರತಿಯಿಂದು ಮನೆತನದ ತಂಪೆಯೇ ಉಳಿದವರನ್ನು ಆಳುತಿದ್ದನಾದ ಕಾರಣ ಮೂರ ರಾಜ್ಯ ಪದ್ಧತಿಯು ಪಿತ್ರಸಂಬಂಧದ್ದಾಗಿರಬಹುದು. ಬೈಬಲ ನಲ್ಲಿ ಪೀಠಲಿಸಿದ ಅಬ್ರಹಾಮನ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಮೋದಿದ ರಾಜ್ಯಗಳು ಮೂಲಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ಯಾವ ಬಗೆಯಾಗಿದ ವೆಂಬದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ತಿಳಿಯುವದು ಪೈತ್ರಿಕ ರಾಜ್ಯ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ತಿದ್ದುಪಾಟಾಗಿ ರಾಜಸತ್ತಾತ್ಮಕ ಪ್ರಕ

ವನ್ನು ಕ್ರಮೇಣ ಹುಟ್ಟಿಸಿತು. ಜನರು ಕುರುಬ ಸ್ಥಿತಿಯಿಂದ
ಬಿಟ್ಟು, ಮನೆಮಾರು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಇರಲಿಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾ
ಡಿದಂದಿನಿಂದ ಆಪತ್ತ ಶರೀರವನ್ನೂ, ಆಸ್ತಿಯನ್ನೂ ಸ್ವತಂತ್ರತೆ
ಯಿಂದೂ ಕಾಪಾಡುವದು ಅವಶ್ಯವಾದುದರಿಂದ, ಎಲ್ಲ ಜನ
ರು ಒಟ್ಟುಗೂಡಿ ಕೆಲವು ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡಿಕೊಂ
ಡು, ಆ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ನಡಿಸುವದಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲರು ಒಂದುಮನದಿಂದ
ಒಬ್ಬ ಅಧಿಕಾರಿಯನ್ನೂ ನೇಮಿಸಿ ಕೊಂಡರು ಅವನೇ ಅರಸು.
ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಅರಸನನ್ನು ನೇಮಿಸುವದಾಗಲಿ, ಎಲ್ಲರೊಳಗೆ
ಶೂರನಾದವನನ್ನೂ, ಆ ಮೇಲೆ ಕ್ರಮೇಣ ಬುದ್ಧಿವಂತನಾದವ
ನ್ನೂ ಹುಡುಕಿ ಪಟ್ಟದ ಮೇಲೆ ಕುಳ್ಳಿರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ
ಮುಂಬರುತ್ತ ಮಹತ್ವಾಕಾಂಕ್ಷೆಗಳಾದ ಅನೇಕ ಜನರು ರಾಜ್ಯಭಾರ
ಮಾಡಿಗೆ ಬೇಕು ತಮಗೆ ಬೇಕೆಂದು ಆಶಿಸಿ ತೊಂದರೆ ಎಬ್ಬಿ
ಸಿದರಿಂದ ಪಟ್ಟಣ ವಂಶದವರೇ ರಾಜ್ಯಭಾರ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಪದ್ಧತಿ
ಯು ಉಂಟಾಗಿರಬೇಕು.

ಜನರು ಕುರಿಮಂದೆಗಳನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಒಂದು ಸ್ಥಳವನ್ನು
ಬಿಟ್ಟು ಮತ್ತೊಂದು ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಕಾದರೆ ಆ ಹೊಸ
ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ವಾಸಮಾಡುವವನನ್ನು ಹೂಡ ಬೇಕಾದುದರಿಂದ ಪರ
ಸ್ಪರಗಳನ್ನು ಮತ್ತ ಮಾಡುಕೊಂಬುವ ಅವಲಂಬಿಕೆಯ ಮೂಲವು
ಹುಟ್ಟು ಬರುವದು. ಇದೇ ಮೇರಿಗೆ ಅರಬ್ಬಿ ಜನರೂ ಫೆನೀ
ಷಿಯನ್ ಜನರೂ ಕೂರುಬರೆಂದೆನಿಸಿ ಖಗೋಸ್ತವಂನು ಕೈವಶ
ಮಾಡಿಕೊಂಡರು. ಆದರೆ ಈ ಪ್ರಕಾರವಿಂದ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ ರಾ
ಜ್ಯಗಳು ಬಹಳ ವಿಷಯ ಬಾಳುವು ಯೋಗ್ಯವಾದರೊಂದು ರಾ
ಜ್ಯಕ್ಕೆ ಆಧಾರ ಸ್ತಂಭಗಳಿಂದ ಸುಕಾಸನಗಳೂ, ರಾಜ್ಯವೃಷ
ಭವೂ, ಬುದ್ಧಿಯಿಂದ ಹುಟ್ಟುವತ್ತವೆ; ಹಾಗೂ ಬಲವು ಕಾ

ಲದಿಂದ ತಿಳ್ಳುಪಾಟಾಗುತ್ತ ನಡೆದ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಕುರುಹುಗಳು ಕಂಡು ಬರುವವು.

ಇತಿಹಾಸದಿಂದ ತಿಳಿಯುವದೇನಂದರೆ ಅರಸೊತ್ತಿಗೆಯ ಪಡೆದವರು ಸ್ವಂತ ಶತತ್ವದಿಂದ ತಮ್ಮ ಯಾವತ್ತು ಪ್ರಳನ್ನು ದಾಸಾಮು ದಾಸರಾಗಿ ಮಾಡಿಬಿಟ್ಟರು ಆದ್ದರಿಂದಲೆ, ಲವು ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಸರ್ವ ಜನರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕೆ ಅನುಸಿ ಅರಸನಂನು ಅರಸಿ ಸಟ್ಟಕ್ಕೆ ಕೂಡಿಸುವ ಪದ್ಧತಿಯು ಟಾಯಿತು. ಈ ತರಹದ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಪ್ರಜಾ ಸತ್ತಾತ್ಮಕ ರಾಜ್ಯವೆಂಬ ಹೆಸರು. ಕೇವಲ ರಾಜಸತ್ತಾತ್ಮಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಒಬ್ಬನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಶೇರುವದರಿಂದ ಅವನ ಗುಣಾನುಸಾರವಾಗಿ ನೋಲು ಕೀಳು ಪರಿಣಾಮಗಳು ಆಗುತ್ತವೆ ಕೇವಲ ಪ್ರಜೆಗಳು ಆರಸಿ ತೆಗೆದ ಮುಖ್ಯಾಧಿಕಾರಿಯ ಜ್ಞವಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಕೇದುಂಟಾಗುತ್ತವೆ. ಈ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಅರಿತು ಇಂಗ್ಲಾಂಡಿನವರು ರಾಜಸತ್ತಾತ್ಮಕ ಬೀಜವಂನು ಗ್ಲಾಯಲ್ಲಿಯೂ ಮಹಜ್ಜನ ಸತ್ತಾತ್ಮಕ ಬೀಜವಂನು ಹೌಸ ಆರ್ಫ್ ಎಂಬ ಮಹಾಜನ ಸಮುದಾಯದ ಸಭೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಲೋಕಸತ್ತಾತ್ಮಕಾಂಕುರವಂನು ಹೌಸಆಫ ಕಾಮನ್ಸ್ ಎಂಬ ಸಾಧಾರಣ ಜನರ ಸಭೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಬೆಳೆಗೊಳಿಸಿ ಹೆಚ್ಚು ಲಭಕರವಾದ ರಾಜ್ಯಪದ್ಧತಿಯಂನು ಕೈ ಕೊಂಡರು ಆ ಕಾರಣ ಅವರು ತಂಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಶಾಂತತೆಯಿಂದಲೂ, ಸೌಖ್ಯದಿಂದಲೂ, ಆಳುವವರಲ್ಲದೆ, ತಮಗೆ ಕೈ ಶೇರಿದ ದೇಶಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಚಂನಾಗಿ ಆಳುತ್ತಿರುವದರಿಂದ ಆಯಾ ದೇಶದ ಪ್ರಜೆಳು ಅವರಂನು ಹಾಡಿ ಹರಸುತ್ತಾರೆ.

ಶಾಲಾಪತ್ರಕವು.

—— ೦ * ೦ ——

ಪುಸ್ತಕ ೧೩] [ಸಂಚಿಕೆ ೧೦

ಆಗಟುಂಬರ ೧೬೭೮

Educational Intelligence.

ವಿದ್ಯಾಸುಧಾರಣೆಗಾಸಂಬಂಧವಾದ ವೃತ್ತಾಂತಗಳು

ಒಳಗಡೆಯಲ್ಲಾ ಇತಲೀದೇಶದಲ್ಲಿ ಫ್ಲೋರೆನ್ಸ ಪಟ್ಟಣದೊ
ಳ ಏತಿಯಖಂಡದ ಇತಿಹಾಸ, ಭಾಷೆಗಳು, ಮುಂತಾದ
ಪಯಗಳಲ್ಲಿ ಅಭಿಜ್ಞರಾದಂಥ ಪಂಡಿತರ ಸಭೆಯು ಕೂ
ತ್ತು. ಆಗ "ಆರ್ಯ ಜನರು ಪಂಜಾಬಕ್ಕೆ ಬರುವ ಪೂ
ದಲ್ಲಿ ಯೆಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಸುಧಾರಿಸಿದ್ದರೆಂಬದನ್ನೂ, ಮುಂ
ಅವರ ಸುಧಾರಣೆಯು ಹ್ಯಾಗೆ ಸಾಗಿತೆಂಬದನ್ನು" ಕು
ಯ ಮೇಲಾದ ನಿಬಂಧ ಬರೆದವರಿಗೆ ೫೦೦೦ ಫ್ರಾಂಕ
೦೦೦ ರೂಪಾಯಿ) ಇನಾಮು ಸೊರೆಯುವದೆಂದು ಇತಲಿಯೆ
ಸನು ಜಾಹಿರನಾಮೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದನು. ಅದರಂತೆ ಈ
೬ ಮಂದಿ ಶೋಧಕರು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ನಿಬಂಧಗಳನ್ನು ಬರಿದು
ಲಿಯ ಅರಸನ ಬಳಿಗೆ ಕಳಿಸಿದ್ದಾರೆಂದು ಇಂಗ್ಲಿಷ ವರ್ತಮಾ
ಪತ್ರಗಳಿಂದ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ.

——೦——

ಚಿಕ್ಕಂಯಿನಲ್ಲಿ ಲಗ್ನ ಮಾಡುವ ನಡತೆಯನ್ನು ಮುರಿಯುವ
ಗಿ ಕಲಕತ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಮಾಜವು ಸ್ಥಾಪಿಸಲ್ಪ
ಈ ಸಮಾಜದೊಳಗೆ ಈಗ ೨೫ ಜನರು ಸಭಾಸದರಿರು

ಲದಿಂದ ತಿಮ್ಮಪಾಟಾಗುತ್ತ ನಡೆದ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಕುರುಹುಗಳು ಕಂಡು ಬರುವವು.

ಇತಿಹಾಸದಿಂದ ತಿಳಿಯುವದೇನಂದರೆ ಅರಸೊತ್ತಿಗೆಯ ಪದಗವರು ಸ್ವಂತ ಶತತ್ವದಿಂದ ತಮ್ಮ ಯಾವತ್ತು ಪ್ರಳನ್ನು ದಾಸಾಮ ದಾಸರಾಗಿ ಮಾಡಿಬಿಟ್ಟಿರು ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಲವು ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಸರ್ವ ಜನರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕೆ ಅನುಸಿ ಅರಸನಂನು ಅರಸಿ ಸಟ್ಟಿಕ್ಕೆ ಕೂಡಿಸುವ ಪದ್ಧತಿಯು ಬಾಯಿತು. ಈ ತರಹದ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಪ್ರಜಾ ಸತ್ತಾತ್ಮಕ ರಾಜ್ಯವೆಂಬ ಹೆಸರು. ಕೇವಲ ರಾಜಸತ್ತಾತ್ಮಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ರಾಜಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಒಬ್ಬನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಶೇರುವದರಿಂದ ಅವನ ಗುಣಾನುಸಾರವಾಗಿ ನೋಲು ಕೀಳು ಪರಿಣಾಮಗಳು ಆಗುತ್ತವೆ ಕೇವಲ ಪ್ರಜೆಗಳು ಅರಸಿ ತೆಗೆದ ಮುಖ್ಯಾಧಿಕಾರಿಯ ಚ್ಛದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಕೇಡುಂಟಾಗುತ್ತವೆ. ಈ ಸಂಗತಿಯನ್ನರಿತು ಇಂಗ್ಲಾಂಡಿನವರು ರಾಜಸತ್ತಾತ್ಮಕ ಬೀಜವಂನು ಣಾಯಲ್ಲಿಯೂ ಮಹಶ್ಶಾತ್ಮಕ ಬೀಜವಂನು ಹೌಸ ಆರ್ಡ ಎಬ ಮಹಾಜನ ಸಮುದಾಯದ ಸಭೆಯಲ್ಲಿಯ, ಲೋಕಸತ್ತಾತ್ಮಕಾಂಕುರವಂನು ಹೌಸಆಫ ಕಾಮನ್ಸ ಎಂ ಸಾಧಾರಣ ಜನರ ಸಭೆಯಲ್ಲಿಯೂ ನೆಲೆಗೊಳಿಸಿ ಹೆಚ್ಚು ಲಾಭಕರವಾದ ರಾಜ್ಯಪದ್ಧತಿಯಂನು ಕೈ ಕೊಂಡರು ಆ ಕಾರಣ ಅವರು ತಂಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಶಾಂತತೆಯಿಂದಲೂ, ಸೌಖ್ಯದಿಂದಲೂ, ಆಳುವವರಲ್ಲದೆ, ತಮಗೆ ಕೈ ಶೇರಿದ ದೇಶಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಚಂನಾಗಿ ಆಳುತ್ತಿರುವದರಿಂದ ಆಯಾ ದೇಶದ ಪ್ರಜೆಗಳು ಅವರಂನು ಹಾಡಿ ಹರಸುತ್ತಾರೆ.

———

ಶಾಲಾಪತ್ರಕವು.

—— ೦ * ೦ ——

ಪುಸ್ತಕ ೧೩] [ಸಂಚಿಕೆ ೧೦

ಆಗಷ್ಟಂಬರ ೧೭೭೮

Educational Intelligence.

ವಿದ್ಯಾಸುಧಾರಣೆಯಾಸಂಬಂಧವಾದ ವೃತ್ತಾಂತಗಳು

ಒಳಗಡೆಯಲ್ಲಿ ಇಪ್ಪಲೀಡೇಶದಲ್ಲಿ ಫ್ಲೋರೆನ್ಸ ಪಟ್ಟಣದೊ ಏಶಿಯಖಂಡದ ಇತಿಹಾಸ, ಭಾಷೆಗಳು, ಮುಂತಾದ ಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಅಭಿಜ್ಞರಾದಂಥ ಪಂಡಿತರ ಸಭೆಯು ಕೂ ತ್ತು. ಆಗ "ಆರ್ಯ ಜನರು ಪಂಜಾಬಕ್ಕೆ ಬರುವ ಪೂ ದಲ್ಲಿ ಯೆಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಸುಧಾರಿಸಿದ್ದರೆಂಬದನ್ನೂ, ಮುಂ ಅವರ ಸುಧಾರಣೆಯು ಹ್ಯಾಗೆ ಸಾಗಿತೆಂಬದನ್ನು" ಕು ಮೇಲಾದ ನಿಬಂಧ ಬರಿದವರಿಗೆ ೫೦೦೦ ಫ್ರಾಂಕ ೦೦೦ ರೂಪಾಯಿ) ಇನಾಮು ನೊರೆಯುವದೆಂದು ಇತಲಿಯ ಸನು ಜಾಹಿರನಾಮೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದನು. ಅದರಂತೆ ಈ ಒ ಮುಂದಿ ಶೋಧಕರು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ನಿಬಂಧಗಳನ್ನು ಬರಿದು ಲಿಯ ಅರಸನ ಬಳಿಗೆ ಕಳಿಸಿದ್ದಾರೆಂದು ಇಂಗ್ಲಿಷ ವರ್ತಮಾ ಪತ್ರಗಳಿಂದ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ.

——೦——

ಚಿಕ್ಕಂದಿನಲ್ಲಿ ಲಗ್ನ ಮಾಡುವ ನಡತೆಯನ್ನು ಮುರಿಯುವ ಗಿ ಕಲಕತ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಮಾಜವು ಸ್ಥಾಪಿಸಲ್ಪ ಈ ಸಮಾಜದೊಳಗೆ ಈಗ ತ್ರಿಶ ಜನರು ಸಭಾಸದರಿರು

ತಿಸ್ತಾರೆ. ಇವರೆಲ್ಲರು ತಾಪು ೨೧ ವರ್ಷದವರಾಗುವ ವರೆ
ಲಗ್ನವಾಯಿಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲವೆಂದು ಕರಾರನಾಮೆಗಳನ್ನು ಬರಿದುಕ
ಟ್ಟಿಸುತ್ತಾರಂತೆ.

—೦—

ಸ್ವಿತ್ಸೆರ್ಲಂಡದ ಜಿನೀವಾಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಹೊಸತರದ ಘಡಿಯಾ
ಲಗಳು ಮೊಳಗೆದೆಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಆ ಜಾತಿಯ ಘಡಿಯಾ
ಲವನ್ನು ಹಗಲು ಕೆಲವು ಮಿನಿಟುಗಳ ವರೆಗೆ ಬಿಸಲೊಳ
ಇಟ್ಟರೆ, ಮುಂದಿನ ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಳತನಕ ಅದರೊಳಗಿನ
ಸಿನ ಅಂಕೆಗಳು ಯೆಡೆಬಿಡದೆ ಹೊಳೆಯುತ್ತಿರುತ್ತವೆ.
ರಿಂದ ಕತ್ತಲಲ್ಲಿ ಆ ಘಡಿಯಾಲವನ್ನು ತೆಗೆದು ನೋಡಲೂ
ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ.

—೦—

ತೆಳಗಿಯೊಳಗೆ ಬಗೆ ಬಗೆಯ ಪಕ್ವಾನ್ನಗಳನ್ನು ಬಡಿ
ಆ ತಳಿಗೆಗೆ ಮೊಂದು ಹೊಸತರದ ತಾರಾಯಂತ್ರದ ತಂ
ಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿ ಆ ತಂತಿಯನ್ನು ಬಾಯೊಳಗೆ ಹಿಡಿದರೆ
ಗೆಯೊಳಗಿನ ಪಕ್ವಾನ್ನಗಳ ರುಚಿಯು ನಾಲಿಗೆಗೆ ಗೋಚರ
ಗುತ್ತದಂತೆ.

—೦—

ಕೈಮೇಲೆ ಅಕ್ಷರಗಳನ್ನು ಮೂಡಿಸುವಯುಕ್ತಿಯು—
ಯ ಹಾಲಿನಿಂದ ಕೈಮೇಲೆ ಅಕ್ಷರಗಳನ್ನು ಬರಿದು ಪೊಣ
ಲಾಗಿ ಕೈಮೆಲೆ ಯೇನೂ ಕಾಣಿಸುವೆಯಿಲ್ಲ. ಆದರೆ, ಗು
ಲ, ಕೂಕಮ, ಕಾಡಿಗೆ, ಮುಂತಾದ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾದ
ವನೊಂದು ಬಣ್ಣದ ಪುಡಿಯನ್ನು ಕೈಮೇಲೆ ಉದುರಿಸ
ಆ ಅಕ್ಷರಗಳೆಲ್ಲ ಸರಸಾಗಿ ಮೊಡಿದು ಕಾಣಿಸುತ್ತ

ಕೆಲವು ದಿವಸಗಳ ಹಿಂದೆ ಹೊಗೆಬಂಡಿಯು ರಾತ್ರಿಯೆಳ
ಗೆ ಕಗ್ಗತ್ತಲಲ್ಲಿ ಮುಂಬಯಿಂದ ಬಡೋದೆಗೆ ಹೋ
ಗುತ್ತಿರಲಾಗಿ, ಪೊಂಮಿಂದೊಮ್ಮೆ ಆಕಾಶದೊಳಗೆ ಅಪ್ಪು ಮಿ
ಯ ಚಂದ್ರನಂಥಾದೊಂದು ತೇಜಃಪುಂಜವಾದ ಪದಾರ್ಥವು
ಉದಯವಾಯಿತು. ಅದರ ಪ್ರಕಾಶವು ಸೂರ್ಯಪ್ರಕಾರ
ವಷ್ಟು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿತ್ತು. ಅದು ಕೆಲವುವೇಳೆ ಕ್ಷಿತಿಜದ ಮೇ
ಲೆ ನಾಲ್ಕಾರು ಘಂಟೆಗಳ ವರೆಗೆ ಯೇರಿ ನಂಗಡಲೆ ಗವ್ವಾ
ಯಿತು!

—೦—

ಮಾವಿನಗಿಡ ಮಾಡುವ ಕ್ರಮವು— ಅಂಕೋಲೆಯ ಯೆ
ಳ್ಳಿಯಿಂದ ಮಾವಿನಬೀಜಕ್ಕೆ ೭ ಮುಟ್ಟಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು, ಬೀಜ
ವನ್ನು ಪೊಣಿಗಿಸಿ ಇಡಬೇಕು. ಬೇಕಾದಾಗ ನೆಲದೊಳಗೆ
ಮಣ್ಣು ತಗ್ಗು ತೆಗೆದು ಬೀಜವನ್ನು ಹುಗಿದು, ಅದು ತೊ
ಯುವಷ್ಟು ನೀರು ಹನಿಸಲು ಕ್ಷಣಮಾತ್ರದೊಳಗೆ ಮುಟ್ಟದೊಂ
ದು ಮಾವಿನಗಿಡವು ಹುಟ್ಟಿ ಬೆಳೆದು ಮನಸಿಗೆ ಅತ್ಯಾ
ನಂದವಾಗುತ್ತದೆ.

—೦—

ಬಳ್ಳಾರಿಗೂ ಬೆಂಗಳೂರಿಗೂ ೧೯೦ ಮೈಲು ಅಂತರವಿರು
ವದೆ. ಆವರೆ ಮಿ. ಪುಂಯಿಂಟರ ಯೆಂಬವನೊಬ್ಬ ಘಟ್ಟಿ
ಯು ಇವೆರಡೂ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಟೆಲಿಫೋನ ಯಂತ್ರಗಳನ್ನಿಟ್ಟು,
ತಂತಿಯಂತ್ರದ ತಂತಿಗೆ ಅವುಗಳ ತಂತಿಗಳನ್ನು ಜೋಡಿಸಿ,
ಬಳ್ಳಾರಿಯಲ್ಲಿಯ ಯಂತ್ರದ ಹತ್ತಿರ ಬೇರೊಬ್ಬ ಸ್ನೇಹಿತ
ನನ್ನು ಕೂಡ್ರಿಸಿ, ತಾನು ಬೆಂಗಳೂರಲ್ಲಿಯ ಯಂತ್ರದ ಹತ್ತಿ
ರ ಕೂತುಕೊಂಡು ಆ ತನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತನ ಸಂಗಡ ಯು

ಷೇಚ್ಛವಾಗಿ ಮೂತು ಕಥೆಗಳನ್ನು ನಡಿಸಿದನು. ಇದರಿಂದ
ಯಂತ್ರದೊಳಗಿಂದ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ದೂರ ಮೂತಿನ ಧ್ವನಿಯ
ಕೇಳಿಸುತ್ತದೆಂದು ನಿರ್ವಿವಾದವಾಗಿ ಸಿದ್ಧವಾಯಿತು.

—೮—

ಅಮೇರಿಕ ಖಂಡದ ಸಂಯುಕ್ತ ಸಂಸ್ಥಾನಗಳೆಂಬ ರಾಜ್ಯದ
ಪ್ರೊಕ್ಕಲತನದ ವಿದ್ಯದನ್ನು ಕಲಿಸುವ ಕಾಲೇಜಗಳು ಹಲವು ಕ
ಯಲ್ಲಿ ನಡಿಯುತ್ತವೆ. ಕಾಲಿಫೊರ್ನಿಯ ಪ್ರಾಂತದೊಳಗಿನ ಕಾ
ಜಕ್ಕಾಗಿ ಅಲ್ಲಿಯ ಸರಕಾರದವರು ೪೫೦೦೦ ಡಾಲರಗಳನ್ನು
ತಿವರ್ಷ ಪೆಚ್ಚಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇದೇ ಮೇರೆಗೆ ನ್ಯೂಯೊಕ
ಆಯೋವಾ, ಮಾಸಾಚೆಸೆತ್, ಮುಂತಾದ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಸ
ಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಕಾಲೇಜಗಳು ಸ್ಥಾಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟವೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶ
ಲ್ಲಿ ಮದ್ರಾಸಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಪೊಂದು ಪ್ರೊಕ್ಕಲತನ
ಶಾಲೆಯು ಇರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಮೈಸೂರಿನ ಚೀಫ ಕಮಿಶನ
ರು ಬೆಂಗಳೂರಲ್ಲಿ ಪೊಂದು ಶಾಲೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವ ಕ್ರಮ
ನಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದಲ್ಲದೆ ನಾಮುದಾರ ಸರ ರಿಚರ್ಡ ಟೆಂಪಲ
ಧೊರೆಗಳು (ಮುಂಬಯಿಯ ಗಹ್ವರ್ನರರು) ಪುಣೆಯಲ್ಲಿ ಪೊ
ದು ಶಾಲೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವ ಉದ್ಯೋಗ ನಡಿದ್ದಾರೆಂ
ಕೇಳುತ್ತೇವೆ.

—೦೦—

ನಾಮುದಾರ ಗಹ್ವರ್ನರ ಸಾಹೇಬರು ಪುಣೆಯಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯ
ಖಾತೆಯ ಸುಧಾರಣ್ಣೆಗಾಗಿ ಬೇರೆ ಉದ್ಯೋಗಗಳನ್ನು ನ
ಸಿದ್ದು ಹ್ಯಾಗಂದರೆ:—

೧ಯುನಿವರ್ಸಿಟಿಯಲ್ಲಿ ಪದವಿಗಳನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿದವರಿ
ಸರಕಾರೀ ನೌಕರಿಯು ದೊರಿಯುತಕ್ಕದ್ದು ದೊರಿಯುವದಿಲ್ಲೆಂ

ಈ ಕಾರಣದಿಂದ ಪುಣೆ ಮುಂಬಯಿಗಳ ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯು ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತಾ ನಡೆದದೆಂದು ನೋಡಿ, ನಾವು ಮೊದಲಾದ ಕೆಲವರು ಪುಣೆಯ ವಿದ್ವಾಂಸರೊಂದು ಕಮಿಟಿಯನ್ನು ನೇಮಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಕಮಿಟಿಯವರು ಯುನಿವರ್ಸಿಟಿಯು ಜನರಿಗೆ ಸರಕಾರೀ ನೌಕರಿಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ನಿಯಮವನ್ನು ಮಾಡುವ ಕೆಲಸ ನಡಿಸಿದ್ದಾರೆ.

೨ ಪುಣೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮೆಡಿಕಲ್ (ವೈದ್ಯಕದ) ಶಾಲೆಯು ಸ್ಥಾಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು.

೩ ಅರಣ್ಯದ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯನ್ನೂ ಸುಧಾರಣೆಯನ್ನೂ ಹ್ಯಾಗೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ವಿಷಯವನ್ನು ಕಲಿಸಲಿಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದು ಬೇರೆ ಶಾಲೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರು. ಈ ಶಾಲೆಯು ಸಂಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಇಂಜಿನೀಯರಿಂಗ ಕಾಲೇಜಿನೊಳಗೆ ನಡೆಯುವದು.

೪ ಇಂಜಿನೀಯರಿಂಗ ಕಾಲೇಜಿನ ಶಾಖೆಗಳನ್ನು ಬೇರೆ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸುವ ಆಲೋಚನೆಯು ನಡೆದದ್ದು ಇತ್ಯಾದಿ.

ಮೈ. ಚಾಟಫೀಲ್ಡ ಧೋರಣೆಗಳು ವಿಲಾಯತಿಯಿಂದ ಹೊರಟಿರೆಂದು ಸುದ್ದಿಯುಂಟು.

ರಾವಸಾಹೇಬ ಪಟವರ್ಧನ ಇವರು ನವಂಬರಿನ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಬೆಳಗಾವಿಗೆ ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ದಿವಸ ನಿಂತು ಮುಂದೆ ಕೊಲ್ಲಾಪುರಕ್ಕೆ ಹೋಗತಕ್ಕವರೆಂದು ಕೇಳುತ್ತೇವೆ.

ಧಾರವಾಡದ ಹಾಯಸ್ಕೂಲಿನ ಪರೀಕ್ಷೆಯು ಮುಗೀತು; ಟ್ರೇನಿಂಗ ಕಾಲೇಜದ್ದೂ ಮುಗಿದ ಹಾಗೇ. ಟ್ರೇನಿಂಗ ಕಾಲೇಜದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ೧೫- ವರ್ಷ ಕಾಲೇಜದಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಆ

ಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿದ ಹೊರ್ತು ಅಪರಲ್ಲಿ ಯಾರಿಗೂ ನಟಿಸೋಕ್ಕೆ
ಕೇಟು ಕೊಡಲಾಗದೆಂದು ಮೆ. ಡಾಯರೆಕ್ಟರ ಫೋರ್ಗಳ ಪ
ಕುವು ಬಂದಿದೆಯೆಂದು ತಿಳಿದಿದೆ.

—o—

ಗದಗ ಇಂಗ್ಲಿಷ ಶಾಲೆಯ ಪೂರ್ವಸ್ಥರರಾದ ರಾ. ರಾ
ವಿಷ್ಣು ಪಾಂಡುರಂಗ ಕೇಳಕರ ಇವರು ಸರಕಾರೀ ಹಣವ
ನ್ನು ಹಾಜರ ಮಾಡಿದ ಮೂಲಕ ಮೆ. ಡಾಯರೆಕ್ಟರ ಫೋರ್
ಗಳು ಇವರನ್ನು ಬರತರ್ಫ ಮಾಡಿದರೆಂಬ ಸುದ್ದಿಯುಂಟು

—o—

ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಡೆಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟೀ ಇನಸ್ಪೆಕ್ಟರರ ಆಫೀಸಿ
ಲ್ಲಿ ಹೆಡ್ ಕ್ಲಾರ್ಕರಾಗಿದ್ದ ರಾ. ರಾ. ಗುರುರಾವ ವಿಠ್ಠಲ
ಮೋಹರೆ ಇವರು ಈ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಉರಿಚಳಿಯ ಉಪದ್ರವದಿಂ
ದ ಮರಣಹೊಂದಿದರು. ಇವರ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಇವರ ತಂಮ
ನಾದ ರಾ. ರಾ. ರಾಮಚಂದ್ರ ವಿಠ್ಠಲ ಯೆಂಬವರನ್ನು ನೆ
ಮಿಸಿದರೆಂದು ಕೇಳುತ್ತೇವೆ.

—oo—

Uttara Ramacharitra.

ಉತ್ತರರಾಮಚರಿತ್ರ

ರಾ—ಅಹುದು, ಹೀಗೆಯೇ ಸಂಸಾರದ ಪರಿಣಾಮಗಳ
ಹೃದಯಮರ್ಮವನು ಕತ್ತರಿಸುವಂಥವಾಗಿವೆ. ಅವುಗಳಿಂ
ನಿರ್ವಿಣ್ಣರಾಗಿ ಬುದ್ಧಿವಂತರು ಎಲ್ಲಾ ಅಪೇಕ್ಷೆಗಳನ್ನು
ಟ್ಟಿಪರಾಗಿ ವನವಸತಿಯಲ್ಲಿದ್ದು ವಿಶ್ರಾಂತಿಯನ್ನು ಹೊಂದುವ
ದು. (ಆಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಕಂಚುಕಿಯು ಬರುತ್ತಾನೆ)

ಕಂಚುಕಿ — ಹೇ ರಾಮಭದ್ರಾ (ಹೀಗೆಂದು ಅರಮೂತಾಕಾರದಿ ಭೀ
ಮಿಯಿಂದ) ಎಲೈ ರಾಜಾಧಿರಾಜನೇ!

ರಾ — (ಮುಗುಳುನಗೆಯುಳ್ಳವನಾಗಿ) ನಂಮ ಪೀರ್ಷರೂಪರೆ
ಇವಕಜನರು ನನ್ನನ್ನು ರಾಮಭದ್ರನೆಂದೇ ಕರೆಯುತಕ್ಕದ್ದು.
ಈ ಸತ್ಕಾರವು ನನಗೊಪ್ಪುತ್ತದೆ ಆದ್ದರಿಂದ ನಿಂಮ ವ
ಚನವಿದ್ದಂತೆ ಮಾತಾಡಿರಿ; ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವಪಡುವ
ರಣವಿಲ್ಲ.

ಕಂ — ಮಹಾರಾಜರೆ ಋಷ್ಯಶೃಂಗರ ಆಶ್ರಮದಿಂದ ಅವ್ವಾ
ಮುನಿಗಳು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ.

ಜಾನಕಿ — ಆರ್ಯರೇ ಏನು ಕಾರಣ ಅವರನ್ನು ಒಳಗೆ ಬಿ
ಡಿಸಕ್ಕೆ ವಿಲಂಬ ವಾಗುತ್ತದೆ?

ರಾ — ಎಲ್ಲೆ, ಬೇಗನೇ ಅವರನ್ನು ಒಳಗೆ ಕಳುಹಿಸಿರಿ!

ಕಂ — ಮಹಾಪ್ರಸಾದ ಸ್ವಾಮಿನಿ (ಎಂದು ಹೊರಗೆ ಹೋ
ಗಿ)

ಅವ್ವಾಮ — (ಒಳಗೆ ಹೋಗಿ) ನಿಮಿಬ್ಬರಿಗೂ ಸ್ವಸ್ತಿ. (ಎಂ
ದು ಹರಿಸುತ್ತಾನೆ)

ರಾ — ಬ್ರಹ್ಮನ್, ಅಭಿವಂದಿಸುತ್ತೇನೆ; ಈ ಆಸನದಲ್ಲಿ
ಕುಳ್ಳಿರಬೇಕು.

ಸೀತೆ — ಭಗವನ್ ತಂಮ ಅಡಿದಾವರೆಗಳಿಗೆ ನಂನ ನಮ
ಸ್ಕಾರವು. ಜಾಮಾತನಿಂದ ಸಹಿತರಾದ ನಂಮ ಗುರುಜನರು
ಕುಶಲದಲ್ಲಿದ್ದಾರೋ? ನಂಮತ್ತಿಗೆ ಶಾಂತಾದೇವಿಯು ರಿ
ಷ್ಟೇಮವೋ?

ರಾ — ಮಹಾತ್ಮರಾದ ಋಷ್ಯಶೃಂಗ ಭಾವನವರು ಸುಖ
ವಾಗಿರುತ್ತಾರಷ್ಟೆ? ಅವರ ಯಾಗಾನುಷ್ಠಾಗಳು ನಿರ್ವಿಘ್ನ

ಪವಾಗಿ ಸಾಗುತ್ತಪ್ಪೋ? ಅಕ್ಕ ಶಾಂತಾದೇವಿಯರಿಗೆ
ಲವೇ? ಮತ್ತು ಅವರು ಪತಿಸೇವಾಸಕ್ತರಾಗಿರುತ್ತಾರ

ಸೀ—ಅವರು ನಂಮನ್ನು ಸ್ಮರಿಸುತ್ತಾರೋ?

ಅಪ್ಪಾ—(ಕೂತುಕೊಂಡು) ಏನಾಶ್ಚರ್ಯವು? ಸಹ
ನಿಂಮಂನು ಸ್ಮರಿಸುತ್ತಾರೆ; ಕಾಗೂ ಹೇದೇವಿ, ಜಾನಕಿ
ಮ್ಮ ಕುಲಗುರುಗಳೆನಿಸುವ ಪಶಿಷ್ಠರು ಹೀಗೆ ನಿನಗೆ
ಕಳುಡ್ಡಾಗಿ:—

ಪಸಂತತಿಲಕಾವೃತ್ತಂ

ಪೂತ್ಪನ್ನಳಂ ನಿನಗೆ ಜಾನಕಿ ಭೂಮಿದೇವಿ|
ತಾತಂ ನರೇಂದ್ರಜನಕಂ ಪರಮೇಷ್ಟಿಸಾಮ್ಯಂ ||
ಜ್ಯೋತಿರ್ಮಯಂ ಗುರು ಪಶಿಷ್ಪನು ಮಾರ್ಗನೀನಾ
ಖ್ಯಾತಾವನೀಂದ್ರ ಪಥೂಮಣಿ ರಾಮಪತ್ನಿ || ೯

ಇದಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಇನ್ಯಾವ ಮೈಭವದ ಆಶೀರ್ವಾ
ನಿನಗೆ ಕೊಡಬೇಕು? ನಾವು ಬಯಸುವದೇನಂವರೆ:—
ನಿಂನ ವೀರಕುಮಾರನನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಪ್ರಮೋಥೋ
ನ್ನು ನೋಡಿ, ಸಂತೋಷ ಪಡಬೇಕೆಂಬದಿಷ್ಟೇ!

ರಾ—ಇದು ಅಪರ ಬಯಕೆಯಲ್ಲ, ನಮ್ಮ
ಪ್ರಾಪ್ತಿಯೇ ಸರಿ, ಯಾಕಂದರೆ:—

ಆರ್ಯಾ

ಲೌಕಿಕಸಾಧುಗಳುಕ್ತಿಯು, ಡಾಕಾಂಕ್ಷಿಪುದರ್ಥಮಂ ಪುರಾತ
ಶ್ರೀಕರಭಾರತಿಯಂತಾ, ನೇಕಾಮಿಪುದರ್ಥಮೈಹಮುನಿಜನ

ಅಪ್ಪಾ—ಮತ್ತು ಹೇ ರಾಜನ್, ಯಶಶ್ವಿಯಾದ ಆ
ತಿಯಾ, ನಿಂಮ ತಾಯಂದಿರೂ, ಶಾಂತಾದೇವಿಯೂ
ಳ ಸ್ಮಾರೆ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿಸ್ಯಾರೆ:—ಜಾನಕಿಯು ಗರ್ಭವತಿ

ಳೆ; ಆಕಿಗೇನಾದರೂ ಬಯಕೆಯಾದರೆ, ಅವಶ್ಯವಾಗಿ ಅ
ನ್ನು ತತ್ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣ ಮಾಡಬೇಕು.

ರಾ—(ಹರ್ಷಿತನಾಗಿ ಎಳೆನಗೆಯಿಂದ ನಕ್ಕು) ಈಕೆಯು ಏ
ನು ಹೇಳುತ್ತಾಳೋ ಅದೆಲ್ಲಾ ತತ್ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಂನಿಂದ
ರ್ಣಮಾಡಲ್ಪಡುತ್ತದೆ.

ಅಪಾ್ಲ—ಎಲ್ಲೆ ತಾಯಿಾ ಸೀತೇ, ನಿಂನ ಭಾವಂದಿರಾದ
ಋಶ್ಯಶೃಂಗರು ನಿನಗೆ ಹೇಳಿ ಕಳುಹಿಂದ್ದೇನಂದರೆ:—ಹೇ ಪತ್ನೀ!
ನನ್ನು ಪೂರ್ಣಗರ್ಭಿಣಿಯೆಂದು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಕರಿಸಲಿಲ್ಲ; ಇ
ನೀನು ಖಿನವಳಾಗಬಾರದು; ನಿಂನ ಮನಃಸಮಾಧಾನಕ್ಕಾ
ಗೇ ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರನಂನು ಅಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟಿಪು. ನೀನು ಪುತ್ರ
ಜನ್ಮೋತ್ಸವಗೆಯಾದದ್ದಂನು ನಾವು ನೋಡುವೆವು.

ರಾ—(ಸಹರ್ಷಸ್ಮಿತನಾಗಿ) ಹಾಗೇ ಆಗಲಿ; ಎಲ್ಲೆ ಮುನಿ
ಪತ್ನಿ, ಋಶಿಪ್ಪಗುರುಗಳು ನನಗೆ ಪುತ್ರೇನಾದರೂ ನೀರೂಪಾಗಿ
ಹೇಳಿರುವರೋ?

ಅಪಾ್ಲ— ಹೇರಾಜನ್ ಹೌದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ, ಕೇಳ

—

॥ ಇಂದ್ರವಜ್ರಾ ॥

ಜಾಮಾತೃಯಾಗಕ್ಕೊಳಗಾದವಾವೀ ।
ರಾಮಾ ನಮಂ ರಾಜ್ಯವು, ಚಿಕ್ಕಮಂ ನೀಂ ॥
ಭೂಮಿಾಪ್ರಜಾರಂಜಕನಾಗುಕೇಳ್ ನಿಃ ।
ಸೀಮಂ ಧನಂ, ಕೀರ್ತಿಯನಿಂಮಗಲ್ಲಿಂ ॥ ೧೧ ॥

ಾ—ಭೋ ಪ್ರಹ್ಮನ್ ಹೀಗೋ? ಹಾಗಾದರೆ, ವಾಲ್ಮೀ
ನನ್ನ ಮುನೋರಥವನ್ನು ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ; ಕೇಳಬೇಕು.

ಕಾರುಣ್ಯವಂ, ಸ್ನೇಹವ, ಸೌಖ್ಯವಂ, ಮ ।
ತ್ತೀರಾಮನೀ ಸೀತೆಯನುಂ ಬಿಡಲ್ಕೆ ।।
ಕೋರುತ್ತಿಹಂ; ನಿಶ್ಚಯ ಮಿಪ್ರಜಾಚಿ ।
ತ್ಕಾರಾಥನಾರ್ಥಂ ವೃಥೆಯಿಲ್ಲವಂಗೆ ।। ೧೨ ।।

ಜಾನಕಿ—ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಆರ್ಯಪುತ್ರರು ರಘುಕುಲ ಧುರಂಧರರೆಂದು ಹೆಸರಾಗಿದ್ದೀರಿ.

ರಾ—ಎಲ್ಲೆ ಮಾರಿದ್ದೀರಿಲ್ಲಿ? ಈ ಅಪಾವಪಕ್ರಮುಗೆ ವಿಶ್ರಾಂತಿಯಾಗುವಂತೆ ಚಂನಾಗಿ ಸತ್ಕಾರ ಮಾಡುವದಕ್ಕೆ ಪ್ರತರಾಗಿರಿ.

ಅ—ರಾಜನ್, ಇಂನು ನಾವು ಹೋಗಿ ಬರುತ್ತೇವೆ.(ಹೀಗೆ ಅತ್ತಿತ್ತ ನೋಡುತ್ತಾ) ಓಹೋ ಕಾಮುರನಾಡ ಲೇನು ಪ್ರಾಸ್ತನಾಗಿದ್ದಾನೆ; (ಎಂನುತ್ತಾ ಹೊರಟು ಹೋದ)

ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ—ಅಂಗಿಯಾಕ್ಕೆ ಜಯ ಜಯ, ತಮಗೆ ವಿಜಯ; ಎಲ್ಲೆ ರಾಜೇಂದ್ರ, ತಂಮ ಆಜ್ಞಾನುಸಾರವಾಗಿ ಮು ಚರಿತ್ರವನ್ನು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರರೂಪದಿಂದ ಪ್ರದರ್ಶಿಸಿದ್ದೇನೆ; ಅದನ್ನು ನೋಡಬೇಕು

ಶಾಹಬಾಸ್. ಮತ್ತಾ ಲಕ್ಷ್ಮಣಾ, ಇದನ್ನು ನೀನು ಸಭಾಳೆಯಲ್ಲಿ ತರದಿ; ಅಸ್ವಸ್ಥಳಾಗಿರುವ ದೇವಿಯಂನು ನೋಂರಪಡಿಸಲಿಕ್ಕೆ ನೀನು ಬಲ್ಲವನಾಗಿದ್ದೀಯೋ. ತಾ ಡೋಣ, ಚಿತ್ರವು ಎಲ್ಲಿಯವರಿಗೆ ಬರಿಯಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ?

ಲ—ಅಗ್ನಿಮುಖದಿಂದ ದೇವಿಯರು ಶುದ್ಧರೆಂದು ಲೋಕಕ್ಕೆ ತಿಳಿಸಲ್ಪಟ್ಟರಲ್ಲಾ? ಆಲ್ಲಿಯ ವರಿಗೆ.

ರಾ—(ಉದಾಸೀನನಾಗಿ) ಸಾಕು, ತಮ್ಮಾ, ಮಿಳಿತನ್ನು.

ಈ ಸೀತೆ ಶುದ್ಧಾತ್ಮಳುಜನ್ಮದಿಂದೇ ।

ನೈಶುದ್ಧಿಗಳ್ ಮಾಡುವವೀಕೆಗಿಂನು ||
ಆ ಸೇವೃ ತೀರ್ಥೋದಕ, ಮಗ್ನಿಯುಂ ತಾ|
ವೇ ಶುದ್ಧಿಗಳ್; ಶುದ್ಧಿಗಳಿಲ್ಲಿವಕ್ಕೆ || ೧೩ ||

ಹೇದೇವಿ ದೇವಯಜನಸಂಭವೇ ಜಾನಕೀ, ಪ್ರಸನ್ನಳಾಗು ನಂನ ಪ್ರಣಾಮವು ಯುವಜ್ಜೀವವೂ ನಿನಗಾಗಿ ಇರಲಿ!

ವಸಂತತಿಲಕಾವೃತ್ತಂ

ಶುದ್ಧಾನ್ನಯುರ್ಗೆ ಜನರಂಜನೆ ಕಾರ್ಯವಯ್ಯೋ !
ಬದ್ಧಂ ಮದುಕ್ತಿಯಶುಭಂ ನಿನಗಾಯ್ತಯೋಗ್ಯಂ ||
ಸಿದ್ಧಂ ಸುಗಂಧಿಕುಸುಮಕ್ಕೆ ಶಿರೋಗ್ರವಾಸಂ |
ತದ್ಧರ್ಮವೆಂದು ಚರಣಾಹತಿ ಯಸ್ರಸಿದ್ಧಂ || ೧೪ ||

ಸೀತೆ——ಇರಲಿ, ಪ್ರಾಣೇಶ್ವರಾ ಆ ಮಾತು ಹಾಗಿರಲಿ, ತ ಚರಿತ್ರ ಚಿತ್ರವನ್ನು ಆ ಚಿತ್ರಗಾರನು ಹ್ಯಾಗೆ ತೆಗಿದಿ ನೋ ನೋಡೋಣ ಬನ್ನಿ(ಎಂದು ಮುಂದಕ್ಕೆ ಸರಿಯುತ್ತಾಳೆ)

ಲಕ್ಷ್ಮ——ಇದೇ ಚಿತ್ರಪಠವು ನೋಡಬೇಕು.

ಸೀ——(ಲಕ್ಷಿಸಿ ನೋಡಿ) ಈ ಚಿತ್ರದ ಮೇಲಬ್ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕೆಗಿ ಪ್ಪಟ್ಟ ಇವರು ದಾರು? ನಂಮು ಪ್ರಾಣವಲ್ಲಭರನ್ನು ಸ್ತು ತ್ತಾರೆಂಬಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ.

ಲ——ಹೇ ದೇವಿ ಜಾನಕಿ, ಇವುಗಳು ಗುಸ್ತಾವಾಗಿರತಕ್ಕ ತ್ರಸಿದ್ಧಗಳಾದ ಜೃಂಭಕಾಸ್ತ್ರಗಳು; ಮೊದಲು ಶ್ರೀಮಸ್ಮ ಶಾಶ್ವಮುನಿಗಳಿಂದ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರಗುರುಗಳಿಗೆ ದೊರೆದವು; ರು ನಂಮಣ್ಣಯ್ಯನಪರಿಗೆ ತಾಟಕಾಸಂಹಾರದಿಂದ ಮೆಚ್ಚಿ ಟ್ಟರು.

ರಾ——ಹೇಜಾನಕಿ, ದಿವ್ಯಾಸ್ತ್ರಗಳಿಗೆ ನಮಸ್ಕರಿಸು. ಇವ್ರು ಸ ಸಾಧಾರಣಗಳಾದ ಶಸ್ತ್ರಗಳಲ್ಲ ಕಂಡ್ಯಾ.

ಪುರಾತನರ್ ಕಂಡರಿಪಂ ಸ್ವತೇಜಃ ।
ಸ್ಫುರತ್ಪೋರೂಪಿಗಳಂ ಚಿರಾಯು ॥
ವಿರಂಚಿ ಮುಖ್ಯರ್ ತಪಮಿರ್ದು ಮುಂನಂ ।
ಗುರೂತ್ತಮರ್ ಬ್ರಹ್ಮಹಿತಾರ್ಥಕಾಗಿ ॥ ೧೫೫ ॥

ಸೀತೆ——ಈ ಅಸ್ತ್ರದೇವತೆಗಳ್ಗೆ ಪುನಃ ಪುನಃ ನಂ
ಮಸ್ಕಾರವು.

ರಾ——ಎಲ್ಲೆ ಸೀತೇ, ಇಂನು ಈ ದಿವ್ಯಾಸ್ತ್ರಗಳ
ಶ್ರಯವಾಗಿ ನಿನ್ನ ಗರ್ಭಜಾತರನ್ನು ಆಶ್ರಯಿಸುತ್ತಮೆ.

ಸೀ——ಇದೊಂದು ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಅನುಗ್ರಹವಾಯಿ

——೦೦——

D. N

Pronanciation of Dravidian Consonants.

ದ್ರವಿಡ ವ್ಯಂಜನೋಚ್ಚಾರಗಳು.

ದ್ರವಿಡ ವ್ಯಂಜನಗಳಲ್ಲಿ——೧ ಖರ ವರ್ಣಗಳು (ಕ
ಟ, ತ, ಪ, ಯೆಂಬ ವರ್ಗಾದಿಗಳು), ೨ ಅನು ನಾಸಿಕ
೩ ಅರ್ಧಸ್ವರಗಳು (ಯ ಕಾರದಿಂದ ಳ ಕಾರದ ವರೆಗೆ),
ಪ್ರಕಾರ ಮೂರು ಮುಖ್ಯ ವರ್ಗಗಳಿರುತ್ತವೆಂದು ಹಿಂದೆ
ಳಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಮೂರು ವರ್ಗಗಳಿಗೆ ತಮಿಳ ವ್ಯಾಕರಣ
ಕ್ರಮವಾಗಿ ''ವಲ್ಲಿನಂ'', ''ಮೆಲ್ಲಿನಂ'', ''ಇಡೆಯ್ಯಿ
ಯೆಂಬ ಮೂರು ಹೆಸರುಗಳು ಕೊಡಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ.

ಗ, ಜ, ಡ, ದ, ಬ, ಯೆಂಬ ಮೃದು ವರ್ಣಗಳ ಉಚ್
ವು ಯಲ್ಲ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತಿರ್ಪಾಗ್ಯೂ, ಇವ್ರಗಳ ಸ್ವ
ತ್ರ ಅಕ್ಷರಚಿನ್ಹಗಳು ತೆಲಗು, ಕನ್ನಡ, ತುಳುವು,
ಮೂರು ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಇರುತ್ತವೆ. ತಮಿಳ ಮಲ

ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಮೃದು ವರ್ಣಗಳಿಗೆ ಸ್ವತಂತ್ರವಾದ ಲ
ಚಿನ್ಹಗಳಿರುವದಿಲ್ಲ; ಸ್ಥಾನ ಭೇದದಿಂದ ಖರ ವರ್ಣಗಳ
ರ ಚಿನ್ಹಗಳಿಂದಲೇ ಮೃದು ವರ್ಣಗಳ ಉಚ್ಚಾರಗಳು ಮೊಂ
ಸಾಧಾರಣ ನಿಯಮವನ್ನನುಸರಿಸಿ ತೋರಿಸಲ್ಪಡುತ್ತವೆ. ಆ
ಮವು ಹ್ಯಾಗಂದರೆ—

"ಕ, ಟ, ತ, ಪ, ಈ ನಾಲ್ಕು ವರ್ಣಗಳು ಶಬ್ದಗ
ಆದ್ಯಕ್ಷರಗಳಾಗಿದ್ದಲ್ಲಿಯೂ ಮೊತ್ತಾಗಿ ಬಂದಲ್ಲಿಯೂ ಇವು
ನಿಜವಾದ ಉಚ್ಚಾರವೇ ಉಳಿಯುತ್ತದೆ; ಆದರೆ ಈ ವ
ಗಳು ಶಬ್ದಗಳ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಪಠಿಯಾಗಿ ಬಂದಲ್ಲಿ ಇವು
ಮಾಗಿ ಗ, ಡ, ದ, ಬ ಗಳಂತೆ ಉಚ್ಚರಿಸಲ್ಪಡುತ್ತವೆ."
ಕ್ಷಯ್ಯವೇನೆಂದರೆ ಶಬ್ದಗಳ ಆದಿಯಲ್ಲಿ ಗ, ಡ, ದ, ಬ
ಗಳು ಯೆಂದಿಗೂ ಬರಲಾರವು; ಮತ್ತು ಶಬ್ದಗಳ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ
ಟ, ತ, ಪಕಾರಗಳು ಮೊತ್ತಾಗಿ ಸೂತ್ರ ಬರುವವು,
ಠಿಯಾಗಿ ಬರಲಾರವು. ಈ ನಿಯಮವು ತಮಿಳದಲ್ಲಿ
ಷ್ಟು ಮಾತ್ರವೂ ಭಂಗವಿಲ್ಲದೆ ನಡಿಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆ. ಪರ
ಷೆಯಿಂದ ಬಂದ ಶಬ್ದಗಳಿಗೆ ಸಹ ಈ ನಿಯಮವು ಹ
ತ್ತದೆ. 'ದಂತ' ಯೆಂಬ ಸಂಸ್ಕೃತ ಶಬ್ದವು ತಮಿಳದ
"ತಂದರ"ಯೆಂತು ಉಚ್ಚರಿಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆ; 'ಭಾಗ್ಯಂ' ಯೆಂ
ಶಬ್ದವು "ಪಾಕ್ಯಂ" ಯೆಂದು ಉಚ್ಚರಿಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆ.
ನಸದಲ್ಲಿ ಸಹ ಈ ನಿಯಮದಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆಗಳಾಗು
ವೆ. ಈ ನಿಯಮದ ಸಂಬಂಧದಿಂದ ಸಮಾಸ ಘಟಿತಪದ
ಲ್ಲಿ ಕೂಡಿ ಮೊಂದೇ ಶಬ್ದವೆಂದು ಯೆಣಿಸಲ್ಪಡುತ್ತವೆ.
ದರೆ, ಕ, ಟ, ತ, ಪ ಕಾರಗಳು ಆದಿಯಲ್ಲಿ ವುಳ್ಳ ಂ
ಶಬ್ದಗಳು ಸಮಾಸದಲ್ಲಿ ಪರಪದಗಳಾದರೆ, ಕ, ಟ, ತ,

ಪಕಾರಗಳಿಗೆ ಬದಲಾಗಿ ಗ, ಡ, ದ, ಬಕಾರಗಳು
ರಿಸಲ್ಪಡುತ್ತವೆ. ಈ ನಿಯಮವು ತೆಲಗಿನಲ್ಲಿಯೂ ತಮಿ
ತೇ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಉದಾಹರಣೆ---ಅಣ್ಣ, ತಮ್ಮ,
ಡು ಶಬ್ದಗಳು ಸಮಾಸದಲ್ಲಿ ಕೂಡಲಾಗಿ "ಅಣ್ಣದಮು
ಯೆಂದು ಉಚ್ಚರಿಸಲ್ಪಡುತ್ತವೆ. ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ
ಈ ನಿಯಮವು ಕೆಲವು ಮಟ್ಟಿಗೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಉದಾ
ರಣೆ, ಪುರಗಾಲು, ಕರೆದುಂಬಿ, ಇತ್ಯಾದಿ,

ಚ ಕಾರದ ವಿಷಯವಾಗಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಬೇರೆ ನಿಯಮವು ಒಟ್ಟು
ವರ್ಣವು ಏಕಾಕಿಯಾಗಿ ಇರ್ದಲ್ಲೆಲ್ಲ (ಶಬ್ದಗಳ ಆದಿಯ
ಗಲಿ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಾಲಿ) ಶ ಕಾರದಂತೆ ಉಚ್ಚರಿಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆ
ದರೆ ಪೊತ್ತಾಗಿ ಬಂದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಶುದ್ಧ ಚ ಕಾರವು
ರಿಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆ. ಚನ್ನಪ್ಪ ಯೆಂಬ ಶಬ್ದವನ್ನು ತಮಿಳರು
ನ್ನಪ್ಪ ಯೆಂದು ಉಚ್ಚರಿಸುವರು. ಆದರೆ ಗ್ರಾಮ್ಯ ಜನರಲ್ಲಿ
ನ್ನಪ್ಪ ಯೆಂಬ ಉಚ್ಚಾರವೇ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಅಂದರೆ ಕ
ತ, ಪ ಕಾರಗಳಂತೆಯೇ ಚಕಾರವನ್ನಾದರೂ ಗ್ರಾಮ್ಯ
ಪ್ರಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಈ ಉಚ್ಚಾರಭೇದವು ತಮಿಳದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮ್ಯಜನರ ವ
ಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ್ದಲ್ಲ, ಆರಂಭದಿಂದಲೇ ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿ ಇ
ದೆ. ಲಾಪ್ಲಾಂಡ, ಫಿನ್‌ಲಾಂಡಗಳ ಮೂಲನಿವಾಸಿಗಳ
ಗಳಾದರೂ ದ್ರಾವಿಡ ವರ್ಗದವೇ ಇರುತ್ತವೆ. ಅವುಗಲ್ಲಿ
ಶಬ್ದಗಳ ಆದಿಯಲ್ಲಿ ಮೃದುವರ್ಣಗಳು ಯೆಂದೆಂದು . ಬ
ಲ್ಲ. ಬೆಹಿಸ್ತನ್ನೆಂಬಲ್ಲಿ ಸಿಥಿಯನ್ ಭಾಷೆಯ ಶಿಲಾಲೇಖ
ಸಹ ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ನಿಯಮವು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಸಿ
ನ್ ಭಾಷೆಯೋ ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷೆಗಳ ತಾಯಿಯೆಂದು ಯೆ

ತ್ತದೆ. ಆ ಕಾರಣ ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಉಚ್ಚಾರಭೇದವು
ಭಯದಿಂದಲೇ ಇರುತ್ತದೆಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ.

ಕವರ್ಗ—ಈ ವರ್ಗದೊಳಗಿನ ಮೂರೂ ವರ್ಣಗಳ ಉಚ್ಚಾ
ಸಂಸ್ಕೃತದಂತೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ತಮಿಳದಲ್ಲಿ ಗಕಾ
ಉಚ್ಚಾರವು ಬಹುತರ ಸಂಸ್ಕೃತ ಹಕಾರದಂತೆ ಆ
ದೆ; ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತ ಶಬ್ದಗಳಲ್ಲಿ ಹಕಾರಕ್ಕೆ ಬದಲಾ
ತಮಿಳದಲ್ಲಿ ಗಕಾರ ಬರುತ್ತದೆ. ಉದಾ—"ಮಹಾ" ಯೆಂ
ಶಬ್ದವನ್ನು ತಮಿಳರು "ಮುಗಾ" ಯೆಂದು ಉಚ್ಚರಿಸುವರು.

ಚವರ್ಗ—ತಮಿಳದಲ್ಲಿ ಚಕಾರವು ಸಂಯೋಗವಿದ್ದಲ್ಲಿ ಮಾ
ಉಚ್ಚರಿಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆಂತಲೂ, ಗ್ರಾಮ್ಯ ಜನರು ಮಾತ್ರ ಶ
ಳ ಆದಿಯಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಉಚ್ಚರಿಸುತ್ತಾರೆಂತಲೂ ಹಿಂದೆ
ಳಿದ್ದೇವೆ. ಪಾಡಿಕೆಯಾಗಿ ಸಂಸ್ಕೃತದ ಶ, ಷ, ಸ, ಈ
ರು ವರ್ಣಗಳ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ತಮಿಳದಲ್ಲಿ ಚಕಾರವಿರುತ್ತದೆಂ
ಹೇಳಬಹುದು. ಜಕಾರವು ಶುದ್ಧ ತಮಿಳ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ
ಲವೇ ಇಲ್ಲ. ಗ್ರಾಮ್ಯಜನರು ಮಾತ್ರ ಶಕಾರದ ಉಚ್ಚಾರ
ಗತಕ್ಕ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಜಕಾರವನ್ನು ಉಚ್ಚರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದೇ
ರಿಗೆ ತತ್ಸಮ ತದ್ಭವ ಶಬ್ದಗಳಲ್ಲಿ ಜಕಾರದ ಉಚ್ಚಾರವಾ
ತ್ತದೆ. ಉಳಿದ ಯಾವತ್ತು ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಚ ಜ ಕಾರಗಳು
ಸ್ಕೃತದಂತೆ ಉಚ್ಚರಿಸಲ್ಪಡುತ್ತವೆ. ಞ ಕಾರವು ಯೆಲ್ಲ
ವಿಡ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕೃತ ಞ ಕಾರದಂತೆ ಉಚ್ಚರಿಸ
ಸುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ದ್ರಾವಿಡ ಶಬ್ದಗಳ ಆದಿಯಲ್ಲಿರುವ ನಕಾರ
ಬದಲಾಗಿ ಮಲಯಾಳರು ಪೊಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಞಕಾರವನ್ನು ಉ
ರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಉದಾ—"ನಾನ್" ತಮಿಳ; "ಞಾನ್" ಮ
ಯಾಳ.

ತೆಲಗು ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಚ ಜ ಕಾರಗಳ ಉಚ್ಚಾರ
ಸಂಸ್ಕೃತದಂತೆ ಆಗುವದಿಲ್ಲದೆ ಕೆಲವು ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಈ ವ
ಗಳು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದೊಳಗಿನ ''ಚಲ'', ''ಜಾ'', ಯೆಂಬ
ಬ್ದಗಳೊಳಗಿನ ಚ ಜ ಕಾರಗಳಂತೆ ಉಚ್ಚಾರವಾಗುತ್ತವೆ. ತೆ
ಲ್ಲಿ ಇ, ಈ, ಎ, ಏ, ಐ, ಇವೈದು ಸ್ವರಗಳು ಹೊತ
ಉಳಿದ ಯಾವತ್ತು ಸ್ವರಗಳ ಹಿಂದೆ ಈ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ
ಚ್ಚಾರಗಳಂತೆ ಚ ಜಕಾರಗಳ ಉಚ್ಚಾರವಾಗುತ್ತದೆ. ಕನ್ನ
ಲ್ಲಿಯೂ ಬಹುತರವಾಗಿ ಇದೇ ನಿಯಮವು ನಡೆಯುತ್ತ
ಉದಾ—ಹುಚ್ಚ, ನಾಚು, ಚೌಕ, ಇತ್ಯಾದಿ. ಆದರೆ
ವು ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಈ ನಿಯಮವು ನಡೆಯುವದಿಲ್ಲ.

ಟವರ್ಗ—ಟಕಾರವು ತಮಿಳದಲ್ಲಿ ಹಿಂ ಹೇಳಿದ
ಯಮದಂತೆ ಶಬ್ದಗಳ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಉಚ್ಚಾರವಾಗತಕ್ಕದ್ದಾ
ಗೂ ಶುದ್ಧ ದ್ರವಿಡ ಶಬ್ದಗಳಲ್ಲಿ ಬಹುತರ ಉಚ್ಚರಿಸ
ದುವದಿಲ್ಲ. ಸಂಸ್ಕೃತ ಶಬ್ದಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಅವರೂಪವ
ಟಕಾರಶ್ರವಣವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಸಂಯೋಗವಿದ್ದಲ್ಲಿ ಟಕ
ವು ತಪ್ಪದೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಉಳಿದ ನಾಲ್ಕು ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ
ವರ್ಗದ ವರ್ಣಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಬರೆಯತಕ್ಕ
ನು ಇಲ್ಲ.

ತವರ್ಗ—ಈ ವರ್ಗದ ಮೂರು ವರ್ಣಗಳ ಉಚ್ಚಾರ
ಯಲ್ಲ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕೃತದಂತೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ
ಮಿಳ ಮಲಯಾಳ ಭಾಷೆಗಲ್ಲಿ ಶಬ್ದಗಳ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ದಕ
ಶ್ರವಣವಾಗತಕ್ಕಲ್ಲಿ ಕೆಲವಂಶದಲ್ಲಿ ಥಕಾರದಂತೆ ಉಚ್ಚಾರ
ಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಹಿಂದೆ ಅನುನಾಸಿಕವಿದ್ದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ (ಅಂ
ಚಂದ,) ದಕಾರದ ಉಚ್ಚಾರವು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಆಗುತ್ತದೆ. ಆ

ಕಾರಣದಿಂದ ಥಕಾರವು ದ್ರಾವಿಡ ವರ್ಣವೆಂದು ಹೇಳಲಾ
ಯುಕ್ತವಾಗದೆ ಇತರಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಶುದ್ಧ ದ್ರಾವಿಡ ಶಬ್ದಗಳಲ್ಲಿ
ಯಾವುದಿಗೂ ಬರುವದಿಲ್ಲ; ತಮಿಳದಲ್ಲಿ ಸಹ ಸಂಶಯಯುಕ್ತ
ವಾಗಿ ಉಚ್ಚರಿಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆ.

ಉಪವರ್ಗ——ಈ ಮೂರು ವರ್ಣಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಬರಿಯುತ್ತ
ವಿಶೇಷಾಂಶವೇನು ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ಶುದ್ಧ ದ್ರಾವಿಡ ಶಬ್ದಗಳ
ಮಧ್ಯೆಯಿಂಬ ವೈದಿಕವನ್ನು ಬರಿಯುವದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ
ಯದವರು ಅನುಸ್ವಾರವನ್ನು ಬರಿಯುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಅನು
ಸ್ವಾರವು ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲ. ಆದರಿಂದ
ಂಪು, ತಂಪು, ಅಂದ, ಚಂದ, ಅದವನ್ನು, ಮುಂತಾದ ಶಬ್ದ
ಗಳನ್ನು ಇಮ್ಪು, ತಮ್ಪು, ಅನ್ದ, ಚನ್ದ, ಅದನ್ನು, ಈ ಪ್ರಕಾ
ರ ಬರಿಯುವದೇ ಲೇಸು.

Trigonometry.

ತ್ರಿಕೋಣಮಿತಿಯು

೩೦, ೬೦ ಅಂಶಗಳ ಭುಜಜ್ಯ ಕೋಭುಜಜ್ಯಗಳು.

ಅಕಕ ಎಂಬದೊಂ
ದು ಸಮಭುಜ ತ್ರಿಕೋ
ಣವಿರಲಿ. ಅದರ ಕ
ದುವಿಂದ ಪಾದದ ಮೇ
ಲೆ ಕಡ ಲಂಬವನ್ನು ತೆ
ಗೆದಿದ್ದೇವೆ. ಆ ಕಾರಣ ಪಾ
ದವು ದ್ವಿಭಾಗಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು;
ಮತ್ತು ಆ ಲಂಬದಿಂದ
ಕಡಕ ಕೋಣವಾಡರೂ

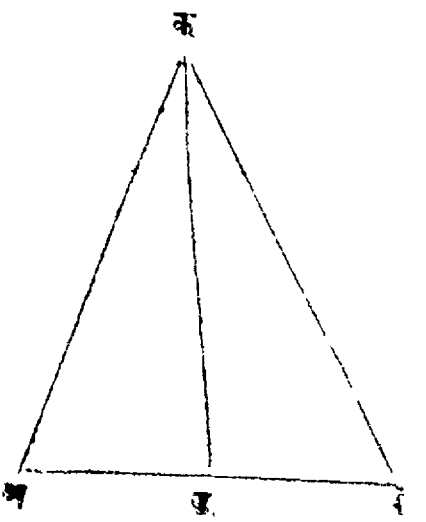

ದ್ವಿಭಾಗಿಲ್ಪಟ್ಟಿರುತ್ತದೆ. ಸಮಭುಜತ್ರಿಕೋಣದೊಳಗಿನ ಪ್ರತಿ
ದು ಕೋನವು ೬೦ ಅಂಶದ್ದಿರುತ್ತದೆ. ಆ ಕಾರಣ, ಅಕಡ
೩೦ ಅಂಶ

$$\frac{\text{ಅಡ}}{\text{ಅಕ}} = \text{ಭ್ರ.ಅಕಡ} = \text{ಭ್ರ.೩೦ ಅಂಶ.}$$

ಆದರೆ ಅಕ=೧,ಎಂದು ಕಲ್ಪಿಸಿರುವ ಕಾರಣ,

$$\frac{\text{ಅಡ}}{\text{ಅಕ}} = \frac{೧}{೨} \text{ ಆಗುತ್ತದೆ. ಆ ಕಾರಣ,}$$

$$\text{ಭ್ರ. ೩೦ ಅಂಶ} = \frac{೧}{೨}$$

ಇಮ್ಮ ಕಡವು ಅ ಕೋನದ ಭುಜಜ್ಯವಿದ್ದು, ಅ ಕೋ
ವು ೬೦ ಅಂಶದ್ದಿರುವ ಕಾರಣ——

$$\frac{\text{ಕಡ}}{\text{ಅಕ}} = \text{ಭ್ರ.ಅ, ಅಥವಾ ಭ್ರ. ೬೦ ಅಂಶ}$$

ಆದರೆ ೪೭ನೇ ಸಿದ್ಧಾಂತದಂತೆ

$$\text{ಕಡ}^{೨} + \text{ಅಡ}^{೨} = \text{ಅಕ}^{೨}.$$

ಅಥವಾ $\text{ಕಡ} = \sqrt{(\text{ಅಕ}^{೨} - \text{ಅಡ}^{೨})}$.

ಈ ಬೆಲೆಯಂನು ಮೇಲಿನ ಸಮೀಕರಣದಲ್ಲಿ ಇಡಲಾ

$$\frac{\sqrt{(\text{ಅಕ}^{೨} - \text{ಅಡ}^{೨})}}{\text{ಅಕ}} = \text{ಭ್ರ. ೬೦ ಅಂಶ.}$$

ಆದರೆ ಅಕ=೧ ಕಲ್ಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ; ಅದರಿಂದ

$\text{ಅಡ} = \frac{೧}{೨}$ ಉಂಟು. ಅದರಿಂದ——

$$\frac{\sqrt{(೧ - \frac{೧}{೪})}}{೧} = \text{ಭ್ರ. ೬೦ ಅಂಶ.}$$

ಅಥವಾ $\sqrt{\frac{3}{4}}$ = ಜ್ಯ. ೬೦ ಅಂಶ

೬೦, ೩೦ ಅಂಶಗಳ ಕೋನಗಳು ಒಂದರ ಕಾಂಪ್ಲಿಮೆಂಟು ದು ಇರುವ ಕಾರಣ ಒಂದರ ಭುಜಜ್ಯವು ಮತ್ತೊಂದರ ೀಭುಜಜ್ಯ ವಾಗುತ್ತದೆ.

೪೫ ಅಂಶಗಳ ಭುಜಜ್ಯಾದಿಗಳು.

ಸಮದ್ವಿಭುಜ ಕಾಟ ೀನ ತ್ರಿಕೋಣದಲ್ಲಿ ಟಕೋನವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಿದೆ, ಉಳಿದ ಎರಡು ೀನಗಳು ಅರ್ಧಾರ್ಧ ಕಾ ೋನಗಳು ಅಂದರೆ ೪೫ ಶದವು ಆಗುತ್ತವೆ. ಅಬಕ ಎಂಬ ಸಮದ್ವಿ ಕಾಟಕೋನ ತ್ರಿಕೋ ಲ್ಲಿ, ೪ನೇಸಿದ್ಧಾಂತ ತೆ—

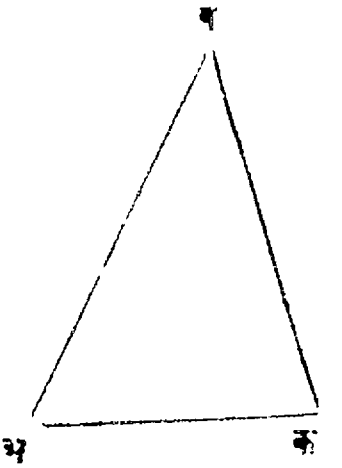

$$\text{ಅಕ}^2 + \text{ಬಕ}^2 = \text{ಅಬ}^2$$

ವಾ $2\text{ಬಕ}^2 = \text{ಅಬ}^2$.

ಅಬ ರೇಪೆಯ ಬೆಲೆಯು ಒಂದೆಂದು ಕಲ್ಪಿಸಲು,

$$2\text{ಬಕ}^2 = 1$$

ವಾ $\text{ಬಕ} = \sqrt{\frac{1}{2}}$

ಾದರೆ $\frac{\text{ಬಕ}}{\text{ಅಬ}}$ = ಜ್ಯ.ಅ. ಅಥವಾ ಜ್ಯ.೪೫ ಅಂಶ.

ೀ ಸವಿಕರಣದಲ್ಲಿ $\text{ಬಕ} = \frac{1}{\sqrt{2}}$ ಮತ್ತು ಅಬ=೧

ಬೆಲೆಗಳಂತು ಇದಲಾಗಿ

$$\text{ಭು.ಳಖ ಅಂಶ} = \frac{\sqrt{3}}{2} : \frac{1}{2} = \sqrt{3}$$

ಇನರಂತೆ $\frac{\text{ಅಕ}}{\text{ಅಳ}} = \text{ಕೋಭು.ಅ}$, ಆದ್ದರಿಂದ, ಮೇಲಿವಂ

ಬೆಲೆಗಳನಿಟ್ಟು,

$$\text{ಕೋಭು. ಳಖ ಅಂಶ} = \sqrt{3}$$

ಇದರಿಂದ ಳಖ ಅಂಶದ ಕೋನದ ಭುಜಜ್ಯ ಕೋಭುಜಜ್ಯಗ
ಂಡಕ್ಕೊಂದು ಸರಿಯಾಗಿರುತ್ತವೆಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ.

ಇಂನು $\frac{\text{ಭು.ಅ}}{\text{ಕೋಭು.ಅ}} = \text{ಧಅ}$, ಕಾರಣ,

$$\text{ಧ ಳಖ ಅಂಶ} = \frac{1}{\sqrt{3}} \div \frac{1}{\sqrt{3}} = 1$$

ಈಗ ಮೇಲೆ ಸಿದ್ಧಮಾಡಿದ ಸಾರಣಿಗಳಿಂದ ಕಾಟಕೋ
ಣ ತ್ರಿಕೋಣದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಅವಯವಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ,
ಳಿದ ಎಲ್ಲ ಅವಯವಗಳನ್ನು ತೆಗೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ.

ಟೀಪ—ತ್ರಿಕೋಣಮಿತಿಯಲ್ಲಿ ಲಾಗ್ರತಮ ಕೋಷ್ಟ
ಳು ಅವಶ್ಯವಾಗಿವೆ. ಅವುಗಳ ಹೊತ್ತಗೆ ಬಹುಥಾ ಅ
ಗಳು ಆಗುವದಿಲ್ಲ. ಕಾರಣ ಅವುಗಳ ವಿಷಯವಾಗಿ ಸ್ಥ
ಈ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವದು ಅವಶ್ಯವಾದದ್ದು. ಲಾಗ್ರತಕ
ಳಲ್ಲಿ ಎರಡು ಪ್ರಕಾರ. ಒಂದಕ್ಕೆ ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ಲಾಗ್ರತಮ
ತ್ರಲೂ, ಎರಡನೇದಕ್ಕೆ ನೆಪೇರಿಯನ್ ಲಾಗ್ರತಮವೆಂತ
ಎಂಬುವದುಂಟು. ಮೊದಲನೇ ಲಾಗ್ರತಮದಿಂದ ಗುಣಾಕ
ಭಾಗಾಕಾರಗಳು ಬಹಳ ಬೆಳೆಯುತ್ತವೆ. ಎರಡನೇ ಲಾಗ್ರ
ಮದಿಂದ ಮಿಳಿತಣಿ ವಜಾಬಾಕಿಗಳಿಂದ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಕಾರದ

ರ್ಯಾಪು ಬಿಡಿಸರಿದು ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಈ ತ್ರಿಕೋಣಮಿತಿಯ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಜ್ಯೋತಿಷಗಣಿತದಲ್ಲಿ ಸಹ ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಉದ್ದೇಶವಿರುವದರಿಂದ ಕಲಿಯುವವರು ಎರಡೂ ಪ್ರಕಾರಗಳ ಸಾಗ್ರತವುಗಳ ವಿಷಯವಾಗಿ ಪರಿಚಿತರಾಗಿರಬೇಕೆಂದು ನಾವು ಅಪೇಕ್ಷಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಮೇಲಿನ ಕಾಟಕೋನ ತ್ರಿಕೋಣದಲ್ಲಿ $ಅಕ = ೩$, $ಕ = ೪$, ಈ ಪ್ರಕಾರ ಎರಡು ಭುಜಗಳನ್ನು ಕೊಡಲು, ಉಳಿದ ಅವಯವಗಳನ್ನು ಶೋಧಿಸಿ ತೆಗಿಯತಕ್ಕದ್ದುಂಟು.

$ಅಬ^೨ + ಬಕ^೨ = ಅಬ^೨$ ಆದ್ದರಿಂದ,

$ಅಬ = ೯ + ೧೬ = ೨೫$, ಕಾರಣ,

$ಅಬ = ೫$.

ಆದರೆ ಎಲ್ಲ ಉದಾಹರಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಪ್ರಕಾರ ವರ್ಗಮೂಲವು ಜೊರಡುವದಿಲ್ಲಾದ್ದರಿಂದ ವರ್ಗಮೂಲತೆಗಿಯುವ ರೀತಿಯಿಂದ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ನಡಿಸಿ, ದಶಾಂಶ ಅಪೂರ್ಣಾಂಕ ಸಹಾಯದಿಂದ ಅದಷ್ಟುಮಟ್ಟಿಗೆ ನಿಜವಾದ ವರ್ಗಮೂಲವನ್ನು ತೆಗಿಯತಕ್ಕದ್ದು. ಕೆಳಗಣ ಉದಾಹರಣೆಯಿಂದ ಇದನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

ಕೆಲವೊಂದು ತ್ರಿಕೋಣದಲ್ಲಿ ಲಂಬವಾದಗಳು ಕ್ರಮವಾಗಿ ೧೩, ೮, ಇದ್ದರೆ,

$ಕರ್ಣ^೨ = ೧೬೯ + ೬೪ = ೨೦೫$

ಇದರಲ್ಲಿ ೨೦೫ ಈ ಸಂಖ್ಯೆಯ ವರ್ಗಮೂಲವು ಬೇಗವು ಬರುವದಿಲ್ಲಾ. ನಾಲ್ಕು ದಶಾಂಶ ಭಾಗಗಳನ್ನು ತಕ್ಕೊಳ್ಳಲಾ ೧೪.೦೭೧೩ ವರ್ಗಮೂಲ ಹೊರಬರುವದು, ಮತ್ತು ೧೩೩೦೫೬ ಈ ಉಳಿಯುತ್ತದೆ. ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ದಶಾಂಶಸ್ಥಳಗಳ

ನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಂತೆ ಹೆಚ್ಚು ಸಮವಾದ ವರ್ಗಮೂಲ ಹೊರಡುವದು. ಆದರೆ ಸಧ್ಯಕ್ಕೆ ನಾವು ಕರ್ಣ= ೧೪·೦೭೧ ಆಗೆ ಎಂದು ತಿಳಕೊಳ್ಳುವ.

ಮೊದಲನ ಉದಾಹರಣೆಯು ಸುಲಭವಾದದ್ದರಿಂದ ಅದರಲ್ಲಿ ಕರ್ಣದ ಬೆಲೆಯು ಬೇಗ ಹೊರಟಿತು. ಆದರೆ ಅಕ (೨೬೧ನೇ ಪುಟದೊಳಗಿನ ತ್ರಿಕೋಣ) ಭುಜಗಳ ಎದುರು ಕೋನಗಳೆಷ್ಟೆಷ್ಟೆಂಬುವದನ್ನು ಹುಡುಕಿ ತೆಗೆಯುವ. ಇವುಗಳನ್ನು ಮೊದಲು ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ಲಾಗ್ರತಮದಿಂದ ಹೇಗೆ ಕಂಡುಹಿಡಿಯಬೇಕೆಂಬುವದನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಕಾಟಕೋನ ತ್ರಿಕೋಣದಲ್ಲಿ ಅಕ= ೩ಕ= ೪, ಅಚ= ೫, ಎಂದು ತಿಳಿದದೆ. ಇನ್ನು ಅಕ, ಚ ಭುಜಗಳ ಎದುರಿನ ಕೋನಗಳನ್ನು ತೆಗೆಯಬೇಕಾದರೆ ಕೆಳಗಿನಲ್ಲಿಟ್ಟಿಸಾರಣಿಯು ಉಪಯೋಗಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ.

ಲಂಬ / ಕರ್ಣ ಅಂದರೆ $\frac{\text{ಕ}}{\text{ಅಚ}}$ = ಜ್ಯ·ಅ. ಆದದರಿಂದ,

$$\text{ಜ್ಯ·ಅ} = \frac{೪}{೫} = .೮$$

ಇನ್ನು ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ಲಾಗ್ರತಮದ ಕೋಷ್ಟಕದಲ್ಲಿ ಈ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಯಾವ ಕೋನದ ಭುಜಜ್ಯದ ಸ್ವಭಾವಿಕ ಲಾ ತಮವಿರುತ್ತದೆಂದು ನೋಡಲು,

ಅ= ೫೩ಡಿಗ್ರಿ ೮ ಕಲೆಗಳು, ಆಗುತ್ತದೆ. ಇನ್ನು ಕೋನವು ಅ ಕೋನದ ಕಾಂಪ್ಲಿಮೆಂಟು ಇರುಕಾರಣ, ಚ= ೯೦ಡಿಗ್ರಿ ೫೩ ಕಲೆಗಳಾಗುತ್ತದೆ.

B. K.

Correspondence.

ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ.

ಶ್ರೀ ॥ ರಾ ॥ ರಾ ॥ ರಾಜಸಾಹೇಬ ಕನ್ನಡ ಶಾಲಾಪತ್ರಿ
ದ ಯಜಮಾನರವರ ಚರಣಾರವಿಂದಗಳಿಗೆ——

ವಿ. ವಿ. ಕೆಳಗೆ ಬರೆದ ಶ್ಲೋಕಗಳು ಬಹು ರಮ್ಯವಾಗಿಯೂ, ಅರ್ಥಗಾಂಭೀರ್ಯವುಳ್ಳವುಗಳಾಗಿಯೂ ಇರುವ ಪ್ರಯುಕ್ತ ನಿಮ್ಮ ಕಡೆಗೆ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟೇನೆ. ತಮಗೆ ಅಂದವಾದ ಪತ್ರಿಕದಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿ, ಇವುಗಳಿಗೆ ಯಾರಾದರೂ ನಮ್ಮ ದೇಶಬಾಂಧವರಾದ ಮಾಸ್ತರುಮುಂತಾದವರು ಶಬ್ದಾರ್ಥ ಭಾವಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಬರೆದು ಕಳುಹಿಸಿದ್ದಾದರೆ ಇದೇ ಪತ್ರದ್ವಾರಾ ಪ್ರಕಟಿಸುವೆನೆಂದು ಯುಂಟು, ಕಾಳಿದಾಸಕವಿಯ ಕಾಲನಿರ್ಣಯದಲ್ಲಿ (೭೦೦) ಮುಂ ಕಟ್ಟಿಗರ ಪರೀಕ್ಷಾರ್ಥವಾಗಿ ಒಬ್ಬ ವೇಶ್ಯಾಂಗನೆಯು ಹೇಳಿದ

ಶ್ಲೋಕವು.

ಲೀಕ ಭಂಗಕೃದಪೀವನದೀನಬಂಧುರ್ನ ಕ್ಷತ್ರಿಯಾನವಸುಧಾ ವಿಭು:
ತಹೇತು: ॥ ರಾಜಶೇಖರಮಿಂದುರಪಿನಾರ್ಯಭಿಮಾನಹಾರೀರ್ಯ
ಪರಂ ವಿಜಯರಾಜಸಭಾಸಭಾರ್ಯ ಭೌಮಾ ॥ ೧ ॥

ಕಂನಡಪದ್ಯಗಳು

ಕ್ರಮನಿಂನಯ್ಯನಿಗೊಲಿದು ಶರವಿತ್ತೆಂ ।
ಪ್ರಪತಿಯತಂಮನಸುತನನುಸಃಟ್ಟಿ ।
ಜಾತನಗ್ರಜನಮಸ್ತಕಪರಿದೆನಕ್ಷತ್ರಕಾಂತಧರನೆ ॥
ನೀನೆಯಿಂದ್ರಾದಿದೇವತೆಗಳಿಗೆ ।
ಸಹಸ್ರಪುಳ್ಳವನದ್ವಾರವನುಕಾಯ್ದೆ ।
ರಿಲ್ಲದಿಹಪೈರಿಯಗಮನನತಾತನಕ್ಷತ್ರಭೂಪಸಲಹ ॥ ೨

ಪೌ ।। ರಾಸಿಪ್ಪಜನರಗಣಿಪೆಜ್ಜಿಶಿಪವೀರನಂ ।
ರಾಸಿವಿಧ್ಯಂಗಳೋಳಧಿಕನಂಪೂಡಿದನ ।
ರಾಸಿಹಳುವಿಗೆಯಪನ ತನುಜನಮಹಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆಬಾಗದಾತನಜ
ಯಾ ।।

ರಾಸಿಯಪಸ್ಮೆಜೋಳ್ಪುಜ್ಜಿದನಪಿತಸಖನ ।
ರಾಸಿಮಧ್ಯಪಪೋಲ್ವಸುತೆಯವಲ್ಲಭನಾಗ ।
ರಾಸಿಕೇತನಜನಕನಂಶ್ರಿಕರದಂಡಮುಂಥ್ಯಾನಿಸುವೆಮನದೊ
॥ ೩ ॥

ಛಾ ॥ ನಗಪತಲೆಗಾಯ್ದನವಮಿತ್ರನ । ಪಗೆಯಮಧ್ಯಪೊಳುಡಿ
ದಾತನ । ಪೊಗಪಮಿಡಿಪವಸುತನತಂದೆಯಸಖನನಂದನನಾ
ಬಿಗಿದುಕಟ್ಟಿದನ್ಯೆಯ್ಯನನುಜಗೆ । ತೆಗೆಯದುಂಬಳಿಯಿತ್ತಡೇ
ಪದ । ಯುಗಳಪನುನೆವದುನೀಕೃತಕೃತ್ಯನಾಗೆಂದಾ ॥ ೪॥
ಪುಹರಾಜ ಪತ್ರವಿಸ್ತಾರದಬಗ್ಗೆ ಮಾಫಿ ಇರಲಿ. ಇತಿ ವಿನಂ
ಮುಕ್ಕಾಂ ಶಿಡೇನೂರ ತಾ॥ಕೋ ನೀಲಕಂಠ ಜಿಕ್ಕೋ ನ
ಡ ತಾ ॥೧೦ ॥ ೧೦ ॥ ೭೮ ಲಮಾಪ್ತರ ಶಿಡೇನೂರ

ಶಾಲಾಪತ್ರಿಕೆ.

—— o * o ——

ಪುಸ್ತಕ ೧೩] [ಸಂಚಿಕೆ ೧೧

ನವೆಂಬರ್ ೧೬೬೮

Educational Intelligence.

ವಿದ್ಯಾಸುಧಾರಣೆಸಂಬಂಧವಾದ ವೃತ್ತಾಂತಗಳು

ರಶಿಯಾ, ತುರ್ಕಿ, ಈ ಯೆರಡು ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಯುದ್ಧ ಪೆಸಗಿ, ಸುಮಾರು ೨,೩ ಶಂಗಳುಗಳ ಹಿಂದೆ ಬರ್ಲಿನ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಮೊಪ್ಪಂವಪಾಯಿತು. ಆದರಿಂದ ಯುರೋಪದ ನಕಾಶದಲ್ಲಿಯೂ ಭೂಗೋಲದ ಪುಸ್ತಕಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆ ಚುಕಡಿಮೆ ಪುಂಡಲ್ಪಡುವದೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಯಾಕಂದರೆ ಈಗ ಯುರೋಪಪೊಳಗೆ ತುರ್ಕೀಸಂಸ್ಥಾನದ ರಾಜ್ಯವು ಬ ಹು ಸ್ವಲ್ಪ ಮಾತ್ರ ಉಳಿದದೆ; ಬಲ್ಗೆರಿಯ, ರೋಮಾನಿಯ ಸೊಮೇಲಿಯ, ಈ ಮೂರು ಪ್ರಾಂತಗಳ ಮೇರೆಗಳು ಬದಲಾಗಿ, ಸರ್ವಿಯಾ, ಗ್ರೀಸ, ಇವೆರಡು ರಾಜ್ಯಗಳು ಸ್ವಲ್ಪ ಬೆಳೆದವು. ಸೈಪ್ರಸ ದ್ವೀಪವು ಇಂಗ್ಲಿಷರ ಕೈ ಶೇರಿತು. ಮಾಸ್ತರ ತನವು ಯುರೋಪದ ಭೂಗೋಲ ಕಲಿಸುವಾಗ ಈ ಸಂ ಗತಿಗಳನ್ನು ನೆನಪಿನಲ್ಲಿ ಇಡಬೇಕು.

—— o ——

ರಾಜಾ ನೋಪಿಂಪ್ರಿ ಮೋಹನ ಟಾಗೋರ ಯೆಂಬವನೊಬ್ಬ ಬಂಗಾಲೀ ಗೃಹಸ್ಥನು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಅರಸನಿಗೆ ಕೆಲವು ಮು ತ್ತೋಹರವಾದ ಪುಸ್ತಗಳನ್ನು ಕಾಣಿಕೆಯಾಗಿ ಕಳಿಸಿದನು

ಅವುಗಳನ್ನು ಆ ಅರಸನು ಪ್ರೆಸಡೆನ್ಸಿ ಪಟ್ಟಣದ ಗಾಯನ
ಲೆಗೆ ಕಳಿಸಿ ಅಲ್ಲಿ ಆವುಗಳ ಅಭ್ಯಾಸ ನಡಿಯುವ ಹ
ಉಪ್ಯೋಗ ನಡಿಸಿದ್ದಾನೆಂದು ಕೇಳುತ್ತೇವೆ.

—೦೦—

ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದ ಇತಿಹಾಸ ಕರ್ತರೆಂದು ಪ್ರಖ್ಯಾತರ
ವರೆಂದ ಮಿ. ಜೋಷ ಯೆಂಬ ಮಿಶನರಿ ಸಾಹೇಬರ
ಕೆಳಗೆ ಬೆಂಗಳೂರಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರು ಪ್ರಾಯದವರಾದ ಯುರೆ
ಪಿಯನ್ ಕನ್ನಿಕೆಯರು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿ ಬುದ್ಧಿವಂತರೆ
ರೆಲಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಮುಂದೆ ಬರುವ ಮ್ಯಾಜಿಕ್ಯುಲೇಶ
ಪರೀಕ್ಷೆಗಾಗಿ ಚನ್ನಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಹೋಗತಕ್ಕವರಿದ್ದಾರಂತೆ.

—೦—

ಬ್ರಹ್ಮದೇಶದ ಅರಸು ಮೊಳಗಡೆಯಲ್ಲಿ ಮರಣ ಹೊ
ದಿದಾಗ ಅವನಿಂದ ಶರೆಹಾಕಲ್ಪಟ್ಟವರಿಗೆ ಇರಿ ಮಂಡಿ ರ
ಕುಮಾರರ ಕಾಲೊಳಗಿನ ಬೇಡಿಗಳನ್ನು ತೆಗಿದು ಅವರೆಲ್ಲ
ನು ಅರಮನೆಗೆ ಕರಕೊಂಡು ಬಂದರು ಅವರು ತಮ್ಮ
ಮ್ಮ ತಲೆಯೊಳಗಿಂದೊಂದು ಕೂದಲು ತೆಗಿದು ಅರಸನ
ವದ ಕೈಗಾಗಲಿ ಕಾಲಿಗಾಗಲಿ ಕೆಟ್ಟಿಟ್ಟರು. ತರುವಾಯ ಆ
ರನ್ನೆಲ್ಲ ಮುಳಿ ತನೆಮನೆಗೆ ಕರಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಮೊದ
ವಂತೆ ಬೇಡಿಗಳನ್ನು ಹಾಕಿದರು.

—೦—

ಅಮೇರಿಕದೊಳಗೆ ಕಳಿದ ೫೦, ೬೦ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ನೇ
ಸ ಯಂತ್ರಗಳು ಬಹಳ ಹುಟ್ಟಿದರಿಂದ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ
ರಖಾನೆಗಳಲ್ಲಿ ನಡಿಯುವ ಹಳೆ ಯಂತ್ರಗಳು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ
ರದೆ ಆ ಯಂತ್ರಗಳ ಮೊದಿಯರ ಭಾಡಂವಲು ವ್ಯರ್ಥವಾಗಿ ಆ

ಗೋಳಾಡುವದಲ್ಲದೆ, ಶಿಲ್ಪಿಗರ ವುದ್ಯೋಗವೆಲ್ಲ ಮುಳುಗಿ ಅ
ವರು ಕೂಳಿಲ್ಲದೆ ಪಾಯುತ್ತಾರೆಂದು ಪ್ರೊಬ್ಬ ಪ್ರೊಫೇಸರನು
ಜಾಹೀರು ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಸುಧಾರಣೆಯ ತಾತ್ಪರ್ಯ ಪರಿ
ಣಾಮವಿದು.

—o—

ಮಿ. ಸ್ಯಾಮ್ಯುಲರನೆಂಬವನೊಬ್ಬ ಪ್ರೊಫೇಸರನು ಹೊಸತರ
ನ್ನೊಂದು ವಿಮಾನವನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಆ ವಿಮಾನದಲ್ಲಿ ಕೂ
ತು ಕೆಲವು ಯೆತ್ತರದ ವರೆಗೆ ಹೋದ ಒಳಕ ಸಮುದ್ರದ
ಬಿಡವು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಕಾಣಿಸುತ್ತದೆಂದು ಅವನು ಹೇಳುತ್ತಾ
ನೆ. ಫೊಟೊಗ್ರಾಫ ಯಂತ್ರದಿಂದ ಆ ವಿಮಾನದೊಳಗೆ ಆ ಬು
ದ ಚಿತ್ರವನ್ನು ತಕ್ಕೊಳ್ಳ ಬಹುದೆಂದು ಅವನು ತಿಳಿಸುತ್ತಾನೆ.

—o—

ಹೋದ ತಿಂಗಳಿನ ೯ನೇ ತಾರೀಖಿನಲ್ಲಿ ವಿಲಾಯತಿಯ
ಮೂಕರ ಸಭೆ ಕೂಡಿತ್ತು. ಅದರಲ್ಲಿ ಕರಪಲ್ಲವೀ ಭಾ
ಯಿಂದ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನ ಸರಕಾರದವರು ಕಾಬೂಲದ ಅಮೀರ
ಸಂಗಡ ನಡಿಸಿದ ವ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಕುರಿತು ಬಹಳ ಹೊ
ತ್ತು ವಾದವಿವಾದಗಳು ನಡಿದು, ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಸರಕಾರದವರ
ತರ್ಜನವನ್ನು ತಿಲ ಮುಂದಿ ಸಭಾಸದರು ಮಾನ್ಯ ಮಾಡಿದರು; ೫
ಂದಿ ಮಾತ್ರ ಮಾನ್ಯ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ.

—o—

ಶ್ರೀ. ದಯಾನಂದ ಪರಸ್ವತಿ ಯೆಂಬನೊಬ್ಬ ಬಹು ವಿ
ಂಸನಾದ ಸನ್ಯಾಸಿಯು ಪುಣೆ, ಮುಂಬಯಿಗಳ ಕಡೆಗೆ
ರ್ಷಗಳು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಬಂದಿದ್ದನು. ಅವನ ವ್ಯಾಖ್ಯಾ
ನವನ್ನು ಕೇಳಿ ಅಲ್ಲಯ ವಿದ್ವಾಂಸರು ಅವನಂತೆ ಬಹಳ

ಹೊಗಳುವರು. ಅವನು ಈಗ ಪಂಜಾಬ ದೇಶಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ
ದ್ದಾನೆ ಅಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಅಮೇರಿಕದೊಳಗಿನ ಒಸಾಫಿಕ
ಸೋಸಾಯಿಟಿ,, ಯೆಂಬ ಸಂಘದವರ ಸಂಗಡ ಅವನು ಪ
ಮೇಶ್ವರನೊಬ್ಬನೇ ಯೆಂಬ ವೇದೋಕ್ತ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಕು
ತು ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ ನಡಿಸಿದನು. ಅದರಿಂದ ಆ ಸಂಘದ
ರು ಖ್ರಿಸ್ತೀ ಧರ್ಮವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ವೇದಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಪಾಲಿ
ಸುವದು, ದಯಾನಂದ ಸರಸ್ವತಿಯಂತೇ ತಮ್ಮ ಗುರುವನ್ನು
ಮಾಡಿಕೊಂಡರೆಂಬ ವೃತ್ತಾಂತವು ಲಾಹೋರದ ವರ್ತಮಾನ
ತ್ರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ.

—೦—

ಅಮೇರಿಕದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ದೇಶದಿಂದ ಹೋದ ಜೋಳ
ಬೆಳೆಯು ಬಹಳ ಹಬ್ಬುತ್ತಾ ನಡದದೆ. ಜೊಳದ ದಂಟಿನಿಂ
ದಲೂ ಮೇಲಾದ ಸಕ್ಕರೆಯು ಹುಟ್ಟುತ್ತದೆಂದು ಪೊಟ್ಟ ಪ್ರೊಫೆಸ್ಸ
ನು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಅನುಭವದಿಂದ ಸಿದ್ಧ ಮಾಡಿದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿ
ಸರಕಾರದವರು ಆ ಸಕ್ಕರೆಯನ್ನು ಮಾಡುವ ಕಾರಖಾನೆ
ನ್ನು ಬೇಗ ಇಡತಕ್ಕವರಿದ್ದಾರೆಂದು ಕೇಳುತ್ತೇವೆ.

—೦—

ಲಂಡನದಲ್ಲಿ ಪೊಬ್ಬ ಬುದ್ಧಿವಂತನು ಯಂತ್ರ ಸಹಾ
ಯವಿಲ್ಲದೆ ವಿದ್ಯುಲ್ಲತೆಯ ಪ್ರವಾಹವನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸುವ ವಿ
ಧಿಯು ತೆಗೆದಿದ್ದಾನೆ. ಮೊದಲು ಈ ಕೆಲಸ ಕೈಗೂಡಲಿಕ್ಕೆ
ಕಾಗುವ ಸಾಧನಗಳಿಗಾಗಿ ಸುಮಾರು ೩೦೦ ರೂಪಾಯಿ
ಚ್ಚ ಮಾಡಬೇಕಾಗುವದು. ಮುಂದೆ ೭, ೮ ಪೆನ್ಸ್ನ
ಮಾಡಲಾಗಿ, ದೊಡ್ಡದೊಂದು ಮನೆಗೆ ಸಾಕಾಗುವಷ್ಟು
ವ್ಯುತ್ಕಾಲವುಳ್ಳ ವಿದ್ಯುದ್ದೀಪಗಳಿಂದು ಪ್ರಕಟಿಸಲು ಬ

ಪ್ಪೊಂದು ತಿಂಗಳ ವರೆಗೆ ಹಾಚ್ಚ ಬಹುದೆಂದು. ಅವನು ತಿಳಿ
ಸುತ್ತಾನೆ.

—o—

ಮೆಹಬೂಬನ ಡಾಯರೆಕ್ಟರ ಧೊರೆಗಳು ಇಂನೇ ತಾರೀಖಿನಲ್ಲಿ
ಇಲ್ಲಿಗೆ ಒಂದು ಆಗಲೇ ಹಿಂದಿರುಗಿ ಹೋದರು.

—o—

ಮೆ. ಇನಸ್ಪೆಕ್ಟರ ಧೊರೆಗಳು ಬೆಳಗಾವಿಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾರೆ.
ಇವರು ನಾಲ್ಕೈಂಟು ದಿವಸಗಳ ಹಿಂದೆ ಡೀಪೋದ ತಪಾಸ
ಣಿಗಾಗಿ ಧಾರವಾಡಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದರು.

—o—

ರಾ. ಸಾ. ಪಾಂಡುರಂಗ ವೆಂಕಟೇಶ ಚಿಂತಾಮಣಿ ಬೀ
ಎ. ಇ. ಇವರ ಪ್ರಕೃತಿಯು ಅಸ್ವಸ್ಥವಾಗಿರುವ ಕಾರ
ಣದಿಂದ ಇವರು ೩ ತಿಂಗಳಿನ ರಜೆಯನ್ನು ತಕ್ಕೊಳ್ಳತಕ್ಕವರಿದ್ದಾ
ರೆಂದು ಕೇಳುತ್ತೇವೆ.

—o—

ರಾ. ಸಾ. ಚನಬಸಪ್ಪಣ್ಣನವರು ೪೦ ದಿವಸದ ಹಕ್ಕಿನ
ರಜೆಯನ್ನು ಬೇಡಿದ್ದಾರೆ: ಅವರ ಕೆಲಸವನ್ನು ರೊದ ಶ್ರೀನಿ
ವಾಸರಾಯರು ನಡಿಸುವರು.

—o—

ಗದಗ ಇಂಗ್ಲಿಷ ಶಾಲೆಯ ಮಾಸ್ತರರಾದ ರಾ. ರಾ.
ಸ್ವಾಮಿಪಂತ ಕೇಳಕರ ಇವರ ಮೇಲೆ ಬಂದ ಆರೋಪ ನಿ
ರಪರಾಧಿ, ಅವರಿಗೆ ಬೆಳಗಾವಿಯ ಇಂಗ್ಲಿಷ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ
ಸೇವೆ ಬೊಲೀತೆಂದು ಕೇಳುತ್ತೇವೆ.

—o—

ಥಾರಪಾಡದಲ್ಲಿ ಪೀಪೋಕೀಪರರಾಗಿದ್ದ ಗೋವಿಂದಭಟ್ಟ ರಾತೆ ಯೆಂಬವರು ಕೊಂಡ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಓದಿ ಹೊಂದರು. ಪೀ ಪೋಪ ಕೀಲೆಯಂನು ಕಡಿಸಿ ಪೊಳಗಿನ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಯೆ ಣಿಸಲಾಗಿ, ಸುಮಾರು ೮೦೦೦ ರೂಪಾಯಿಯ ಪುಸ್ತಕಗಳು ಹೋಗಿರುತ್ತೆವೆಂದು ಗೊತ್ತು ಹತ್ತಿತು. ಆ ಸಂಬಂಧದ ಕ ವಕಶಿಯು ನಡಿದಿದೆ

—೦—

ಉತ್ತರರಾಮಚರಿತ್ರ

ಲಕ್ಷ್ಮ —ಇಂಮುಮುಂಡಿರುವದು ಮಿಥಿಲಾ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ನ ಡೆದ ವೃತ್ತಾಂತವು.

ಸೀ—(ಆಲ್ಲಾದದಿಂದ) ಆಹಾ ಇಲ್ಲಿ ನಂಮ ಪ್ರಾಣನಾ ಥರು ಲಭಿತರಾಗಿದ್ದಾರೆಂಬಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ:—ಅರಳುತ್ತಲಿರುವ ನೀಲಕಮಲದ ಕಾಂತಿಯು ಇವರಿಗೆ ಹಿಪ್ಪುತ್ತದೆ; ಕೋಮಲ ವಾದಂಥ ರಸಭರಿತವಾದಂಥ ಶೋಭಾಯಮಾನವಾದಂಥ ಮಾಂ ಸಲವಾದಂಥ ಶರೀರ ಸೌಭಾಗ್ಯವು ವಿರಾಜಿಸುತ್ತದೆ; ಮೂವ ಸಪರು ಲಾವಣ್ಯಾಯಿಗಳಿಗೆ ಮರುಳಾಗಿ, ಆಶ್ಚರ್ಯದಿಂದ ಇ ವರಂನೇ ನೋದುತ್ತಲಿದ್ದಾರೆ; ತಂಮ ಲೀಲಾಮಾತ್ರದಿಂದ ಹರಧನುಸ್ಸಂನು ಇವರು ಮುರಿದಿದ್ದಾರೆ; ಕಾಕಪಕ್ಷಿಗಳಿಂದ ಇವರ ಮುಖ ಮಂಡಲಕ್ಕೆ ಅತ್ಯಂತ ಸೌಂದರ್ಯವು ಪ್ರಾ ಪ್ತವಾಗಿದೆ.

ಲಕ್ಷ್ಮ—ಎಲ್ಲೆ ದೇವಿ ಜಾನಕಿ ಇತ್ತನೋಡು.

ಉಪೇಂದ್ರ ಪಜಾಪ್ರವೃತ್ತಂ

ವಶಿಷ್ಠಷ್ಯಂತಾದನಿವಾಹಸಂಬಂ ।

ಥ ಶಿಷ್ಟರಂ ನಿರ್ಮಯ ತಾತನೀತಂ ॥
ಸಸಂಭ್ರಮಂಗೌತುಮನುಂ ಶತಾನಂ ।
ದಸಂಗತಂ ಪೂಜಿಪರೀಕ್ಷಿಸಿಲ್ಲಿ ॥ ೧೫ ॥

ರಾ——ಪ್ರಿಯಳೇ ಇದನ್ನು ನೋಡಿದಿಯಾ? ಇದು ಬಹು ಭೀಯವಾಗಿದೆ.

॥ ಮಾತ್ರಾಸಮಕಂ ॥

ಜನಕಾನ್ವಯ ರಘುಕುಲ ಸಂಬಂಧಂ ।
ಜನಕಾವುದಕಾಗದು ಸಾನಂದಂ ॥
ಮುನಿಕೌಶಿಕನಾಮೆಡೆ ದಾತಾರಂ ।
ಮುನರಪಿ ತಾನೇ ಸುಗ್ರಹೀತಾರಂ ॥ ೧೭ ॥

ಸೀತೆ——ನೀವು ನಾಲ್ಕುಜನ ಸಹೋದರರು ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾನಗಳಂನು ಕೊಟ್ಟು, ಮಂಗಳವಿಧಿಗಳನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿ ತಹ ಪೀಕ್ಷಿತರಾಗಿ ಕೂತಿದ್ದೀರಿ, ಮತ್ತು ನಾನಾದರೂ ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಆ ಸ್ಥಳದಲ್ಲೇ ಇದ್ದೇನೇನು? ಎಂಬಂತೆ ನವ ಭ್ರಾಂತಿಯುಂಟಾಗಿದೆ.

ರಾ——ಪ್ರಿಯೇ ನನಗೂ ಹಾಗೇ ತೋರುತ್ತದೆ.

ಪಸಂತತಿಲಕಾವೃತ್ತಂ

ಈಕಾಲಮಾಸಮಯಮೆಂಬಪೊಲಿರ್ದುದೆಂಸಲ ।
ಸೇ ಕೆಳ್ ಮಹೋತ್ಸವದಮೂರ್ತಿಯೊಲೊಪ್ಪುವೀನಿಂ ॥
ನಾಕಂಕಣಾಭರಣ ಗೌತಮ ದತ್ತ ಹಸ್ತಂ ।
ಶ್ರೀಕಾರಕಂ,ಸುಮುಖಿ ಸತ್ಕರಿಸಿತ್ತ ನಾಥ್ಯಂ ॥ ೧೮ ॥

ಲಕ್ಷ್ಮ——(ಚಿತ್ರಗಳಕದಿಗೆ ಬೊಟ್ಟುತೋರಿಸಿ)ಇವರು ನೀವೇ ನಕೀ ದೇವಿಯರು; ಇವರು ಮಾಂಡವೀದೇವಿಯರು; ಈ ವು ಶ್ರುತಕೀರ್ತಿಯು,

ಸೀ—(ವಿನೋದದಿಂದ) ಪತ್ಯಾ ಈ ನಾಲ್ಕನೇ ವ್ಯಕ್ತಿ ಸ್ತ್ರೀಯು ಬಾಲಳೆ?

ಲ—(ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಲಜ್ಜಾ ಯುಕ್ತನಾಗಿ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೇ) ಅನು ಈ ಜಾನಕಿಯು ಪೂರ್ಣಿಮೆಯು ದಾರೆಂದು ನಾನಂದೇ ಕೆ ಳುತ್ತಾಳಪ್ಪೆ? ಹಿಳ್ಳೀದು ಈಕೆಯ ಚಿತ್ತವನು ಮತ್ತೊಂದೆಡೆ ಹಯ್ಯಬೇಕು. (ಪ್ರಕಾಶವಾಗಿ) ಹೇ ದೇವಿ! ಅದಂನೇನಾಪಾದ ತ್ತೀ? ಇಗೋಽ, ಇಲ್ಲಿನೋಡು ಈತನು ಮಹಾಮಹಿಮೆಯುಳ್ಳ ಭೃಗುಕುಲೋತ್ಪನ್ನನು; ದುತನೇ ಪರಶುರಾಮನು,

ಸೀ—(ಮೈ ಮುದುಡಿಕೊಂಡು) ಈತನನ್ನು ನೋಡಿದ ನನಗೆ ನಡುಗು ಬರುತ್ತಿದೆ.

ಲ—(ಎಲೈ ತಾಯೆ, ನೋಡು ಈತನೇ ನಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರ ಚಂದ್ರನಿಂದ (ಹೀಗೆ ಅರ್ಧ ಮಾತಡುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ:—)

ರಾ—(ತಿರಸ್ಕರಿಸಿ) ತಂಮಾ ಲಕ್ಷ್ಮಣಾ, ಇನ್ನೂ ಬೆ ಬಹು ವಿಷಯಗಳು ನೋಡಲಿಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿವೆ; ಅ ನು ತೋರಿಪು.

ಸೀತೆ—(ಪ್ರೇಮದಿಂದ ಬಹು ಮಾನಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ನೆ ಡುತ್ತಾ) ಆರ್ಯರೇ, ತಾವು ಈ ವಿನಯಭಾವದಿಂದ ಬಕ ವಾಗಿ ಹಿಮ್ಮುತ್ತೀರಿ!

ಲ—ಈಗ ಈ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಅಯೋಧ್ಯೆಗೆ ಬಂದೆವ

ರಾ—(ಕಣ್ಣುತುಂಬಾ ನೀರುತಂದು) ಅಕಟಕಟಾ! ಆ ರ ಗಳು ಮೃಲಿಂದ ಮೃಲೆ ನೆನಪಾಗಿ ಹೇರಳವಾಗುತ್ತಿವೆ:—

ಅಪ್ಪಯ್ಯನೊಪ್ಪುವಿದಾವವೆಗಳ್ ಮುದಂಗೊಂ ।
ವಿಪ್ಪಾಗ ಕಾಂತೆಯುರ ಕೈವಿಡಿದಿರ್ದ ನೆಂಮಂ ॥
ಗಿಪ್ಪುದೆ ತಾಯ್ಗಳೊನೆವಿರ್ದರು ನೋಡಿನೋಡಿ ।

ಮುಪಾಲ್ಟಿಗಿ ಪೊಯ್ತು ಕನಸಾ ನಪ ಸೌಖ್ಯಾಲಂ ॥ ೧೯ ॥
ನ್ನ ಮುನಸಿನಲ್ಲಂಗೆ:(ಈ ಜಾನಕಿಯನಾವಮಾ ಆ ಕಾಲಕ್ಕೆ

ಮೂಲನಿವಾಸ್ತವ್ಯಂ । ಯುಗ್ಮಂ ।

ಸರಳವಿರಳಸೂಕ್ಷ್ಮಾಭುಗ್ನ ರಮ್ಯಾಲಕಂಗಳ್ ।
ಚರಿಪ ಚಲುವನೋಟಂ, ಮೊಗ್ಗೆಪಲ್ಗಳ್, ಮುಖಕ್ಕೆ ॥
ಮೆರೆಯ; ಲಕೃತಕಂ ಬಿಳ್ದಿಂಗಳೋಲ್ಮಬ್ರಮಂ ನಿಂ ।
ಗರಿಸೆ ಚಲುವ ನಂಗಂಗಳ್ಗು,ಪಳ್ಬಾಲ್ಗಳಲ್ಗಿ ॥ ೨೦ ॥

ಆರ್ಯಾ

ಸ್ನೀಸ್ಪ ಭಾವಮಾಧು । ರ್ಯೋನ್ನತಿಯಿಂದಿತ್ತಳ್ಪೈದೆಕೌತುಕಾಂ॥
ಸ್ನಂಬಾಜನಕಂಪಳಿ,ಪನ್ನಂರಾಜೇಂದ್ರಗ್ಗಹದಮಾಗ್ಗಿಕಪಂ, ೨೧

ಲಕ್ಷ್ಮಿ — ಈಕಿಯು, ಮುಂಥರೆಯು ಇವಳನ್ನು ನೋಡಿದಿರಾ?
ರಾ —(ಅದಕ್ಕೆ ಮುತಾಡದೆ ಮಕ್ಕೊಂಡು ಚಿತ್ರವನ್ನು ತೆಗೆ
—ಎಲೈ ವಿವೇಕರಾಜಪುತ್ರೀ, ಇವನ್ನು ನೆ .ೀಡಿಬಿಯೂ?
ಮಿಂಗುಡಿಯು ತರುವಿಡಂ । ರಾಯಯೋಗ್ಯ ಸುಮಿತ್ರನಿಂಶಬರಮತಿ
ಬಿಂ ॥ ಆಯೆಡೆಸಮಾಗಮಂನಮು । ಗಾಯಿಕಿಯಾದು, ಶ್ಚಂಗಸ್ಯೆ
ರಸುದಯಾಲ್ಗ ॥ ೨೨ ॥

ಲಕ್ಷ್ಮಿ —(ನಗುತ್ತಾ ತಂನೊಳಗೇ) ಎಲಎಲಾ! ನಂಪು ಆ
ಯ್ಯನವರು ಮುಚ್ಚಿಪು ಮಾತೆಯು ಚರಿತ್ರವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬಿ
ರು. ಮರೆಪರೇನು?

ರಾ---ಆರ್ಯರೇ, ಇಲ್ಲೇ ತಾವು ಬಟಾಬಿಂಥನವನ್ನು ಮಾ
ಲಲ್ಲಪೇ?

ಲಕ್ಷ್ಮಿ — ಉಕೆಟಕಟಾ

ಪನಿಂತಪಲಾಣಾ

ಈ ರಾಜ್ಞಿಭಾವಮಿಗಂಡಿದೊಳಿಟ್ಟು ಪಾಪ್ಪೇ ।

ಪ್ಯಾರಣ್ಯದೊಳ್ ಪಿರಿಯರಿರ್ದರುಮುಚಿತಮ ॥
ಆರೀತಿಯಂಪೊಸತು ಬಾಲ್ಯದೊಳಂಗಜೇಪಂ ।
ಮಾರಿರ್ಪವಾಂತು ವನವಾಸದ ನೋಂಪಿಯಂನು ॥ ೨೬

ಸೀತೆಯು—ಈಕೆಯು ಭಾಗೀರಥಿಯು ತಂದ ನಿರ್ಮಲವಾ
ದಂಥ ಪುಣ್ಯಕಾರಕಳಾದಂಥ ಜಲಗಳಿಂದ ತ್ರೈಲೋಕ್ಯವನ್ನ
ಶುದ್ಧಮಾಡುವ ಮಹಾತ್ಮಳು!! ತಾಯಿಯಾ ನಿನಗೆ ವಂದಿ
ಸುತ್ತೇವೆ.

ರಾ—ಹೇದೇವಿ ಜಾನ್ಹವೀ ರಘುಕುಲ ದೇವತೇ ನಿನಗೆ
ನಮಸ್ಕಾರವು:—

Dilectic Interchange of Consonants.

ಭಾಷಾಭೇದದಿಂದ ವರ್ಣಭೇದವು.

ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸಾಧಿಸಿಯಮಾಡ್ದೇನು ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲ
ದಿಂದೇ ಮೂಲ ಶಬ್ದವು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ದ್ರವಿಡ ಭಾಷೆಗ
ಳಲ್ಲಿ ಹ್ಯಾಗೆ ಉಚ್ಚರಿಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆಂಬದನ್ನೂ, ಅದರಿಂದ
ವರ್ಣಭೇದಗಳು ಹ್ಯಾಗಾಗುತ್ತವೆಂಬದನ್ನೂ ತೋರಿಸುವದಿಷ್ಟೆ
ನಮ್ಮ ಉದ್ದೇಶವು.

೧ ಕ, ಗ, ಕ್ಷಕಾರಗಳು— ತಮಿಳದಲ್ಲಿ ಶಬ್ದಗಳ ಆ
ದ್ಯದಲ್ಲಿ ಇರುವ ಗ ಕಾರಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಅನ್ಯಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ
ಕ ಕಾರ ಬರುತ್ತದೆ. ಉದಾ.— 'ಆಗು' ಯೆಂಬ ತಮಿ
ಳ್ ಕ್ರಿಯಾನಿದವು ಕೆಲಗಿನಲ್ಲಿ 'ಆವು' ಯೆಂದು ಉಚ್ಚರಿಸ
ಲ್ಪಡುತ್ತದೆ. ತಮಿಳದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮ್ಯ ಜನರ ಉಚ್ಚಾರಗಳಲ್ಲಿ ಸ
ಈ ವರ್ಣ ವ್ಯತ್ಯಾಸವು ದೃಷ್ಟಿಗೋಚರವಾಗುತ್ತದೆ. 'ಮೆ

ಗ, ಯೆಂಬಿ ಶುದ್ಧ ಉಚ್ಚಾರಮನ್ನು ಕೆಡಿಸಿ ಗ್ರಾಮ್ಯಜನರು 'ನೋಪ್ರು' ಯೆಂದು ಅನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಇದೇ ಉಚ್ಚಾರವು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ನಡಿಯುತ್ತದೆ. 'ಪಗದಮು' (ಪಪಳ) ಯೆಂಬ ತಮಿಳ ಉಚ್ಚಾರಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ತೆಲಗರು 'ವಿವಡಮು' ಯೆಂಬ ಉಚ್ಚಾರವನ್ನು ಕಾವ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಸಹ ಬರಿಯುತ್ತಾರೆ. ಇದೇ ಮೇರಿಗೆ ತಮಿಳ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ವ ಕಾರವಿರುವ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ತೆಲಗರು ಗ ಕಾರವನ್ನು ಕ್ವಚಿತ್ತಾಗಿ ಶೇರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಕ ಕಾರ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಚಕಾರವಾಗಲಿ ಶ ಕಾರವಾಗಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತದೆ. ತಮಿಳದಲ್ಲಿ ಕಕಾರಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಶಕಾರವು ಹಲವುಗೆ ಬರುತ್ತದೆಂಬದನ್ನು ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ. 'ಕಿನ್ನ' (ಸಣ್ಣ) ಯೆಂಬ ಮೂಲ ಶಬ್ದವನ್ನು ತಮಿಳರು 'ಶಿನ್ನ' ಯೆಂತಲೂ ತೆಲಗರು 'ಚಿನ್ನ' ಯೆಂತಲೂ ಉಚ್ಚರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ 'ಕಿನ್ನ' ಯೆಂಬ ಶುದ್ಧೋಚ್ಚಾರವು ದೃಷ್ಟಿಗೋಚರವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ 'ಚಿನ್ನ' ಯೆಂಬ ಉಚ್ಚಾರವಾದರೂ ಕಾವ್ಯಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಯೋಗಿಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆ. ಇದೇ ಪ್ರಕಾರ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ನಡಿಯುವ 'ಕಿವಿ' ಯೆಂಬ ಶುದ್ಧೋಚ್ಚಾರಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ತೆಲಗರು 'ಚಿವಿ' ಯೆಂತಲೂ, ತಮಿಳರು 'ಶಿವಿ' ಯೆಂತಲೂ ಉಚ್ಚಾರ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ; 'ಗೆ' ಯೆಂಬ ಶುದ್ಧೋಚ್ಚಾರಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ತೆಲಗರು 'ಚೆ' ಯೆಂತಲೂ ತಮಿಳರು 'ಶೆ' ಯೆಂತಲೂ ಉಚ್ಚಾರ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆಂದು ಮೇಲೆ ಮೊದಲಿನ ಶುದ್ಧೋಚ್ಚಾರವು ತಮಿಳ, ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಥಿರವಾಗಿ ನಿಂತು, ತೆಲಗಿನಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಬದಲಾಗುತ್ತದೆ. 'ಕೈ' (ಹಸ್ತ) ಯೆಂಬ ಶುದ್ಧೋಚ್ಚಾರವು ಕನ್ನಡ ತಮಿಳಗಳಲ್ಲಿ ನಡಿಯುತ್ತಿದ್ದು, ತೆಲಗಿನಲ್ಲಿ 'ಚೈ' ಯೆಂ

ಬ, ರೂಪವಾಗುತ್ತವೆ ಕೆಲ ಯೆಂಬ ಕನ್ನಡ ತಮಿಳಗಳಲ್ಲಿ ಸದರ
ಪಾಲ್ಘ ಉಚ್ಚಾರಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ತೆಲಗಿನಲ್ಲಿ 'ಜೆಲು' ಅಥವಾ 'ಜೆ
ಯೆಂಬ ಉಚ್ಚಾರವು ಬರುತ್ತವೆ.

ಆದರೆ ಕಕಾರದ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಚಕಾರ ಬರುವ ಉದಾಹ
ಣೆಗಳು ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ಸಹ ಹೇರಳವಾಗಿ ದೊರೆಯು
ವೆ. ಉದಾ.——ಪಾಕ್, ಪಾಚ್; ಪ್ರಾಕ್, ಪ್ರಾಚ್; ಇತ್ಯಾ

ಶುದ್ಧೋಚ್ಚಾರದಲ್ಲಿ ಕಕಾರವು ಪೊತ್ತಾಗಿ ಬಂಗಲ್ಲಿ
ಲಗರು ಚ ಕಾರವನ್ನು ತರುತ್ತಾರೆ ಉದಾ.——'ಕಾಯ್'
(ಕಾಸು) ಯೆಂಬ ತಮಿಳ ಶುದ್ಧೋಚ್ಚಾರಕ್ಕೆ ಬದಲಾ
'ಕಾಯ್ಚು' ಯೆಂಬ ಉಚ್ಚಾರವು ತೆಲಗಿನಲ್ಲಿ ನಡಿಯು
ವೆ; ಇದೇ ಮೇರೆಗೆ 'ಪಾಯ್ಕ್ಕು' (ಹಾಯ್ಸು) ತಮಿ
ಪಾಯ್ಚು (ತೆಲಗು) ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಚ ಕಾರದ ಮಿ
ವಾಗಿ, ತಮಿಳರ ಗ್ರಾಮ್ಯೋಚ್ಚಾರಗಳೂ ತೆಲಗರ ಶುದ್ಧೋ
ರಗಳೂ ಪೊಂದೇ ಯೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು.

ಕಕಾರದ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ತ ಕಾರವೂ ಪೊಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಬ
ವೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಮುನಗಾಣು
ಉದಾಹರಣೆಗಳು ಇನ್ನೂ ದೊರಿದಿಲ್ಲ. ಸಂಸ್ಕೃತಪ
ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಈ ವರ್ಣಾಂತರವು ಬಹಳವಾಗಿ ತಗು

ಚ, ಶ, ಜ, ಞ ಕಾರಗಳು—ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಮೊದಲಿನ
ರು ವರ್ಣಗಳು ಕೂಡಿ ಪೊಂದೇ ವರ್ಣ ವುಂಟೆಂಬದನ
ವು ಹಿಂಸೆ ತಿಳಿಸಿರುತ್ತೇವೆ. ಶುದ್ಧೋಚ್ಚಾರದಲ್ಲಿ ಜಕ
ಗಲಿ ಶಕಾರವಾಗಲಿ ಇದ್ದಲ್ಲಿ ಯಕಾರವು ಬರುತ್ತವೆ.
ರ್ (ಹೆಸರು) ಯೆಂಬ ಶುದ್ಧೋಚ್ಚಾರವು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ನ
ಷ್ಟವೆ; ಆದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ತಮಿಳರು ಪೆಯರ್

ಪಾ ಪೆರ್ ಯೆಂಬ ಉಚ್ಚಾರವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ''ರಾ
ಯೆಂಬ ಸಂಸ್ಕೃತ ಶಬ್ದವು ಯಾವತ್ತು ದ್ರವಿಡ ಭಾ
ಗಳಲ್ಲಿ ''ರಾಯ'' ಎಂದು ಉಚ್ಚರಿಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆ. ''ಅರಿತ್'
ಕ್ಕಿ) ಯೆಂಬ ಶುದ್ಧೋಚ್ಚಾರವನ್ನು ಕೆಡಿಸಿ, ತಮಿಳರಲ್ಲಿ ಕ
ನೇ ಜನರು ''ಅರಿಯಿ' ಯೆಂಬ ಉಚ್ಚಾರವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.
ಕ, ಟ, ಡ, ಣಕಾರಗಳು—ಟಕಾರದ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಡಕಾರ
ಬರುವ ನಿಯಮವನ್ನಂತು ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಡಕಾರವಿದ್ದ
ಲೊಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ರಕಾರವು ಬರುವದುಂಟು. ''ನಾಡಿ,, ಯೆಂಬ
ಸ್ಕೃತ ಶಬ್ದವನು ತಮಿಳರು ''ನಾರಿ,, ಯೆಂದು ಉಚ್ಚ
ುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಪುನಃ ಪೂತಾಡು ಪಾಗ ರಕಾರದ
ಡಲ್ಲಿ ಲಕಾರವನ್ನು ತಂದು ''ನಾಲಿ'' ಯೆಂದು ಉಚ್ಚರಿಸುವ
ಥಯುಂಟಾಗಿದೆ. ''ಕೆಡು'' (ನಾಶವಾಗು) ಯೆಂಬ ಶುದ್ಧೋ
ಚ್ಚಾರವನ್ನು ಕೆಡಿಸಿ ತೆಲಗರು ''ಚೆಡು'' ಯೆಂದು ಉಚ್ಚರಿ
ಸುತ್ತಾರೆ. ಇದಲ್ಲದೆ ಈ ಧಾತುವಿನ ಪ್ರೇರಣಾರ್ಥಕ ರೂ
ತೆಲಗು ವ್ಯಾಕರಣದ ನಿಯಮದಂತೆ ''ಚೆಡಪು'' ಆಗತ
ಆದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಪುನಃ ವರ್ಣವ್ಯತ್ಯಾಸವಾಗಿ ''ಚೆರಪು'
ಬ ರೂಪವನ್ನು ತೆಲಗರು ಅಂಗೀಕರಿಸಿದ್ದಾರೆ.
ಶುದ್ಧೋಚ್ಚಾರದಲ್ಲಿ ಇರುವ ಣಕಾರದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ನಕಾ
ನ್ನು ತೆಲಗರು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ತರುತ್ತಾರೆ. ದ್ರವಿಡ ಪ
ಮೂಲಭಾಷೆಯು ಈಗ ಯೆಲ್ಲಿಯೂ ನಡಿಯುವದಿಲ್ಲ.
ಅದರಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದ ಭಾಷೆಗಳ ಪೈಕಿ ತಮಿಳದಲ್ಲಿ
ಮೂಲ ಭಾಷೆಯ ಶುದ್ಧೋಚ್ಚಾರಗಳು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ದೃಷ್ಟಿ
ಗೋಚರವಾಗುತ್ತವೆ. ತಮಿಳದ ಪರುವಾಯ ಮಲಯಾಳ,
ಈ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಶುದ್ಧೋಚ್ಚಾರಗಳು ತಕ್ಕ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಇರು

ತ್ತವೆ. ಆದರೆ ತೆಲಗಿನಲ್ಲಿ ಪರ್ಣವೃತ್ಯಾಸವಾದಷ್ಟು ಯಾವ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲೆಂದು ಹೇಳ ಬಹುದು. ಬಿಷ ರ್ಗದ ವರ್ಣಗಳು, ಆವುಗಳಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಣಕಾರವು ತ ಮಿಳ, ಮಲಿಯಾಳ, ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಗಳ ಶುದ್ಧೋಚ್ಚಾರಗಳ ಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಬರುವದುಂಟು. ಆದರೆ ತೆಲಗರು ಅಂಥಾ ಣ ಕಾರದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ನಕಾರವನ್ನು ಬಹಳ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಉಚ್ಚ ರಿಸುತ್ತಾರೆ. ''ಕಣ್'' (ನೇತ್ರ) ''ಖಣ್'' (ಸ್ವರ್ಗ), ''ಮಣ್'' (ನೆಲ, ಮಂಣು) ಯೆಂಬ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ತೆಲಗರು ''ಕನ್ನು, ವಿ ನ್ನು, ಮನ್ನು'' ಯೆಂದು ಉಚ್ಚರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದೇ ಮೇರಿ ಗೆ ತೆಲಗರು ''ಗುಣ' ಯೆಂಬ ಸಂಸ್ಕೃತಶಬ್ದವನ್ನು ''ಗುನ'' ಯೆಂದು ಉಚ್ಚರಿಸುತ್ತಾರೆ. ''ಟಣ್'' (ಟ) ಯೆಂಬ ಶುದ್ಧೋಚ್ಚಾರವು ಕೆಟ್ಟು ಮೊದಲು ''ಟಂಟು' (ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ) ಯೆಂಬ ರೂಪವನ್ನು ಹೊಂದಿದ ಬಳಿಕ ಅದರಲ್ಲಿ ಪುನಃ ಉಚ್ಚಾರ ಭೇದವಾಗಿ ತಮಿಳದಲ್ಲಿ ''ಟುಟ್ಟು' ಯೆಂಬ ರೂಪ ಪ್ರಚಾರವಾಯಿ ತು. ಇದೇ ಮೇರಿಗೆ ''ಪೆಣ್'' (ಸ್ತ್ರೀ)ಯೆಂಬ ಶಬ್ದವು ''ಪೆಂಡು'' ಯೆಂಬ ರೂಪವನ್ನು ತೆಲಗಿನಲ್ಲಿ ಹೊಂದಿತು. ಇದೇ ಶಬ್ದದಿಂದ ''ಪೆಡ್ಡೆ'' (ಹೆಂಗುಸುಕೋಳಿ) ಯೆಂಬ ತಮಿಳಶಬ್ದ ಹುಟ್ಟಿರುತ್ತದೆ.

''ಹೆಣ್'' ಯುಂಬ ದ್ರವಿಡಶಬ್ದವು ಇಂಗ್ಲಿಷಿನಲ್ಲಿ ಶೇರಿ ದ್ದು ಆಶ್ಚರ್ಯವು. ಇಂಗ್ಲಿಷಿನಲ್ಲಿ ಹೆಂಗುಸುಕೋಳಿಗೆ ''ಹೆನ್'' ಯೆಂಬ ಹೆಸರು ಇರುವದಲ್ಲದೆ, ಪಶು ಪಕ್ಷ್ಯಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀ ಯೆಂಬ ಅರ್ಥವನ್ನು ತೋರಿಸುವದಕ್ಕಾಗಿ ಹೆನ್ ಯೆಂಬ ಶ ಬ್ದವನ್ನು ಹಿಂದೆ ಹಚ್ಚುತ್ತಾರೆ. ಉದಾ—— ಹೆನ್ ಸ್ಪ್ಯಾರೋ (ಹೆಂಗುಗುಬ್ಬಿ).

—c—

Trigonometry.
ಕಾಟಕೋನತ್ರಿಕೋಣಗಳು.

ಸಂಕ್ಷೇಪಕ್ಕೋಸ್ಕರವಾಗಿ ಕಾಟಕೋನ ತ್ರಿಕೋಣದ ಬಾಹುಗಳಲ್ಲಿ ಲಂಬ=ಅ, ಪಾದ=ಬ, ಕರ್ಣ=ಕ ಎಂದು ಕಲ್ಪಿಸುವ. ಇದೇ ಮೇರಿಗೆ ಲಂಬ ಕರ್ಣಗಳ ನಡುವಿನ ಕೋನ=ಚ ಪಾದ ಕರ್ಣಗಳ ನಡುವಿನ ಕೋನ=ಅ, ಕಾಟಕೋನ=ಕ, ಎಂದು ತಿಳಿಕೊಳ್ಳುವಾ.

ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದ ಪ್ರಕಾರದ ವಿಷಯವಾಗಿ ಕೆಳಗಣ ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇವೆ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಅವುಗಳನ್ನು ಬಿಡಿಸಿದಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ವಿಶೇಷ ಅಭ್ಯಾಸವಾಗುವದು. ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದ ಸೂತ್ರಗಳ ಸಹಾಯದಿಂದ ಈ ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ಸುಲಭವಾಗಿ ಬಿಡಿಸ ಬಹುದು.

೧ ಅ=೭೦. ೨೭, ಬ=೫೮೦ ಉಂಟು. ಕ ಬಾಹುವಿನ ಅ, ಚ, ಕೋನಗಳನ್ನೂ ಶೋಧಿಸಿ ತೆಗಿಯತಕ್ಕದ್ದು.

ಉತ್ತರ

ಕ=೫೮೦೪.೯೧.

ಅ=೮ ಅಂಶ.

ಚ=೮೨ ಅಂಶ

೨ ಅ=೨೪೧.೪೦೭, ಚ = ೩೫೦, ಉಂಟು. ಕ ಬಾಹುವನ್ನೂ ಅ, ಚ, ಕೋನಗಳನ್ನೂ ಶೋಧಿಸಿ ತೆಗಿಯತಕ್ಕದ್ದು.

ಉತ್ತರ

ಕ = ೩೭೭.೪೮೬

ಅ = ೨೨ಅಂಶ

ಕ = ೬೮ ಅಂಶ

೩ ಅ = ೧೨೭. ೩೮, ಬ = ೨೫೦, ಉಂಟು. ಕ ಬಾಹುವ
ನ್ನೂ ಅ, ಕ, ಕೋನಗಳನ್ನೂ ಹುಡುಕಿ ತೆಗೆಯತಕ್ಕದ್ದು.

ಉತ್ತರ

ಕ = ೭೮೦-೨೮

ಅ = ೨೭ ಅಂಶ

ಕ = ೬೩ ಅಂಶ

೪ ಅ = ೪೫ ಬ = ೬೪, ಉಂಟು. ಕ ಬಾಹುವನ್ನೂ
ಅ, ಕ, ಕೋನಗಳನ್ನೂ ತೋಡಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

ಉತ್ತರ.

ಕ = ೭೮-೨೩೬

ಅ=೪೪ಅಂಶ, ೪೪ ಕ

ಕ=೩೫ ಅಂಶ, ೬ ಕ

ಎರಡನೇ ಪ್ರಕಾರ—ಕಾಟಕೋನ ತ್ರಿಕೋಣದಲ್ಲಿ ಲ
ಪಾದಗಳಲ್ಲಿ ಬಂದನ್ನೂ ಕರ್ಣವನ್ನೂ ಕೊಡಲು, ಉ
ಅಪಯುಪಗಳನ್ನು ಯಾವ ಪ್ರಕಾರದಿಂದ ತೆಗೆಯ ಬೇಕೆ
ವದಕ್ಕಾಗಿ, ಮುಂದಿನ ಉದಾಹರಣಗಳಿಂದ ತಿಳಿಸಿಹೇಳುತ್ತೇ

ಒಂದು ಕಾಟಕೋನ ತ್ರಿಕೋಣದಲ್ಲಿ ಅ = ೮, ಕ =
ಪು ೦ಟೆಂದು ತಿಳಿಯುವಾ.

ಮೊದಲನೇ ಬುಕ್ಕಿನ ೪೭ನೇ ಸಿದ್ಧಾಂತದಿಂದ ಪಾದವ್ರ(
ದರೆ ಬ ಬಾಹು) ೬ ಹೊರಡುತ್ತದೆ. ಅಥವಾ ಪಾದದ
ತೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಲ್ಲಿ ಲಂಬವಾದರೂ ಇದೇ ರೀತಿಯಿಂದ
ಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಕಾಟಕೋನದ ಹೊರ್ತು ಪುಳಿದ ಎ
ಕೋನಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದಾದರೊಂದನ್ನು ತೆಗೆಯ ಬೇಕಾ

ಮೊದಲನೇ ಪ್ರಕಾರದೊಳಗೆ ಕೊಟ್ಟ ತ್ರಿಕೋಣಮಿತಿಯ ಸಾರಣಿಯಿಂದ ಒಂದು ಕೋಸವು ಹೊರಿದಕೂಡಲೆ ಮತ್ತೊಂದು ಕೋನವು ತಿಳಿದು ಹೋಗುತ್ತದೆ.

ಉದಾಹರಣೆಗಳು

೧೪ = ೫.೧೩೦೩, ಕ = ೧೫, ಬ ಬಾಹುವನ್ನೂ ಅ, ಕ್ ಕೋನಗಳನ್ನೂ ತೆಗೆಯತಕ್ಕದ್ದು.

ಉತ್ತರ

ಬ = ೧೪.೦೯೫

ಅ = ೨೦ ಅಂಶ

ಕ್ = ೭೦ ಅಂಶ

೨ ೪ = ೧೨೫.೭೬, ಕ = ೨೫೦, ಮುಟ್ಟು. ಬ ಬಾಹುವನ್ನೂ ಅ, ಕ್, ಕೋನಗಳಂತೂ ತೆಗೆಯತಕ್ಕದ್ದು.

ಉತ್ತರ

ಬ = ೨೧೪.೨೯

ಅ = ೩೧ ಅಂಶ

ಕ್ = ೫೯ ಅಂಶ

೩೪ = ೧೪೧,೫೭೬೫, ಕ = ೧೭೫ ಮುಂಟು. ಬ ಬಾಹುವನ್ನೂ ಅ, ಕ್, ಕೋನಗಳನ್ನೂ ತೆಕೆಯತಕ್ಕದ್ದು.

ಉತ್ತರ

ಬ = ೧೦೨.೮೬

ಅ = ೫೪ ೞಂಶ

ಕ್ = ೩೬ ಅಂಶ

ಆದರೆ ಮೊದಲು ಮೇಲೆ ತೋರಿಸಿದಂತೆ ಇನ್ನೇ ಭುಜಪ ತೆಗೆಯದೆ ಕೋನಗಳಿಂನೇ ಶೋಧಿಸಬೇಕಾಗಿರೆ, ಅಂಬ

ಕೊಟ್ಟಾಗ ಮೊದಲಿನಂತೆ (ಅಂದರೆ $\frac{\text{ಲಂಬ}}{\text{ಕರ್ಣ}}$ = ಶೃ. ಅ ಈ ಸಾ
ರಣಿಯಿಂದ ಅ ಕೋನವು ಹೊರಡುತ್ತದೆ; ಪಾದವನು ಕೊ
ಟ್ಟಾಗ $\frac{\text{ಪಾದ}}{\text{ಕರ್ಣ}}$ = ಕೋಶೃ. ಅ ಈ ಸಾರಣಿಯಿಂದ ಅ ಕೋನ
ಹೊರಡುತ್ತದೆ.

—೧—

Notices.

ಜಾವಕ ನಂಬರು. ೧೩೬೩.

ನೋಟೀಸು.

ಆಜಂ ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯೊಳಗಿನ ಸ್ಕೂಲಮಾಸ್ತರರಿಗೆ
ಕೆಳಗೆ ಸಹಿಮಾಡಿದವರ ಕಡೆಯಿಂದ ತಿಳಿಸುವದೇನಂದರೆ—
ಈ ವರ್ಷ ಮುಲಕೀ ಪರೀಕ್ಷಕ್ಕೆ ಬಂದವರಿಗೆ ಅಂಕಗಣಿತ,
ಮಾಖಜರ್ಚ, ಈ ವಿಷಯಗಳು ನೆಟ್ಟಗೆ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಮಾಸ್ತರರು
ಈ ವಿಷಯಗಳ ಕಡೆಗೆ ವಿಶೇಷ ಲಕ್ಷಕೊಡುವದಿಲ್ಲ. ಇನ
ಮುಂದೆ ಈ ಪ್ರಕಾರ ಮಾಡದೆ, ಈ ವಿಷಯಗಳ ಕಡೆಗೆ
ಶೇಷ ಲಕ್ಷಕೊಡಬೇಕು. ವಿಶೇಷ ಲಕ್ಷಕೊಡದವರ ಲುಕಸಾ
ವಾಗುವದು. ತಾ. ೧ ನೇ ನವಂಬರ ೧೮೬೫. ಇಸವಿ.

Chanabasappa B. Dharwar

ಡಿ. ಎ. ಇ. ಜಿಲ್ಲಾ ಧಾರವಾಡ

—೦೦—

ಜಾವಕ ನಂಬರು. ೧೬೮೪.

ನೋಟಿಸು.

ಅಜಂ ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯೊಳಗಿನ ಸ್ಕೂಲಮಾಸ್ತರರಿಗೆ— ಸೋದಿಲವಾರದೊಳಗಿಂದ ಖರ್ಚುಮಾಡಿ ನಕಾಶಗಳನ್ನು ಆಗಾ ನೆಟ್ಟಗೆ ಮಾಡಿಸುತ್ತಿರಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಮಾಡಿಸದೆ ಇದ್ದಕಾ ಣ ನಕಾಶಗಳು ಹರಿದರೆ ಮಾಸ್ತರರ ಕಡಿಂದ ಅವುಗಳ ದ್ದತ್ತು ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳಲಾಗೀತು. ತಿಳಿಯುವದು ತಾ. ೫ ಫ್ರಾಹೆ ನವಂಬರ ಸನ ೧೮೭೮ ಇಸವಿ.

Chanabasappa B. Dharwar.

ಡಿ. ಎ. ಇ. ಜಿ. ಧಾರವಾಡ.

—೦—

ಜಾವಕ ನಂಬರು. ೧೬೮೩.

ನೋಟೀಸು.

ಅಜಂ ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯೊಳಗಿನ ಸ್ಕೂಲಮಾಸ್ತರರಿಗೆ— ಕೆಳಗೆ ಸಹಿಮಾಡಿದವರ ಕಡಯಿಂದ ತಿಳಿಸುವದೇನಂದರೆ ೨ನೆ ಹುಡುಗರನ್ನು ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ತೆಗೆದು ಕೊಂಡ ಬಳಿಕ ಅವ ಪರಿಕ್ಷಾ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅವರು ಯಾವ ಪ್ಯಾಂಡರ್ಡಿನ ಕಲಿಯಲಿಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯರೆಂಬುವದು ಕಂಡುಬರುವದೋ ಆ ಂಡರ್ಡಿನಲ್ಲಿ ಅವರನ್ನು ಹಾಕಬೇಕು. ನಾವು ಪರೀಕ್ಷಕ್ಕೆ ಗಾಗ್ಗೆ ಆ ಪ್ಯಾಂಡರ್ಡಿನಲ್ಲೇ ಅವರ ಪರಿಕ್ಷಾ ತೆಗೆದು ಕೊ ವೆವ್ರ. ಆ ಪ್ಯಾಂಡರ್ಡಿನಲ್ಲಿ ತಯಾರು ಇಲ್ಲೆಂಬ ಸಬ ಮಾತ್ರ ಆಗ ಕೇಳಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ ತಾ.೫ನೇ ನವಂಬರ ೧೮೭೮.

Chanabasappa B. Dharwar.

ಡಿ. ಎ. ಇ. ಜಿ. ಧಾರವಾಡ.

—೦—

ಜಾಪಕನಂಬರು ೧೬೩೪

ನೋಟೀಸು.

ಆಜಂ ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯೊಳಗಿನ ಮಾಸ್ತರರಿಗೆ——

ಮಾಸ್ತರರು ತಮ್ಮ ರಿಪೋರ್ಟುಗಳಲ್ಲಿ ಒಳಗಡೆ ರಿಪ
ರ್ಟು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ, ಒಳಗಡೆ ರಜಾ ತೆಗೆದು ಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ,
ಳಗಡ ಹುಕುಂ ಬಂದ ಪ್ರಕಾರ ಯೆಂದು ಬರಿಯುತ್ತಾರೆ; ಆ
ರೆ ಇನ್ನು ಮುಂಗೆ ಹೀಗೆ ಬರಿಯಬೆ ಇಂಥಾ ತಾರೀ
ಖಿವಸ ಇಂಥಾ ರಿಪೋರ್ಟು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ, ಇಂಥಾ ತಾರಿ
ನ ನಂಬರಿನ ರಿಪೋರ್ಟು ಬಂದಬೆ ಯೆಂದು ಬರಿಯು
ಕು. ಒಳಗಡೇ ಎಂಬುವದರಿಂದ ನೆಟ್ಟಗೆ ಬೋಧವಾಗುವುದಿ
ತಾ. ೧೨ ನೇ ಮಾಹೆ ನವಂಬರ ಸನ್ನ ೧೮೬೮ ಇಸವಿ.——

Chanabasappa B. Dharwar.

ಡಿ. ಎ. ಇ. ಧಾರವಾಡ.

——೦——

ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ

ರಾವಸಾಹೇಬ ಕಂನಡ ಶಾಲಾಪತ್ರಕದ ಪಡೀಟರ ಮ
ತ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾಗ, ಇವರಸಂನಿಧಾನಕ್ಕೆ

ವಿಂನತಿ ವಿಜ್ಞಾಪನ: ಆಯ್ಯಾ ಪಡೀಟರ ಮಹಾರಾಯರೇ
ಮ್ಮ ಕರಕಮಲದಲ್ಲಿ ಉದ್ಭವಿಸುವ ಸುಂದರ ಮಾಸಪತ್ರಿಕೆ
ಲ್ಲಿ ನಾವು ಕಳುಹಿಸಿದ ಎರಡು ಲೆಖ್ಖಗಳಿಗೆ ಸ್ಥಳ ಕೊರಿ
ಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ. ಕೆಳಗೆಬರದ ಪ್ರಕಾ

ಲೆಖ್ಖಗಳು

(೧)ಒಂದು ಭಾಂಡಿಯ ಬಾಯಿಯು ಕಾಟಕೊನ

ಕೋನಾಕೃತಿಯಿಂದ ಆದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಕಾಟಕೋನಕ್ಕೆ ಅಭಿ
ಮುಖವಾದ ಬಾಹು ೧೫ ಘೂಟು ಉದ್ದವದೆ ಮತ್ತು ಪುಳಿ
ಸ ಯುರಡು ಬಾಹುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬಾಹು ೩ ಇದ್ದರೆ ಎ
ಡನೇ ಬಾಹು ೪ ಈ ಪ್ರಮಾಣದಿಂದ ಅವೆ. ಅವೆರಡು
ಬಾಹುಗಳ ಬೇರೀಜದ ಚೌಪಟ್ಟಿನ ಬರೋಬರ ಆ ಭಾಂಜಿ
ಯು ನಿಲವು ಅಸೆ. ಮತ್ತು ಆ ಭಾಂಜಿಯು ೩ ಭಾಗವಂ
ರು ಸುತ್ತಲೂ ಆರು ಇಂಚು ಅಗಲ ಕಲ್ಲು ಕಟ್ಟಿಸತಕ್ಕದ್ದದೆ. ಅದ
ಪ್ರಯುಕ್ತ ೭ ಇಂಚು ವ್ಯಾಸವುಳ್ಳಂಥ ೩ಇಂಚು ಪಿಂಡ ಉ
ಳ್ಳಂಥ ಕಲ್ಲುಗಳು ಎಷ್ಟು ಬೇಕಾಗುವವು ಮತ್ತು ಆ ಭಾಂ
ಜಿಯ ಪುಳಿದ ೧ ಭಾಗವು ಗೋಲಾಕೃತಿಯಿಂದ ೩೩ ಘೂ
ಟು ಪರೀಷ ಉಂಟು ಆ ಭಾಂಜಿ ತಯಾರಾದ ನಂತರ ಅದ
ೂಳಗೆ ಎಷ್ಟು ಘನಘೂಟು ನೀರು ಹಿಡಿಯುವದು.

(೨) ಅ ಮತ್ತು ಬ ಯೆರಬವರಿಬ್ಬರು ಕೂಡಿ ಒಂದು
ಕೆಲಸವನ್ನು ೫ ದಿವಸದಲ್ಲಿ ಮುಗಿಸಬೇಕೆಂದು ೪ ಪೌಂದು
ಂ೦ ಶಿಲಿಂಗುಗಳಿಗೆ ಹಿಡಿದರು. ಆದರೆ ಅವರು ಹೀಗೆ ಮೂ
ಡಲೆ ೩ ದಿವಸ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ಅಲ್ಲಿಗಿದ ಆ ಕೆಲಸ
ವು ಮುಗಿಯಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲೆಂದು ಕ ಯುಂಬುವನನ್ನು ಸಹಾಯಕ್ಕೆ ತೆಗೆ
ುಕೊಂಡು ಸಂಕೆತಪ್ರಕಾರ ಆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮುಗಿಸಿದರು. ಅ
ರಲ್ಲಿ ಬ ಯೆಂಬುವನಿಗೆ ೩೦ ಶಿಲಿಂಗು ಹೊರೆಯಿತು. ಮತ್ತು
ಯುಂಬುವನನ್ನು ಸಾಹಾಯಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದಲೆ ಮಾಡಿದ್ದರೆ
ನಿಗೆ ಮೊದಲಿನಕ್ಕಿಂತ ೩ ಶಿಲಿಂಗು ೮ ಪೇನಸು ಜಾಸ್ತಿಯೂರ
ಯುತಿತ್ತು. ಆದರೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬನೇ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿದ
ಪ್ಪೆಪ್ಪೆ ದಿವಸದಲ್ಲಿ ಮಾಡುವರು.

ಈ ಲೆಖ್ಖಗಳು ನಮ್ಮ ಮುಂದ ಮತಿಗೆ ತಿಳಿಯುವದಿಂದ ನಮ್ಮ

ಪೂಸ್ತರ ಜನರಿಗೂ ಎರಡನೇ ವಿದ್ವಜ್ಜನರಿಗೂ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗ
ಗೂ ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುವದೇನಂದರೆ ಸದರಿ ಲೇಖ್ಯಗಳನ್ನು ರೀತಿಪಾ
ನೇಮಗಳಸಹಿತ ಬರೆದು ನಮ್ಮ ಮುಂಡಮಾಡಿಗೆ ತಿಳಿಸಿ ಅಜ್ಞಾ
ನವನ್ನು ದೂರ ಮಾಡುವಿರೆಂದು ಕೋರಿಕೆಯುಂಟು. ತಾ||. ೧
ನೇ ಮಾಹೆ ನವಂಬರ ಸನ್ ೧೮೭೭ ನೇ ಇಸವಿ.

ಸಹಿಂವೀರಭದ್ರ ಬಸಪ್ಪಾ ಹೊಸಕೇರಿ
ರಾಮಚಂದ್ರ ಮುಕ್ಕುಂದಪ್ಪಾ ಕಪಲೇಶ್ವರ
ಕಸಬಾ ಬೊಮ್ಮಗಟ್ಟಿ ತಾಲುಕ ಕಲಘಟಗಿ ಜಿಲ್ಲಾ
ಧಾರವಾಡ

—೮—

ಈ ಹಿಂದು ದೇಶದ ಪೂರ್ವಕಾಲದ ಚಕ್ರವರ್ತಿಗ
ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದಕಡೆ ಕ್ಷಚಿತವಾಗಿ ಲಕ್ಷ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರಿಂದ
ದ ಅಜ್ಞಾನವೃತ್ತಿಯು ನ್ಯೂನವಾಗಿತ್ತು. ಇತ್ತಕಡಿಗೆ ಈಗ
ಪ ಅತಿ ದಯೆಯುಳ್ಳ ಇಂಗ್ಲೀಷ ಬಹದ್ದೂರ ಸರಕಾ
ರು ತಮ್ಮ ಪ್ರಜೆಗಳಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವು ನ್ಯೂನವಾಗಿ
ನ್ನು ನೋಡಿ, ರೈತರಿಗೆ ವಿದ್ಯದಿಂದಾಗುವಫಲವು ಯಾವ
ಲೂ ಯಥೇಚ್ಛವಾಗಿ ಸಿಗಲಿ, ಎಂಬ ಕುತೂಹಲದಿಂದ
ಲ್ಲಲ್ಲಿಗೆ ಆಯಾ ದೇಶದಲ್ಲಿ ನಡಿಯುವ ಆಯಾ ಭಾಷ
ಸಾಲೆಗಳನ್ನು ನೂತನವಾಗಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಿ, ಭಂಡಾರದಲ್ಲಿದ್ದ
ಹಣವನ್ನು ಮೇಘೋದಕದಂತೆ ವೆಚ್ಚಮಾಡಲಾರಂಭಿಸಿದರು. ಪ
ಠಿಯಿಗಠಿಯಿಗೆ ಮಾದುತ್ತಲಿದ್ದಾರೆ. ಇದೊಂದು ಅಮೋಲಿಕ
ವೇ ಈ ಸದ್ಗುಣಕ್ಕೆ ಪ್ರಜೆಗಳು ಕೃತಜ್ಞರಾಗಿರುವದು ನ್ಯಾಂ
ಈ ಮೇಲಿನ ಸರಕಾರದವರ ಅಮೋಲಿಕ ಸದ್ಗು
ಣಗಳಿಂದ ಪ್ರಜೆಗಳಿಗೆ ವಿದ್ಯವಂದರೇನು? ಆದು ಹ್ಯಾ

ದು, ಅದರಿಂದ ಆಗುವ ಫಲವು ಯಾವದು, ಈ ಬಗ್ಗೆ
ಳಿಯಲಾರಂಭಿಸಿತು.

ಪ್ರಥಮದಲ್ಲಿ ಸರಕಾರದವರು ಸಾಲೆಗಳ ಸ್ಥಾಪನ ಮಾ
ಗಲಿಗೆ ಸಾಲೆಮಾಸ್ತರರು ಕವಿತಾಮಾತ್ರ ಹೊತ್ತು, ಉಳಕಿ
ಗ ನಡೆಯುವ ಎಲ್ಲ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದಾಗೆ
ಾರಂಭಮಾಡಿ ಮತ್ತು ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದಂತೆ ಕಲಿಸುತ್ತಿದ್ದರು.
ರೀತಿ ನಡಿಸುವದರಿಂದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ದಿವಸಗಳು ವ್ಯರ್ಥ
ಕ್ಷವಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದವು. ಹ್ಯಾಗಂದರೆ — ಹಿಬ್ಬ ಮಾ
ರನು ಬಂದು ತರಹ ಕಲಿಸುತ್ತಿರುವಲ್ಲಿ ಆವರ ಬದಲಿ ಮ
ತ್ತಿಬ್ಬ ಮಾಸ್ತರನು ಬಂದ ತರುವಾಯ, ಮುಂಚಿನ ಮಾಸ್ತ
ು ಕಲಿಸುವ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನೆಲ್ಲ ರದ್ದು ಮಾಡಿ, ತಾಂವು ಪಂ
ಬೇರೆ ರೀತಿಯಂತೆ ಕಲಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಅದರಂತೆ ಕೆಲವು
ಸ ನಡಿಯುತ್ತಿರಲಾಗಿ ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಮಾಸ್ತರನು ಬಂ
ುದರೆ ಆಷನದೊಂದು ಮಾರನೇದು, ಅಂದರೆ ಈ ಮೆಲಿನ
ಡಕ್ಕೂ ಬೇರೆಯಾಗಿ ನಡಿಯುತ್ತಿತ್ತು. ಹೀಗೆ ಕಲಿಸುವ ಪ
ು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ, ಯಾವ ವಿಷಯಗಳೂ ಪೂರ್ಣ
ಗದೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಒಂದಾದರೂ ವಿಷಯ ಬಾರದೆ ಹೋ
ನಾಲ್ಕೈದು ವರುಷಗಳಲ್ಲಿ ಇಳ ಜನ ಮಾಸ್ತರರು ಬ
ು ಬಹಳವಾಗಿ ಆಷ್ಟು ದಿವ್ಸಗಳು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ವ್ಯ
ನಷ್ಟವಾಗಿ ಅವರ ಲುಕ್ಸಾನ ಬಹಳವಾಗುತ್ತಿತ್ತು.
ಈ ರೀತಿಯಾಗುವದನ್ನೆಲ್ಲ ಲಕ್ಷಕ್ಕೆ ತಂದು ದಯೆಯುಳ್ಳ
ಎರಬವರು ತಂದ ಅಭಿಪ್ರಾಯದ ಪ್ರಕಾರ ವಿದ್ಯಾಪ್ರಸ್ತಿ
ಲಾಭವು ಜನರಿಗೆ ಚಂನ್ನಾಗಿ ಸಿಗುವದಿಲ್ಲವೆಂದೆಣಿಸಿ
ಹರಬರ್ಟ್‌ನ ಟಾಯರಕ್ಕರ ಸಾಹೇಬ ಬಹಾದ್ದುರ

ವರು ಇತ್ತಕಡೆಗೆ ''ಎತ್ತೆ'' ಎಂಬುವದೊಂದು ನಿಯಮ ಮಾಡಿದರು. ಮತ್ತು ಇದರ ವಿರುದ್ಧವಾದದ್ದಲ್ಲಿ ದರಹಿಂದು ಎತ್ತೆಯಲಿ ಹುಡುಗರ ಅಭ್ಯಾಸ ನಡಿಯಲಿಕ್ಕೆ ಬೇಕೆಂದು' ಎಲ್ಲ ಸಾಲೆಗ ಳಿಗೂ ಹಿಂದೇ ನಿಯಮವನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ದರಹಿಂದು ಎತ್ತೆಗೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಒಬ್ಬ ಸ್ವತಂತ್ರ ಮಾಸ್ತರನು ಇರಬೇಕೆಂಬ ಸದರ ಸಾಹೇಬರವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ವಿರಬಹುದು.

(ಮುಂದಕ್ಕೆ ಸಾಗುವದು.)

—o—

ಕನ್ನಡ ಕವಿತೆಯ ಮೊದಲನೇ ಪುಸ್ತಕದ ಅರ್ಥ—ಭಾಗ ೧

ಮೊದಲಿನ ೫ ಪಾಠಗಳ ಅರ್ಥವನ್ನು ಭಾಷಿಸಿ ೧ನೇ ಸ್ಟಾಂಡರ್ಡಿನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗಾಗಿ ಸದರ ಪುಸ್ತಕವನು ಕ ಟ್ಟಿಸಿದ್ದೆವೆ. ಕ್ರಯ ೧||. ಆಣೆ; ಟಪಾಲ ಹಾಸಲು, ೧ ಆ ಣೆಯೊಳಗೆ ೪ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಕಳಸ ಬಹುದು. ಧಾರವಾಡ ದಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನ ವರ್ಧಕ ಭಾಷಖಾನೆಯ ಮ್ಯಾನೇಜರರ ಕಡೆ ಹಣ ಕಳಿಸಿದರೆ ಪುಸ್ತಕಗಳು ದೊರಿಯುವವು.

ತಿನೇ ಸ್ಟಾಂಡರ್ಡಿನ ಹುಡುಗರಿಗಾಗಿ ೨ನೇ ಭಾಗವ ಬೇಗ ತಯಾರಾಯಿತು.

ಗ್ರಂಥಕರ್ತಾ

—o—

ಪುರವಣೀ ಶಾಲಾ ಪತ್ರಿಕ

ನವಂಬರ ೧೮೭೮.

ಸರಕ್ಯೂಲರ ನೋಟೀಸು

ದಕ್ಷಿಣಭಾಗದೊಳಗಿನ ಯಾವತ್ತು ಸ್ಕೂಲ ಮಾಸ್ತರ ರಜನರಿಗೆ—ಎಜೂಕೇಶನಲ ಇನಸ್ಪೇಕ್ಟರ ಸಾಹೇಬ ದಕ್ಷಿಣಭಾಗ ಇವರಕಡಿಂದ ತಿಳಿಯ ಪಡಿಸುವವೇನಂದರೆ—

೧ ಸಾಲಿ ಇರುವ ಪ್ರತಿ ಪೂರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸ್ಕೂಲ ಕಮಿಟಿ ನೇಮಿಸಲ್ಪಡುವದು. ತಾಲೂಕಿನ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿಯೂ, ಡೊಡ್ಡ ಪೂರುಗಳಲ್ಲಿಯೂ, ೭ ಜನ ಮತ್ತು ಉಳಿದ ಪೂರುಗಳಲ್ಲಿ ೫ ಜನ ಪಂಚರು ಇರುವರು ರಾವಸಾಹೇಬ ಮಾಮಲೇದಾರ (ಪೇಶಾ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಮಹಾಲಕರಿ) ಇವರು ಅಧ್ಯಕ್ಷರು(ಪ್ರೆಸಿಡೆಂಟ) ಮತ್ತು ಆಯಾ ಗ್ರಾಮದ ಕೆಲಸ ನೋಡುವ ಗೌಡ ಕುಲಕರ್ಣಿಯವರು ಸಭಾಸದರು (ಮೆಂಬರ) ಸರಕಾರ ತರ್ಫಿನಿಂದ ಇರುವರು. ಉಳಿದ ಪಂಚರನ್ನು ರಾವಸಾಹೇಬ ಮಾಮಲೇದಾರರ ಅನುಮತಿಯಿಂದ ನೇಮಿಸಲಾಗೀತು. ಈ ಬಗ್ಗೆ ರಾವಸಾಹೇಬ ಪಿಪೂಟಿ ಎಜೂಕೇಶನಲ್ ಇನಸ್ಪೇಕ್ಟರ ದಕ್ಷಿಣಭಾಗ ಇವರಿಗೆ ಇತ್ತ್ಯಕಡಿಂದ ಬರದು ಹೋಗಿರುತ್ತದೆ.

೨ ಈ ಪ್ರಕಾರ ನೇಮುಗಳಾದ ಮೇಲೆ ಪಂಚರ ಹೆಸರುಗಳಂನು ನೀವು ಬರದು ಇಡಬೇಕು. ಅವರಲ್ಲಿ ಎನಾದರು ಬಡಲು ಆದರೆ ವೇಳ್ಯ ವೇಳ್ಯಕ್ಕೆ ನಿಮ್ಮ ಪರಿಷ್ಯಗೆ (ಪಿಪೂಟಿ ಇನಸ್ಪೆಕ್ಟರರಿಗೆ) ತಿಳಿಸುತ್ತಿರಬೇಕು. ಪಂಚರು ಮಾದತಕ್ಕ ಕೆಲಸವ ಕಲಮುದಾರ ಯಾಡಿ ಕೆಳಗೆ ಬರದಸೆ. ಅದರ ನಕಲು ನಿಮ್ಮ ಗಹಿಯುಳ್ಳದ್ದು ಪಂಚರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕು.

೩ ನಿಮ್ಮ ಕಡಿಗೆ ಒಳಗಡೆ ಹ್ಯಿಜಿಟರ್ಸ ಬುಕ್ಕುಗಳನ್ನು

ಕಳುಹಿಸಿರುತ್ತವಪ್ಪೆ. ಅವನ್ನು ಬಹಳ ಜೋಕಯಿಂದ ಸಾಲಿಯು
ಲ್ಲಿ ಕಾಯಂ ಇರುವಂಥ ಕಾಗದವೆಂದು ತಿಳಿದು ಇಡಬೇಕು.
ಮತ್ತು ಕಮಿಟಿಯವರು ಅಥವಾ ಸಾಲಿಯನ್ನು ನೋಡಲಕ್ಕೆ
ಬಂದಂಥ ಬೇರೆಯೇ ಜನರು ಸಾಲಿಗೆ ಬಂದಾಗ್ಗೆ ಅವರ ಅ
ಭಿಪ್ರಾಯ ಬರೆಯುವದಕ್ಕಾಗಿ ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರ್ಸ್ ಬುಕ್ಕನ್ನು ಅವರಿ
ಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಅವರು ಆ ಬುಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಬರೆದಂಥಾದ್ದರ ನಕಲಿಂ
ನು ತತ್ಕಾಲ ನಿಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೇಪ ಡಿಪೂಟಿ ಇನಸ್ಪೇಕ್ಟರ ಸಾಹೆ
ಬರ ಕಡಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಬೇಕು. ಮಾಸ್ತರರು ವರ್ಗಾಗಿ ಯರ
ಡನೇ ಕಡಿಗೆ ಹೋಗುವಾಗ್ಗೆ ಈ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ತಂಪು ಕೂ
ಡ ಪೈಬಾರದು.

ಕಮಿಟಿಯವರು ಮಾಡತಕ್ಕ ಕೆಲಸಗಳು.

೧ ಸಾಲಯೊಳಗಿನ ಹುಡುಗರ ಸಂಖ್ಯೆ ಇರುವಷ್ಟು ಅದೆಯೋ
ಇಲ್ಲವೋ ಇದಲನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳೋಣ; ಮತ್ತು ಜನರು,
ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಹೊಲ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅದರ ಮೆಲೆಯೇ
ಉಸಜೀವಿಸುವಂಥ ಜನರು ತಮ್ಮ ಹುಡುಗರನ್ನು ಸಾಲಿ
ಗೆ ಕಳುಹಿಸುತ್ತಾರೋ ಹ್ಯಾಗೆ ಅದನ್ನು ನೋಡೋಣ.

೨ ದರ ಮೂರು ತಿಂಗಳಿಗೆ ಒಂಮೆ ಅನಿಯಮಿತ ವೇಳ್ಳ
ಕ್ಕೆ ಸಾಲಿಯಲ್ಲಿ ಕಮಿಟಿಯ ಮೆಂಬರರು ಕೂಡಿ ಸಾಲಿ
ಯ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನೋಡಿ ರಜಿಸ್ಟರ ಮುಂತಾದವುಗಳಲಿಂ
ನು ತಪಾಸ ಮಾಡಿ ಅವು ವೇಳ್ಳ ವೇಳ್ಳಕ್ಕೆ ಚಂನಾಗಿತುಂ
ಬಿ ಅವೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ಯಂಬದನ್ನು ಹಾಂಗು ಯರ
ಡನೇ ಯೋಗ್ಯ ತೋರಿದಂಥ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಸಾಲಿಯ
ಲ್ಲಿರುವ ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರ್ಸ್ ಬುಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಬರೆದು ಇಡೋಣ.

೩ ಸಾಲಿಯು ಫೀ ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ಅಸಮರ್ಥರಾದ ಹುಡು-
ನ್ನು ಮಾಫೀ ಮಾಡುವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸಿಫಾರಸು ಮಾಡ
ಣ; ಮತ್ತೂ ತಮ್ಮ ಪೂರಿಗೆ ಬಂದ ಸಾಲಿಯುಂನು ನೆ-
ಲಿಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯರಾದ ಗ್ರಹಸ್ಥರನ್ನು ಸಾಲಿಗೆ ಕರೆಡುಕೊಂ
ಬರೋಣ.

೪ ಹಳೇಪಾಸ್ತರನ ಬದಲಿಯಾಡ್ದರಿಂದ ಹೊಸ ಮಾಸ್ತ
ಚಾರ್ಜ್ ತೆಗೆದು ಕೊಂಬುವ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸಾಲಿಯಲ್ಲಿ
ಜನ ಇರೋಣ; ಮತ್ತು ಜರೂರೀ ಪ್ರಸಂಗೆದಲ್ಲಿ (ಅ
ಣ ಅಥವಾ ಎರಡನೇ ನಿರುಪಾಯವಾದ ಪ್ರಸಂಗದ
ಪಾಸ್ತನಿಗೆ ಗೈರಹಾಜರ ಆಗುವ ಸಂಭವವಿದ್ದು ಆ
ಲಿಗೆ ಅನಿಷ್ಟಂಟನಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಸಾಲಿಯ ಚಾರ್ಜ್ ತೆಗ
ಕೊಂಡು ಕೂಡಲೆ ಡಿಪೂಟಿ ಎಜ್ಯೂಕೇಶನಲ್ ಇನ
ಕ್ಟರ ಸಾಹೇಬರ ಕಡಿಗೆ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಮಾಡೋಣ.

೫ ಸಾಲಿಯಲ್ಲಿ ಸುತೀಕ್ಷತೆಯಂನಿಡುವ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿಯೂ,
ಲಿಯ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಬಾಧೆ ಬಾರದಂತೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇಡುವದ
ಯೂ, ಸಾಲಿಯನ್ನು ಹಾಕಲಿಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾದ ಸ್ಥಳ
ರಕಿಸಿ ಕೊಡುವದರಲ್ಲಿಯೂ, ಹೊಸ ಸಾಲೀ ಕಟ್ಟಿಸತಕ್ಕ
ದ್ದರೆ ವರ್ಗಣೀ ಕೂಡಿಸುವದರಲ್ಲಿಯೂ, ಸಾಲೀಮನೆ
ನ್ನ ಸಾಲೀ ಕೆಲಸದಹೊರ್ತು ಎರಡನೇ ಯಾವ ಕೆ
ಕ್ಕೂ ವುಪಯೋಗಿಸದಂತೆ ತಜವೀಜ ಮಾಡುವದರಲ್ಲಿಯ
ಇವೇ ಮುಂತಾದ ಸಾಲಿಯ ಸಂಬಂಧ ಅನೇಕ ಹಿಂ
ಆವಾದ ಕೆಲಸಗಳಲ್ಲಿ ಪಾಸ್ತರನಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡೋ

೬ ಮಾಸ್ತರನಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಆತನ ಆಶಿಷ್ಟಂಟನಾಗಲಿ ಆ
ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಂದ ಅಪ್ಪಣೀ ಪಡಕೊಳ್ಳದೆ ಗೈರಹಾಜರ

ದ್ದನ್ನು ಮತ್ತು ಅವರ ಕೈಲೆ ಏನಾದರೂ ಅಯೋಗ್ಯ ಕೆ
ಸ ಘಟಿಸಿದ್ದು ನಮ್ಮಗೆ ತಿಳಿದರೆ ಆ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ
ನಸ್ಸಿನ ಖಾತ್ರಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಪಾಸ್ರವಿಕವಾದ ಸಂಗ
ಯನ್ನು ರಿಪೋರ್ಟಿನಿಂದ ಡಿಪೂಟಿ ಎ. ಇನಸ್ಪೆಕ್ಟರ
ರಹೇಬರಿಗೆ ತಿಳಿಸೋಣ

ಶಾಲೆಯು ಇನಸ್ಪೇಕ್ಟರರಾಗಲಿ, ಯಾರಾದನೇ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಾ
ಲಿ ಶಾಲೆಯು ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಬಂದಾಗ್ಯೆ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಜರ
ಇರೋಣ

ಶಾಲೆಯ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುವದಕ್ಕೆ ಅವಶ್ಯವಾಗಿ ಕಂ
ಡುಬಂದ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ವೇಳ್ಯ ವೇಳ್ಯಕ್ಕೆ ಡಿಪೂಟಿ ಇನಸ್ಪೆ
ಟರರಿಗೆ ಮಾಡೋಣ.

ಂ ಕೊಲ್ಲಾಪುರ } Sitaram V. Patavardhan.
ಅಧಿಜಂಬರ ೧೮೭೬ } ಅ ॥ ಎ ॥ ೫॥ ದಕ್ಷಿಣಭಾಗ

ಜಾಕಲಮು—ಯಾವತ್ತು (ದಕ್ಷಿಣಭಾಗದೊಳಗಿನ) ತಾಲೂ
ಸ್ಕೂಲಮಾಸ್ತರರು ಯಾವತ್ತು ಹಳ್ಳಿಯ ಸ್ಕೂಲಮಾಸ್ತರ
ಗ್ಗೆ (ಯಾರಿಗೆ ಮತಪತ್ರಿಕೆಯು ಮುಟ್ಟುವದಿಲ್ಲವೋ ಅ
ಮೇಲಿನ ಸರಕ್ಯೂಲರ ಭಾಮಿನಿದ ಮತಪತ್ರಿಕೆಯು ಅಂ
ಕಳುಹಿಸಿ ಪರತ. ತರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ತಿಳಿಯೋದು
ಖು ಸದರ.

S. V. Patavardhan.
೬॥ ಎ ॥ ೫॥ ದಕ್ಷಿಣಭಾಗ

—೦೦—

ಶಾಲಾಪತ್ರಿಕೆ.

—— ೦ * ೦ ——

ಪುಸ್ತಕ ೧೩] [ಸಂಚಿಕೆ ೧೨

ಡಿಸೆಂಬರ್ ೧೮೬೮

Educational Intelligence.

ವಿದ್ಯಾಸುಧಾರಣೆಗೆ ಸಂಬಂಧವಾದ ವೃತ್ತಾಂತಗಳು

ರಾಜಕೋಟೆಯಲ್ಲಿ ರಾಜಕುಮಾರರ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದು ಕಾಲೇಜವು ಸ್ಥಾಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿಂತೆ ಕೊಲ್ಲಾಪುರದಲ್ಲಿಯೂ ಒಂದು ಕಾಲೇಜವನ್ನು ಸರಕಾರದವರು ಸ್ಥಾಪಿಸುತ್ತಾರೆಂದು ಸುದ್ದಿಯುಂಟು.

—೦—

ಆರೋಗ್ಯತತ್ವಗಳ ಮೊದಲನೇ ಪುಸ್ತಕ.—ಈ ಹೆಸರಿನ ಒಂದು ಮೇಲಾದ ನಿಬಂಧವನ್ನು ಇಂಗ್ಲಿಷದಲ್ಲಿ ಬರೆದವರಿಗೆ ೦೦ ರೂಪಾಯಿ ಇನಾಮು ಸರಕಾರದವರು ಕೊಡತಕ್ಕವರಿದ್ದಾ . ಈ ನಿಬಂಧವು ಥಾಪೀ ಅಷ್ಟಪತ್ರಿ ೩೦ ಪುಟಗಳೊಳಗೆ ಮುಗಿಯ ಕ್ಕದ್ದು. ಸರಕಾರದವರು ಮಾನ್ಯ ಮಾಡಿದ ನಿಬಂಧವನ್ನು ದೇಶ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಷಾಂತರಿಸಿ ಯೂರೋಪತ್ತು ಸರಕಾರಿಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಲಿಸ ತಕ್ಕವರಿದ್ದಾರೆಂದು ಕೇಳುತ್ತೇವೆ.

—೦—

ಅಮೇರಿಕದೊಳಗಿನ ಯಾವತ್ತು ವರ್ತಮಾನಪತ್ರಗಳಿಗೆ ಕೂಡಿ ನೋಟಿಸುಗಳಿಂದಲೂ, ಜಾಹಿರಾತುಗಳಿಂದಲೂ, ವರ್ಷಕ್ಕೆ ೬೦ ಕೋಟಿ ರುಪಾಯಿ ಉತ್ಪನ್ನವುಂಟೆಂದು ತಿಳಿದಿದೆ. ಯಾವತ್ತು ಬ್ರಿಟಿಶ ಇಂಡಿಯದ ರಾಜ್ಯದ ಉತ್ಪನ್ನವು ಇಷ್ಟು ಇಲ್ಲ.

ಪಾರಿಸ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಮೊಳಗಡೆಯಲ್ಲಿ ಆದ ಪ್ರದರ್ಶನದೊಳಗೆ ಮೊಂದು ಬಹು ಸೋಜಿಗದ ಘಡಿಯಾಲವು ಬಂದಿತ್ತು. ಅದರ ಮೇಲೆ ಒಬ್ಬ ಹಿಂದೂ ಗಾರುಡಿಗನನ್ನು ಮಾಡಿ ಕೂರಿಸಿದ್ದರು. ಆವನ ಮುಂದೊಂದು ಬಂಗಾರದ ಟೇಬಲಿನ ಮೇಲೆ ಒಂದು ತಾಟಿನೊಳಗೆ ಗಾರುಡಿಗನ ಬಲಗಡೆಯಲ್ಲಿ ೩ ಬೆಳ್ಳಿಯ ಗಂಟೆಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟಿದ್ದರು. ಘಡಿಯಾಲವು ಬಾರಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿತೆಂದರೆ, ಗಾರುಡಿಗನು ಯೆದ್ದುನಿಂತು ತನ್ನ ಗಾರುಡಿ ವಿದ್ಯವನ್ನು ತೋರಿಸುವನು. ಒಂದು ಗಂಟೆಯನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಅದರೊಳಗೆ ಯೇನು ಇಲ್ಲೆಂದು ತಿಳಿಸುವದಕ್ಕಾಗಿ ಅದರ ಪೊಳ ಮೈಯನ್ನು ಪ್ರೇಕ್ಷಕರಿಗೆ ತೋರಿಸುವನು. ಬಳಕ ಯೆರಡನೇ ಗಂಟೆಯನ್ನು ತಕೊಂಡು ಅದನ್ನೂ ಅದೇ ಪ್ರಕಾರ ತೋರಿಸಿ ಅವೆರಡುಗಳನ್ನು ಟೇಬಲಿನ ಮೇಲೆ ಇಡುವನು. ತರುವಾಯ ಅವೆರಡೂ ಗಂಟೆಗಳನ್ನು ಯೆತ್ತಿ ಒಂದೊಂದರ ಕೆಳಗೆ ಯರಡೆರಡು ಬಂಗಾರದ ತಟ್ಟಿಗಳನ್ನು ತೋರಿಸುವನು. ಈ ತಟ್ಟಿಗಳು ೧, ೨, ೩, ೪, ಹೀಗೆ ಗಾರುಡಿಗನ ಇಚ್ಛೆಯಂತೆ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆಯಾಗುವವು. ತರುವಾಯ ಗಾರುಡಿಗನು ೩ ನೇ ಗಂಟೆಯನ್ನು ಯೆತ್ತಿ ಅದರ ಕೆಳಗೂ ಮೂ ಹಿಂತಾಳಿಯ ಗೋಲನನ್ನು ತೋರಿಸುವನು. ಆಪ್ಪರೊ

ಗೆ ಆ ಗೋಲವು ಮೊದಿದು ಅದರೊಳಗಿಂದ ಸಣ್ಣದೊಂದು ಪಕ್ಷಿಯು ಹೊರಬಿದ್ದು ಮಂಜುಳ ಸ್ವರದಿಂದ ಗಾಯನ ಮಾಡುವದು. ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ಆದ ಬಳಿಕ ಗಾರುಡಿಗನು ಆ ಗಂಟೆಗಳನ್ನು ಪೂರ್ವಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟು ಪ್ರೇಕ್ಷಕರಿಗೆ ಸಲಾಂ ಮಾಡಿ ಕೂತು ಕೊಳ್ಳುವನು.

ಮಿಸ್ತರ ಎಡಿಸನ್ ಯೆಂಬವನೊಬ್ಬ ಯಾಂತ್ರಿಕನು ಸೂರ್ಯ ಕಿರಣಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದು ಜಮೆಮಾಡಿ ಇಡುವಂಥಾದೊಂದು ಯಂತ್ರವನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದಿಟ್ಟ ಸೂರ್ಯಪ್ರಕಾಶವನ್ನು ರಾತ್ರಿಯಕಾಲಕ್ಕೆ ಹೊರಗೆಡಹಿ ಹಗಲಿನಂತೆ ಬೆಳಕು ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ.

ಸದರೀ ಗೃಹಸ್ಥನು ಕಿವುಡರಿಗೆ ಕೇಳಿಸಲಕ್ಕೆ ಸಹಾಯಕರ ಪಾಡದೊಂದು ಯಂತ್ರವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾನೆ.

——oo——

ಅಮೇರಿಕದ ವಾಶಿಂಗಟನ್ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಆಸ್ಟಿನ್ ಯೆಂಬವಳೊಬ್ಬ ಸ್ತ್ರಿಯಳುಂಟು. ಅವಳಿಗೆ ಳಳ ಮಕ್ಕಳಿರುತ್ತವೆ. ಈ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ೧೯ ಸಾರಿ ಮಾತ್ರ ಹಡಿದಳು. ಅಂದರೆ ೧೩ ಸಾರಿ ಯೆರಡೆರಡು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಹಡಿದಳು; ೬ ಸಾರಿ ಮೂರು ಮೂರು ಹಡಿದಳು. ಈಕೆಯ ತಂಗಿಗೆ ೨೬ ಮಕ್ಕಳಿರುತ್ತವೆ, ಅವಳ ನೆಗೇಣಿಗೆ ೪೧ ಮಕ್ಕಳುಂಟು. ಅಂತು ಮೂವರಿಗೆ ಕೂಡಿ ೧೧೧ ಮಕ್ಕಳಾದವು.

ಹೋದ ವರ್ಷ ಬ್ರಿಟಿಶ ಇಂಡಿಯದ ರಾಜ್ಯದೊಳಗೆ ೨೪೪೪ ಗ್ರಾಮಗಳಿದ್ದವು. ಭೂಮಿಯ ಕಂದಾಯ

೨೨೬೮೮೮೮೮ ರೂಪಾಯಿ ಇತ್ತು. ಹೊಗೆ ಬಂಡಿಯ ವಗ್ಗ ರ್ಗವು ಯೆಲ್ಲಕೂಡಿ ೬೨೧೪ ಮೈಲು ಇತ್ತು.

——oo——

ಮೆಹಬ್ಬಾನ್ ರಸೆಲ್ ಥೊರೆಗಳು ಜನವರಿಯ ಕಡೆಯ ಲ್ಲಿ ಬರತಕ್ಕವರಿದ್ದಾರೆಂದು ಕೇಳುತ್ತೇವೆ.

——————

ಮೆ. ಪಟವರ್ಧನ ಇವರು ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಅಥಣಿಯ ಕಡೆಗೆ ಇರುತ್ತಾರೆಂದು ಕೇಳುತ್ತೇವೆ.

——o——

ರಾ. ಸಾ. ಚನಬಸಪ್ಪಣ್ಣನವರು ೪೦ ದಿವಸದ ರಜೆಯನ್ನು ಪುಂಜೂರು ಮಾಡಿಸಿ ತರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಆ ರಜೆ ಯಂನು ತಕ್ಕೊಳ್ಳವಲ್ಲೆಂದು ಕೇಳುತ್ತೇವೆ.

——————

ಕಲಾದಗಿಯ ದಿವಾಣಿ ಇನಸ್ಪೇಕ್ಟರರು ರಜೆಯನ್ನು ತಕ್ಕೊಂ ಡದರಿಂದ ಅವರ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿಯ ಹಾಯಸ್ಕೂಲಿನಲ್ಲಿ ಅಸಿಪ್ಟಾಂಟ ಮಾಸ್ತರರಾಗಿದ್ದ ರಾ. ರಾ. ಪಾಪುವ ಗೋಪಾಳ ಇವ ರಾಪುರಕರ ಇವರನ್ನು ತಾತ್ಕಾಲಕ್ಕೆ ನೇಮಿಸಿದರು.

——oo——

ಮೆ. ಇನಸ್ಪೇಕ್ಟರ ಥೊರೆಗಳ ಆಫೀಸಿನಲ್ಲಿ ಗೋವಿಂದರಾ ವ ಪೆಲಂಗಿ ಯೆಂಬ ರೈಟರರು ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಟ್ಟರ ಮತ್ತು ತಿಪರುದ್ರಯ್ಯಾ ಪಂಡಿತ ಯೆಂಬವರಿಗೆ ಕಲೇಕ್ಟರ ಜೇರಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳವು ದೊರೀತು. ಅಂತು ಸದರೀ ಆಫೀಸಿನಲ್ಲಿ ಈಗ ಯೆರಡು ಸ್ಥಳಗಳು ರಿಕಾಮಿ ಇರುತ್ತವೆ.

——oo——

Uttara Ramacharitra.

ಉತ್ತರರಾಮಚರಿತ್ರ.

ಪಾರ್ಥಕಪಟ್ಟಿಯು.

ಸಗರಯಾಗಾಶ್ವಮಂ ತತ್ಪಿತರ್ ಭೂಮಿಯಂ ।
ಬಿದೆದುಹುಡುಕುತಿರಲ್ ಕಪಿಲತೇಜೋರೋಷ ।
ದಿಂಗೆದಗ್ನಿಯಿಂ ಭಸ್ಮಪಾದರವರೆಮಂಯ್ಯನಯ್ಯನಯ್ಯನತಾ
ತರು ॥

ಭಗವತಿ! ಭಗೀರಥಂ ಬಳಿಕ ತಪಿಸುತ್ತಿರಲ್ ।
ಕಗಣ್ಯತಿಶ್ರಮವನೀಕ್ಷಿಸದೆ; ಭಕ್ತಿಗೊಲ ।
ದೊಗೆತಂದ ನಿಂನ ಪುಣ್ಯಾಂಬುವದು ಸೊಂಕಲುದ್ಧೃತರಾಡ
ರತಿಕಾಲಕೆ ॥ ೫೪ ॥

ಆ ಯಿಂಥಾ ನೀನು ನಂಮ ತಾಯಿಯಾಗಬೇಕು; ಈ ವೈದೇಹಿಯು ನಿಂನ ಸೊಸೆಯು; ಆದ್ದರಿಂದ ಅರುಂಧತಿಯಂತೆ ನೀನೂ ಈಕೆಯ ಕಲ್ಯಾಣವನ್ನು ಯಾವಾಗಲೂ ಚಿಂತಿಸುತ್ತಿರು! ಕಂಡ್ಯಾ?

ಲಕ್ಷ್ಮ——ಅಂಣ್ಣಾ ಇದು——ಭರದ್ವಾಜರು ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಿಗಾಗಿ ಹೇಳಿದಂಥ ಚಿತ್ರಕೂಟದ ಮಾರ್ಗಕ್ಕೆ ಯಮುನಾತೀರದಲ್ಲಿರುವಂಥ ಶ್ಯಾಮವೆಂಬೆನಿಸುವ ದೊಡ್ಡ ಪಟವೃಕ್ಷವು.

ರಾ——(ಅದನ್ನು ಸಾಕಾಂಕ್ಷಿತನಾಗಿ ನೋಡುತ್ತಾನೆ).

ಸೀ——ಈ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಪ್ರಾಣನಾಥರು ನೆನಿಸುತ್ತಾರೆಂಬತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ!

ರಾ——ಹೇ ಸಖೀ! ನಾನು ಹ್ಯಾಗೆ ಇದನ್ನು ಮರೆಯಲಿ?

ಇಲ್ಲಿ:——

ಪೂಲಿನೀವೃತ್ತಂ

ಚಳಿಸಿ ಚಳಿಸಿ, ಮಾರ್ಗಾಯಾಸಕಾಲ್ಗಳ್ಗಮುಂ ಮೋಗಿಂ ।
ತಳೆದು ಬಿಗೆಯು ನಿಂಶ್ಲೇಷೋಪಚಾರಂಗಳನ್ನೂ ॥
ಬಳಲಿದ ಬಸಕಾಂಡಂ ಭೋಲ್ಟ ರಮ್ಯಾಬಲಾಂಗಂ ।
ಗಳ, ಮಧುರಪೊಳಿಟ್ಟಾಯಿಲ್ಲಿನೀಂನಿಶ್ರಿಸಿಥ್ನಿ! ॥ ೨೫ ॥

೨——ಇದು ವಿಂಧ್ಯಾರಣ್ಯದ ಮುಂಭಾಗವು! ಇಲ್ಲಿ ವಿರಾಧನೆಂಬ ರಾಕ್ಷಸನಿಗೂ ನಮಗೂ ಸಂವಾದವಾಗಿತ್ತು.

ಸಿ——ಸಾಕು ಸಾಕು ಇದನ್ನು ನೋಡಲಾರೆನು; ಇನ್ನು ನಮ್ಮ ಪ್ರಭುಗಳು ಕೈಯಲ್ಲಿ ತಾಡಪತ್ರದ ಛತ್ರವನ್ನು ಹಿಡಿದು, ದಕ್ಷಿಣಾರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶಮಾಡಿದ್ದರಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಸಾವು ನೋಡೋಣ.

ರಾ—— ಈ ಪನಗಳ ಗೊತ್ತು ಸಿಕ್ಕಿತೇ?

ಪೂಲಿನೀವೃತ್ತಂ

ಇವಪು ಗಿರಿನೀರ್ಝರಂಗಳೊಳ್ಪಾವನಕಾರ್ ।
ರವನಿಜತತಿ ಕೇವಿವಾರ್ ತನುಃಕಾನವಂಗಳ್ ॥
ಅವರು ಗೃಹಿಂಗಳಾ ತಿಥ್ಯಂಗಳಂ ಪೂಳ್ಪರಲ್ಲಿ ।
ರ್ದು, ಪನತಿಯೊಳು ಶಾಂತರ್ ಬೇಸಿನಿವಾರಣವನ್ನು ॥ ೨೬

ಲ——ಇದು ಜನಸ್ಥಾನದ ಮುಖ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರಸ್ರವಣ ಗಿರಿಯು, ಇದರ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ದಟ್ಟವಾದ ಗಿಡಗಳ ಗುಂಪುಗಳಿಂದ ತಂಪಾದಂಥ ನೀಲವರ್ಣವುಳ್ಳ ಅಡವಿಗಳಿವೆ, ಅಲ್ಲಿ ಗೋದಾವರಿಯು ಹರಿಯುತ್ತಲಿದೆ, ಆ ನದೀ ಪ್ರವಾಹವು ಕೊಳ್ಳಗಳಲ್ಲಿ ಬೀಳುವುದರಿಂದ ಗಂಭೀರ ನಾದವು ವನಾಂತರದಲ್ಲಿ ತುಂಬಿರುತ್ತದೆ, ವಿತೃವೂ ಜಲವನ್ನು ಸುರಿಸುವ ಕಾಲಮೇಘಗಳಿಂದ ಈ ಪರ್ವತಕ್ಕೆ ದಟ್ಟವಾದ ನೀಲಕಾಂತಿಯು ಪ್ರಾ

ಪಾಗಿರುತ್ತಿದೆ.

ರಾ—ಸೀತೇ ಈ ಬೆಟ್ಟವು ನಿನ್ನ ಗೊತ್ತಿನದಾಗಿರಬಹುದು

ಮತ್ತೇಭ ವಿಕ್ರೀಡಿತ ವೃತ್ತಂ

ತೆವಸುಂಟೇಲಲಿತಾಂಗಿ? ಯಾಗಿರಿಯೊಳಂದಾವಿರ್ದುದೀಲಕ್ಷ್ಮ,
ಣಂ। ಮನಸಿಂಮೂಡಿದಸೇವೆಯಿಂದೆಸಖವಿಂ ಪೋದಾವಿನಂ
ಗಳ್ ಸಖೀ॥ ನೆನವುಂಟೇಸಿಹಳಲ್ಲಿ? ಮತ್ತೆ ಮಧುರಾಂಬು ಪ್ರೀ
ತಿ ಪೋದಾವರಿ। ವಿನಯಾಭಾಪಣ!ತತ್ ತಟಿಂಗಳೊಳಿ ವಾ
ಪಾಡಿದ್ದುಗೊತ್ತುಂಟೆ?ಪೇಳ್ ॥ ೨೭॥

ಹುತ್ತಾ, ವಾವು ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ದಿವಸದಲ್ಲಿ

ಶಾರ್ದೂಲ ವಿಕ್ರೀಡಿತ ವೃತ್ತಂ

ೀವೋಸಖ! ಯೊಯ್ಯನೊಯ್ಯನೆರಹಸ್ಯಾಸಕ್ತಿಯಿಂದಕ್ರಮಂ।
ವಂಹರ್ ಬಿಗಿದಪ್ಪಿದಾಗಬಿಗಿಯಲ್ ತೋಳೊಂದನೊಂಡೆಪ್ಪುಯೂ॥
ನೇ ಲಗ್ನಕಪೋಲರಂದಮಿತ ಸಲ್ಲಾಪಂಗನ್ಮಾಡುತಿ।
ೀನಂಪೂರ್ವದ ಪೂತು ತೀರದಿರಲಿನ್ನುಂ ಪೋದುದಾ ರಾತ್ರಿ
ಯು ॥ ೨೮ ॥

ಲ—ಇದು ಪಂಚಪಟಿಯುಲ್ಲಿ ಇವಳೇ ಶೂರ್ಪಣಖಿಯು.

ಸೀತೆ—ಅಹಾ!! ಪ್ರಾಣವಲ್ಲಭರೇ! ಈ ವರಿಗೆ ಪುತ್ರ
ಪ್ರುಭಯರ ದರ್ಶನವಪ್ಪೇ?

ರಾ—ಎಲ್ಲೆ ವಿಯೋಗಭೀತೇ ಸೀತೇ ಇದು ಚಿತ್ರವಲ್ಲವೇ
ಹಿಂಯಿನಂತೆ ಆರಣ್ಯವಲ್ಲ ಬೆದರಬ್ಯಾಡ ಕಂಡ್ಯಾ!

ಸಿ—ಹ್ಯಾಗೇ ಆಗಲಿ ಧುರ್ಜನರು ದುಃಖಪಂಸುಂಭುಮಾಡು
ರೆ.

ರಾ—ಹಾ ಸೀತೇ ಜನಸ್ಥಾನವಲ್ಲಿ ನಡೆದ ವೃತ್ತಾಂತವು
ಗಲ್ಲೂ ನನ್ನ ಕಂಣಿಗೆ ಕಟ್ಟಿರುತ್ತದೆ; ಏನು ಹೇಳಲಿ?

ಲ—— ಶಿಖರಿಣೀವೃತ್ತಂ

ಇದಾ ಚಿತ್ರಂ; ಪಾಪರ್ ಕನಕಮೃಗಮೆಂಬೊಂದುನೆಪ
ದೆಜ್ಜೈತ್ಯರ್ ಮಾಡಿದ್ದೇ, ಬಿಡದವರಕೊಂದುಂ ವ್ಯಥಪುರ
ಅದಕ್ಕಂಣಂ ಬೆಂಡಾಗಿ, ವಿಜನ ಜನಸ್ಥಾನದೊಳು ತಾ
ಳ್ದಾದುಃಖಕ್ಕಂಕಲ್ಲಾತ್ತುದು, ಕರಗಿತೈವಜ್ರಹೃದಯಂ!!॥ ೨

ವಿ——(ಕಂಣಿಂದ ನೀರುಸುರಿಸುತ್ತ) ಹೇ ದೇವಾ ರಘು
ಅಣಾಹ್ಲಾದಕಾ ನಂನ ಮೂಲಕವಾಗಿಯೇ ನೀನು ಇಂಥಾ
ಕಾರದ ಘೋರ ಕಷ್ಟಗಳಂನಾದರೂ ತಾಳಿದಿಯಲ್ಲವೇ? ಹಾಂ
(ರಾಮನು ಸೀತಾವಾಕ್ಯಗಳಿಂದ ದಯಾರ್ದ್ರನಾಗಿ ಕಂಣ
ಪಾ ಅಶ್ರುಗಳಂನು ಸುರಿಸುತ್ತಾನೆ)

ಲ——(ರಾಮನ ಮುಖವನ್ನು ನೋಡಿ) ಎಲ್ಲೆ ಅಂಗ
ಇದೇನು?

ಮತ್ತೇಭವಿಕ್ರೀಡಿತವೃತ್ತಂ

ಇದುನಿಂನಕ್ಷಿಜಲಂ, ಸರಂಪರಿಯೆಬೀಳ್ವಾಮುತ್ತುಪೊಲ್ ಪುರ
ರಾ । ಗಿ,ಥರಾಭಾಗವಿಥಾರೆಯಾಗಿಸುರಿದ್ದೈದುತ್ತಿರ್ಪುದಾಕಾ
ದೋಲ್ ॥ ಅದುರುತ್ತಿರ್ಪವುನಾಸಿಕಾಗ್ರಮುಥರಂ;ಹಾರುತ್ತ
ಕ್ಕೆಣೀಶಯಿಂ ।ಪೆದೆ, ತೋರುತ್ತಿಹುದನ್ಯರಿಂಗದಕೆಶೋಕೋದ್ರೆ
ಮೊತ್ತಲ್ಕೆಯುಂ ॥ ೩೦ !!

ಧಾ —ಪತ್ನಿ ಲಕ್ಷ್ಮಣಾ ಏನುಹೇಳಲಿ?

ವಸಂತತಿಲಕಾವೃತ್ತಂ

ಆಕಾಳಕೀಕೆಯ ವಿಯೋಗದಿ ಹುಟ್ಟಿದೆಂನಾ ।
ತೋಕಾಗ್ನಿ ತೀಕ್ಷ್ಣವಿರೆಯುಂ, ಪ್ರತಿಯುಷ್ಣಮುಂಟೆಂ
ಬೀಕಾಂಕ್ಷೆಯಿಂ ಸುಸಹಮಾಯ್ತುದು; ಹೊತ್ತ ಮುತ್ತಿ
ಗೂ, ಕಷ್ಟವಿಹಾಯುತಪೆ ವರ್ಷದ ಹಾಂಗಿನಂತೇ ॥೩

ಸಿ— ಅಹಹಾ ಈಗ ನನಗೆ ಅದ್ಭುತ ದರ್ಶನದ ಭೀತಿಯಿರುವ
ನ್ನನ್ನು ಪ್ರಾಣಕಾಂತರು ಆಗಲಿಹೋದರೆಂಬತೆ ಅಘಾಸವಾಗುತ್ತದೆ.

—o—

Ellama.

ಎಲ್ಲಮ್ಮ.

ಕಾಶ್ಮೀರ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಹಿಟ್ಟು ರೇಣುಕ ರಾಜನೆಂಬ ಅಸುರ
ದ್ದನು. ಅವನು ಒಂದು ದಿವಸ ಬೇಟೆಯಾಡಿ ತಿರುಗಿ ಮ
ಗೆ ಬರುವಾಗ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಗೌತಮ ಋಷಿಯನ್ನು ಕಂಡು ನ
ಮಸ್ಕರಿಸಿ, ಅಯ್ಯಾ ನನಗೆ ಸಂತತಿಯಿಲ್ಲೆಂದು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳ
ಲಾಗಿ ಆ ಋಷಿಯು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆಂದರೆ— ೫ ಯೋಜನ ಆಗ
ಲಾದ ಪಶ್ಚಿಮ ಸಮುದ್ರತೀರದಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆಯೆಂಬ ಹೊಳೆ
ಯುಂಟು; ಅಲ್ಲಿ ನಾಗತೀರ್ಥ, ಗರುಡತೀರ್ಥ, ಕಶ್ಯಪತೀರ್ಥ,
ಕಮತೀರ್ಥ ಮೊದಲಾದತೀರ್ಥಗಳೂ ಬಾಲ ದುರ್ಗೆಯು ಗುಡಿ
ಯೂ ಉಂಟು. ದುರ್ಗೆಯ ಮೊದಲಿನ ಬಾಗಲಲ್ಲಿ ವೀರಭ
ದ್ರನೂ, ಯೆರಡನೇದರಲ್ಲಿ ಜಯ ವಿಜಯರೂ, ಕಡೆಯ ಯೆ
ರಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಿಂಹವೂ ಉಂಟು. ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಸಮು
ದ್ರ ಮಥನಕಾಲಕ್ಕೆ ಲಕ್ಷ್ಮಿಯು ಹುಟ್ಟಿ ಆ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಒಂದು
ವರ್ಷ ತನ್ನ ಗಂಡನನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿದರಿಂದ ಅವನು ಸಿಂಹರೂ
ಪದಿಂದ ಅವಳಹತ್ತಿರ ಬಂದು ನಿಂತನು. ಆ ಕಾರಣ ಸಿಂ
ಹವನ್ನು ಮೊದಲು ಪೂಜಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಕಾಮ ಸರೋ
ವರದಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನಮಾಡಿ ಈ ದೇವಿಯನ್ನು ಪೂಜಿಸುವವರ ಮನೋ
ರಥಗಳು ಕೈಗೂಡುತ್ತವೆ. ಆಕಾರಣ ನೀನು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ದೇ
ವಿಯನ್ನು ಆರಾಧಿಸೆಂದು ಹೇಳಿದನು. ತರುವಾಯ ರೇಣುಕನ

ತನ್ನ ಭೋಗವತಿಯೆಂಬ ಸ್ತ್ರೀಯನ್ನೊಡಗೊಂಡು ದಕ್ಷಿಣಕ
ರಳಿ, ನಿವೃತ್ತಿಸಂಗಮದಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರನ ದರ್ಶನ ತೆ
ಕೊಂಡು, ಪಂಪಾಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ, ಅಲ್ಲಿಂದ ಅಂಬಿ
ಪರ್ವತಕ್ಕೆ ಹೋದನು. ಅಲ್ಲಿ ಆ ಪರ್ವತ ದೇವಿಯನ್ನು ಪ್ರ
ಥಿಸಿದನಂತರ ಅವಳು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಳಾಗಿ, ನಾನೇ ನಿನಗೆ ಮ
ಗಿ ಹುಟ್ಟುವೆನೆಂದು ವರ ಕೊಟ್ಟುದ್ದು ಕೇಳಿ ಅರಸು ಪ
ನ್ನ ದೇಶಕ್ಕೆ ಹೋದನು. ತರುವಾಯ ಭೋಗವತಿಗೆ ರ
ಕೆಯೆಂಬ ಕನ್ನಿಕೆಯಾದಳು. ಆ ಕನ್ಯೆಳು ಬಾಲ್ಯದಲ್ಲಿ ಬ
ಪುತ್ರಾಕ್ಕರಗಳನ್ನು ತೋರಿಸಿ ಆ ಪರ್ವತದವಳಾದನಂತರ ಅ
ತಕ್ಕ ಗಂಡನು ಹತ್ತಿಗೆ ಸಿಕ್ಕುವನೆಂದು ಚಿಂತಾತುರನಾ
ಲಗಿರಲಾಗಿ ಸ್ವಪ್ನದಲ್ಲಿ ದುರ್ಗೆಯು ಬಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇನಂ
ಪಶ್ಚಿಮ ಸಮುದ್ರ ತಡದಲ್ಲಿ ರಾಮಶೃಂಗವೆಂಬ ಪರ್ವತ
ಗೆ ಇರುವ ಅನೇಕ ಋಷಿಗಳಲ್ಲಿ ಜಮದಗ್ನಿಯೆಂಬ ಋಷಿಂ
ಟು; ಅವನಿಗೆ ನಿನ್ನ ಮಗಳನ್ನುಕೊಡು. ಈ ಮೇರಿಗೆ ದೇ
ಅಪ್ಪಣೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿ ಅರಸು ಪುನಃ ದಕ್ಷಿಣ ದೇಶಕ್ಕೆ
ಲಾಗಿ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿಯಾಯಾತ, ಸಗರನ್ನೆ ಮೊದಲಾದ ಪ್ರಾ
ಅರಸರನ್ನು ಕಂಡನು. ತರುವಾಯ ಜಮದಗ್ನಿಯನ್ನು
ಡುಕಿ, ಅವನಿಗೆ ತನ್ನಮಗಳನ್ನು ಲಗ್ನಮಾಡಿಕೊಟ್ಟು ಹೊ
ವಾಗ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಜಾನಂತಿಯೆಂಬ ಋಷಿಯು ಅವನಿಗೆ ಶ
ಋಷಿಯ ಕಥೆಯನ್ನು ಹೇಳಿದನು. ಶೃಂಗಋಷಿಯು ಕೊ
ಪುರದಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತಿದ್ದನು. ಅವನು ಬಹು ದಿವಸ ಉಗ್ರ
ಸ್ಸನ್ನು ಮಾಡಿ, ದೇವಿಯು ಪ್ರಸನ್ನಳಾದನಂತರ ನೀನು
ರಕಾಲ ನನ್ನ ಹತ್ತಿರವೇ ನಿಲ್ಲು, ಯೆಂದು ಬೇಡಿಕೊಂ
ರಿಂದ ಅವಳು ಅಲ್ಲಿ ನಿಂತುಕೊಂಡಳು.

ರೇಣುಕೆಗೆ ಸುಲೋಚನ, ವಿಲೋಚನ, ಬೃಹಲ್ಲೋಚನ, ಪ
ುರಾಮ, ಯೆಂದು ನಾಲ್ವರು ಪುಕ್ಕಳಾದರು. ತರುವಾಯ
ದು ಒಮಸ ರೇಣುಕೆಯು ಬಹಳ ಹೊತ್ತು ಹೋದದರಿಂ
ಜಮುದಗ್ನಿಯು ಸಿಟ್ಟಾಗಿ, ನೀನು ಕುಷ್ಟರೋಗಿಯಾಗೆಂದು
ಪಕೊಟ್ಟನು ಅಮಳು ಆ ಪ್ರಕಾರ ರೋಗ ಗ್ರಸ್ತಳಾಗಿ, ಅಡ
ಹೋಗಿ ಒಂದು ಬಾವಿಯ ಡಂಡೆಯ ಮೇಲೆ ಮಲಗಿರಲಾಗಿ
ಳ ಸ್ವಪ್ನದಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರು ಮಾರುಷರು ಬಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇ
ಡರೆ, ನಾವು ಸೌಂಗಂಧಿ ನಗರದ ದ್ವಾರಪಾಲಕರು; ನ
ಹೆಸರು ಏಕಪಾಥೇಶನೂ, ಜೋಗೇಶನೂ, ಯೆಂದುಂಟು
ನು ನಮಗೆ ಹೊಸಪಾಳಯೆಂಬ ಗ್ರಾಮವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾ
ನಾವು ವೀರಬದ್ರನಭಕ್ತರು; ನಮಗೆ ಪುಕ್ಕಳಿಲ್ಲ; ನೀನು
ತ್ರಮಗಳಾಗಿ, ಈ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನ ಪೂಜಾದಿ ನಿರಂತರ ಇದರನೆರೆ
ಲ್ಲಿರುವ ಗುಹೆಯೊಳಗೆ ನಮ್ಮನ್ನು ಪೂಜಿಸುತ್ತಿರೋದರೆ, ನಿನ್ನ
ಯ ಚಿನ್ನದಹಾಗಾಗುವದು, ನೀನು ನಮ್ಮ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಭಿ
ಲ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಹೊಂದುವಿ, ಈ ಮೇರಿಗೆ ಅವರು ಹೇಳಿದಂತೆ
ಡಲಾಗಿ ರೇಣುಕೆಯ ರೋಗವೆಲ್ಲ ಹೋದದರಿಂದ ಅವಳು
ಳಿ ತನ್ನ ಆಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಬರಲಾಗಿ, ಜಮುದಗ್ನಿ ಅವಳನ್ನು ನೋ
ಕೋಪತಾಳಿ ಪರಶುರಾಮನಿಗೆ ಅವಳ ಕುತ್ತಿಗೆಯ ಕೊಡಿ
ದು ಹೇಳಿದಕ್ಷಣವೇ ಅವನು ಕೊಯ್ದುಬಿಟ್ಟನು, ಅದ
ಶುರಾಮನ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಗೆ ನೆಚ್ಚಿ ಜಮುದಗ್ನಿಯು ಅವಳನ್ನು
ಬದುಕಿಸಿದನು. ತರುವಾಯ ಜಮುದಗ್ನಿಯು ಇಂದ್ರನಿಂ
ಸಂಪಾದಿಸಿದ ಕಾಮಧೇನುವಿನೊಂದಿಗೆ ಸುಖದಿಂದ ಇ
ಗಿ ಕಾರ್ತವೀರ್ಯನೆಂಬಅರಸು ಆ ಧೇನುವಿನ ನಲುವಾ
ಜಮುದಗ್ನಿಯಿಂದ ಮಾಗಶೀರ್ಷ ಶುದ್ಧ ೧೪ ಯಲ್ಲಿ ಕೊಂ

ಡನು. (ಇದೇ ರಾಧಿಹುಣ್ಣಿಮೆಯು, ಈ ದಿವಸ ಬಹು ದೊಡ್ಡ ಜಾತ್ರೆ ನೆರೆಯುತ್ತದೆ.) ಆಗ ಪರಶುರಾಮನು ಕಾರ್ತವೀರ್ಯನನ್ನು ಕೊಂದು, ಅವನ ಯೆದೆಯೊಳಗಿದ್ದ ಅಮೃತಕಲಶವನ್ನು ತಂದು, ಆ ಪಾತ್ರೆಯೊಳಗಿನ ಅಮೃತವನ್ನು ತನ್ನ ತಂದೆಯ ಮೈಮೇಲೆ ಪ್ರೋಕ್ಷಿಸಲಾಗಿ ಅವನು ಮುನಃ ಬದುಕಿದನು. ಇದು ಜ್ಯೈತ್ರ ಶುದ್ಧ ಪೂರ್ಣಿಮೆಯಲ್ಲಿ ವರ್ತಿಸಿತು. ಇದೆ ಮುತ್ತೈದಿಹುಣ್ಣಿಮೆ; ದಿವಸವಾದರೂ ಜಾತ್ರೆಕೂಡುವದು. ತರುವಾಯ ಜಮದಗ್ನಿಗೂ ರೇಣುಕೆಗೂ ಪುನಃ ಲಗ್ನವಾಯಿತು. ಈ ಮೇರಿಗೆ ಪುತ್ರಕೆಯು ವರ್ಷದೊಳಗೆ ೪ ತಿಂಗಳು ವಿಧವೆಯೂ, ೮ ತಿಂಗಳು ಮುತ್ತೈದಿಯೂ ಇರುತ್ತಾಳೆ. ಈ ದೋಷದಿಂದ ಅವಳು ವಿಧವೆಯಿಂದ ಮುಜ್ಜಳಾದಳು. ಕೃತ, ತ್ರೇತಾ, ದ್ವಾಪಾರಗಳಲ್ಲಿ ಹಳಿಗೆ ಮೂಜೆಯಿಲ್ಲ. ಕಲಿಯುಗದಲ್ಲಿ ಕ್ಷುದ್ರ ಫಲಗಳನ್ನು ಅಪೇಕ್ಷಿಸುವ ಶುದ್ರಾಯಿಗಳು ಇವಳನ್ನು ಆರಾಧಿಸುವರು. ಅವರ ತಮ್ಮ ಇಷ್ಟ ಸಿದ್ಧಿಗಾಗಿ ರಕ್ತದೊಳಗೆ ಅನ್ನ ಕಲಿಸಿ ನೈವೇದ್ಯ ಕೊಡುವರು; ಕೋಣ, ಕುರಿ, ಕೋಳಿಗಳನ್ನು ಬಲಿಕೊಡುವರು; ವಿಧವಿಧವಾಗಿ ಶಿಡಿಯನ್ನು ಆಡುವರು, ಮೈಯೊಳಗೆ ಸ್ತ್ರೀ ಜುಟ್ಟಿ ಕೊಳ್ಳುವರು; ನಾಲಿಗೆಯ ಕೊಯ್ದುಕೊಳ್ಳುವರು; ಮುಗ್ನರಾಗಿ ತಿರುಗಾಡುವರು. ಯಾವಾಗ ಯಾವ ಜಾತಿಯವರು ಪೂಜಿಸುವರೋ, ಆಗ ರೇಣುಕೆಯು ಆಜಾತಿಯವಳೆಂದು ತಿಳಿದು ಭಯಭಕ್ತಿದ್ದು.

ಈ ವೃತ್ತಾಂತವೆಲ್ಲ ಅಸಂಭಾವ್ಯವಾದ ಕಟ್ಟು ಕಥೆಯೇ ಆಗಿದ್ದರೂ ಉಪಯುಕ್ತವಾದ ಇತಿಹಾಸದ ಸಂಗತಿಗಳು ಇದರಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಕಾಣುತ್ತವೆ. ರೇಣುಕೆಯು ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿಯೇ ಬಾದಾಮಿಯ ಸ್ಥಾನವಿತ್ತೆಂದು ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದೆ. ಅದು

ತನೆಯ ಧ್ರುವಿಡಗೇವತೆಯಾಗಿರಬಹುದು, ಅದಕ್ಕೆ ಮೊಂದ ಕಾ
ಪರತ್ವದಿಂದ ರೇಣುಕೆಯೆಂಬ ಹೆಸರು ಬಂದಿರಬಹು
ರು ಈ ಮೂರ್ತಿಯು ತಮ್ಮದೆಂದು ಹೇಳತ್ತಾರೆ.

ನವಿಲತೀರ್ಥ— ನವದತ್ತಿಗೂ, ಮುನ್ನೊಳ್ಳಿಗೂ ನಡುವೆ
ಗುಡ್ಡವನ್ನು ಹಿಡಿದು ಮುಲಾಪಹಾರಿಯ ಪ್ರವಾಹವು ಪಾ
ಹಾಗೆ ಕಾಣಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಜನರು ಹೇಳುವ ಕಥೆ
ನಂದರೆ, ಮುಲಾಪಹಾರಿಯು ಈ ಗುಡ್ಡದೊಳಗಿಂದ ತನ
ಸಾರಿಯನ್ನು ಹುಡುಕುತ್ತಿರಲಾಗಿ ಈ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಗುಡ್ಡದ
ಲೆ ಕೂತಿರುವ ಹಂಸು ನವಿಲು, ಇಲ್ಲಿ ಬಾರಿಯುಂಟು
ಯೆಂದು ಆ ಹೊಳೆಯನ್ನು ಕರೆಯಿತಂತೆ; ಆಗಲಾಹೊ
ು ಅತಿ ವೇಗದಿಂದ ಆ ನವಿಲು ಹಾರಿ ಹೋಗುವದರೊಳಗೆ
ು ಅದನ್ನೂ, ಅದು ಕೂತಿರುವ ಗುಡ್ಡವನ್ನೂ ತೀಳಿ ಪಾ
ಮಾಡಿಕೊಂಡಿತು. ಆದರೆ ಮೊದಲು ಈ ಹೊಳೆಯಿಂ
ಹಿಂದು ದೊಡ್ಡ ಸರೋವರವುಂಟಾಗಿ, ಅದರ ನೀರಿನ ಭಾ
ದ ಗುಡ್ಡವು ತೀಳಿ ಪ್ರವಾಹಕ್ಕೆ ಮಾರ್ಗ ತಿಕ್ಕಿರಬಹುದೆಂ
ವಿದ್ವಾಂಸರು ತರ್ಕಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಕೂಲಿ— ಈಗ ಹಂದು ಸಾಧಾರಣವಾದ ಹಳ್ಳಿಯು. ಇ
ಳ್ಳಿಯೆಮ್ಮೋ ಮರಾತನದ ಹಾಳುಗುಡಿಗಳುಂಟು. ಅವುಗ
ಗಿನ ಶಿಲಾ ಲೇಖಗಳಿಂದ ಇದು ಪ್ರಾಚೀನಕಾಲದಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ
ಇವಿತ್ತೆಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ.

ರಸಂಗಿ— ಈಗ ಹಂದು ಸಾಧಾರಣತರದ ಹಳ್ಳಿಯು ಇ
ನಿಜವಾದ ಹೆಸರು ಶಿರ:ಶೃಂಗಿ. ಇದುಶೃಂಗ ಋಷಿ
ವಾಸಸ್ಥಾನವೆಂದು ಜನರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ೩ ಪು
ದ ಗುಡಿಗಳುಂಟು. ಆಪ್ರುಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಳಿಕಾದೇವಿಯ ಗುಡಿ

ಯೂಳಗಿನ ದೊಡ್ಡ ಶಿಲಾಲೇಖದೊಳಗೆ ಸಹ ಇದು ಹಿಂ
ಕ್ಕೆ ಭುಪಿಗಳ ಪಾಸನಸ್ಥಾನ ವಿತ್ತೆಂದು ಬರೆದಿದೆ. ಇ
ಒಬ್ಬ ಲಿಂಗವಗತ ದೇಸಾಯಿಯು ಸಂಪನಸ್ಥಾನವ್ರುಂಟು.
ದೇಸಾಯಿಯು ಮೂಲಪುರಪನಾದ ವಿಟಗೌಡನು ಅವರ ಪ
ರಿಂಗುಗೌಡನಿದ್ದನು. ಅವನು ವಿಜಾಪುರದ ಇಭ್ರಾಹಿಂಪುಶಹನ ಸ
ಲಕೀರ್ತಿಯಲ್ಲಿ ವಿಜಯನಗರದ ರಾಮರಾಜನ ಸಂಗಡ ಉಂಟಾ
ಕಾಳಗದಲ್ಲಿಯೂ, ಅಲ್ಲೀ ಅದಿಲಶಹನ ಕಾಲಕೀರ್ತಿಯಲ್ಲಿ ತ
ರಗಲ್ಲಿನಕೋಟೆಯನ್ನು ಕೈವಶಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವದರಲ್ಲಿಯೂ ಹಿ
ಪರಾಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದರಿಂದ ಆ ಬಾದಶಹನು ತೊರಗಲ್ಲಿ
ಮಾಮುಲೆಯಲ್ಲಿ ದೇಸಗತಿ, ಸರದೇಸಗತಿ, ನಾಡಗೌಡಕಿಗಳ
ನದಂನು ಅವನಿಗೆ ಇ. ಸನ್ನ ೧೫೭೫ನೇ ವರ್ಷ ಮಾಡಿಕ
ಟ್ಟನು. ಅವನಿಂದ ಈಗಿರುವ ಜಾಯಪ್ಪದೇಸಾಯಿಯವರಿಗೆ
ವನ ವಂಶದವರು ೧೦ ಮಂದಿ ಈ ಸಂಸ್ಥಾನವಂನು
ದರು. ಅವರಲ್ಲಿ ೫ನೇ ಪುರುಷನಾದ ದೊಡ್ಡ ಜಾಯ
ದೇಸಾಯಿಯು ಹಳ್ಳೇ ವಿದ್ಯವಂತನೂ, ಬಹು ಕುಶಲ
ಯೆಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಯುವಡೆದನು. ಇವನಿಗೆ ದೇಶವಾಯಿಯ ಪಟ
ರದಲ್ಲಿ ಬಹು ಮಾನವಿತ್ತು. ಇವನ ಚಾತುರ್ಯ ಕ್ರೌರ್ಯ
ನ್ನೂ, ಕಲಾಕೌಶಲ್ಯಗಳ ಕಾರಖಾನೆಗಳಂನೂ ಇಂನೂ ಕೆ
ಡಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇವನು ಕುಸೂಗಲ್ಲಿನ ಕೋಟೆಯನ್ನೂ ಸ
ತ್ತಿಯ ಕೋಟೆಯನ್ನೂ ಕಟ್ಟಿಸಿದನು.

—೦—

Mangalore.

ಮಂಗಳೂರು.

ಇದು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮುಖ್ಯಸ್ಥಾನವೂ, ದೊಡ್ಡ ಬಂದರ

ಇರುತ್ತದೆ. ಈ ಪಟ್ಟಣವು ೭ ಹಳ್ಳಿಗಳು ಕೂಡಿ ಆಗಿದೆ; ಅವುಗಳ ಹೆಸರುಗಳು, ಬಾಜಾರ, ಅಲ್ಲಾವರ, ನಿರಪಲ್ಯ, ಕೊಯಾಲಬೈಲು, ಕಣ್ಣಿ, ಮಂಗಳೂರು, ಬೋಲೂರು ಇಲ್ಲಿಯ ಮೂಲ ನಿವಾಸಿಗಳು ತುಳುವು ಜನರಾಸಾಗಿದ್ದು, ವ್ಯಾಪಾರದ ನಿಮಿತ್ತವಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಹಲಜಾತಿಯ ಜನರು ವಾಸವಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇಂದ ಇದು ಮುಂಬಯಿ ಪಟ್ಟಣವನ್ನು ಹೋಲುತ್ತದೆ. ಯು ರೋಪಿಯನ್ನರೂ, ಪೋರ್ತುಗೀಸರ ವಂಶದವರೂ, ಆಂಗ್ಲಿಷ ವಂಶದವರು ಪಾರ್ಶಿಜನರೂ ಮೊಗಲರೂ, ಅ ರಬರೂ, ಸಿದ್ದೀಜನರೂ, ಕೊಂಕಣಿಗರೂ, ಮಾಪಿಳ್ಳರೂ, ಕರ್ನಾಟಕರೂ, ತಮಿಳರೂ ಈ ಪಟ್ಟಣದ ಬೀದಿಗಳಲ್ಲಿ ನೆರೆ ದದ್ದು ನೋಡುವದು ಅಪರೂಪವಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿಯ ಜನರ ಉ ಡುಗರೆಗಳು ಈ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಇತರ ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿಯಂತೆ ದಾರಿದ್ರ್ಯ ವನ್ನು, ಆಲಶ್ಯವನ್ನೂ, ನಿರ್ಲಜ್ಜತನವನ್ನೂ ತೋರಿಸುವಂಥವು ಗಳಲ್ಲ; ಬಹುಶಃ ಯೆಲ್ಲ ಜನರು ತಕ್ಕಪಟ್ಟಿಗೆ ಶ್ಲಾಘ್ಯವಾ ದ ವಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿಕೊಂಡು ತಂಮ ತಮ್ಮ ಉದ್ಯೋಗ ಳಲ್ಲಿ ಮಗ್ನರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಇಲ್ಲಿಯ ಮನೆಗಳಾದರೂ ಹಿಳಿತಾ ಶೋಭೆಯುಳ್ಳವುಗಳೂ, ಚನ್ನಾಗಿ ಕಟ್ಟಿದಂಥವುಗಳೂ ಉಂಟು ಇಲ್ಲಿಯ ನಿವಾಸಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆವು ೨೦೮೦೦ ಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚುಂಟು.

ಪೇಟೆಯು ಸುಮಾರು ಅರ್ಧ ಮೈಲು ಉದ್ದವಾದದ್ದುಂ ಟು. ಆದರೆ ಇದರಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯೂ, ಸ್ವಚ್ಛತ್ವವೂ ಶೋಭೆ ಯೂ ಬಹು ಕಡಿಮೆ. ತೋರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಪೇಟೆಯೊಳಗೆ ಹೊಡ್ಡ ಹೊಡ್ಡ ಸಾಹುಕಾರರು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಇದ್ದಹಾಗೆ ಕಾ ಣುವದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ವ್ಯಾಪಾರವು ಚನ್ನಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಹಿಳ್ಳೇ ಶೀನೀರು ಶಿಕ್ಕುವದು ಅಪರೂ

ಪವು.

ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿಯ ಬಂದರವು ಹೆಚ್ಚು ಆಳವ್ಯಾ
ಸ್ತಾರವೂ ವುಳ್ಳದ್ದಿತ್ತು; ಆದರೆ ಕೆಲ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಇ
ಯ ಜನರು ಒತ್ತಿನೊಳಗೆ ತುಂಬಿಕೊಂಡ ಹೊಳೆಯ ನೀ
ರಾರಿಯ ಮಾಡಿ ಕೊಡುವದರ ಸಲುವಾಗಿ ಸಮುದ್ರಕ್ಕೂ
ಪತ್ತಿಗೂ ನಡುವೆ ಹಿಗದು ಹೊಸ ಹರಿಯನ್ನು ಕಡಿದ ಕಾ
ಆ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ಸಮುದ್ರ ನೀರಿನ ಸಂಗಡ ಉಸಬು
ತ್ರ ಬಂದರದೊಳಗೆ ಬಂದು ತುಂಬಿಕೊಂಡಿತು. ಆದದರಿ
ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಹಡಗಗಳು ನಿಲ್ಲುವ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಈಗ ಬಹು
ಕ್ಕ ಡೋಣಿಗಳು ಸಹ ಹೋಗ ಕೂಡದಾಗಿದೆ. ಆದರೂ
ತ್ತಲಾಗಿ ಇದನ್ನು ಪೂರ್ವದಂತೆ ಮಾಡುವದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರ
ರದಿಂದ ಬಹಳ ಯತ್ನವು ನಡೆದದೆ. ಈ ಬಂದರದಿಂದ ಆ
ಅಡಿಕೆ, ಮೆಣಸು ಶ್ರೀಗಂಧ, ಯೆಳ್ಳು, ಅರಿಶಿನ, ಬುಂ
ಮುಂತಾದ ಸರುಕುಗಳು ಪರಸ್ಥಳಗಳಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತವೆ;
ಪ್ಪು, ರೇಸಿಮೆ, ಯೆಂಣ್ಣೆ, ತುಪ್ಪ ಮೊದಲಾದವು ಗ
ಪರಸ್ಥಳಗಳಿಂದ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬರುತ್ತವೆ.

ವೂರಿನ ಉತ್ತರಕ್ಕೆ ದಂಡು ಪ್ರಾಂತು. ಇದರ ಮಧ್ಯಭ
ದಿಂದ ಯೆಲ್ಲಾ ಕಡೆಯಲ್ಲಿಯೂ ನೆಲವು ಇಳಿಜಾರಾಗು
ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಶಿಪಾಯಿಗಳ ಲೈನು ಯೆತ್ತರವಾಗಿಯೂ
ಮುದ್ರದ ಗಾಳಿಗೆ ಅನುವಾಗಿಯೂ ಇದ್ದಾಗ್ಯೂ, ಅದರ
ಶೀನೀರು ಶಿಕ್ಕುವದು ಕಷ್ಟವು.

ಬೇಸಲ ಮಿಶನ್ ಪಾದ್ರಿಗಳ ಮನೆಯು ನೋಡತಕ್ಕ
ಥಾದು. ಇದು ಇರುವ ಸ್ಥಳವು ಹೆಚ್ಚು ಯೆತ್ತರವಿರುವ ಕಾ
ಹಿಳ್ಳೀ ಹಬೆಯ ಸಂಬಂಧದಿಂದಲೂ ಸುತ್ತು ಮುತ್ತಲಿನ

ೀಶವು ಮನೋಹರವಾಗಿ ಕಾಣಿಸುವದರ ಸಂಬಂಧದಿಂದಲೂ
ಈ ವ್ಯೂರಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮವಾದದ್ದೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಇಲ್ಲಿ ಮಿ
ಗಳ ಶಾಲೆಯೊಂದುಂಟು. ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿರುವ ಉ
ಪ್ರೋಗಶಾಲೆಯೆಂಬದರಲ್ಲಿ ಷಧಿಯಾಲಗಳನ್ನೂ ಅಚ್ಚಿನ ಮೊ
ಗಳನ್ನೂ ಮಾಡಲಕ್ಕೆ ಕಲಿಸುವ ಶಿಕ್ಷಕರುಂಟು.

ಈ ವ್ಯೂರಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿಲಕ್ಷಣ ತರದ ರಾಳು ಮಸಿಯ
ುಂ ಇದರ ವೃತ್ತಾಂತವು ಯೇನೂ ತಿಳಿಯುವದಿಲ್ಲ.
ದು ಚಚ್ಚೌಕು ಆಕಾರದ್ದಾಗಿ ಗೋಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಯೆಷ್ಟೋ ಪಿ
ಗಳು ಐದ್ನೆದು ಸಾಲಾಗಿ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದುಂಟು. ಇದರ ನಾ
ಲ್ಕು ಪಾಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ತಂಭಾಕಾರವಾಗಿ ಒಂದರಮೇಲೊಂದು
ನೂವಗಳು ರಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಇದರ ಗುಮಟುವು ಬೇರೆ ಮ
ಿಗಳಂತೆ ಗೋಲಾಕಾರವಾದದ್ದಲ್ಲ; ಕೊಪ್ಪರಿಗೆಯಂತೆ, ಅ
ವಾ ಮೊಳ್ಳ ಅರ್ಧ ಗೋಲದಂತೆ ಮೇಲೆ ಹರವಾಗಿ ಇ
ತ್ತದೆ.

ಈ ವ್ಯೂರಿಂದ ಸುಮಾರು ಯೆರಡು ಮೈಲು ದೂರವಾಗಿ
ರಿ ಯೆಂಬ ಗುಡ್ಡವುಂಟು. ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ಜೈನ ಬಸ್ತಿ
ು, ಒಂದು ದರಗೆಯೂ, ಒಬ್ಬ ಕಾನಫಾಟೀ ಮಹಾಂ
ನ ವಾಸವೂ ಉಂಟು. ಈ ಸ್ಥಲವು ಬಹು ರಮಣೀಯ
ಾದದ್ದೂ, ಸಮೃದ್ಧಿಯಾಗಿ ಉತ್ತಮ ತರದ ಶೀನೀರುವುಳ್ಳ
ಿ ಉಂಟು. ಬಸ್ತಿಯಲ್ಲಿ ೪ ತೀರ್ಥಂಕರರ ಮೂರ್ತಿಗ
ುಂಟು. ದರಗೆಯಲ್ಲಿ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಶೇಖಫರೀ ಯೆಂದು ಪ್ರಸಿ
ನಾದ ಸತ್ಪುರುಷನು ಇರುತ್ತಿದ್ದನೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ; ಇವ
ಒಂದೇ ಕಾಲಿನಿಂದ ಬಾವಿಯೊಳಗೆ ಜೋತಾಡುತ್ತಾ ೧೨
ರ್ಷ ತಪಶ್ಚರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಿದನಂತೆ ಆ ಭಾವಿಯೂ, ಅದ

ಶ ಹತ್ತಿರ ಗುಡಿಯನ್ನು ಕೊರೆದು ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿ ಅವನ ಕೊ
ಣೆಯು ಈಗಲೂ ಉಂಟು. ಮುಕ್ಕಾಂತನು ದಾನಶೂರ ಯೆ
ಸು ಹರಿದ ಕಿವಿಗಳುಳ್ಳವರ ಜಾತಿಯವನು. ಇದ್ದ ಬಹ
ದೂರ ಪದೆಗೆ ಹೊಳ್ಳಾಗಿದ್ದ ಕೆಲವು ಮಂತ್ರಿಗಳೂ,

ಮಂಗಳೂರಿನ ಹಪೆಯು ಪಶ್ಚಿಮ ತೀರದಲ್ಲಿ ಸಾಧಾರ
ಣವಾಗಿ ಯೆಲ್ಲಕಡೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಇದ್ದ ಹುಪೆಗಿಂತ ಬಹಳ
ಷ್ಟವಾದುದಲ್ಲ. ಭಳಿಗಾಲದಲ್ಲಿ ಹಗಲು ರಾತ್ರಿಕೂಡಿ ೬
ಅಂಶಗಳಿಂದ ೮ಳ ಅಂಶಗಳ ವರೆಗೂ, ಜೇನಿಗೆಯಲ್ಲಿ ೯೩ ಅ
ಶದಿಂದ ೧೦೦ ಅಂಶಗಳ ಒರೆಗೂ ತೆಳಿಯಿರುತ್ತದೆ. ಯುರೆ
ಪಿಯನ್ನರಿಗೆ ಈ ಹಪೆಯು ಹಿತಕರವಲ್ಲ; ಅವರು ಇದರಲ್
ಶಕ್ತಿಹೀನರೂ, ಅಲಶ್ಯವುಳ್ಳವರೂ ಆಗುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಇ
ಯ ನಿವಾಸಿಗಳಿಗೆ ಇದು ಬಹು ಆರೋಗ್ಯಕರವಾದದ

ಪೂರ್ವಕಾಲದಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಾರದ ಬಗ್ಗೆ ಈ ಪೂರಿನ
ಸ್ಥಿತಿಯು ಬಹಳ ಯಿತ್ತು. ಅರಬಸ್ತಾನದವರ ಹಡಗಗ
ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಹಳ ಬರುತ್ತಿದ್ದುವು. ಇಬನ್ ಬತೂತಾ ಯೆಂಬವ
೧೪ನೇ ಶತಮಾನದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಈ ಪೂರೂಳಗೆ ೪೦೦
ಮಂದಿ ಮುಸಲ ವರ್ತಕರು ಇದ್ದರೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ
ನೆ. ೧೬೭೩ನೇ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಇದು ಹೈದರನ ಮುಖ್ಯ ಬ
ರವಾಗಿತ್ತೆಂದು ಫಾರ್ಬಸ್ ಯೆಂಬವನು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.
ಮನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ ಹಡಗಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುವ ಕಾರಖ
ಯಿತ್ತು. ಆದರೆ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಅವನು ಇಲ್ಲಿಯ ಕೋಟೆಯ
ಇದ್ದಿಲಿಗೆ ಬಹಳ ಅನುಕೂಲವಾಗಿರುತ್ತದೆಂದು ನೆ
ಡವನ್ನು ಹಾಳುಗೆಡಹಿದನು.

—೦—

Notice.

ನೋಟಿಸು

ರಾವಸಾಹೇಬ ಡಿಪೂಟಿ ಎಜೂಕೇಶನಲ್ ಇನಸ್ಪೇಕ್ಟರ ದಕ್ಷಿಣಭಾಗ ಇವರಿಗೆ—ಎಜ್ಯೂಕೇಶನಲ್ ಇನಸ್ಪೇಕ್ಟರ ಪಶ್ಚಿಮಭಾಗ ಇವರಕಡಿಂದ ತಿಳಿಯ ಪಡಿಸುವದೇನಂದರೆ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನಿ ಮುಂಬಯಿ ಇಲಾಖೇದ ನಕಾಶಗಳು ತಯಾರಿಗಿ ಅವೆ. ಪ್ರತಿ ಹಿಂದುರ ಕ್ರಯವು (೩।=) ಮೂರರುಪಾಯಿ ಆರ ಅಣಿ ಇರುತ್ತದೆಂದು ಮೆಹಬಾನ ಕ್ಯೂರೇಟರ ಗವ್ಹರ್ನಮೆಂಟ ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಬುಕ್ಕ ಡೀಪೋ ಮುಂಬಯಿ ಇವರು ಬರಿಯುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಪ್ರತಿ ಹಿಂದು ಜಿಲ್ಲೆಗ ಡಿಪೂಟಿ ಎಜ್ಯೂಕೇಶನಲ್ ಇನಸ್ಪೇಕ್ಟರರು ತಂಮ ಜಿಲ್ಲೆಯೊಳಗಿನ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನಿ ಸಾಲಿಗಳಿಗೆ ಸಧರ ನಕಾಶಗಳು ಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ಶಾಳಾ ಮರಯಾದಿಯನ್ನು ತಯಾರಮಾಡಿ ನಂಮ ಕಡಿಗೆ ಮುಂಜೂರಿಯ ಡಶಿಂದ ಕಳುಹಿಸ ಬೇಕು. ಅಂದರೆ ಆಯಾ ಜಿಲ್ಲೆದಲ್ಲಿ ಹಣದ ಅನುಕೂಲತೆ ಇದ್ದಲ್ಲಿ ಸದರಿ ಬಗ್ಗೆ ಮುಂಜೂರಿಯನ್ನು ಕೊಡಲಾಗುವದು. ನದಿಯೋವರುಷದ ಲೋಕಲ ಬಜೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಪುಸ್ತಕ ಹಾಂಗು ನಕಾಶದ ಡಶಿಂದ ಮುಂಜೂರಾದ ಹಣದೊಳಗಿಂದ ಈ ನಕಾಶಗಳನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳ ತಕ್ಕದ್ದಿರುತ್ತದೆ. ಕಾರಣ ಸದರ ಹಣದಲ್ಲಿ ಯೆನಾದರು ಶಿಲಕು ಪುಳಿದದೊ ಇಲ್ಲೊ ಯೆಂಬದಂನು ಆಯಾ ಜಿಲ್ಲೆದ ಡಿಸೂಟಿಯವರು ನಮ್ಮಗೆ ಬರದು ತಿಳಿಸ ಬೇಕು. ಹಿಂದು ವೇಳೆ ಈ ವರ್ಷದ ಹಣದೊಳಗಿಂದ ತಕೊಳ್ಳಲಕ್ಕೆ ಆಸ್ಪದವಿಲ್ಲವಿದ್ದರೆ ಮುಂದಿನ ವರ್ಷದ ಹಣದೊಳಗಿಂದ ಕೊಂಡು ಕೊಳ್ಳಬಹುದು ತಿಳಿಯೋದು ತಾ॥ ೨೫ ಫೆ

ಜಂಬರ ೧೮೭೭ ಇ।। ಮು।। ಮಿರಜ

(Signed) Sitaram V. Patavardhan

ಅ।। ಬ।। ಇ ।। ದಕ್ಷಿಣಭಾಗ

ಜಾ. ನಂಬರ ೭೪

—o—

Correspondence.

ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರವು

ಮೆಹಬರ್ಬಾನ ರಾವಸಾಹೇಬ ಕಂನಡ ಶಾಲಾಪತ್ರಕರ

ಎಡಿಟರ ಸ್ಯಾಂತ ದಕ್ಷಿಣಭಾಗ ಖಾವಂದರವರ ಸಂನಿಧಾನಕ್ಕೆ

ಖಿ. ಖಿ. ಸನ್ನ ೧೮೭೭ ಇ ।। ಕಂನಡ ಶಾಲಾಸತ್ರಕದ ಸಂ

ಚಿಕೆ (೧೦) ಪುಟ (೫೬೫)ನೇದರಲ್ಲಿ ಕೋದ ತಾಲೂಕ ಮೈ

ಸಿಡೇನೂರ ಸ್ಕೂಲಿಯ ಪೂರ್ವಸ್ತರರಾದ ರಾ।। ನೀಲಕಂಠ ಜಿಕ್ಕೊ

ಎಂಬವರಿಂದ ಬರಿಯಲ್ಪಟ್ಟ ಕಂನಡ ಪದ್ಯಗಳ ಶಬ್ದಾರ್ಥ ಭಾ

ವಾರ್ಥಗಳನ್ನು ನಂನ ಅಲ್ಪಬುದ್ಧಿಗೆ ತಿಳಿದಷ್ಟು ಬರೆದು ತೆ

ಳುಹಿಸಿದ್ದೇನೆ; ಇವುಗಳನ್ನು ತಂಮ ಕರಕಮಲದಲ್ಲುದ್ಭವಿಸು

ವ ಶಾಲಾಪತ್ರಿಕದಲ್ಲಿ ಮುದ್ರಿಸಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧಪಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾ

ರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಕಂನಡಪದ್ಯ

ಪಾ ।। ನಕ್ಷತ್ರರಮಣನಯ್ಯನಿಗೊಲಿದುಶರವಿತ್ತೆ ।

ನಕ್ಷತ್ರಪತಿಯತಂಮನಸುತನನುಸುಟ್ಟಿ ।

ನಕ್ಷತ್ರಜಾತನಗ್ರಜನಮಸ್ತಕವರಿದೆನಕ್ಷತ್ರಕಾಂತಧರನೆ ।

ನಕ್ಷತ್ರನೀನೆಂದಾಥಿದೇನತೆಗಳಿಗೆ ।

ನಕ್ಷತ್ರಸಹಸ್ರಪುಳ್ಳನದ್ವಾರವನುಕಾಯ್ದೆ ।

ನಕ್ಷತ್ರ ಇಲ್ಲಂತಿಹಪ್ಪೈರಿಯಗಮನನತಾತನಕ್ಷತ್ರಭೂಷನಸಲ್

ಪು ।। ೧ ।।

ಅನ್ವಯ.

ನಕ್ಷತ್ರ=ಉತ್ತ್ರಿ (ಉತ್ತ್ರಿಯೊಂಬಪಳ); ರಮಣನ=ಗಂಡನಾದ ಅಭಿಮನ್ಯುವಿನ । ಅಯ್ಯನಿಗೆ=ತಂದೆಯಾದ ಅರ್ಜುನನಿಗೆ । ಒಲಿದು=ಮೆಚ್ಚಿ । ಶರಪಿತ್ತೆ=ಪಾಶುಪತಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟ ಶಂಕರನೇ। ನಕ್ಷತ್ರ=‘ರೇವತಿಯ’ ಪತಿಯ=ರಮಣನಾದ ಬಲರಾಮನ । ತಂಮನ=ತಂಮನಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ । ಸುತನನು=ಮಗನಾದ ಕಾಮನನು । ಸುಟ್ಟಿ=ಅಗ್ನಿನೇತ್ರದಿಂದ ಉರುಹಿದಹರನೇ । ನಕ್ಷತ್ರ=‘ಚಿತ್ತಿ’ (ಚಿತ್ತಾದಲ್ಲಿ); ಜಾತನ=ಹುಟ್ಟಿದ ಮನ್ಮಥನ । ಆಗ್ರಜನ=ಅಂಣನಾದ ಬ್ರಹ್ಮನ । ಮುಸ್ರಕಪರಿಸೆ=ಶಿರಚ್ಛೇದಮಾಡಿದ ಪರಮೇಶ್ವರನೇ । ನಕ್ಷತ್ರ=‘ರೋಹಿಂಣಿಯ’ ಕಾಂತ=ವಲ್ಲಭನಾದ ಚಂದ್ರನಂನು । ಧರನೇ=ಧರಸಿಕೊಂಡ ಮಹಾದೇವನೇ । ಕಕ್ಷತ್ರ=‘ಜಿಷ್ಠೆ’ (ಹಿರೆಯ) ಆಧದಾ ‘ಮೂಲ’ (ಮೊದಲಿಗ), ಇಂದ್ರಾದಿ (ಇಂದ್ರ+ಆದಿ; ಸ. ಬಿ. ಸ.)=ದೇವೇಂದ್ರನೇಮೊದಲಾದ । ದೇವತೆಗ್ಗಳಿಗೆ=ಸಗ್ಗಿಗರಿಗೆ (ಸ್ವರ್ಗಶಬ್ದವ ತದ್ಭವ ಸಗ್ಗ); ನೀನೆ=ಎಲ್ಲೆ ಶಿವನೇ ನಿಂನಹೊರ್ತು ಮುತ್ತಾರು ಇನ್ನಾರೆ; (ಇಲ್ಲ); ನಕ್ಷತ್ರ=‘ಹಸ್ತಾ’ (ಕೈಯಿ); ಸಹಸ್ರಪ್ರಳ್ಳವನ=ಹಿಂದು ಸಾವಿರಯಿದ್ದ ಬಾಣಾಸುರನ । ದ್ವಾರವನುಕಾಯ್ದೆ=ಬಾಗಿಲವನ್ನು ಕಾಯ್ದು ಮಹೇಶನೇ । ನಕ್ಷತ್ರ=‘ಶ್ರವಣ’ (ಕಿವಿ); ಇಲ್ಲದಿಹ=ಇಲ್ಲದಂಥ ಸರ್ಪನ । ವೈರಿಯ=ಶತ್ರುವಾದಇಲಿಯ । ಗಮನನ=ಮೇಲೇರಿ ತಿರಗುವ ಪೆನಕನ (ವಿನಾಯಕ ಶಬ್ದದ ತದ್ಭವ ಪೆನಕ); ತಾತ=ತಂದೆಯಾದ ಪರಮಾತ್ಮನೇ । ನಕ್ಷತ್ರ=‘ಕೃತ್ತಿಕಾ’ (ಜರ್ಮ); ಭೂಪ=ಭೂಪಣನಾದ ಈಶನೇ। ಸಲಹು=ರಕ್ಷಿಸು । ಇದರಲ್ಲಿ ನೀನು ಕರ್ತೃ, ನಂಮಂನು ಅಂ

ಕೆಣಕಿ ಸಲಹಃ ಕ್ರಿಯಾಪದ, ಸಕರ್ಮಕ ಕರ್ತರಿಪ್ರಯೋ

ಭಾವಾರ್ಥ

ಅರ್ಜುನನಿಗೆ ಪಾಶುಪತವ ಪ್ರ ತನ್ನಕೊಟ್ಟಿಂಥ, ಕಾಮನಂನು ಸುಟ
ಥ, ಬ್ರಹ್ಮನತಲೆಯುಂನು ಕತ್ತರಿಸಿದಂಥ, ಚಂದ್ರಶೇಖರ
ನಂಥ, ಸಮಸ್ತ ದೇವತೆಗಳಿಗೆ ಒಡಿಯನಾದಂಥ, ಬಾಣಾಸುರ
ನರಮನೆಯ ಬಾಗಿಲಕಾಯ್ದಂಥ, ಗೌಣಪತಿಗೆತಂದೆಯಾದಂ
ಜಪರ್ವತಂಬರನಾದಂಥ, ಪರಮೇಶ್ವರನೇ ನಮ್ಮನ್ನು ರಕ್ಷಿಸ
ಈ ಪ್ರಕಾರ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ. ಪತ್ರವಿಸ್ತಾರದಬಗ್ಗೆ ಕ್ಷಮಾಪ
ಣೇಕಃ ಇಂತಿ ವಿನ್ನಹ. ತಾ ||೧೨|೧೧|೭೮ ಇ.

ಮಲ್ಲಯ್ಯಾ ಪೆದ್ದಯ್ಯಾ ಜಗನ್ನಾಥರ ಹೆಡ್ಡಮಾಸ್ತರ ಶಾಲೆ
ಕಪಜಗೇರಿ ತಾ || ದೋಣಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಧಾರವಾಡ.

[ಮುಂದಕ್ಕೆ ಸಾಗುವದು.]

— o —

ವಿ. ವಿ. ಹೋದ ಅಗಷ್ಟಂಬರ ತಿಂಗಳ ಶಾಲಾಪತ್ರಿಕೆಯ
ಲ್ಲಿ ತಿಪ್ಪೇನೂರ ಸ್ಕೂಲಮಾಸ್ತರರು ಕೊಟ್ಟ ಪದ್ಯಗಳಲ್ಲೊಂದ
ನ್ನು ಳಿದು, ಉಳಿದವುಗಳಿಗೆ ಟೀಕೆಯಂನು ಬರೆದು ಕಳುಹಿ
ಸ್ಥೇನೆ; ಅವರೆ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ತಪ್ಪುಗಳಿದ್ದರೆ, ಅವಂನುತ
ತುಲಾವಾತ್ರಿಕವಲ್ಲಿ ತೋರಿಸುವೇಕೆಂದು ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ಲೋಕವು

ನಾಲೀಕ ಭಂಗ ಕೃದತೀನವಯೀನಬಂಧು |
ನರ್ಕತ್ರಯೋನಪನುಧಾವಿಭುವೈಕಹೇತುಃ ||
ರಾಜಾಕಿಮಂದುರವಿನಾರ್ಯಭಿಮಾನಹಾರೀ |
ರಾಜಾವಾರಂವಿಜಯರಾಘವನಾರ್ಯಭೌಮಃ || ೧ ||

(ಈ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಚಂದ್ರನಾಮವೆಂತಲೂ, ರಾಜನ ನಾಮವೆಂ

ಯ, ಪ್ಪಂಪ್ಪ ಅರ್ಥಗಳಿದ್ದು. ರಾಜನ ಸಂಬಂಧ ಅರ್ಥವಾ
ವುವಾಗೈ ಪದಗಳ ಆದ್ಯಕ್ಷರವಾದ (ನ) ಕಾರವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಆ
ರ್ಥಮಾಡಬೇಕಾಗುವದು; ಆದ್ದರಿಂದ ಅದರಂತೆ ಮಾಡಿ ಕಂ
ಸೊಳಗೆ ರಾಜನಪರವನ್ನು ಬರೆದು ಇದ್ದೇನೆ. ಈ ಶ್ಲೋಕದ
ಥಾರ್ಥಾಭಿಪ್ರಾಯಗಳು ಇಲ್ಲಿಯ ಒಬ್ಬ ಸಂಸ್ಕೃತಜ್ಞನ ಹೇ
ಕೆಯಂತೆ ಬರಿಯಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ.)

ಬ್ದಾರ್ಥ ।। ನಾಲೀಕ = ಕಮಲಗಳಂನು । (ಅಲೀಕ = ಆಸ
ತ್ಯಗಳನ್ನು) । ಭಂಗಕೃತ್ = ನಾಶಮಾಡುವಂಥ, ಅತೀವ = ಅ
ಕವಾದ, । ನದೀನ = 'ನದೀ+ಇನ' = ಸಮುದ್ರರಾಜನ । ಬಂ
ಧುಃ = ಮಿಗನಾದಂಥ । (ದೀನ ಬಂಧುಃ = ಬಡಜನರಿಗೆ ದಯಾ
ಳುವಾದಂಥ) । ನಕ್ಷತ್ರಪಃ = ನಕ್ಷತ್ರಗಳಿಗೆ ಪತಿಯಾದಂಥ ।
ಕ್ಷತ್ರಪಃ = ರಾಜರಲ್ಲಿ ಶ್ರೇಷ್ಠನಾದಂಥ) । ನಪಸುಧಾ = ನೂತನವ
ಾದ ಅಪೃತದ । (ಪಸುಧಾ = ಭೂಮಂಡಲದ) । ವಿಭವೈಕಹೇ
ಃ = ವೈಭವಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯಕಾರಣನಾದಂಥ । ನಾರ್ಯಭಿಮಾನ =
ನಾರಿ+ಅಭಿಮಾನಃ = ಸ್ತ್ರೀಯರಭಿಮಾನವಂನು । (ಆರ್ಯಭಿಮಾ
ನ = 'ಅರಿ+ಅಭಿಮಾನ, = ಶತ್ರುಗಳಗರ್ವವನ್ನು) । ಹಾರಿ = ಹ
ರಣವಾಡುವಂಥ । ರಾಜಾಪಕಂ = ರಾಜರಲ್ಲಿ ಕೀರ್ತಿಯುಳ್ಳಂಥ ।
ವಿಜಯ = ಜಯಶಾಲಿಯಾದಂಥ । ರಾಘವಸಾರ್ವಭೌಮಃ =
ರಾಮಚಂದ್ರನೆಂಬ ಸಾರ್ವಭೌಮನಾದಂಥ । ರಾಜಾಕಂ = ರಾ
ನೂಬ್ಬನೇ ಏನು? । ಇಂದುರಪಿ = 'ಇಂದುಃ+ಅಪಿ' = ಚಂದ್ರನಾ
ಯರೂ । (ಅಲ್ಲವೇ!)

ತಾತ್ಪರ್ಯವು

(ಇದರಲ್ಲಿ ಚಂದ್ರಪರವು ಕಂಸದಲ್ಲುಂಟು.)

ಸುಳ್ಳನ್ನು ನಾಶಪಡಿಸುವಂಥ, (ಕಮಲಗಳನ್ನು ಭಂಗಪಡಿಸುವಂಥ)

ವಿಶೇಷವಾಗಿ ದೀನ ಜನರಲ್ಲಿ ದಯವುಳ್ಳಂಥ (ಸಮುದ್ರಪುತ್ರನಾದಂಥ), ರಾಜತ್ರೇಷ್ಠನಾದಂಥ(ನಕ್ಷತ್ರಗಳಿಗೆ ಸ್ವಾಮಿಯಾದಂಥ), ಭೂಮಂಡಲಕ್ಕೆ ಒಡೆಯನಾದಂಥ (ಅಮೃತವೈಭವಕ್ಕೆ ಸ್ಥಾನವಾದಂಥ), ಶತ್ರುಗಳ ಗರ್ವಭಂಗಮಾಡುವಂಥ (ಸ್ತ್ರೀಯರ ಅಭಿಮಾನವನ್ನು ಹರಣಮಾಡುವಂಥ). ರಾಜರಲ್ಲಿ ಕೀರ್ತಿಯುಳ್ಳಂಥ, ಚಕ್ರವರ್ತಿಯಾದಂಥ, ರಾಮ(ಚಂದ್ರ)ನು 'ಈ ಪ್ರಕಾರ ಶೋಭಿಸಿದನು.' ॥೧॥

ತಾ॥ ೨೬ – ೧೧–೭೪ } ಸಹಿ ಗೋವಿಂದ ಬಾಪೂಜಿ ಸಂಗಮ
ಶಕಸ ತಾ. ಬಂಕಾಪುರ } ಹೆ. ಮಾಸ್ತರ.

—o—

ನಂಬರು.

ನೋಟಿಸು

ಧಾರವಾಡಜಿಲ್ಲೆಯೊಳಗಿನ ಸ್ಕೂಲ ಮಾಸ್ತರರಿಗೆ—ತಿಳಿಸುವ
ದೇನಂದರೆ—ಸಾಲಿಗಳಲ್ಲಿ ಲೋಕಲಫಂಡ ಕೊಡುವವರ ಮಕ್ಕ
ಳು ಯೆಷ್ಟು ಅವೆ; ಅವರಲ್ಲಿ ಖುದ್ದ ಹೊಲಮಾಡುವವರ
ಮಕ್ಕಳು ಯೆಷ್ಟು ಅವೆ, ಮ ಲೋಕಲಫಂಡ ಮಾತ್ರ ಕೊ
ಡುತ್ತಿದ್ದು ತಾವು ಸ್ವತಃ ಹೊಲಮಾಡದೆ ಯಾರಹನೇಯವರ
ಕಡಿಂದ ಹೊಲ ಮಾಡಿಸುವವರ ಮಕ್ಕಳು ಯೆಷ್ಟು ಅವೆ ಯೆಂ
ಬುವ ಮಾಹಿತಿ ಬೇಕಾಗಿದೆ. ಕೆಳಗೆ ತೋರಿಸಿದ ನಮುನೆಯಂ
ತೆ ಹಿಂದು ನಮುನೆಯಂತು ತಯಾರ ಮಾಡಿ ಅದನ್ನು ಬ
ಹು ಜಾಗ್ರತೆಯಿಂದ ತುಂಬಿ ಮಾರ್ಪಿಕ ಲೆಖ್ಖದ ಕೂಡ ನಂ
ಬು ಕಡಿಗೆ ಬರುವ ಮಾರ್ಚಿತಿಂಗಳದ ೧೫ನೇ ತಾರಿಖಿನವಿವ
ಸ ಕಳಿಸಬೇಕು. ಈ ಮಾಸ್ತಿತಿಯನ್ನು ಮಾಸ್ತರರು ತಾವು
ಸ್ವತಃ ಚೌಕಸಿಮಾಡಿ ಈಗಿನಿಂದ ತಿಳಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಆರಂಭ
ಮಾಡಬೇಕು.

ಹೆಂಣ ಹುಡಗಿಯರ ಸಾಲಿಯ ಮಾಸ್ತರರು ಸಹ ಈ
ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ತಯಾರಮಾಡಿ ಕಳಿಸಬೇಕು. ಹೆಂಣ ಹುಡಗಿ
ಯರ ಕಡಿಂದಲೂ, ಫಿ ವಸೂಲಾಗುತ್ತದೆಂದು ತಿಳಿದು ಈ
ನಮುನೆಯನ್ನು ತಯಾರಮಾಡಿ ಕಳಿಸಬೇಕು.

ಬಾ. ೧೫ ನೇ ಜಾನೇ ವಾರಿ ೧೮೭೯ ಗದಗು.

Chanabassappa B. Dharwar.
ಡಿ. ಎ. ಇ. ಜಿ. ಧಾರವಾಡ

ನಮೂನೆ

ಪೂರ್ವತಿಂಗಳದ ರಜಿಸ್ತರದಲ್ಲಿರುವ ಹುಡಗರು

ಲೋಕಲ್ ಫಂಡಕೊಡುವವರು ಅಂದರೆ ಅರ್ಧ ಆಣಿ ಫೀ ಕೊಡುವವರು.		ಲೋಕಲಫಂಡಕೊಡದವರು ಅಂದರೆ ೨ ಆಣಿ ಫೀ ಕೊಡುವವರು ಮ ಮಾಫೀ ಹುಡುಗರು.		ಒಟ್ಟು
ಮುಂ ಹೊಲಮಾಪನದ ಹುಡ್ಗರ ಲೋಕಲಫಂಡ ಹಣ ಕೊಡುವವರ ಹೆಸರು ಇಲ್ಲ ಅಂತ ಹೊಲಮಾಪನದ ಹೆಸರು ಹಾಕದ ಹುಡ್ಗರು.	ಒಟ್ಟು	ಈವರೆಗಿಂದ ಉಪಡಾ ಕೋರಿದ ಹೊಲಮಾಪನದವರು.	ಹೊಲ ಮಾಪನದ ಹುಡುಗರು	ಒಟ್ಟು	

Chanabassappa B. Dharwa

ಚ. ಬ. ಜ. ಧಾರವಾಡ.